

CATALUNYA SOCIAL

NÚMERO - ALMANAC

Preu: 2 pessetes

• Les millors marques de cigarretes havanes
i egípcies són elaborades amb paper

Indio Rosa

Demaneu-lo en tots els estancs

RADIO LOT

Exclusiva de venda dels
receptors i accessoris

BELL

nom màgic delícia de la llar

Amb els receptors
d'aquesta famosa
marca es reben els
concerts internacionals i locals amb el
més gran plaer, per la
perfecta claredat i
admirable modulació
amb què fan oir els
tons musicals i fimbriació de veu humana.

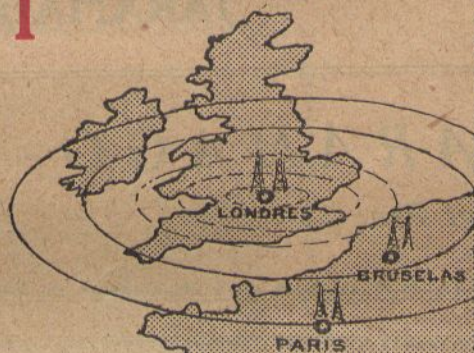
Visiteu l'Exposició d'aparells i accessoris

BELL

Als establiments

RADIO LOT

Passeig de Sant Joan, 17

Unic dipòsit de l'acreditat paper de fumar

Jaramago - Valadia

Dipòsit de les més acreditades marques del país i estranger - Vendes a l'engròs i a la menuda de pipes, boquilles i petaques - Efectes d'escriptori - Jocs de cartes de totes classes - Carteres de butxaca - Raspalls - Pintes, etc.

— FUMEU PAPER —

JARAMAGO - VALADIA

JARAMAGO - VALADIA, S. A.

Sant Pau, 22

BARCELONA

MAGATZEMS DE FERRETERIA
I BATERIA DE CUINA

BENAVENT GERMANS

ESPECIALITAT EN ARTICLES PER
A EBENISTERIA I TAPISSERIA

Nanses, tiradors i aplicacions de metall per a mobles :: Panys de totes classes :: Complet assortit en serralleria per a obres : Eines per indústries diverses : Cargols, filferros : Enreixats, estufes, etc.

Plaça de Santa Anna, 15
BARCELONA * Telèfon A - 778

FOTOGRAVAT

OLIVER I HENRICH

BARCELONA

Plaça Dr. Letamendi, 27 - Telèfon 1104 G.

ESTABLIMENTS
GRIFÉ & ESCODA

Cristalls, Pisa, Porcelana, Orfebreria d'Art, Coberts i serveis de taula :: Articles per a Hotels, Cafès i Restaurants, instal·lacions completes

Central: Fernando, 36 - Telèfon A-270
Morera, 11 - Tel. A.-3459 :: Pge. Crèdit, 2-6, Magatzem
BARCELONA

LES GRANS INDÚSTRIES

PUJADAS I LLOBET

CONTRACTISTES D'OBRES

Passeig de Gràcia, 88, baixos - Telèfon G. 171 * BARCELONA

Edificis de la Junta de Protecció a la Infància

Solament un gust refinat, una seriositat irreprotxable, units a un tracte especial i una economia apreciable en els seus treballs, han pogut col·locar en poc temps la societat **PUJADAS I LLOBET** en lloc preponderant entre tots els industrials dedicats a la construcció de tota mena d'obres.

Oferim en el present fotogavat uns del edificis construïts pels dits senyors, treball que per ell tot sol bastaria a acreditar uns industrials, si el favor del públic i la confiança que en ells disposen els senyors Arquitectes no haguessin posat anticipadament de manifest els innegables avantatges que als seus clients ofereixen els senyors Pujadas i Llobet.

LES GRANS INDÚSTRIES

Colònia Güell, S. A.

CASA FUNDADA EN 1845

PRIMERA FABRICA A ESPANYA

DE

Panes, Rodes i Velluts

Medalla d'or i Grans premis
en totes les Exposicions.

Fàbrica a la Colònia Güell
(SANTA COLOMA DE CERVELLÓ)

Despatx: Carrer Còdols, núm. 16

BARCELONA

Banc de Catalunya

RAMBLA DELS ESTUDIS, NÚM. 10 * * BARCELONA

Telèfons : A 561-562 Apartat de Correus, 568

Direcció telegràfica i telefònica: CATALONIABANK

**Comptes corrents - Comptes
de valors - Cambra cuiras-
sada - Compartiments de
lloguer - Caixa d'estalvis
Banca - Borsa - Cupons - Girs
Canvi de monedes - Agència
de préstecs per al Banc Hi-
potecari d'Espanya - Dipòsit
de valors en custòdia - Subs-
cripcions a emprèstis.**

Agència núm. 1: Carrer Creu Coberta, 8 - Telèfon H. 667
Agència núm. 2: » Sant Andreu, 146 - » S. M. 671
Agència núm. 3: » Salmeron, 111 - » G. 184

SUCURSALS A GIRONA I LLEIDA

BILLARS AMORÓS

Éls més precisos

Éls més sòlids

Éls millors

COMPLET ASSORTIT EN TOTA CLASSE D'ACCESSORIS

No es construeixen billars econòmics

Vda. d'ALEIX AMORÓS

DESPATX i FÀBRICA: Blasco de Garay, 61 : BARCELONA

Téléfon 5342 A.

ES REMETEN GRATIS CATALEGS I NOTES DE PREUS

RADIO

Trafalgar, 3

BARCELONA

TALLERS DE FUNDICIÓ
ELABORACIÓ I RESTAURACIÓ
DE METALLS

OCTAVI DOMÈNECH

TALLERS, NÚM. 45
- TELÉFON 2705 A. -
BARCELONA

J. CARDÚS

*Paraigües - Ombrel·les
Vanos i Bastons*

Portaferriça, 10

BARCELONA

TAPIOQUES
I PURÉS

JAUME FIGUERAS

BARCELONA

PAPERS

PINTATS

VIDUA DE E. BERTRAN

Cardenal Cassanyes, 11

Telèfon 4998-A

**Pintura decorativa * Especialitat en la
decoració de finestres amb Paper Glacier**

NADAL-CAP D'ANY-REIS

IMMENS ASSORTIT EN LLIBRES

ALTRES OBJECTES PROPIS PER

A REGALS · RADIOTELEFONIA

JOGUINES INSTRUCTIVES

UNIÓ LLIBRERA D'EDITORS. S. A.

LLIBRERIA SUBIRANA

PORTAFERRISSA, 14

LES GRANS INDÚSTRIES

Teixits Nacionals i Estrangers

Pol, Cardona i Plafon

(S. en C.)

Successors de FILLS DE P. MARTÍ I PALMEROLA

Plaça Urquinaona, 4

Telèfon S. P. 1545

Barcelona

Casa AMAT

==== Arcs, 1. - Telèfon A. 3064 =====

**Alfombres, Estores,
Persianes, Linoleums**

**Alfombres Russes per a despatxos
i Carpets coco exprofés
per a menjador**

Arcs, 1

Barcelona

LES GRANS INDÚSTRIES

Fill de Jeroni Deniel

S. EN C.

FÀBRIQUES DE TEIXITS
DE COTÓ

Trafalgar, 17

Barcelona

LES GRANS INDÚSTRIES

Fàbrica de Teixits

FUNDADA EN 1840

Colxes de Cotó i Seda
Panyoleria de Llana, Estam,
* * * Seda i Cotó * * *

Especialitat en tovalloles russes

NEBOT DE

Francesc Guasch Presas

Ausias March, 52.-Tel. 422-S. P.

BARCELONA

IBERIA MUSICAL

CASA EDITORIAL

RIBALTA I BOILEAU

MAGATZEM DE MÚSICA — PIANOS

Despatx: Canuda, 45 - Telèfon: 5190 A. - BARCELONA

Edició Ibérica.—Primera i única publicació amb text espanyol i portuguès de les obres dels grans mestres, clàssics, romàntics i moderns, per a estudi i concert per a piano, cant i instruments; obres universalment adoptades pels Conservatoris, Acadèmies de Música i Professorat particular, interpretades en audicions musicals o concerts i publicades de conformitat amb les edicions populars més corrents i amb revisions tècniques del més eminent pedagog musical d'Europa. Edició luxosament presentada i enriqueixida amb prefacs i indicacions tècniques que faciliten una millor interpretació de les idees de l'autor i, per consegüent, la millor execució de les obres. Preus: els corrents de les edicions anàlogues estrangeres.

S'envia gratis el catàleg especial.

Lauda Sion.—Publicació contínua de música religiosa a diferents veus i acompanyament d'harmonium o orgue, amb text llatí, castellà, català i basc. Publicació de música gregoriana en notació moderna, sota la direcció dels RR. PP. Benedictins de Besalú.

Gran dipòsit de música en tots gèneres i edicions per a tota mena d'instruments. Obres didàctiques i de literatura musical.

Representants exclusius de l'antiga i acreditada marca de pianos

"FILLS DE S. RIBALTA"

J. ROCA

S. EN C.

ANTRACITES I COKS PER
A CALEFACCIÓ I CUINA

SERVEI ESPECIAL A DOMI-
CILI PER A COMUNITATS,
HOTELS, CLÍNIQUES,
:: :: I XALETES :: ::

Despatx i magatzem: Carrer Muntaner, 96
Telèfon 291 G.

BARCELONA

SOLER I TORRA G^{NS}

BANQUERS

COMPRA VENDA DE
VALORS. - NEGOCIA-
CIÓ DE CUPONS I
TÍTOLS AMORTIT-
ZATS. - CANVI DE
MONEDES I BITLLETS.
GIRS SOBRE L'ES-
TRANGER. - ORDRES
DE BORSA. - COMPTES
CORRENTS-PRÉSTECES
SOBRE VALORS.

RAMBLA D'ESTUDIS, 11 i 13
i CARRER BONSUCCÉS, 1 i 3

Telèfons 316-611 A
Apartat de Correus 535

Direcció telegràfica i telefònica:
SOLERTORRA

SUCURSALS:

MADRID: Alcalá, 32.

SAN SEBASTIÁN:

Avenida de la Libertad, 20

SUBSCRIPCIONS A
EMPRÉSTITS. - ADME-
TEM DIPÓSITS DE
VALORS EN CUSTÓ-
DIA. - FACILITEM OR
PER A DUANES.

CAMBRA
CUIRASSADA

COMPARTIMENTS DE
LLOGUER DES DE
22 PESSETES ANUALS

LES GRANS INDUSTRIES

FABRICA A VILASSAR DE MAR

A. MURTRA i C.^a

**Fabricants i Exportadors
de Teixits de Lli i Cotó**

Ausias March, 24

Telèfon 328 - S. P.

BARCELONA

CAMISERIA, CORBATERIA
I ARTICLES DE PUNT

JAUME SANS

ESPECIALITAT AMB
LES CAMISES A MIDA

BOQUERÍA, 32-TELÉFON, 3757 A.
BARCELONA

JOSEP CANALS SANS

Construcció d'aparells per a llum.

Instal·lacions per a aigua, gas
i llum elèctrica

Despatx:
CARRER BISBE, 8
BARCELONA
TELÉFON 3806 - A.

Esportistes!!

Una lesió petita o gran
tractada immediatament amb

Aigua Oxigenada VOLCAN

NO S'INFECTA MAI

Insubstituïble en les caigudes,
contusions, ferides, etc.

Exigiu la marca VOLCAN

Es ven en les principals
Farmàcies i drogueries

HIGIENE
DE LA BOCA

SECCIÓ DE VENDA AL DETALL

Drogues — Productes químics — Aigües minerals — Específics — Perfumeria

Màquines i navages de rasurar Hoppe i Rader — Fulles legítimes Gillette —
Estoig de tocador — Articles de Manicura — Raspalls, esponges, pintes, etc.

Queviures selectes — Conserves, mermelades, fruites en almíbar — Vins,
licors i xampany

DEPOSITARIS:

J. URIACH I C.^a, (S. EN C.)
BRUCH, 49 (Entre Corts i Diputació) Telèfons 7 i 8 S. P.

L E S G R A N S I N D U S T R I E S

Filats Forcada de Ripoll, S. A.

Ludovico-Pío, 2
Telèfon 1300 S. P.
BARCELONA

BANCO URQUIJO CATALAN

Pelayo, 42 - BARCELONA

BANCA - BORSA
VALORS-CUPONS

AGÈNCIES I DELEGACIONS

Banyoles - La Bisbal - Girona - Mataró
Palamós - Reus - Sitges i
Vilanova i Geltrú

*Tallers de Serralleria
Treballs artístics i
d'obres*

ALFRED VILAPLANA

Despatx i Tallers:
PARÍS, 127
(Indústria)

Teléfono, 1950 G.
BARCELONA

Fills de Magí Valls

BANQUERS
BARCELONA

Plaça d'Urquinaona, 8, pral.

Teléfonos 4310 A. - 1740 S. P. - 4311 A.

CASA FUNDADA L'ANY 1882

Direcció telegráf. i telefón. MAGIVALLS

APARTAT DE CORREUS 74

Principals operacions d'aquesta casa

Obertura de Comptes Corrents en moneda nacional i estrangera - Cobrança i Reembors de lletres, tant en moneda espanyola com estrangera - Descomptes de lletres - Negociació de lletres sobre totes les places del regne - Compra-venda al comptat i a termini de paper estranger - Girs i lletres de crèdit sobre les principals places d'Espanya i de l'estranger.

GRAN CERERIA

ESPECIALITAT

en CIRIS, BLANDONS, ATXES, CANDELES i tot el que es refereix al ram de cereria: CERES PURES d'abelles per al CULTU CATOLIC, i amb bones mescles, de diverses classes i preus. Sense fum, olor ni carbó.

BLANQUEIG DE CERES EN GRAN ESCALA
pures, sense barreja de grumoll, fulla i pa

Ceres grogues de totes procedències per al blanqueig i altres indústries, pures d'abelles
Estearina, Parafina, Cerecina i cera vegetal

FABRICA D'ESPELMES

esteàriques i transparents, blanques i de color
Cirís i Blandons esteàrics de totes dimensions

Expedicions a tots els punts de la Península i ultramar
Es trameten notes de preus i catàlegs il·lustrats gratis

Antoni Sala

Princesa, 40 - BARCELONA

12 MEDALLES
de 1.ª classe

Casa fundada
en 1858

BANC VITALICI D'ESPANYA

COMPANYIA ANONIMA D'ASSEGURANCES

FUNDADA EN 1880

Assegurances sobre la vida i rendes vitalícies en totes les seves combinacions
Assegurances de transports, marítims, terrestres i de valors

45 anys d'existència són la major garantia de la seva estabilitat i encertada administració

249.746.516'30 Pessetes

que importen els capitals de les assegurances vida en vigor en 31 Desembre 1924 són la major demostració de la confiança que inspira al públic

124.403.394'40 Pessetes

pagades als assegurats des de la fundació de la companyia són la millor prova de la seva solvència

Domicili Social: Rambla de Catalunya, 18 - BARCELONA

Sucursal a Madrid: Carrer d'Alcalà, 25

Edificis propietat de la Companyia

Delegacions en totes les capitals d'Espanya --- Agències en totes les poblacions d'importància
Autoritzat per la Inspecció Mercantil i d'Assegurances

BERLITZ

VAGI A
PER APENDRE

I COM?
ANANT A

L'ESTRANGER
UN IDIOMA

NO PUCI
L'ACADEMIA

BER

Lliçons
particulars

LITZ

Classes de to-
tes altures

Idiomes comercials

Preus especials per a
dues o més persones de la
mateixa família i per als
empleats d'hotels

TRADUCCIONS

BARCELONA - Pelayo, 58 - Teléf. 3303

Oficines de 8 matí a 10 nit

ANTIGA

CASA BORDAS

Successor: B. JAURÉS

Marcas - Motllures - Gravats

Estampes - Estatuària religiosa

Cucurulla, 5

BARCELONA

*BRONZES D'ART :: FERRETERIA I METALLS
PER A OBRES :: LAMPARES :: INSTAL·LACIONS
AIGUA I GAS*

Biosca i Botey, S. L.

VENDES:

RAMBLA CATALUNYA, 129

TELÈFON 1228 G.

TALLERS:

ROGER DE FLOR, 189

TELÈFON 1005 G.

LES GRANS INDÚSTRIES

Francesc Lacambra i Lacambra

Ali-Bey, 23 - Telèfon S. P. 240

BARCELONA

Fàbrica de batre i laminar coure i llautó

Fundada l'any 1808

Fabricació de planxes de coure angles rectes, irregulars i de figura; sòls i tapes per a calderes i alambins; casqueteria i copa de totes dimensions.—Especialitat en barres de coure rodones, quadrades i planes en bandes o tiretes de totes mides i gruixos.

Filerros de coure i de llautó

Planxes de coure i de llautó especials per a folrar vaixells. Claveria per a les mateixes i claus de llança per a les posts.

Plaques tubulars i davanteres per a caixes de foc de locomotores de ferrocarril.

Planxes de llautó groc extra superior i de coure polides, pròpies per a entallar al forn, embotir o estampar.

Barres de llautó, pròpies per a ésser tornejades.

Fàbrica de conductors elèctrics: CORTS, 500 - Telèfon 1076 H.

*Nadal! eixa paraula d'alegria
omple d'amor i ensomni l'esperit;
Jesús infant ve a fer-nos companyia
en la clara dolcesa d'eixa nit.*

*Jesús, que du en els cors novella vida
amb sa naixença que és arreu latent;
tots deturem la pensa entenebrida,
tots aixequem els ulls al cel clement!*

*En la joia daurada d'aquest dia
"Catalunya Social" veu son anhel:
oh llegidor, per sempre Jesús sia*

*dins el teu cor fervorós i fidel;
que mai la pau hi manqui en nostra via
fins a l'eterna serenor del cel.*

GENER

- 1 ✕ *Divendres.* — La Circumcisió de N. S. Jesucrist; Santa Eufrosina, verge.
- 2 *Dissabte.* — St. Blidulf; St. Macari d'Alexandria; Sants Adalard, Màxim i Pascassi, abs.
- 3 ✕ *Diumenge.* — El Santíssim Nom de Jesús; Sta. Genoveva, verge; St. Eustadi, ab.
- 4 *Dilluns.* — Sts. Rigobert i Lubenci, arquebisbes; Bta. Isabel, verge.
- 5 *Dimarts.* — St. Telesfor, p. i mr.; St. Simeó l'Estilita; Sts. Citart, ab.; Sta. Clara, verge.
- 6 ✕ *Dimecres.* — L'Epifania del Senyor; Els sants Reis Melcior, Gaspar i Baltasar.
- 7 *Dijous.* — St. Julià, mr., de Toledo; St. Reinald, monjo i mr.
- 8 *Divendres.* — St. Llucià, b. i mr.; Sts. Frodobert i Pere, abs.; Sta. Gèdula, verge.
- 9 *Dissabte.* — St. Julià i sa esposa Sta. Basilisa, mrs.; St. Adrià, ab.; Sta. Maria, abadessa.
- 10 ✕ *Diumenge I després de l'Epifania.* — La Sda. Família de Jesús, Maria i Josep.
- 11 *Dilluns.* — St. Higini, p. i mr.; Sts. Salir i Egoí, bs., i Anastasi, monjo.
- 12 *Dimarts.* — Sts. Arcadi i Taciana, mrs.; St. Benet, b., i Victorià, ab.
- 13 *Dimecres.* — Sant Leonci, b.; Sta. Verònica de Binasco, verge.
- 14 *Dijous.* — Sts. Hilari, b. de Poitiers i dr.; Fèlix, prev. i mr.; Guillem, ab.
- 15 *Divendres.* — St. Maur, ab., i deixeble de Sant Benet; St. Pau, primer ermità; St. Felip.
- 16 *Dissabte.* — St. Fulgenci, b. i dr.; St. Marcel I, p. i mr.; St. Honorat i Bta. Joana, verge.
- 17 ✕ *Diumenge II després de l'Epifania.* St. Antoni, ab.; Sts. Joan, arq.; Sulpici, b.
- 18 *Dilluns.* — La Càtedra de St. Pere a Roma; Sta. Prisca, verge i mr.; St. Déicola, ab.
- 19 *Dimarts.* — St. Canut, mr.; St. Remigi, bs.; Sta. Abundància, verge.
- 20 *Dimecres.* — St. Fabià, p. i mr.; St. Sebastià, mr.; St. Maur, b.; Bta. Quisilinda, verge.
- 21 *Dijous.* — Sta. Agnès, verge i mr.; St. Fructuós, b. de Tarragona; St. Huc, bisbe.
- 22 *Divendres.* — Sts. Vicens i Anastasi, mrs.; St. Colman, b.; Sta. Teoritgida, verge.
- 23 *Dissabte.* — St. Ildefons, arq. de Toledo i dr.; Sta. Emerenciana, verge i mr.; St. Armand.
- 24 ✕ *Diumenge III després de l'Epifania.* — St. Timoteu, b. d'Efeso i mr.; St. Macari.
- 25 *Dilluns.* — La conversió de St. Pau Apòstol; Sta. Elvira, verge i mr.; Sta. Catarina, verge.
- 26 *Dimarts.* — St. Policarp, b. d'Esmirna i mr.; Santa Paula, vda.; St. Gregori IV, p.
- 27 *Dimecres.* — St. Joan Crisòstom, b. i dr.; Sts. Teodoric i Llop, b.
- 28 *Dijous.* — Beat Amadeu, bisbe; Santa Clara, verge.
- 29 *Divendres.* — St. Francesc de Sales, b.; St. Gelasi, p.; Sta. Matilde, reina.
- 30 *Dissabte.* — (Commemoració de la Dominica IV després de l'Epifania); Sta. Martina, vg.
- 31 ✕ *Diumenge de Septuagèsima.* — St. Pere Nolasc, fdr.; Sta. Marcela, vda.

La lluna de gener té la faç pàl·lida i el cel és transparent com un cristall. Els arbres estenen les branques nues sota la seva llum blanca com l'escuma del mar i tremolen de fred, enyorant el mantell de llustroses fulles i el xerroteig dels ocells.

Els infants esguarden meravellats el cel i entremig de les estrelles clares com gotes de rou veuen cavalcar els Reis d'Orient amb llur seguici.

Els infants s'adormen i la fantasia els porta al món de la il·lusió i del somni, les dolçors del qual únicament coneixen els que tenen l'ànima blanca com el plomissol dels àngels.

L'Evangeli de la I Missa de Nadal

(Luc., II, 1-14)

En aquell temps: Sortí un edicte de Cèsar August, per tal que tot l'orbe s'empadronés. Aquest primer empadronament fou fet essent Cirini governador de la Síria: i anaven tots a inscriure's, cadascú a la seva ciutat. I Josep també va pujar de Galilea des de la ciutat de Natzaret, a la Judea, a la ciutat de David, que s'anomena Betlem: per ço que ell era de la casa i de la família de David: a inscriure's amb Maria, la seva desposada, que era encinta. I esdevingué que, essent allí, se li compliren els dies de part. I parí son Fill primogènit, i amb bolquers el faixà, l'acotxà en un pessebre: car no hi havia lloc per a ells en la posada.

I en la mateixa contrada hi havia uns pastors que vivien al defora, i vetllaven la guàrdia de nit damunt llur ramat. I un àngel del Senyor aparegué prop d'ells, i la glòria del Senyor els envoltà de llum, i foren presos de fort esglai. I els digué l'àngel: No temeu: car, heus aquí que us porto la bona nova d'un gran goig, que ho ha d'ésser per a tot el poble: puix que us és nat avui un Salvador, que és el Crist Senyor, en la ciutat de David. I això serà per a vosaltres el senyal: Trobareu un infant faixat amb bolquers i posat en un pessebre. I tot d'una junt amb l'àngel es formà un bell estol de celestial milícia, lloant Déu, i dient: Glòria a Déu en les altures, i en la terra pau als homes de bona voluntat.

Anotacions

Iniciant Sant Marc son Evangeli amb el ministeri del Precursor en el desert i l'aparició de Jesús en el Jordà, no té ocasió de dir res que es refereixi als primers temps de la vida mortal del Salvador. Sant Joan, en el pròleg del seu Evangeli, ens parla a l'ensens de l'eterna generació del Verb i de la seva encarnació i estada entre nosaltres. Però seguidament passa a referir-nos la vida històrica de Jesús, començant, com Sant Marc, per l'epifania del Jordà.

Sant Mateu, abans de relatar-nos aquesta epifania del baptisme, ens dóna l'arbre genealògic del Fill de Maria, i clarícies importantíssimes sobre la manera divina com ell fou concebut, sobre la seva manifestació a les primícies de la gentilitat en la persona dels Magus d'Orient i sobre la fugida a Egipte; i en aquests textos trobem el nom de la ciutat on nasqué, que fou Betlem, i l'època de la seva naixença, que fou en els dies del rei Herodes. Igualment Sant Lluc, abans de descriure l'aparició de Jesús en el Jordà, posà en son Evangeli una importantíssima narració dels primers temps de l'Encarnació del Fill de Déu. I aquesta narració de Sant Lluc, extensa, detallada i d'un interès imponderable, i la narració paral·lela de Sant Mateu es completen mútuament i formen tot l'Evangeli de la vinguda al món i de la infància del nostre Redemptor. A Sant Lluc devem l'ésser sabedors de com foren anunciats i es realitzaren els naixements del Baptista i de Jesús, i per ell tenim notícia de la visita que féu la Verge a la mare de Joan, de la Circumcisió, de la Presentació al temple i de la vida oculta a Natzaret, amb l'episo-

di de quan Josep i Maria perderen el Fill i el trobaren entre els doctors de la Llei. I tant l'un evangelista com l'altre ens donen perfecte testimoni dels tres principals fets que dominen tots els altres d'aquella primera època de la vida de Jesús, ço és, la seva concepció virginal, la seva naixença a Betlem i el seu recollit sojorn a Natzaret.

En totes les festes del temps de Nadal, de l'evangelista Sant Marc únicament se'n llegeix un passatge, el referent al baptisme de Jesús, en la vigília de l'Epifania d'alguns ritus orientals. De l'evangelista Sant Joan, en la capvuitada de l'Epifania del ritu romà, se'n llegeix el propi passatge del baptisme de Jesús. El sublim pròleg amb què Sant Joan comença el seu text sagrat era l'Evangeli de la vigília de Nadal en el ritu gallicà; i és des de fa molts segles en el ritu romà l'Evangeli de la tercera Missa de la festa de Nadal. En canvi alguns dels seus versets, els 9-14, formen des d'antic en el ritu ambrosià l'Evangeli de la primera Missa de la festa, o sigui la Missa de la nit; i és el primer d'aquests versets el que presenta el Verb diví com la llum veritable que illumina tot home que ve al món.

De l'evangelista Sant Mateu en moltes esglésies de França antigament se'n llegia amb especial solemnitat, abans del *Te Deum* de Matines, la genealogia del Salvador; i del mateix evangelista en llegim, la vigília de Nadal, el passatge referent a l'àngel que revelà el misteri de l'Encarnació a Sant Josep; i, el dia de l'Epifania, el passatge de la vinguda i adoració dels Magus; aquesta doble pràctica és cosa antiga en gairebé tots els ritus occidentals. Establerta en la litúrgia romana la rúbrica de llegir un segon Evangeli al final de cada Missa, ara aquesta adoració dels Magus constitueix el segon Evangeli de la darrera Missa de Nadal, en substitució del començament de l'Evangeli de Sant Joan que en aquesta Missa és el primer. En la litúrgia grega, on el dia 25 de desembre amb el naixement de Jesús es commemora l'adoració dels Magus, aquests dos passatges de Sant Mateu són Evangelis de la festa de Nadal; el primer de les Matines, el segon de l'única Missa de la diada. En el mateix ritu el baptisme de Jesús, segons el text de Sant Mateu, és l'Evangeli del dia de l'Epifania.

* * *

San Lluc és, per excel·lència, l'evangelista del temps de Nadal, especialment en el ritu romà i en els altres ritus occidentals. El Naixement a Betlem i l'adoració dels pastors, la Circumcisió i la Presentació al temple formen els Evangelis de les festes de Cap d'any i de la Candelera. Els versets que segueixen a l'Evangeli de la Candelera, en els quals Sant Lluc ens conta la profecia del vell Siméon, les lloances d'Anna, filla de Fanuel, i ens dóna els principals lineaments de la infància de Jesús, són els versets que constitueixen l'Evangeli de la dominica infraoctava de Nadal. I el que resta de la infància de Jesús en el text de Sant Lluc, la relació de l'anada a Jerusalem als dotze anys, amb la manifestació de la seva saviesa en el Temple entre els doctors i el retorn a Natzaret, era fins suara l'Evangeli de la festa de la Sagrada Família que actual-

ment se celebra en aquesta mateixa dominica, segons noves rúbriques

En algunes antigues litúrgies occidentals, com la gallicana i la mozaràbiga, que en la festa de Nadal no tenien sinó una Missa, l'Evangeli era tot el text de Sant Lluç que conta l'anada de Josep i Maria a Betlem, el naixement de Jesús, l'anunci als pastors, el càntic dels àngels, i després, com els pastors anaren a veure el diví nadó i publicaren les meravelles de què havien estat testimonis. Tant en la litúrgia romana com en l'ambrosiana aquest passatge de Sant Lluç es divideix per a formar l'Evangeli de dues de les tres Misses d'aquesta diada. En la litúrgia romana, els catorze primers versets formen l'Evangeli de la Missa de mitja nit, i els que segueixen, el de la Missa de l'alba. Inversament, en la litúrgia ambrosiana, aquests altres versets formen l'Evangeli de la segona, i els primers amb la narració de l'anada dels sants esposos a Betlem, del naixement de Jesús i de l'anunci als pastors constitueixen l'Evangeli de la tercera Missa de Nadal, la més solemne en aquell ritu.

En el nostre, la més popular i, en certa manera, també la més solemne és en l'actualitat la Missa de mitja nit. I ella conté en el seu Evangeli tota la substància dogmàtica, tot l'ensenyament moral i tota la inexhaurible poesia d'aquesta esplendorosa diada. Sant Lluç, en aquesta seva podríem dir homèrica pàgina, si no fos d'inspiració divina, ens conta amb imponent senzillesa tot el que la humanitat necessitava saber del naixement del seu Redemptor. I totes les consideracions doctrinals i tots els comentaris artístics, que en incomparable nombre ha inspirat aquest misteri de Nadal, tenen per fonament el text de Sant Lluç.

* * *

L'exegesi d'aquest text de Sant Lluç és de les més suggestives i profitoses per a la pietat i la ciència cristiana. Moltes vegades tots ens hi hem complagut amb aquestes interpretacions i comentaris de l'Evangeli de Nadal; i sempre el nostre esperit desitja precisar conceptes i endinsar-se més en el coneixement del misteri que ens ha revelat aquesta pàgina incomparable. Per ço, mai no ens cansa ni ens troba indiferents el retorn de la festa que renova cada any en el poble cristià la visió i les explicacions doctrinals i els càntics litúrgics del magne misteri.

Adhuc el poble cristià ha cercat en antigues tradicions palestiniànes i en investigacions històriques la manera de completar i donar més relleu al text evangèlic. La finalitat de Sant Lluç en escriure aquests textos no incloïa el detall anecdòtic ni la precisió cronològica. Així ell no ens diu manifestament l'any en el qual nasqué el Redemptor. Però la data d'aquest any ha pogut ésser calculada amb alguna aproximació de la realitat, per dos versets del capítol següent del mateix evangelista, quan diu que el Baptista inicià la seva predicació en l'any quinze de l'imperi de Tiberi Cèsar i que Jesús tenia uns trenta anys, en començar son ministeri. Amb aquestes i altres clarícies, en el segle VI s'establí l'era cristiana, comptant que Jesús nasqué en l'any 754 de Roma. Sinó que resulta d'estudis posteriors que, a més tardar, hagué de néixer l'any 749, perquè el rei Herodes morí en la primavera de l'any 750. I, per tant, que els anys de la nostra era no assenyalen amb

completa exactitud els anys transcorreguts d'ençà del naixement del Crist Jesús.

Referent al dia, en els segles III i IV hi hagué diversitat d'opinions, imposant-se més tard en tota l'Església la data del 25 de desembre que era la de vella tradició romana. Quant a l'hora, en trobem indicis en el text de Sant Lluç, que ens parla de l'anunciació de l'àngel als pastors durant la nit. En una de les hores de la nit, a les dotze, segons venerable tradició, nasqué a Betlem el Fill de Maria.

L'indret precís l'assenyala la cova de la Nativitat dins la basílica constantiniana que s'aixeca al defora de la població. Sant Justí màrtir ja parla d'aquesta cova com de la veritable establia, on nasqué el Senyor. Orígenes i després Sant Jeroni refermen aquesta tradició. Dient Sant Lluç que la Verge acotxà son Fill en un pessebre perquè no hi havia lloc per a ells en la posada, fa creure no solament que ella s'havia refugiat en una establia, sinó també que el pessebre o sigui la menjadora era de mena fixa. En una establia no estan fora de lloc l'ase i el bou, la presència dels quals al costat del pessebre de Jesús potser ens ve de l'acoblament d'un text d'Isaïes (I, 3) amb la versió dels setanta d'un text d'Habacuc (III, 2), però que ja trobem figurada en monuments d'art cristià del segle IV.

* * *

Aquestes tradicions les ha recollit i perpetuat la nostra litúrgia. És el 25 de desembre el dia escollit per a celebrar la festa de Nadal, i és pròpia de la mitja nit la Missa que més exactament ens recorda l'hora de l'altíssim esdeveniment. I la mateixa litúrgia en un dels seus responsoris de Matines ens fa exclamar davant de l'escena de Betlem: "Oh magne misteri i admirable meravella, que els animals veïssin, jaïent en un pessebre, el Senyor acabat de néixer!"

El que no trobem en la litúrgia són unes quantes llegendes, algunes d'elles no poc estranyes, que els evangelis apòcrifs formaren i després foren acceptades per eminents escriptors, Prudenci, Climent d'Alexandria i Epifani, entre altres, i aprofitades sovint en les antigues representacions gràfiques del pessebre. No cal dir que consten en la "Llegenda daurada". La principal és la que fa intervenir en la cova de Betlem dues dones anomenades Zebel i Salomé, que Sant Josep hauria cridat per tal que cuidessin de la Verge i de l'Infant. En moltes representacions elles banyen el diví Nadó. I a l'entorn d'elles s'inventaren episodis d'immoderada fantasia, que es convertiren, fins i tot, en algun petit drama litúrgic de l'Edat Mitjana. Una altra llegenda, d'origen no difícil de trobar en el fet d'una commemoració litúrgica, és de les més absurdes, i de Santa Anastàsia, màrtir en la persecució de Diocleciana, en fa una dona que assistí al naixement de Jesús. Molta popularitat havia assolit aquesta llegenda, de faisó que el Cardenal Baroni es cregué obligat a combatre-la en les seves notes al Martirologi romà.

Si no tinguéssim les proves directes i positives que estan a la nostra mà per tal de distingir els evangelis autèntics dels apòcrifs, i les tradicions respectables de les llegendes insostenibles, n'hi hauria prou evidentment per aconseguir-ho amb el criteri de l'ús que en fa la litúrgia, i àdhuc senzillament amb el bon gust estètic i literari.

L'ANY SANT

L'ecumenicitat del Concili de Nicea

El primer Concili de Nicea fou convocat l'any 325 per tal que l'Església universal judiqués la causa de l'Arrianisme. La invitació al Concili fou feta per l'Emperador Constantí d'acord amb el Papa Silvestre I. Aquest fet, el consentiment del Pontífex a la convocatòria, essencial per tal que el Concili pugui ostentar el caràcter d'ecumènic, ço és universal, resulta entre altres de les actes del sisè Concili ecumènic, on es diu textualment: "Constantí i Silvestre convocaren el gran Sínode de Nicea". El mateix és afirmat en el llibre Pontifical de Damas i l'historic Rufinus diu, que l'Emperador féu la convocatòria: *ex consensu sacerdotum*. Si havia demandat el consell dels Bisbes, no podia mancar certament la consulta al primer entre tots, el Bisbe de Roma.

L'atestat del sisè Concili ecumènic apar tant més important en quant que fou celebrat a Constantinoble, i en quant que els que hi prengueren part eren en llur majoria grecs, ja llavors rivals de Roma. La convocatòria universal s'estengué fins als Bisbes de fora l'Imperi Romà, segons que en dona testimoni la presència de molts d'aquests, com la del Bisbe de Pèrsia, Joan, i la del metropolità dels Gots, Teòfil. Eusebi (I c. cap. 9.) fixà en 250 el nombre de Bisbes presents al Concili, i anotà que "el nombre de sacerdots que els acompanyaven era incalculable".

Sant Atanasi parla sempre de prop de 300 bisbes, i una vegada precisà el nombre de 318, el qual fou considerat pels historiadors com el més probable. La major part d'aquests bisbes eren grecs, i entre els llatins trobem Osio de Còrdova, Cecilià de Cartago, Marc de Calàbria, Nicasi de Dijon, i Domo de Striden, com també els dos sacerdots Vito i Vicens, els quals foren enviats com a Legats del Papa, Sant Silvestre.

Els actors principals del Concili foren a més d'Osio, l'Arquebisbe d'Alexandria, Alexandre, i Eustaqui d'Antioquia, titulars d'aquestes antigues seus apostòliques. Després d'aquests es distingiren els dos Eusebis de Nicomèdia i Cesarea, i entre els sinodals es trobaven Bisbes de gran fama de santedat, confessors de la fe en l'última persecució i àdhuc homes coneguts pel do de miracles, com per exemple: Espiridió de Xipre i Pafnuci d'Egipte, dels quals Rufí ens dona detallades relacions.

Convocat pel 20 de maig, el Sínode s'ocupà, en tant s'esperava l'arribada de l'Emperador, d'arguments generals, fins que fou solemnement inaugurat pel mateix Emperador el 14 de juny. D'un principi tingueren lloc les discussions entre catòlics, arrians i filòsofs de les quals Sòcrates i Sozomé fan menció en llurs escrits.

Arrius tingué de la seva part uns vint bisbes que el defensaren, entre altres i coratjosament, Eusebi de Nicomèdia, Teodor d'Heraclea (Tràcia), Monofant d'Efeso, i Teonas de Marmàrica. De la part ortodoxa, discutien contra els Arrians el diaca Ata-

nasi d'Alexandria, vingut amb llur metropolità, Marcel, Bisbe d'Ancira i el sacerdot Alexandre de Constantinoble, qui parlà en nom del seu bisbe, ja molt ancià. Entre tots sobresortia Atanasi, conegut com el més destre dialèctic d'aquells temps.

Fou posat en dubte el caràcter *ecumènic* del primer Concili de Nicea. Mes per bé que les relacions que ens en són pervingudes tinguin algunes llacunes tant en l'històric com en el crític, l'*ecumenicitat* del Concili de Nicea apareix indiscutible, donada la gran vàlua dels fets.

Quan el Bisbe Alexandre d'Alexandria condemnà els errors d'Arrius, molts altres bisbes de l'Egipte, de la Líbia, Síria i d'altres països subscripiren les seves conclusions. Mes els corifeus del sectari es multiplicaren a causa de la intensa i persistent propaganda.

Els bisbes del partit d'Arrius celebraren concilis en la Bitínia, en la Palestina, i la lluita esdevingué tan viva i aspra que els pagans escarnien els cristians en llurs teatres; i àdhuc fou torbat l'ordre públic. Fou llavors quan els esguards de tots es fixaren en les dues autoritats sobiranes, l'una de les quals vetllava sobre la pau pública de l'Imperi i l'altra sobre la fe de l'Església: l'Emperador i el Pontífex de Roma. El Papa Silvestre fou informat de les coses pel Bisbe d'Alexandria, mes abans que tingués temps de prendre les oportunes mesures, Constantí, constrenyit per Eusebi de Nicomèdia, tingué pressa de fer acte de sobirania a l'Orient on era devingut senyor absolut en 323, després de la seva victòria sobre Licini en la batalla d'Adrianòpolis. L'Emperador escriví, doncs, en primer lloc una lletra comú a Arrius i a Alexandre, exhortant-los "a suspendre les discussions sobre punts secundaris de religió". Que es posessin d'acord, deia ell, sobre el més important, que això bastava!... Es veu que el Bisbe de Nicomèdia havia informat insuficientment l'Emperador sobre la transcendència de la controvèrsia. Per ordre de l'Emperador el Bisbe de Còrdova, Osio, anà a Alexandria amb la intenció de cercar un mitjà de reconciliació entre els dissidents. Mes, havent comprès sobre el terreny tota la importància de la desavinença i el perill que en provenia per a la puresa de la fe, Osio, de retorn a Constantinoble, suggerí a l'Emperador la convocatòria d'un Concili universal. L'Emperador decidí, llavors, diu Eusebi, de *convocar tots els Bisbes de la terra habitada, per tal d'oposar a l'invencible enemic de l'Església els batallons d'una falanx divina*.

Veus ací, doncs, un primer caràcter essencial per a provar l'ecumenicitat del Concili de Nicea: la crida, la invitació feta a "tots els Bisbes de la terra habitada". La ciutat de Nicea fou l'escollida com a lloc d'adunança, puix que, com diu Constantí en la seva carta de convocatòria, "l'accés serà aquí fàcil als Bisbes d'Itàlia i d'Europa".

El primer encontre donà lloc a commovedores es-

cenes. Units en la mateixa fe i en les mateixes proves i adversitats, més separats per llunyanes distàncies, no es coneixien sinó per la fama de llurs mèrits i de llurs sofrances. Allí es trobaven els més insignes servents de Déu. En primera fila estaven els supervivents de les persecucions ostentant les ferides d'una confessió gloriosa. Quan Pafnuci, Bisbe de Tebaida, entrà mutilat d'una cama i d'un ull; quan Pati, Bisbe de Neo-Cesarea aixecà el braç, truncat del foc, en acte de beneir, esdevingué una emoció general i tots es precipitaren per tal de besar aquelles santes cicatrius. Els ermitans, cèlebres per l'austeritat de llur vida, atreïen així mateix l'atenció general. Allí es trobava Jaume de Nisibe, vestit amb pell de cabra, semblant a Sant Joan Baptista, qui des de molts anys vivia en el desert, nodrint-se d'herbes crues; també hi era Espiridió, Bisbe de Xipre, qui, àdhuc essent bisbe, continuava custodiant les ovelles...

A la testa dels Bisbes d'Occident, es trobava la delegació manada pel Papa Sant Silvestre, impedit per la seva edat avançada d'intervenir personalment. Aqueixa fou composta dels dos sacerdots romans Vito i Vicens, presidits per Osio de Còrdova, il·lustre fill d'Espanya.

L'Emperador inaugurà el Concili com un President d'honor. Continua assistint-hi, mes "la direcció i les discussions teològiques, pròpiament tals, foren l'afer dels caps eclesiàstics". Eusebi nota de fet que després del discurs d'inauguració l'Emperador "cedia la paraula als presidents del Concili".

Aquest títol corresponia als qui s'anomenaven més tard patriarques i primats, els quals ja tenien llavors una autoritat incontestable sobre llurs col·legues. Mes d'això no se segueix que tingués el Concili de Nicea molts presidents de fet. Tal ofici no pertocava sinó al bisbe de Còrdova, Osio. Aquest fet històric ve confirmat no sols de les referències dignes de fe dels historiadors del Concili, mes també de l'estudi dels autògrafs dels Pares, entre els quals *la d'Osio ocupa sempre el primer lloc*. No és menys cert que tal presidència fou servada per Osio, *en nom del Papa*. Gelasi declara explícitament: *El bisbe de Còrdova anà a Nicea en nom del Bisbe de Roma, juntament amb els sacerdots Vito i Vicens*.

Aquests simples sacerdots podien molt bé parlar en nom del Papa, mes no podien tenir la presidència en una reunió de bisbes. Per altra banda la gran fama d'Osio, la seva amistat personal amb l'Emperador, la missió recentment acomplida a Alexandria, el posaven més que cap altre Bisbe d'Europa al corrent de la controvèrsia arriana i el feien més indicat al càrrec de President de part del Papa. Endemés sense aquesta delegació del Pontífex de Roma, una assemblea en la qual predominava l'element oriental no hauria mai conferit a un simple bisbe espanyol la presidència sobre els grans patriarques de l'Orient. I veus aquí provat un segon element essencial del primer Concili de Nicea, ço és la *direcció efectiva sots el Pontífex Romà*, representat pel seu Legat, conegut com a tal per tots els membres del mateix Concili.

Quan després, a la fi de les discussions fou redactat i votat per gran majoria el símbol de fe posant en clar, definint la doctrina de l'Església sobre l'eternitat del Verb i la divinitat de Jesucrist, l'assemblea volgué terminar el símbol amb una declara-

ció solemne de l'ecumenicitat del Concili en les últimes paraules amb les quals: "De part de l'Església Catòlica" declara anatema a tots els qui sostindran la doctrina contrària.

I veus aquí el primer Concili de Nicea declarar en la faiso més categòrica *la seva ecumenicitat!*

* * *

La solemne proclamació de la divinitat de Jesucrist, el XVIe centenari de la qual aquest any celebrem, té molta importància no solament per la *novetat* en el Concili de Nicea, mes també per la manifestació de l'*ecumenicitat* de l'Església. La fe en Jesucrist com a Senyor i Déu no resulta de l'evolució tardana del pensament cristià, com tampoc d'un cert desenrotllament degut als temps apostòlics, com així han volgut explicar-ho els protestants liberals: aquella fe és nascuda de la mateixa prèdica de Jesús, el qual intentava formalment d'ésser reconegut com a vertader fill de Déu. L'Esperit Sant enllumena la profunditat d'aquesta fe, els màrtirs la segellaren amb la seva sang; després dels escrits dels apòstols, els Pares apostòlics la proclamaren, mes la paraula eficaç i decisiva contra totes les heretgies degué trobar-se més endavant. Roma l'exigí ja en 250 al Bisbe Dionís d'Alexandria, el qual s'excusà de no haver adoptat la paraula ja usada a Roma, *consubstancial, homoousion*. L'escola d'Antioquia, en la qual estudià Arrius, havia condemnat un sentit errat d'aquesta paraula. Fou, doncs, tasca del Concili de Nicea de fer universal la contrasenya romana de l'ortodòxia. Osio féu triomfar el terme romà i així la via de l'ortodòxia fou assegurada ja en el primer Concili per la doctrina i el magisteri de la càtedra romana. Aquest record fou conservat en l'Orient, encara que dissident, que no solament celebra com nosaltres la fe de Nicea i el seu centenari, mes també pregona solemnement al Papa Silvestre; lloant-lo perquè amb tot i no assistir-hi personalment "dirigia el sagrat Concili i amb l'assistència de l'Esperit Sant, salvava el poble cristià pels seus ensenyaments sempre infal·libles". Així la litúrgia grega fins avui remembra l'acció de la Càtedra apostòlica en la primera adunança ecumènica de l'Església: l'Església amb Pere confessava de nou: *tu es Christus Filius Dei vivi* i Jesús manifestava de nou la divina resposta: *Super hanc petram aedificabo Ecclesiam meam*.

IGNASI M.^a D'ALÓS, O. S. B.

EPIFANIA

Ara una estrella ha resplendit al cel
i ella és més clara que totes les altres,
i guia uns reis embolcallats d'un vel
que els fa invisibles per a tots nosaltres.

Dels homes el camí perpetu
no és sinó una epifania:
tenen un estel que els guia
pel camí del bé i del mal.

J. MILLAS-RAURELL

El naixement de la Verge

Boix del segle XVI

Glossa d'un salm messiànic

Quare fremuerunt gentes...?

La Litúrgia de la festa de Nadal ens ofereix dues idees cabdals, axis i fonament de la seva meravellosa estructura: la misericòrdia de Déu i el seu poder infinit. L'Església, en aquesta peça esplèndida de la literatura sagrada aplicada al naixement temporal del Fill de Déu, no baixa de les sumitats de la més alta teologia i de la història de la humanitat en el seu sentit pragmàtic i transcendental. Llegint el Breuari i el Missal d'aquesta festa sembla que no es toqui la terra més que per les altes cimes de la vida i de la història humana, ni es parli de Déu sinó per a penetrar els més pregons misteris del seu Esser i de les seves generoses, incomprensibles, condescendències amb el gènere humà.

No és aquest el lloc de fer un anàlisi dels fragments bíblics i de literatura eclesiàstica que l'integren, la lectura dels quals ens donaria aquesta convivència i aquest sentiment d'espasme que produeix aquesta sola paraula: Déu fet home.

Cal, però, remarcar aquesta espècie d'antitesi que hi ha entre la Litúrgia d'avui, severa, enlairada, plena d'unctuós i divinal afecte, però continguda dins l'enquadrament de les altes idees de Déu i dels seus grandiosos designis sobre la humanitat, i aquest esclat de coses petites, íntimes, de costums populars, i com a tals ingènues, quasi banals, sense les quals sembla que no pugui celebrar-se la diada de Nadal. L'Ofici de Nadal ens parla poc de l'Infant de Betlem: la narració evangèlica del naixement, i poc més. El mateix Introït de la tercera Missa d'aquest dia ens parla d'un Infant que ens ha nascut: Puer natus est nobis; però tot seguit ens presenta una característica que no és pas de la infantesa: Cujus imperium super humerum ejus: Porta damunt les seves espatlles el seu imperi.

En canvi, el Nadal popular està tot ple d'històries, de contalles, de costums, de sentiments infantils, que li donen un caràcter tal volta el més humà de totes les festes consagrades als misteris de la vida humana del Fill de Déu. Serà això efecte de la fecunditat i puixança de la divinal doctrina que té les profunditats i serenors del pensament de Déu, però que matisa amb dolces anuances tots els caïres de la vida humana, com el sol, que des de les seves altures, amb la seva llum pura i blanca, dóna a la faç de la terra les mil tonalitats que són l'encís dels nostres ulls? O serà que el poble cristià, en l'entranya del qual la nostra Religió divina ha posat tresors inestroncables de poesia i de sentiment, poc disposat a la greu i fonda ideologia cristològica, ha preferit d'acceptar, amb els ulls tapats de la fe, la grandesa del misteri del Fill de Déu fet home, cantant joïoses corrandes al Nin de Betlem, construint, a son obsequi, rústegs i a voltes artístics pessebres, portant al temple i a ciutat records de la vida pastoril i muntanyenca, eixamplant els espais de la caritat en forma de presents, almoïnes i felicitacions mútues, i fins curullant, damunt la taula de la casa pairal, que les fillades enronden,

les abundàncies de pinguedine terrae en forma de tota mena de llepolies?

Serà una cosa i l'altra: mes m'apar que el sentit cristià de la festa de Nadal podria esblairar-se si no l'informés aquest sentit, la saba de la doctrina divina que conservés la seva virior i la seva dolcíssima flaire. La força de la inèrcia, determinada per l'empena secular de la doctrina que baixa pura dels Llibres Sagrats i de la predicació eclesiàstica, no és prou per a evitar la descristianització de la festa de Nadal: les externes manifestacions de joia deuen respondre a una força motriu, d'acció permanent, d'ordre intel·lectual. Sens això, l'escassa densitat del pensament cristià en els nostres dies podria fer-li poc pes a l'aparatós esclat d'aquesta festa, i paganitzar-la. No ha succeït així amb altres festes, que no tenen avui de religioses més que el pretext i el dia en què es celebren?

I com a fortitud de pensament, i com a amplitud de designis, i com a ferm dibuix del Verb encarnat, cisellat amb mà forta en el bronze etern de la paraula de Déu, no hi ha com el Salm Quare fremuerunt gentes, primer de les Matines de Nadal.

Llegiu-lo aquest Salm: és reial, superb de forma: de força lírica i dramàtica incomparable. Les riqueses de color lexical i d'euritmia, que li donen en l'original hebreu moviment, plasticitat i intensitat d'expressió, no s'han pogut buidar en aquesta pobre versió catalana, arranjada sobre l'hebreu.

Heus-el aquí:

- 1 A què ve eix brogir de les nacions,
i per què cogiten els pobles vans projectes?
- 2 S'alcen els reis de la terra, i llurs prínceps es congrien
contra del Senyor i de son Crist.
- 3 "Trenquem ses cadenes, diuen,
i llencem el jou lluny de nosaltres."
- 4 El Qui habita en els cels se'n riu:
Jehovà fa escarni d'ells.
- 5 Llavors els parlarà en sa ira,
i, en son furor, els esparverarà.
- 6 Jo he posat el meu Rei
damunt Sion, ma santa muntanya.
Jo pregonaré el manament del Senyor.
- 7 El Senyor m'ha dit: "Tu ets el meu Fill,
Jo et vâreig engendrar avui:
- 8 Demana'm; i Jo et daré per heretatge les nacions,
i en domini el món, de cap a cap."
- 9 Els governaràs amb una verga de ferro,
i els esmicolaràs com obra de terrissa."
- 10 I ara, reis, tingueu seny:
Deixeu-vos alligonar, jutges de la terra:
- 11 Serviu el Senyor amb temor,
i amb tremolor regositgeu-vos en Ell:
- 12 Beseu el Fill, per por que el Senyor s'indigni,
i us extraviu del camí:
- 13 Car sa ira s'encén sobtadament.
Beraurats els qui en Ell confien!

Aquest petit poema és del tot messiànic: no hi ha en tot ell un sol pensament que no es refereixi directament al futur Messies o Crist. Des d'aquest as-

pecte sols pot comparar-se-li, tal volta, el Salm Dixit Dominus. En força i detall cap no sobrepuja, per a expressar l'ésser del Crist i la seva actuació en les generacions humanes, segons el pensament de Déu, al Salm que ens ocupa. Fem un petit comentari dels seus conceptes cabdals.

Parla primer el

Poeta

Es David, l'excels líric, el gran Profeta d'Israel.

1. La primera visió del cantor-profeta és sinistra, amenaçadora. El vident sent la remor d'ingents multituds, agitada per l'esperit guerrer, que posa en forta tensió tot ressort de la vida de l'home, que mou la seva activitat, que creix amb el contacte de les gents i el primer esclat de la qual és el brogit del poble, aqueixa remor clàssica, confosa barreja de crits, planys i malediccions, que sol precedir tota acció guerrera. Les nacions són moltes, llur rancúnia és forta; el brogit que s'alça és com el de les ones mogudes per l'oratge, com el de les aigües de la torrentada que es retorcen i s'esclafen i salten desfetes en escuma, mentre retruny l'eco de llur remor en les properes muntanyes.

Mes no hi ha por en l'ànim del Profeta; si l'udolar de les nacions li fa esgarripança, sap que la potència de Déu no pot ésser retuda. I comença el poeta el seu cantar amb aquest ex abrupto, ple de sobirà desdeny:

A què ve eix brogir de les nacions?

Dintre d'aquest moviment bèl·lic glateixen plans de secreta venjança, de destrucció de l'enemic comú: són plans ben pensats, madurats en els conciliàbuls, afinats en les controvèrsies dels cabdills del poble. Però són projectes inútils: la humana estratègia no val contra la força de Déu.

La visió del poeta s'estén a tota l'ample dels segles futurs: en la ment del Profeta s'aplega tota revolta humana contra el pensament de Déu. La remor que sent el vident d'Israel és no sols d'armes, sinó de doctrines, d'heretgies, d'infernals furors, de maquiavelismes humans, de passions sense fe, d'altres polítiques i conveniències que formen aquesta secular torrentada que baixa contra el fill de Déu:

I per què cogiten els pobles vans projectes?

2. Els pobles no van sols en aquest moviment: els guien els reis i els braus, els forts, els venerables de la humanitat: reges et príncipes... El poeta els veu: són tots els Herodes, des de l'assassí dels Innocents fins a l'Anticrist. Són els savis, els pontífexs de tota falsa religió, els jueus del diner: són totes les aristocràcies, de sang, de fortuna, de pensament, d'enginy, de diplomàcia, que s'alcen en actitud arrogant de fornits guerrers: adstiterunt. L'objectiu d'aquesta embranzida de tots els pobles, guiats per llurs prohoms, són Déu-Pare, Jehovà, i el seu Ungit, el Crist o Messies que avui neix:

S'alcen els reis de la terra, i llurs prínceps es congrien contra del Senyor i de son Crist.

3. D'aqueix immens camp de batalla s'alça un sol crit, que surt potent de totes les gorges, i retruny

per tot l'espai, i omple tots els segles: és el crit de protesta contra l'autoritat de Jehovà i del seu Ungit. El Pare ha posat un jou a l'home: és el jou de la seva llei: l'ha lligat amb cadenes, les dolces cadenes amb què vol fer-se seva la humanitat: lligadures de pensament i d'amor, de fe i de caritat: cadenes que lliguin els homes amb el Fill, que és l'hereu de tots els homes, perquè tots siguin fills de Déu. Però, els homes volen llibertat: llibertat sense fre, sense altra llei que la força nadiua de la mateixa llibertat. I criden:

"Trenquem ses cadenes,
llencem el jou lluny de nosaltres."

4. El poeta ja en té prou d'aquesta visió de la terra. Alça al cel blau els seus ulls. Al cel hi ha una finestra: guaitant des d'ella els homes revoltats, hi ha una majestuosa figura: és Jehovà.

La teologia del poble de Déu no té l'espiritualitat ni la força d'abstracció de la nostra: és la teologia d'un poble primitiu: conté l'element diví d'una revelació feta als Profetes; però, la concepció popular del que podríem anomenar dogma israelític és mig-grada. La mateixa natura del llenguatge hebreu, mancat de fórmules consagrades per un ús sacerdotal i litúrgic, d'un lèxic pobre de paraules de sentit abstracte, fa que no aparegui en tot el seu esclat el pensament de Déu qui revela. Sols les il·luminacions posteriors, i d'una fàisó tota completa per la gran llum de l'Evangeli, han pogut fer veure als segles futurs les clarors del pensament israelític, embolcallades per la boira d'un llenguatge no fet per a les altes especulacions filosòfiques i teològiques.

Aquesta curta digressió no és fora de lloc: dona a la visió profètica de David una força quasi tràgica. Jehovà veu els homes des del seu aguait: i es riu d'aqueixa sorollosa mancomunitat de reis i prohoms i pobles, contractada per a fer-li guerra i destronar-lo, a Ell, el Pare, Jehovà, qui del no-res féu cels i terra, i al seu Ungit, el Crist, igual a Ell en potència. I Jehovà se'n riu de la remor que s'alça de la terra, i de l'exèrcit que la produeix: se'n riu, des del seu aguait, de la força, i dels projectes, i de la diplomàcia, i de l'astúcia, i de l'enveja, i de la traïdoria, i de la saviesa dels homes revoltats. Se'n riu, i els escarneix des del cel blau i serè. Imatge forta, atrevida, que no cap en els refinaments de concepte i de llenguatge moderns:

El Qui habita en el cels se'n riu,
Jehovà fa escarni d'ells.

5. Jorn vindrà, però, que Jehovà parlarà des del cel: la seva veu serà la veu que, com torb violent, rebrega i abat els cedres del Líban; veu que fa pan-teixar de por el desert de Cadés. Serà la veu de les seves gestes i de les gestes del seu Ungit, qui, com diu Isaïes, veurà secar-se els mars, esporuguits, davant la seva força. Serà la veu de Jehovà, plena d'indignació i de furor, en veure els homes miserables congriats i enardits en contra d'Ell. I els espantarà, i els posarà en desordre, i els dissiparà, com el vent foragita la boirina:

Llavors els parlarà en sa ira
i, en son furor, els esparverarà.

Jehovà

I Jehovà parla.

6. Les paraules del verset sisè, que la Vulgata posa en llavis del Crist, Rei de la terra, a l'original hebreu les diu el mateix Jehovà. Es Déu Pare qui ací parla. Ja no sols se'n riu de la humanitat, alçada en guerra contra d'Ell: a la potència de la revolta oposa la potència de la seva autoritat. Els homes no volen cadenes, rebutgen tot jou, no volen rei diví: ja són prou els reis humans. Mes el Pare els imposa un Rei; deuran sotmetre's al seu jou, puix que Ell ho vol:

Jo he posat el meu Rei
damunt Sion, ma santa muntanya.

L'Ungit o Crist

El fill de Déu entra en escena per a fer el seu parlament. Jehovà ha imposat un Rei als seus enemics: és el Messies. Ho ha fet públicament, davant tot el món en revolta. El Messies, ungit amb la plenitud de la divinitat i de la reialesa, apareix davant les gents, atònites encara per la veu potent de Jehovà que han sentit. I els diu: "Pobles i reis, qui us alceu en guerra contra el Senyor i contra meu! Jo vinc a promulgar els drets de la meua reialesa, que ha estatut el meu Pare":

Pregonaré el manament de Jehovà.

7. El Rei Crist comença per la seva generació eternal: és Déu, com Jehovà: el Pare, avui, per a significar la permanència i l'estabilitat, el va engendrar, per a demostrar l'eternitat de la seva filiació divina. Aquest Crist, qui avui neix segons la carn, fill de la Verge Maria, és Fill Etern de l'Etern Pare. Es el Verb diví, pensament i paraula eterna de l'enteniment del Pare. Es la mateixa substància del Pare, perquè en Déu la paraula no és transeünt i accidental com la paraula i el pensament migrats de l'home: és la Paraula fecunda que va fer l'univers; la Idea segons l'exemplaritat de la qual tots els sers tenen l'ésser. El Pare allega aquest caràcter diví del seu Fill, per a fonamentar els drets reials que tot seguit va a assenyalar-li:

El Senyor m'ha dit: "Tu ets el meu Fill,
Jo et vâreig engendrar avui..."

8. La plenitud de la divinitat dona al Crist el dret a una reialesa absoluta i eterna: tots els pobles són els seus vassalls; el seu reialme s'estén de pol a pol: el temps no posarà fites a la durada del seu imperi:

Demana'm; i jo et daré en heretatge les nacions,
i en domini el món, de cap a cap."

9. Si el Crist és ple de la unció de la divinitat, ho diu Sant Pau, si té la plenitud en els dos factors de la grandesa d'un reialme, l'espai i el temps, el seu govern ha d'ésser autocràtic, sense més atemperament que la seva infinita saviesa: serà el Príncep de la Pau per als homes de bona voluntat qui s'adueixin al seu jou; però, als seus enemics els anorreirà, els farà sentir damunt llurs espatlles el colp de verga de ferro amb què els regirà:

Els governaràs amb una verga de ferro,
i els esmicolaràs com obra de terrissa."

Poeta

10-13. Reprèn el cantor la paraula pel seu compte, sempre sota la inspiració de Déu, i i fa als prohoms de la terra, als reis, als jutges, als savis, als forts, als rics, una exhortació parenètica per a convertir-los al servei del Crist i del Pare que l'envia de Rei al món. El glavi de la venjança divina està suspès damunt els pobles, avalotats encara contra el Senyor i el seu Ungit. Jehovà encara és al cel blau assenyalant el Rei que Ell ha constituït, i manant al món que li reti vassallatge: encara hi és també el Fill, damunt Sion, publicant als homes els seus poders que li han estat donats pel seu Pare. I en front de tots, de Jehovà, de l'Ungit i dels pobles, resta el poeta, qui fa als homes aquesta exhortació:

I ara, reis, tingueu seny,
deixeu-vos alligonar, jutges de la terra.
Serviu al Senyor amb temor,
i amb tremolor regositgeu-vos en Ell:
Beseu el Fill, per por que el Senyor s'indigni,
i us extravieu del camí:
Car sa ira s'encén sobtadament.
Benaurets els qui en Ell confien!

El poema és, doncs, transcendental: podríem anomenar-lo el programa màxim de Déu Pare en l'obra de la Redempció pel Fill. Es la charta magna que el Fill presenta als homes, en la qual són escrits els títols que té a l'universal reialme sobre la terra. I és l'itinerari de la humanitat si vol ésser gran i gloriós en el camí dels segles.

Besem al Fill!! Aquests dies de Nadal anem al seu bressol a adorar-lo: és el Fill de Déu i el Rei dels homes. Cantem-li joioses corrandes, portem a tot acte de la vida aquesta alegria clàssica i cristiana del nostre Nadal. Però, en posar els llavis sobre l'Infantó de Betlem, aixequem el nostre esperit i enfortim-lo, juntem-nos al pensament de Déu, repassant en la nostra ment aquestes idees grandioses del Quare fremuerunt gentes...

I. GOMA

Aquest número ha passat per la censura governativa

FOCS DE NADAL

(D'un poema anglès anònim)

Cleanse with the burning log of oak...

*Amb foc de roure ben encès
renta't l'angúnia, llaga viva.
Amb cireretes de pastor
guarneix el temple cada dia.
Posa estovalles de lli blanc:
potsè algun hoste vindria.*

*Dóna els diners de plata i or,
que no són teus tota la vida;
cada moneda que daràs,
posada a guany, es multiplica.
Potser per tu els que tenen fam
ja resaran una mica.*

*Una vegada, a l'Orient.
sobre els pastors l'estel eixia.
Nasqué a Betlem un Infantó,
i a Galilea resplendia.
Qui sap! Damunt el teu camí
potsè un estel s'alçaria.*

MARIA MANENT, trad.

F E B R E R

1	<i>Dilluns.</i> — St. Ignasi, b. d'Antioquia i mr.; St. Calixte II, p.; St. Raimond, ab.	15	<i>Dilluns.</i> — Sts. Faustí i Jovita, germans, mrs.; St. Wifred, ab.; Sts. Faust i Columbà, monjos.
2	<i>Dimarts.</i> — La Purificació de la Mare de Déu (festa de la Candelera); St. Llorenç, arq.	16	<i>Dimarts.</i> — St. Gregori X, p.; St. Honest, mr.; Bta. Margarida, verge.
3	<i>Dimecres.</i> — St. Blai, b. i mr.; St. Oscar, arq.; St. Llorenç, b. i monjo.	17	<i>Dimecres de Cendra.</i> — St. Joan de Capadócia, mr.; Sta. Beatriu, verge; St. Constable, ab.
4	<i>Dijous.</i> — St. Andreu Corsini, b., carmelita; St. Rembert, arq.; St. Teodoric, ab.	18	<i>Dijous.</i> — St. Simeó, b. de Jerusalem i mr.; Sant Eladi, b.; St. Angilbert, ab.
5	<i>Divendres.</i> — Sta. Agata, vg. i mr.; Sta. Calamanda, vg. i mr.; St. Eleuteri ab.	19	<i>Divendres.</i> — St. Alvar de Còrdoba; St. Frederic, ab.; St. Bonifaci, b.
6	<i>Dissabte.</i> — El Sant Misteri de Cervera; Sta. Dorotea, vg. i mr.; St. Amat, b.	20	<i>Dissabte.</i> — St. Eleuteri, b.; Bt. Maurici Proeta; St. Euqueri, b.; Sta. Milbreda, abadessa.
7	✠ <i>Diumenge de Sexagèsima.</i> — St. Romuald, ab. i fdr.; St. Ricard, rei.	21	✠ <i>Diumenge I de Quaresma.</i> — Sts. Feliu i Severià, bisbes; St. Germà, ab.
8	<i>Dilluns.</i> — St. Joan de Mata, fdr. dels Trinitaris; St. Pau, b.; Sta. Elisenda, verge.	22	<i>Dilluns.</i> — La Càtedra de St. Pere a Antioquia; Sta. Lleonor, vg.; Bta. Joana Maria, abadessa.
9	<i>Dimarts.</i> — St. Ciril d'Alexandria, b. i dr.; Santa Apollònia, verge i mr.; St. Rainald, b.	23	<i>Dimarts.</i> — St. Pere Damià, b. i dr.; St. Florenci de Sevilla; Sta. Maria d'Astorga, vg.
10	<i>Dimecres.</i> — Sta. Escolàstica, verge, germana de Sant Benet; St. Guillem, duc i ermità.	24	<i>Dimecres de Tèmpores.</i> — St. Maties, apòstol; St. Desideri, monjo; Bt. Simó, monjo.
11	<i>Dijous.</i> — L'Aparició de la Immaculada Mare de Déu a Lourdes; St. Severí, ab.;	25	<i>Dijous.</i> — St. Feliu III, p.; St. Valeri, ab.; Stes. Walburga i Aldetrada, abadesses.
12	<i>Divendres.</i> — Sta. Eulàlia, verge i mr., patrona de Barcelona; St. Benet d'Anià, ab.	26	<i>Divendres de Tèmpores.</i> — Sta. Margarida de Cortona, penitent; St. Víctor, ermità.
13	<i>Dissabte.</i> — St. Benigne, mr.; Sta. Catarina de Ricci, verge; Bta. Eustàquia, verge.	27	<i>Dissabte de Tèmpores.</i> — La Mare de Déu de Guadalupe; St. Gabriel de la Verge Dolorosa.
14	✠ <i>Diumenge de Quinquagèsima.</i> — St. Valentí, prev. i mr.; Sts. Esteve i Antoni, abs.	28	✠ <i>Diumenge II de Quaresma.</i> — St. Leandre, b. i dr.; St. Romà, ab. i fdr.; Bta. Violant, ab.

Febrer fa sorollar els picarols de la folia. Arriba el Carnestoltes mostrant als homes la seva faç grotesca.

Els lascius criden i salten en torn de la flama del desig.

Però heus aquí que arriba la Quaresma amb la túnica cendrosa com el brancall de les oliveres i el sacerdot ens diu: "Recorda't home, que ets pols i en pols tornaràs". I ens posa una mica de cendra damunt la testa acotada.

L'home s'adona de la seva mesquinesa, i els que porten dins una mica de claror es recullen en la pau i el silenci del santuari de l'ànima.

Conferències populars d'Advent

Som al començament de l'any litúrgic. L'Església comença els seus llibres litúrgics i les seves festes religioses, no pel primer de gener, com en la majoria dels calendaris civils, sinó pel primer d'Advent.

L'Advent té, per als pobles que han estat il·luminats per la llum de la revelació, una significança particular. És l'albada d'un gran infantament, l'inici d'un dia sense posta, la preparació del fet més culminant de la història universal, l'Encarnació del Verb, la Paraula substancial, Personal, la Paraula Déu, feta Home per a nosaltres. *Et Verbum caro factum est, et habitavit in nobis.*

I noteu com l'Església, en la constant successió, sense solució de continuïtat, de dies i de festes, segueix un ritme paral·lel a la natura.

I així com nosaltres comptem quatre estacions en l'any solar, hom distingeix quatre estacions místiques en l'any litúrgic. L'Advent correspon a l'hivern. L'hivern és el temps del fred, de la quietud, de les labors silencioses i profundes, temps d'aprofitament d'aigües subterrànies, d'aprofitament d'energies vitals, d'acumulació d'enormes capes de neu — reserva d'aigua de tot l'any — en els cims de les muntanyes. El sol, fred i espantat, no arriba a calentar l'escorça gebrada de la terra, i la pluja i les boires, els núvols i la fosca, són el marc constant de les jornades de l'hivern.

Així mateix l'Advent és per a les ànimes el temps de fred, d'ombres, de sospirs, d'anhels i d'esperances. Temps d'aprofitament espiritual, de llargues meditacions i penitències, temps d'oració i de predicació per mitjà de la qual cauen en els solcs pregonos de les ànimes conreades les llavors salutíferes de les virtuts que més tard esclataran.

La primavera assenyala en la natura, després de la mort aparent de l'hivern, el retorn a la vida. Els camps, que en el llarg i ample dels horitzons eren erms i desolats, troben ara, en les petites herbes que arreu creixen, l'endolciment d'un verb transparent com d'un estany d'aigua clara. Les branques seques dels arbres que esgarren el cel, es van cobrint de fulles i de flors que atreuen les mirades dels homes i les voladúries dels ocells. El sol puja més alt, els dies s'allarguen i tot reneix de nou. Hom diria que la creació recomença. És la imatge de la segona estació mística que abraça del temps de Nadal fins a l'Epifania, veritable primavera de les ànimes, en la qual tot sembla ressorgir en la vida de la gràcia.

L'estiu és el temps dels treballs durs. Sota l'acció d'un sol canicular, les grans calors activen la maturació de les llavors sembrades sota terra o de les fruites airejades a ple sol. La collita es va engruint i esponjant. És la imatge de la tercera estació mística, que abraça les setmanes de Septuagèsima, els rigors de la Quaresma, les joies dels temps Pasquals. Ella respon a la part més laboriosa de la vida del Salvador. Comprèn la vida pública de Jesús, amb els seus dejunis de quaranta dies en ple desert, les molèsties de les temptacions a què volgué subjectar-se, les fatigues de la predicació, els

miracles i profecies, la Passió i Mort i Resurrecció, l'Ascensió al Cel i la Davallada de l'Esperit Sant en la Gran Pasqua de Pentecostès.

La tardor és el moment de la recol·lecció. Les fruites, les granes, els raïms a l'abast de tothom cansats de madurar i ensucrar-se, esperen per moments, abans no revinguin els freds de l'hivern, que els aplegui la mà del collidor. Així és també en la quarta estació mística que abraça els dies que cauen d'ençà de Pentecostès. Tot allò que fou sembrat en temps d'Advent, tot allò que ha germinat i florit en temps de Nadal i Epifania, tot allò que madurà en temps de Quaresma i Pasqua, està a punt ja d'ésser recollit per l'Església, la gran Mare de les Ànimes. Seguint aquella indicació de Jesús en l'Evangeli, és el temps en què el bon Pare de família trameta els seus operaris a aplegar la collita dels camps, la zitzània sembrada per l'home enemic i destinada al foc, i el blat acoblat en garberes, el bon froment reservat per als graners del cel.

* * *

Històricament, però, no sempre fou així. L'Advent, d'*adventus* adveniment, és el temps destinat per l'Església a preparar els fidels per al naixement del Fill de Déu: Nadal. Aquesta preparació pot ésser, ja amb oracions i penitències privades, o bé formant el cos de festivitats eclesiàstiques preparatòries del Nadal. En els primers segles, el diumenge dia del Senyor, era l'única festivitat que celebraven els cristians en aquella època. Vers la meitat del segle III algunes, encara que poques, Esglésies, començaren de celebrar l'Epifania com a festa de Nadal, que es propagà fàcilment per tot el món catòlic. A no trigar gaire aquesta solemnitat portà l'observança d'un temps de preparació *ad Adventum*, a l'adveniment del Senyor. En el segle V trobem la pràctica d'exhortacions al poble per tal de disposar-lo per la festa de Nadal. Són importants dos sermons de Sant Màxim de Torí, sens esmentar molts d'altres que, atribuïts un temps a Sant Ambrós i a Sant Agustí, foren escrits, segons sembla, per Sant Cèsar d'Arlés. Són remarcables els sermons de Sant Ives de Chartres, Sant Bernat, i de molts altres doctors dels segles XI i XII, de *Adventu Domini*, de l'Adveniment del Senyor, plens de doctrina ascètica pròpia d'aquest temps, ben distints de l'aire dels Evangelis dominicals. Cal remarcar que el document més reculat que es coneix referent al temps d'Advent, correspon a un text de l'any 380 del Concili de Saragossa.

El mot Advent — vinguda, arribada, — que s'aplica generalment al període expectacional que va precedir la vinguda del Fill de Déu, s'aplica també a altres dues vingudes, una segona vinguda en les ànimes per la gràcia santificant i una tercera vinguda per tothom en els últims temps, com a Jutge Suprem de vius i morts en el Judici darrer. L'Església ens convida a meditar durant el temps d'Advent sobre aquestes tres davallades del Fill de Déu

i molt especialment sobre la primera, o sigui l'Encarnació del Verb, com a preparació de les altres dues. Ella ens recorda, en aquests dies de religions recolliment, les llàgrimes i els sospirs, els anhels i frissaments de tot un poble en la sacra expectació messiànica per al Redemptor del món que havia de venir, i reviu en la ment dels fidels les promeses dels patriarques i les visions dels profetes que tingueren el seu degut compliment. Ella ens fa implorar amb una fervent pregària per l'assoliment de la visita de Jesús en cada ànima. Perquè de res no ens serviria a nosaltres *individualment* d'haver assumit el Verb la naturalesa humana, si no assolíem els fruits d'aquesta unió per la gràcia santificant en les nostres ànimes. I ella finalment ens recorda amb veu de trompeta el tercer adveniment, *tuba mirum spargens sonum*, el *dies irae* en què el Fill de l'Home, ple de glòria i majestat, davallarà del cel precedit del signe de la creu per a jutjar pobles i nacions; car per a nosaltres hauria estat, no solament estèril, sinó contraproduent la primera vinguda del Verb eternal en el món si en el dia darrer no havíem participat de la primera i segona vinguda del Fill de Déu.

* * *

Tres són les principals veus que s'aixequen, cominatives i profètiques, en aquest temps de Nadal: Isaïes, Joan Baptista, Sant Pau, Isaïes, el gran videt de l'antiga llei, resumeix tots els planys dels patriarques i pels seus llavis, encesos i abrandants, es va renovant, en la successió dels segles, l'estat d'angoixa i d'esperança del poble d'Israel abans de la vinguda del Senyor. Ressona també en tota la Litúrgia el crit de Joan Baptista, la veu clamant en el desert cridant a penitència: "aparelleu el camí del Senyor, feu drets els seus camins, tota carn veurà la salvació de Déu". I arreu s'aixeca la paraula ardent de l'apòstol de les gentes: "hora és ja de deixondir el nostre son. La nit s'acaba i s'atansa el dia. Despullem-nos, doncs, de les obres de les tenebres i vestim-nos de les armes de la llum. El Senyor és a prop... Ell és qui posarà en clar ço que està amagat en les tenebres i qui velarà els secrets pensaments dels cors". I torna encara a ressonar arreu la paraula d'Isaïes resumint miríficament la fervorosa expectació del món antic: "de les altures expandiu, oh cels, la vostra rosada: ploqui dels núvols el Just: que la terra s'obri, infantant un Salvador".

Els principals textos de l'antiga escriptura que parlen dels temps messiànics, són llegits o cantats en les lliçons, en els responsoris, les antífoes i els versets de l'Advent. Tota una literatura esplendorosa d'altíssima inspiració emotiva i força santificant ens ofereix en aquests dies la nostra litúrgia. Seguint-la pas a pas, hom sembla que sent els glatits mateixos de Qui ens porta la salvació. De primer és una visió remota en llunyania, s'albira a través dels temps com un núvol que creix i s'esbandeix el poder de Déu. L'Església ens crida a participar d'aquest adveniment: "veniu, ens diu, i adorem el Rei qui vindrà". Més tard en l'invitatori exclama: "el Senyor ja és a prop; veniu i adorem-lo". Al cap de poc ja ens torna a dir: "d'aquí cinc dies vindrà el Senyor" i per últim ja diu la dar-

tera paraula: "*demà veurem la glòria de Déu. Māne videbimus gloriam Dei*".

En les antífoes de vespres i de laudes ens parla del dia en què apareixerà sobre la terra el Desitjat de les nacions, llavors que la solitud s'exultarà i florirà com un lliri, les muntanyes destil·laran dolcesa i de les altes collades fajarà mel i llet. En els reponsoris de matines, aquestes insuperables composicions literàries i musicals d'un art immortal, esgoten els pensaments i els mots que poden donar-nos idea del que serà el Salvador cobejat de les nacions, de la benaurança que s'escamparà entre els homes i fer-nos sentir un anhel vehement de participar del regne Messiànic. I encara cal esmentar les set grans antífoes que solemnement es canten en el *Magnificat* com a última preparació de Nadal: "Oh Saviesa eixida de la boca de l'Altíssim, veniu a ensenyar-nos el camí del seny! Oh tall de Jessè... veniu a deslliurar-nos, no tardeu! Oh esplendor de la llum eterna,... il·lumineu els qui seuen en les tenebres i en l'ombra de la mort."

Aquest conjunt admirable, diu Dom Guéranger referint-se a tot el cicle litúrgic, ens presenta el drama més sublim que es pugui oferir a la humana admiració. La intervenció de Déu per a la salvació i santificació dels homes, la conciliació de la justícia amb la misericòrdia, els dolors i les alegries de l'Home Déu, la vinguda de l'Esperit Sant en la humanitat i en l'ànima fidel, la missió i l'acció de l'Església: tot hi està expressat de la manera més viva i eficaç; tot hi té el seu lloc per l'encadenament sublim de la celebració anual.

"Feliç el cristià, diu Dom Cabrol, que arriba a comprendre el misteri d'aquest camí d'oració! Sens dubte farà els més ràpids progressos en una pietat sana i forta: cada dia li descobrirà alguna nova veritat, cada festa el farà avençar un pas més en el camí de la santedat". Per això res tan interessant com una acurada instrucció en l'esperit de les nostres festes religioses i en el significat de les cerimònies més nímies, les paraules i els cants que les acompanyen, car d'aquest coneixement, com diu Pius X, no pot menys de resultar-ne "un acreixement notable de fe, de pietat i d'instrucció religiosa en el poble cristià... Tot bon cristià deu procurar, doncs, amb l'ajuda de la predicació o d'una obra discretament escollida, de comprendre i fer-se seu l'esperit de cada festa... Per aquest mitjà coneixerà millor i estimarà més ardentment Déu, la Verge i els Sants i es sentirà mogut a posar en pràctica llurs exemples i ensenyances... D'aquesta manera tota festa serà per a ell verament un dia del Senyor, una veritable festa on la seva ànima trobarà força i goig espiritual i la vigoria que necessita per a encarar-se als treballs i lluites de cada dia."

I tornarem a remarcar encara com a nota final, que l'any litúrgic té, per a qui el viu, la mateixa gràcia i dolçor que l'any solar. Cada nou dia té, per al qui veu la nova llum del dia, un nou encant, i cada flor que s'olora i cada fruita que s'abasta, un nou encís i un nou perfum. Així mateix cada acte litúrgic que es segueix, com una nova llum, com una nova flor, com una fruita primerenca, il·lumina i endolceix la nostra vida quotidiana. En la repetició de cada acte, no es coneix la monotonia; cada un d'ells és una nova recreació.

IVON L'ESCAP

A LA FIRA DE GALLS

— Compri'm aquestes polles, senyoral...
 — Jo pogués despatxar les meves!...

QUAN EL CEL TÉ REFLEXES D'ALBERCOC

*Quan el cel té reflexes d'albercoc
i els ceps de sang i els olivers de perla
i el cant del grill és com un fil de foc
que t'entra en l'esperit i te l'esberla,*

*a l'hora aquella jo divago ardit
pels corriols d'amor a la ventura
esperant les carícies de la nit
que adés avença un pas, adés s'atura.*

*Quatre pollancs devora un rierol
canten polits una cançó de seda
que dintre l'aire que és polsim de sol
encara sembla més banal i freda.*

*—Pollancs, els dic, per què us esteu aquí
tan pacients que jo m'hi moriria?
Ni la temptació d'aquest camí
us ha sabut arrossegà un sol dia?*

*No fretureu els horitzons de foc
ni allò que sempre us ha amagat la serra?
No us fon el viure tan a poc a poc,
el viure aquest que no és pau ni guerra?*

*Pollancs, pollancs, que llàstima que em feu,
que llàstima que em fa la vostra vida
sempre tan erta dintre el buf de Déu,
sempre tan sorda al demà que crida!*

*I mentrestant un gran perfum de nit
m'envaeix l'esperit i les entranyes,
i floreix Venus en el cel florit
i en el torrent s'han adormit les canyes.*

*Mes dintre l'hora de color d'aram
els fins pollancs no m'han tornat resposta.
Ai, qui del viure pogués fer-ne un ram
roent així com aquest cel de posta!*

PERE BENAVENT

La pregària

Nosaltres tenim una fórmula d'agraïment que ens la dictà el mateix Fill de Déu, aquell a qui el propi Pare no va plànyer sinó que per tots nosaltres el lliurà a la ira dels deïcides.

Aquesta fórmula és la pregària, en l'exercici de la qual donem testimoni de la nostre filiació de cristians i complavem al Pare qui ens ha cridat a la seva família i ens ha vestit de la dignitat d'hereus del seu regne.

La pregària és, certament, un postulat en totes les religions. A la divinitat se li ha atorgat sempre el doble homenatge de la *pregària* i del *sacrifici*; no ens cal sinó registrar totes les formes d'adoració que mostra la història de tots els pobles i de totes les religions que en el decurs de tots els segles han activat el natural sentiment religiós de l'home. També en la dogmàtica de tots els cultes, la raó de l'adoració a la divinitat es bifurca en aquests dos extrems: *sacrifici* i *pregària*. La llei del creure radica en la llei d'orar, llegim ara mateix en un saborós tractat de doctrina. A ningú no escaparà la profunditat de l'afirmació, i la justesa. L'essència de les religions es fa ostensible en aquests deures, per manera que ells són la manifestació externa de la creença.

Oracions i sacrificis figuren entre les obligacions principalíssimes de tota religió fonamentada en la raó del culte a la Divinitat. La nostra pregària de cristians emergeix, però, en excel·lència i noblesa entre qualsevol altra pregària per raó d'incloure en si mateixa la doble significació de *sacrifici* i de *lloança*.

Pregar, per nosaltres, és beneir Déu i regradar-li l'abundor dels seus beneficis a favor nostre; és fer una reconeixença expressa, cordial i sensible de les infinites perfeccions d'Aquell a qui obeeixen els cels i la terra; és complir un deure principalíssim de la nostra vocació de cristians; és obeir la divina comanda, i, endemés de tot això, és oferir a Déu, en testimoni de rendida fidelitat, l'hòstia acceptable dels nostres llavis, la víctima espiritual de la nostra paraula de creients, amb esperit de fe, d'aquella fe de fills del Pare celestial, tan admirablement glossada per la paraula càlida de Sant Pau apòstol: *Non enim accepistis spiritum servitutis, iterum in timore; sed accepistis spiritum adoptionis filiorum in quo clamamus. Abba (Pater).* — Rom., VIII, 15.

La pregària nostra és vincle d'espiritual cohesió; és agermanadora fórmula del nostre viure social i de les nostres empreses d'esperit. Amb ella rajant dels llavis i ben esclatada al cor, ens avancem a la participació dels Sagraments i amb ells i amb ella ens mantenim i ens arremem en la comunal permanència en la Caritat i en els deures de la nostra vida de cristians. La pregària és vehicle d'adunació en les virtuts i aliment quotidià de la nostra fe; i en el dogma de la Comunió dels sants, la seva necessària presència hi és albiradora al més lleuger esguard.

En disposar-nos col·lectivament a orar, s'ajunten les nostres voluntats i la intenció s'unifica, encamina a la major glòria de Déu i al profit nostre. Ales-

hores hi ha entre nosaltres un fruitós intercanvi d'ajuts i de gràcies que esclavitzen el cor de Déu, veritablement...

Déu Nostre Senyor no pot deixar d'oir-nos en aquestes circumstàncies. Hi té empenyorada la seva paraula infal·lible: *Pregueu i se us atindrà. Demaneu i obtindreu ço que us calgui.*

Per mitjà de la pregària s'estableix el contacte més íntim de nosaltres amb la Divinitat, seguit per la infusió de vida divina que aquest connectament substantiu reporta a les nostres vides. Es realitza una veritable estructuració de la imatge de Jesús en les nostres ànimes i s'estableix una pròdiga correntia inefable d'afectes de virtut i vida eterna. És aleshores que ens sentim regalats amb una assistència especialíssima de Déu i que sabem que no es perd — que no es pot perdre! — cap esforç nostre d'oració, cap engruna d'or de les nostres pregàries, cap sentiment del nostre cor aleshores concorporat al de Déu... No podem correspondre d'una manera millor a la pluralitat dels beneficis que ens dispensa la Providència que amb l'exercici de la pregària: així ho diem en el Prefaci de la Santa Missa, i no és gens difícil de veure'n la veritat a la sola llum de la raó. L'essencial virtualitat de la pregària cristiana es traslluu de la mateixa divinal comanda de Jesús en fer-nos-la: just és, doncs, que no ens oblidem d'ella, en conformitat al comanament del Senyor.

La pregària és l'únic poder en tot combat espiritual, i és d'una eficàcia sense ponderació possible.

En una de les lliçons del II Nocturn de la festivitat de Sant Gregori taumaturg, hi llegim una bella consideració que ens sembla molt a propòsit en ordre a persuadir-nos de l'eficàcia de la pregària. Diu que en terres del sant taumaturg hi havia un riu que sovint solia trencar en les seves revingudes, per un dels llocs més baixos de la riba, anegant i destruint els conreus veïns. Els habitants d'aquell indret demanaren un dia al sant bisbe que els donés un remei per a deturar l'allau enferestida de les aigües desfermades damunt els camps i treballades, i ell, dirigint-se a aquell lloc, plantà el seu bàcul de pastor d'ànimes allí on li digueren ésser més sovintera la irrupció de les aigües, i succeí que es trasmutà miraculosament el seu bastó pastoral en un arbre valent i frondós que lligà amb la xarxa de les seves arrels aquella terra baldera, fent-se a semblança d'un mur poderós que el riu s'esforçà a rompre debades en les posteriors revingudes.

Més poderosa encara s'escau ésser la pregària nostra. En ordre a les continuades irrupcions del pecat damunt les nostres ànimes febles, ella té una fortaleza infinitament superior a la de l'arbre miraculós del sant taumaturg.

Tothom qui procuri plantar dintre son cor l'arbre de la pregària, veurà maldar debades les aigües tèrboles del pecat pugnant per fer-se senyores del camp del seu cor i de la seva intel·ligència. És una cosa tan segura, el seu valiment! La sola presència d'aquest arbre de virtut singular, regat amb les infusions continuades de la gràcia santificant, és prou

per a posar espant als esperits malignes i a tot l'exèrcit negre de les seves suggestions i malícies que d'un lloc a altre cerquen moment propici de caure al damunt nostre per lligar-nos en despòtic esclavatge després d'haver-nos desposseït dels carismes inefables de la gràcia. Aquesta mena d'esperits de nequícia no es vencen d'altra manera, segons paraula del Senyor en el seu sant Evangeli, que amb dejunis i pregàries.

No ens sembla oportú de plegar encara en dir les excel·lències de la pregària, per tal que resplendeixi més i més als ulls de tots la capital importància d'ella en el nostre ofici i succés de cristians.

Ella ens obté les gràcies més difícils de poder atènyer per mica que siguem perseverants a dir-la. Vegeu sinó el sant Evangeli, en la narració que fa d'aquell home a qui arribaren hostes dins la nit, i no tenint prou pa a la lleixa per a convidar-los corre a la casa del seu veí, qui ja s'era lliurat al repòs de la nit, i li demana la mercè de donar-li alguns pans en préstec i l'altre s'hi nega perquè ja és deshora i no li plau d'alçar-se a fer-li semblant mercè, però com el pobre home insistís per moltes vegades en la seva demanda, el veí troba oportú d'alçar-se del llit, i de donar-li el que demana. Idèntica és la semblança amb el que nosaltres podem esperar de la pregària continuada al nostre Déu. Tantes vegades serem insistents a demanar ço que ens convingui, que Ell es veurà en condició d'haver-nos-ho d'adjudicar, si és que no demanem coses que siguin de ruïna de les nostres ànimes, altrament! Altre exemple trobem en els llibres sagrats de la virtualitat de la pregària insistent. Recordeu si no l'altre passatge on es conta l'actitud d'aquell jutge pervers i criminós que s'avinué a fer justícia prop d'una pobra vídua per tal com ella l'importunava dia per dia perquè li'n fes. Ell no volia complaure-la per dolenteria del seu cor, però hi fou obligat per la súplica continuada d'ella.

Moltes albors de vida virtuosa són concedides per Déu, en gràcia de la continuada pregària feta amb fidelitat i amb esperança d'ésser escoltats! Per ella obté Santa Mònica la conversió del seu fill Agustí; la Santa Verge Cecília ateny la conversió del seu espòs, fent que els ulls d'ell s'obrin a les clarors primiceres de la vida cristiana. I així com elles, molts altres sants que illustren el catàleg august de l'Església i àdhuc aquells que sorgeixen amarats de fulgors celestials de les evocacions del Cànon Sagrat, obtingueren salut espiritual i llum de la fe per a molts dels seus germans, insistent, insistent i insistent en la pregària.

En la confesió plenària de la nostre santa fe, ella ens hi don coratgia i enteresa; ella ens disposa al divinal colloqui i a les il·luminacions de la gràcia, a les sereníssimes commocions de l'amor divinal, a la susceptió devota i profitosa del froment sagrat d'Eucaristia, alhora que ens ajuda a rememorar al cel el favor assenyaladíssim d'aquest convit inefable: ella és a faisó d'una nova escala de Jacob, per on ens és donat d'ascendir a les sumitats de la vida espiritual.

I si tot això no fos suficient encara, n'hi hauria prou de dir que l'excel·lència de la pregària queda definida des que Jesús ens ensenya de dir-la i de ser-hi perserverants com Ell ho fou.

L'evangelista Sant Lluç (cap. XI) ens conta com un jorn, estant Jesús en oració, en un lloc de la muntanya de les Oliveïes, probablement, se li acostà un dels

seus deixebles demanant-li que els ensenyés d'orar com Joan ho havia fet amb els seus deixebles.

Jesús li féu de resposta (Math. VI, 7-13): *Quan feu oració, digueu: Pare, sia santificat vostre nom; vinga vostre regne. — El nostre pa de cada dia donen-nos avui. — I perdoneu-nos els pecats, ja que també nosaltres perdonem tots els nostres deutors. — I no ens poseu en la temptació.*

Aquesta és l'oració que anomenem dominical, d'excel·lència imponderable damunt totes les altres fórmules de pregària, enginyades pel sentit maternal de l'Església, les quals, en ajudar-nos a la pràctica de l'oració, són veritables i plenes d'eficàcia en tant que són glosses devotes d'aquesta sublim oració per excel·lència, composada pel Mestre de la humanitat, l'única llum del món i el tresor de la nostra justificació, Jesús Déu i Senyor nostre, principi de la nostra alegria i torre de fortitud i de segur asil...

El fruit espiritual d'aquesta lectura deu ésser ordenat a tenir cada dia en més estima la pregària que salva: a esmerçar constantment el nostre cor i els nostres llavis en l'oblació d'aquesta hostia cànida de salut que és la pregària per tancar dintre d'ella en íntim significat, la raó suprema de sacrifici amb la bellor de la lloança, que, en arribar a les oïdes de Déu, li fa obrir amplament els seus braços paternals per encloure'ns en la més tendra i plaent abraçada, i li fa obrir les mans en el més esplèndid vessall de totes les gràcies damunt nostre...

MN. LLUÍS G. PLA

Sempre és Nadal

*Sempre és Nadal, per qui a Jesús estima;
Sempre és Nadal, pel cristià de cor.
Canta a Nadal, del gaudi en l'alta cima;
Canta a Nadal, morint-se de tristor.
Lloa Nadal si la dissort l'abima;
Lloa Nadal, si pot expandir l'or.*

*Sempre és, per ell, florida la nadala,
Goig de l'hivern amb els seus pètals blancs.
Pau i combat, en s'ànima s'iguali;
Tots els camins, per ell, a Déu van francs.
Només, al món, troba una cosa mala:
Pel cristià, sols els pecats són crancs.*

*Enfermetat, salut i mort i vida,
Pel dreturer tot és ben parió;
Com morirà, res troba llarg de mida,
Que just hom neix, ja arriba al ferm molló.
Benavirat qui mai de Déu s'oblida:
Nadal etern tindrà per guasardó.*

MARQUÈS DE BALANZÓ

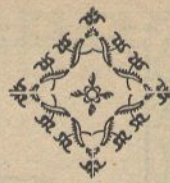

Les noces de la Verge

Boix del segle XVI

M A R Ç

1	<i>Dilluns.</i> — Sta. Eudòxia, penitent i mr.; St. Rosend, b.; St. Siriard, ab.	17	<i>Dimecres.</i> — St. Patrici, b.; St. Josep d'Arimatea; Sta Gertrudis, abadessa;
2	<i>Dimarts.</i> — St. Simplicí, p.; St. Suitbert, b; Sant Lluç, ab.	18	<i>Dijous.</i> — St. Ciril, b. de Jerusalem, dr.; Bt. Salvador d'Horta; St. Anselm, b.
3	<i>Dimecres.</i> — St. Emeteri i Celdoni, mrs.; St. Medí, pagès, mr.; St. Anselm, ab.	19	✠ <i>Divendres.</i> — El Patriarca Sant Josep, espòs de la Verge Maria; St. Martí, b.
4	<i>Dijous.</i> — St. Casimir, rei; St. Lluís I, p. i mr.; St. Pere, b.; St. Apià, monjo.	20	<i>Dissabte.</i> — Sta. Fotina, la Samaritana; Sant Benigne, ab.; St. Cutbert, bisbe.
5	<i>Divendres.</i> — St. Joan Josep de la Creu; Sant Virgili, b.; St. Climent, ab.	21	✠ <i>Diumenge de Passió.</i> — El Gloriós Trànsit de N. P. St. Benet, ab. i fdr.; Sta. Fabiola.
6	<i>Dissabte.</i> — St. Oleguer, b. de Barcelona i arq. de Tarragona; Stes. Perpètua i Felicitat, mrs.	22	<i>Dilluns.</i> — Sta. Catarina de Suècia; Sts. Benvingut i Deogràcies, bs.; St. Conrat, ab.
7	✠ <i>Diumenge III de Quaresma.</i> — St. Tomàs d'Aquino dr.; St. Antoni, mr. St. Equici, ab.	23	<i>Dimarts.</i> — St. Josep Oriol; St. Benet, mr.; St. Ot, solitari.
8	<i>Dilluns.</i> — St. Joan de Déu, fdr.; Sta. Aurèlia de Nice, mr.; St. Julià, arq. de Toledo.	24	<i>Dimecres.</i> — L'Arcàngel St. Gabriel; Bt. Dídac de Càdiz; Bta. Berta, verge.
9	<i>Dimarts.</i> — Sta. Francisca Romana; St. Pacià, b. de Barcelona; St. Fèlix, mr.	25	<i>Dijous.</i> — L'Anunciació de la Mare de Déu; St. Dimas, el bon lladre; St. Humbert, ab.
10	<i>Dimecres.</i> — Els quaranta sants màrtirs de Sebaste; St. Melitó, mr.; St. Emilià, ab.	26	<i>Divendres.</i> — La Mare de Déu dels Dolors; Sta. Felicitat, verge.
11	<i>Dijous.</i> — St. Eulogi, b. i mr.; St. Constantí; St. Vicens, ab. i mr.; St. Fermí, ab.	27	<i>Dissabte.</i> — St. Joan Damascè, b. i dr.; Sant Rupert, b.; St. Ròmul, ab.
12	<i>Divendres.</i> — St. Gregori I, el Gran, p. i dr.; St. Marcellà, mr.; Sta. Josefina, verge.	28	✠ <i>Diumenge de Rams.</i> — St. Joan de Capistrano, franciscà; St. Sixte III, p.
13	<i>Dissabte.</i> — Sts. Roderic i Sabí, mrs.; Santa Cristeta, verge i mr.; St. Ramir, ab. i mr.	29	<i>Dilluns Sant.</i> — St. Bertold; St. Eustasi, ab.; Bt. Esteve, p.
14	✠ <i>Diumenge IV de Quaresma.</i> — St. Pere i comps. mrs.; Sta. Matilde, emperadriu.	30	<i>Dimarts Sant.</i> — Sant Joan Clímac; St. Mamert, ab.; St. Reinald, mr.
15	<i>Dilluns.</i> — St. Longinus, el Centurió; Sta. Madrona, vg. i mr.; Sts. Sisebut i Adalbert, abats.	31	<i>Dimecres Sant.</i> — St. Amadeu, duc de Savoia; Sta. Balbina, verge i mr.; Bt. Daniel, mr.
16	<i>Dimarts.</i> — St. Abraham, ermità; St. Heribert, b.; St. Llorenç, monjo; Sta. Eusèbia, abadessa.		

*Març, marçot, mata la vella a la vora del foc i la jove s'hi pot.
Els arbres es vinclen i les plantes es colltorcen sota la fúria del vent.
El mar bramula feréstegament i les ones inflades en arribar a la platja
es desfan en cascades d'escuma.*

*Però sota els dies rúfols i ventejats arriba el Patriarca Sant Josep amb
els ulls brillants i la vara florida a la mà. És tan dolç l'esguard de Sant
Josep que s'esquincen les boires i brilla intensament el cel.*

*Sant Josep omple de claror les llars i passa pel món omplint de pau
el cor dels que estimen noblement.*

NADAL

—Què donarem? — la cançó preguntava,
i responia el repic de Nadal.
Tothom donava de grat i cantava,
que les cançons fan el compte cabal.

Tebiejava, i la neu era fosa:
per un solell cada cor en val mil
i les estrelles, fent rams de mimosa,
cobricelaven la Rosa d'Abril.

Eren el dies tan bons sense pressa,
amb les colors de la mel i la llet,
i amb aquell gust amb què el temps pren i bressa
i aquella olor que no troba retret!

I aquell espai com a casa, que al sostre
a toc de mà fos el cel. I aquells mots:
Què donarem? — El donar fa més nostre
l'alta bonesa del goig que és de tots.

L'alta bonesa, ciutat que et castigues
mudant la dita del cant de l'esplai,
i les mimoses se't tornen ortigues,
i les estrelles es fonen d'esglai;

i el fred que tens és perquè les campanes
tenen el pit com els homes rebel,
i tu, els batalls, com els cors jo no manes
i no repiquen els salts dins el gel.

Perquè la dita estafàs i preguntes:
—Què em donaran, que em defensi el tresor
i de les penes de tots, totes juntes,
l'amagatall vares fer del teu cor.

Com guarniries el jaç del Nen pobre,
si la pinassa i la palla has venut.
i és mal coixí el que pots fè amb l'or que et sobra
i no tens falda, ni al pit tens virtut?

Jo de ma llar deixaria la taula
per un Nadal fet al mig del carrê.
Jo vinc, ciutat, a tornar la paraula
de la cançó de l'Infant que revé.

Cal que cantéssim el Noi de la Mare.
—Què donarem que li sàpiga bo? —
Ai, com el pit es desglaça i s'amara
de la tonada que porta aquell so!

Llàgrimes vull, que és el plor el senderi
aplegador i el senyal més humà.
Entre nosaltres no hi hagi misteri!
Llàgrimes vull, que l'Infant somriurà.

J. M. LÓPEZ-PICÓ

La santa almoïna

Havia plogut molt i la terra estava xopa.

Les nues siluetes dels arbres eren doloroses en el paisatge cru, s'alçava un vent fosc i gelat que recollia la humitat de la tarda, i dalt al cel tornava a moure la tempesta de cara a la nit.

Els ocells volaven balbs en l'angúnia de la posta, i un captaire trucava de porta en porta.

Era vell, de barba blanca, però amb mirada d'infant, com si als ulls hi dugués una visió millor. Amb el bastó al puny pujava la costa, poc a poc.

—Ave Maria!

Els gossos del maset varen sortir atropelladament de la llar encesa fins a l'entrada fosca, però no varen lladrar gens i se'n varen tornar, emperits i amb les cues baixes, a cargolar-se de nou en l'escalfor dels seus recons.

—Ave Maria!

El mosso amb el braç alt ja feia fora al captaire, quan va sortir de la penombra el tremolor i la cara arrugada de la padrina.

—Una gràcia de caritat per l'amor de Déu.

La vella va acostar-se a la llar i va treure de la gran olla negra un plat de trufes rosses, fumjants, que ja estaven a punt per al retorn dels homes; va tallar sobre el seu pit de fusta una llesca de pa negre i amb la mà trèmula va omplir un got de vi vermell.

—Ai, que Déu vos ho pac. La gent jove poc té bon cor en aquests temps. Avui ningú ha sentit pietat del jaio.

—Mengeu, mengeu...

En el banc de fora el captaire menjava i havia deixat el bastó tocant a la paret i un poc enfonsat en la terra xopa.

En un dient de pare-nostre va tornar la padrina, i

—Ai, ai! —va dir;— el captaire no hi és. Oh! I mireu que estrany, tan vell, pobre home!... Ha deixat el bastó al costat del banc.

El mosso va exclamar:— Llenceu-lo —mirant-lo amb fàstig, com si veiés un escorpi.

—Poc ho faràs— va rependre la padrina.— El toqui pas ningú. Si el bon home torna, vull que'l trobi aquí mateix.

Però el captaire no va tornar més.

I un matí, en tombar la hivernada, quan entrava el març entre la boira i ploraven els ceps, com un miracle, el bastó del captaire havia florit allí, al costat del banc, sota la cambra de la padrina.

Potser l'havia arrencat aquell dia mateix d'un arbre tendre. fa? Per què, que ho creieu vós que aquell captaire pogués ésser Sant Josep?

R. SURIÑACH SENTIES

NADAL

Nadal és l'alba de la Veritat a la terra. És el fiat lux que destrua les tenebres de la llum; és la mateixa llum. És la matinada de la vida per a l'esperit de l'home. És l'arribada de la Pau per als esperits humils que es senten tal com són, guspires de la gran Fornal Creadora. Nadal es la tornada de l'alegria enyorada en l'exil; el redreçament en el goig de la innocència retrobada. És l'aigua regalada que apaga tota set i encén l'amor al cor de l'home. És la calma després de la tempesta. És la dolça riulla després de l'amarg plor. És el seny amorós després de la follia. És la força dinàmica flexible i abundosa que venç a tota hora la vanitat encarcerada i ridícula del mal. Nadal és l'ascens de l'home a Déu pel davallament de Déu a l'home; per la humanització de Déu l'home es divinitza, Jesús nadó de Maria glorifica la carn i reuneix tota cosa creada al fons insondable de la Trinitat beatíssima.

Lluís MILLET

L'Ègloga messiànica de Virgili

En els temps pròxims a Jesús hi havia, arreu, el pressentiment que l'home, la societat, l'univers serien ben aviat renovats, per obra d'una palingenèsia.

Aquesta expectació messiànica, que pot ésser considerada ramificació d'una creença primitiva de la humanitat, vibrava també fort a Roma. No sols com un ressò de la profecia judaica, i són d'això testimoni Tàcit i Suetoni, sinó encara per la influència de les prediccions sibillines, i de les doctrines òrfiques i etrusques, que igualment feien esperar el retorn a l'edat àuria, el renovellament de la humanitat i de l'univers.

De totes aquestes causes combinades nasqué en la fantasia genial del poeta de Màntua la quarta de les seves èglogues, primera llússor, pensen alguns, de l'Estel que havia de conduir la gentilitat a la cova de Betleem.

Virgili canta un infant que abolirà l'edat del ferro i instaurarà l'edat àuria; un infant "davallat del cel sublim", "prole dels déus", "rebrot insigne de Júpiter", que esborrarà del món les deixalles del crim dels homes", rectificarà "el primer engany", "tindrà la vida dels déus", "serà acollit entre els déus ell mateix", i "regirà, pacificada, tota la terra". El naixement d'aquest infant coincidirà amb el començ de l'"orde magne de segles", de la gran cadena o cicle de períodes seculars que formen l'any còsmic. En aquest "infant meravellós", com ja els crítics virgili-

ans li diuen, molts egregis representants del pensament cristià, començant per l'emperador Constantí i Lactanci, han cregut veure-hi el Crist. De totes maneres l'ègloga, que pot, gairebé certament, datar-se a l'any 40 (a. C.), i dedicada a Pol·lí, novell cònsol, que acabava de contribuir fortament a la pacificació de l'Imperi, va molt més enllà del que demana un simple cant genetiàl al fill d'un patrici de Roma. "Sant Agustí i Dant — diu Bellessort — per citar només ells dos, que respiraven en aquesta Bucòlica l'olor de cel de l'Establia, tenien potser tanta raó com els crítics d'avui". Entre aquests, però, encara Salomó Reinach ha escrit: "Aquest poema, enterament religiós, és la primera de les obres cristianes". "Quan hom haurà enumerat i escatit totes les "fonts" del poema Virgilià — diu encara Bellessort — hom no haurà pas explicat com s'és fet que mesclant elements d'Hesíode, de l'orfisme, de les prediccions etrusques, de Càtul i dels oracles jueus, Virgili hagi arribat, en una simple fantasia, a donar una forma guspirejant a les aspiracions confuses i angoixoses del món occidental".

En la versió, rigorosament literal i calcada vers per vers, que donem de l'ègloga messiànica del poeta de Màntua, hem cercat de reproduir-ne amb tota fidelitat no sols el moviment líric i tota la imatgeria, sinó també el ritme del vers heroic en què fou escrita.

Heus-el ací:

EGLOGA IV (POL·LIÓ)

VERSÍO CATALANA

A l'Excm. i Rvdm. Dr. Josep Miralles i Sbert,
devot de les lletres clàssiques.

- Muses de Sícelis, aixequem més en l'aire el cant nostre;
minsos tamarius i arbrissons a tothom no delecten,
si selves cantem, dignes sien, les selves, d'un Cònsol.
És vinguda ja l'última edat de l'oracle de Cumes;
5 de bell nou el seu curs l'orde magne de segles comença.
Ja la Verge torna, i torna el regnat de Saturne;
ja del cel sublim és tramesa una nova progènie.
Tu, a l'Infant que ara neix, per qui l'home dels segles de ferre
finirà, i sorgirà arreu del món l'àuria raça,
10 guarda'l, casta Lucina; ja impera el germà teu Apòllon.
Sí, en el teu consolat s'obrirà aquesta edat gloriosa,
Pol·lí; i a transcórrer principiàran els grans mesos
essent tu cabdill. Si un vestigi roman del crim nostre,
esborrat, el món lliure serà de perpètua temença.
15 Dels déus, Ell, la vida tindrà, i amb els déus podrà veure
barrejats els herois, i ell mateix serà vist entre els númens,
i amb pairals virtuts regirà, tota en pau, l'ampla terra.
I a tu, Infant, de primer, sens cap llei de conreu, dons minúsculs,
erradívoles eures, per tot, i nard rústec, la gleva
20 et darà, i la carnera rient nada en mig de nenúfars.
Ple de llet duran, totes soles, a casa les cabres
el braguer, ni els arments temeran els lleons paorosos.
El teu bressol, ell mateix s'ornarà de flors tendres;
Morirà el serpent, i tota herba fallaç metzinera
25 morirà, i onsevulla l'amom naixerà de l'Assíria.

- Però així que els grans fets dels herois i les gestes paternes
puguís ja llegir, i què sia virtut discerneixis,
s'anirà el camp daurant, poc a poc, amb les flonges espigues,
i el raïm verol penjarà en les bardisses incultes,
- 30 i la dura alzina regalimarà mel rosada.
Del primè engany, tanmateix, restarà algun vestigi,
que arriscar-nos al mar amb les naus i envoltar de muralles
les ciutats ens farà, i obrir solcs en la terra amb la llaura.
I un nou Tiflis vindrà, i una altra Argos vindrà, portadora
- 35 de triats herois, i vindran igualment noves guerres,
i serà un gran Aquiles a Troia tramès altra volta.
Més avant, quan l'edat, ja madura, haurà fet de tu un home,
fins el nauta abandonarà el mar; cap navili
mercantejarà; tot esplet llevarà tota terra.
- 40 Ja ni rascle els guarets patiran, ni els mallols podadora;
desjunyirà els bous, el cepat llaurador, de l'arada;
no aprendrà ja la llana a pintar-se amb colors mentideres,
car al prat mateix el moltó, en suaument vermellenca
porpra, el blanc toís mudarà, o en flò encesa de gualda,
- 45 i ell tot sol, l'anyell, de carni es vestirà en la pastura.
Fileu aquests segles daurats! a llurs fusos digueren,
per voler del Destí irrevocable avingudes, les Parques.
I tu, puja a les altes honors, serà temps ja aleshores,
car Plançó dels déus, Brot insigne de Júpiter pare.
Guaita el món, oscillant amb el pes del seu orbe,
i les terres, i el mar que les volta, i del cel les fondàries,
guaita'ls, com exulten, tots, per l'edat ja propera.
Tant de bo que la última part de la vida m'allargui,
i l'alè, tant que pugui el poema cantar de tes gestes!
- 55 No em guanyaran pas, no, amb llurs cants, ni Òrfeus el traci,
ni Linos, — que inspiri la mare al primè, el pare a l'altre:
a Òrfeus Calliope, Apòllon bellíssim a Linos.
Pan mateix, si, l'Arcàdia per jutge, volia contendre,
Pan mateix, per juí de l'Arcàdia, vençut es diria.
- 60 Comença, Infantó, de coneixe' amb somriures la mare:
molts enuigs li has costat per espai de deu mesos llarguíssims.
Comença, Infantó: qui a la mare no ha dat mai somriures,
ni a sa taula cap déu no el voldrà, ni cap dea al seu tàlem.

J. M. LLOVERA, Prev.

V. 1. *Sicelis*: nom grec de la Sicília, pàtria de Teòcrit, el pare de la poesia bucòlica o pastoral.

Vv. 2. 3. *Tamarius... arbrissons... selves*: indiquen la poesia pastoral.

V. 4. *Oracle de Cumes*. En l'original: *Cumaei carminis*; perquè els oracles de les Sibilles solien ésser donats en vers. Segons Servius (ad IV), la Sibilla de Cumes, ciutat de la Campanya a Itàlia — hi havia una altra sibilla Cumana a l'Eòlida — destrià els segles per metalls i assignà quin dels déus regnaria en cada segle, adjudicant el desè i últim al Sol o Apòllon: *ja impera el germà teu Apòllon*. Digué, demés, que la cadena o sèrie de segles — l'orde magne de segles — una volta finida recomençava. Cartault opina que Servius dóna una acumulació de successives explicacions sorgides entorn del text virgilià més que no pas el contingut de l'oracle.

V. 5. *L'orde magne de segles*: Segons una antiga creença etrusca introduïda a Roma, la vida de l'univers descriu un cercle o cicle (*ordo*), que ve a ésser com un gran any. Els mesos (segles) d'aquest any — *magni menses* (v. 12) — són períodes de durada desigual, però sempre molt llarga. Una divinitat presideix cada un dels mesos: Saturne al primer (edat àuria); Diana o Lucina el penúltim; Apòllon, germà seu, l'últim. (Benoist, pref. a l'Egl. IV).

V. 6. *La Verge*: Astrea (la Dike o Justícia dels grecs, filla de Júpiter i Temis), que segons les doctrines òrfiques havia d'inaugurar el regne de Saturn (edat àuria). En venir l'edat del ferro, la Justícia se n'havia anat al cel, on prengué la forma de constel·lació (Virgo). Fou l'última divinitat que deixà la terra.

V. 7. *Nova progenie*: L'home dels segles de ferro; o bé l'infant mateix del vers següent.

V. 8. *L'infant que ara neix*: L'ègloga canta el naixement d'un infant.

— L'opinió general l'identifica amb un fill de Pol·lí: Saloniinus, o bé el seu germà Asinius Gallus, que nasqué essent Pol·lí designat ja cònsol. Asconius Pedianus (citada per Servius) conta haver oït de Gallus que l'ègloga havia estat composta a honor seva. — Els *Scholii Bernensia* volen que l'infant sigui el fill d'Octàvia, desposada després de la pau de Brindis (a. 40 a. C.) amb Antoni, essent encinta de Marcellus, el seu primer marit. — D'altres han pensat en un fill d'Octavi, no nat encara, i que després resultà filla. Bellessort, seguint a Fowler (*Virgil's Messianic Eglogue*) dóna aquesta interpretació simbòlica ben interessant: L'infant existeix. Fins podem admetre que sigui Asinius Gallus, com ell mateix volia. Virgili l'ha vist al bressol. Una nova vida comença. Per què no ha de recomençar així mateix la del món? Virgili es sent endut de la fantasia. El seu pregon sentiment religiós, la seva inquietud davant el misteri, es troben exaltats per la lectura de les prediccions orientals; barrejant-se amb elles, reminiscències òrfiques i teories etrusques rodolen per la seva imaginació, on els versos es dibuixen i es precisen i s'agrupen i canten. Canten, en forma d'ègloga genètica, el retorn a l'edat àuria, la restauració de la humanitat.

V. 10. *Lucina*: Protectora de les parturients, ordinàriament Juno; aquí Diana, germana d'Apòllon.

V. 11. *Pol·lí*: Cònsol romà (40 a. C.), en recompensa dels serveis prestats a Antoni amb les negociacions (d'ell i de Mecenes) que portaren la pau de Brindis. — Els grans mesos: segles del *magni ordo* (v. 5).

V. 12. Puntuem amb Bellessort i d'altres; molts posen el punt al final del vers anterior. — *El crim nostre*: (*sceleris nostri*) el perjuri dels troians (una mena de pecat original del romans; vid. *Georg.* I, 501); o bé la guerra civil entre Cèsar i Pompeu; o bé l'assassinat de Cèsar. Pot

també identificar-se amb el *primè engany* del v. 31, i llavors fàcilment pren un elevat sentit moral i religiós.

Vv. 15. 16. S'han d'entendre de la procedència divina i de l'apoteosi final.

Vv. 18-45. Descripció de l'edat àuria en imatges simbòliques, tretes principalment de la vida rural, com corresponia al gènere bucòlic. El poeta distingeix dintre l'edat àuria tres èpoques progressives, corresponents a la puerícia (18-25), joventut (26-36) i virilitat (37-45) de l'infant.

V. 31. *Vestigis del primè engany*: Expressió, junt amb els dos versos següents, difícilment explicable, si hom no hi veu un ressò de la primera caiguda.

V. 34. *Tifis*, patró de la nau *Argos*, que portà els Argonautes en llur expedició a la Còlquida, per a la conquesta del toisó d'or.

V. 46. *Les Parques*: Clotos, Làqueses, Àtropos, que filen el fil de les vides humanes.

Vv. 55-57. *Orfeus* (amb accent sobre la primera; dissílab, formant espondeu, en Virgili) i *Linos*, els dos més famosos cantors dels temps heroics; el primer, fill de Cal·liope, una de les nou muses, protectora de la poesia heroica, i d'Eagre, rei de Tràcia; el segon, d'Apòllon i de la musa Terpsicore, protectora de la dansa i del cant coral.

V. 58. *Pan*: déu dels pastors de l'Arcàdia (regió del Peloponès), inventor del flabiol de canya, instrument del sant pastoral.

Vv. 60-62. Segons una altra variant:

Comença, Infantó, de conèixer la mare pel riure: molts enuigs li has costat per espai de deu mesos llarguissims.

Comença, Infantó: qui ha mancat del somriure dels pares, ni a sa taula cap déu no el voldrà, ni al seu tàlem cap dea.

La set de justícia

Hi ha qui ha pres aquests mots com a sinònims de vindicta, de rescabament d'injustícies personalment suportades, de redreçament contra un estat de coses corrupte que s'ha de capgirar. La revolta contra la injustícia i contra el pacte amb la injustícia és cosa humaníssima i digna. Però, no és precisament aquest el punt de mira que tingué Nostre Senyor Jesucrist proclamant la Benaventurança de la Justícia.

El nom de just escau a l'home que aconsegueix autènticament els seus deures i no fa tort a ningú i no traspassa els límits de l'equanimitat. Justícia significa perfecció, i, per tant, resum i compendi de totes les virtuts. Talment és així que, en la Sagrada Escripura, l'elogi més gran que es fa d'un home és anomenar-lo just. Jesucrist mateix és el Just per excel·lència en les antigues profecies.

Aquesta justícia, però, envers qui s'ha d'exercir? Primerament envers Déu. Qui escatima a Déu allò que li pertoca, deixa d'ésser just, car trenca els deures primordials que té l'home envers el seu Creador, del qual essencialment depèn i sense el qual l'home és menys que la bolva perduda en les ales del vent. Mea sunt omnia, havia dit el Senyor; si tot el que posseïm és de Déu, cal retornar-li utilitzant tota cosa en el seu servei.

La justícia envers Déu exigeix que el servim no sols com a homes privats, sinó com a homes vinculats a una família, una societat i un estat. "Si jo sóc el vostre Déu, on són els honors que em tributeu?" Jo us he unit per vincles indissolubles de família; doncs bé, on és l'honor que m'ofreneu dins la vostra vida de família? Jo no us he creat per a viure isolats, sinó que us he posat lligams socials; doncs bé, on és l'honor que em tributeu en la vostra vida social? I cal tenir en compte que Déu no pot renunciar els seus drets, així com un pare no pot renunciar, sense claudicació, els drets de la seva paternitat.

Els drets de Déu són els drets de Jesucrist damunt les nacions, el qual no envia pas els apòstols a parlar als homes a cau d'orella, sinó a adoctrinar totes les nacions. I és per això que s'han bastit els temples i s'han multiplicat com una gegant florida de pedra: per acoblar-hi pobles. Les magnes basiliques on la

cristianitat ha esmerçat el seu enginy, el seu art i les seves riqueses, són testimonis d'aquesta fam i set per la justícia envers Déu.

Desgraciadament aquest deure s'oblida massa sovint, i el Dia del Senyor es converteix en el dia consagrat al culte dels tres enemics de l'ànima, la qual cosa és cometre la màxima injustícia.

El no glorificar Déu en la societat humana ve a ésser una mena de destronament de Déu en el món; destronament tanmateix irrisori, però fatal per als pobles claudicadors. "Escolta, Israel, diu el Senyor, tu abandones els meus santuaris, tu profanes el dia que m'està consagrat, tu m'oblides. Doncs bé, jo he parlat i jo obraré. Jo et dispersaré per totes les nacions i t'escamparé per tots els països, per tal que sàpigues que jo sóc el Senyor". Aquest oracle s'ha complert i s'està complint encara en aquell poble que havia estat de Déu.

Seran, doncs, associats els qui trepitgen follament els drets de Déu sobre la societat? Aquells que volen que la Religió sigui tan sols un afer privat, fan, per ventura, la felicitat de llurs Estats? Cada dia en ténim noves experiències.

Quan la fam i la set de justícia s'han esvaït dels cors, una altra fam i una altra set s'ha despertat en els homes: l'avidesa insaciable de goigs materials, encara que aquests els menin a les més grans baixeses.

El cor humà ha sentit sempre fam i set. O bé aspira els dons de Déu, o bé cobeja la misèria que el món pot oferir-li. I en aquest cas, Déu deixa anar els pobles pels camins de llurs obres tortuoses, que tard o d'hora imprimeixen en llur front un estigma de corrupció.

Si aquesta base social trontolla, què podrà esperar-se de la justícia dels homes ells amb ells? Quan els drets de Déu són desconeguts, els drets dels homes deixen d'ésser respectats. I no hi valen alambicacions de cultura, ni de civisme; l'experiència quotidiana ens ho diu prou clar. Sempre serà un fet que la injustícia envers Déu porta la desgràcia dels pobles.

P. ANTONI M.^a DE BARCELONA

A B R I L

- 1 *Dijous Sant.* — St. Veñanci, b.; Sts. Valeri, Huc i Procopi, abats.
- 2 *Divendres Sant.* — St. Francesc de Paula, fdr.; Sta. Maria Egípcia; St. Teodor, monjo.
- 3 *Dissabte Sant.* — St. Pancràs, b. i mr.; Sant Benet de Palerm; St. Nicet, ab.
- 4 ✠ *Diumenge.* — Pasqua de Resurrecció; St. Isidor, b. de Sevilla i dr.; St. Plató, ab.
- 5 *Dilluns.* — St. Vicens Ferrer, dominic; Santes Emília i Juliana de Cornillon; Sta. Irene, vg.
- 6 *Dimarts.* — St. Sixte I, p. i mr.; St. Celesti, p.; Sts. Grau i Vinebald, abs.
- 7 *Dimecres.* — St. Epifani, b. i mr.; St. Gilbert, ab. i mr.; St. Albert, monjo.
- 8 *Dijous.* — St. Albert, Patriarca de Jerusalem; Sant Joan d'Organyà, ab. de Bellpuig.
- 9 *Divendres.* — Sta. Maria Cleofè; St. Procor, mr.; Sta. Casilda, vg.; St. Huc, arq.
- 10 *Dissabte.* — St. Ezequiel, profeta; St. Palladi, ab.; St. Beda, monjo; Sta. Matilde, verge.
- 11 ✠ *Diumenge "in Albis" o de Pasqüetes.* — St. Lleó I, p. i dr.; Sta. Godoberta, verge.
- 12 *Dilluns.* — St. Juli, p.; Sts. Zenon i Verona; Sts. Alferí i Florentí, ab.; Bt. Pere, monjo.
- 13 *Dimarts.* — St. Ermengol, rei i mr.; Bt. Jaume, monjo; Sta. Ida, verge.
- 14 *Dimecres.* — Sts. Justí, Tiburci, Valerià i Màxim, mrs.; St. Telm; St. Bernat, ab.
- 15 *Dijous.* — Santes Basilisa i Anastàsia; Santa Cristina, verge; St. Silvestre, monjo.
- 16 *Divendres.* — St. Benet Josep Labre; Sta. Engràcia; Sts. Fruitós i Toribi, bs.
- 17 *Dissabte.* — Sant Anicet, p i mr.; Bta. Maria de Jesús, mercedària; Bt. Joan, b.
- 18 ✠ *Diumenge II després de Pasqua.* — La Divina Pastora; St. Eleuteri, b.
- 19 *Dilluns.* — St. Crescenci; St. Lleó IX, p.; St. Elfeí, arq. i mr.; Bt. Ulric, monjo.
- 20 *Dimarts.* — Santa Agnès de Montepulciano; Sant Huc, monjo; Sta. Hildegunda verge.
- 21 *Dimecres.* — La Solemnitat de St. Josep; Sant Anselm, b.; St. Bru, ab.
- 22 *Dijous.* — Sts. Soler i Caius, pp. i mrs.; Sant Aldabert, monjo; Sta. Senorina, ab.
- 23 *Divendres.* — St. Jordi, mr., patró de Catalunya; St. Adalbert, b. i mr.; St. Grau, ab.
- 24 *Dissabte.* — St. Fidel de Sigmaríng, mr.; Sant Gregori, b.; St. Melitó, b.; St. Egbert, monjo.
- 25 ✠ *Diumenge III després de Pasqua.* — Sant Marc, Evang.; St. Hermini, b.; St. Robert, ab.
- 26 *Dilluns.* — La Mare de Déu del Bon Consell; Sts. Clet i Marcellí, pp. i mrs.
- 27 *Dimarts.* — La Mare de Déu de Montserrat; St. Pere Canisi; St. Reinald, ab.
- 28 *Dimecres.* — St. Pau de la Creu, fdr.; St. Vidal i la seva esposa Sta. Valèria, mrs.
- 29 *Dijous.* — St. Pere de Verona, mr.; St. Robert ab.; St. Huc, ab.
- 30 *Divendres.* — La dedicació de la Catedral de Tarragona; Sta. Catarina de Sena, verge.

Els ocells emigradors xisclen amb les ales esteses sota el cel inundat de llum.

Els arbres s'han teixit un mantell de llustroses fulles i les roses gemades perfumen els aires.

Canta la font dins el silenci de les valls profundes.

Damunt els camps verdejants i amarats de llum passa Sant Jordi amb l'espasa refulgent a la mà i la cuirassa resplendent. El monstre ferit es rebolca dins el llot. La Verge de Montserrat somriu en mig de les penyes cantelludes que signen el cel. Els boixos tenen una verdor més tendra i s'han esvaït les boires del cim.

Després dels dies punyents de Setmana Santa, quan encara els aires són perfumats de farigola, arriba plena de joia Pasqua florida.

Vibren els cants i tritllegen les campanes sonores.

Jesús ha ressuscitat, Alleluia!...

L' Anunciació

Boix del segle XVI

L'heroisme dels humils

Fragment d'una novel·la inèdita

Segueix planant el misteri damunt el castell de Valldaura. Els camperols no s'atreveixen a passar davant les runes on han cercat sopluig les bruixes.

Quan el sol aparegué darrera els pics més alts de les muntanyes llunyes, amb la faç vermella, encerclat de boires d'or, eixí un home del pòrtic del castell i es va asseure damunt les pedres humides encara de rou.

Feia ja bella estona que esguardava la plana riellera que es deixondia sota la llum del sol i les muntanyes que escalonant-se blavejaven enllà d'enllà, quan un altre home, que eixí també del pòrtic, li digué, posant-li la mà dreta damunt l'espatlla:

—Ricard, per què has abandonat el jac tan de jorn?

—Ai, Enric, aquestes pedres em cauen al damunt i m'ofeguen. D'aquí estant veig la plana i les muntanyes amarades de llum i el meu esperit s'asserena.

—Es que defalleixes, Ricard?

—Mentre el meu pit aleni posaré el meu braç lluitador al servei de la pàtria. Si els nostres germans ens ajuden podrem foragitar l'invasor de la nostra terra. Hem seguit pobles i ciutats disfressats de captaires i a tot arreu hem trobat bons patriotes que ens ajudaran quan arribi el dia que s'hagi de fer l'esforç suprem per a trencar les cadenes feixugues que no deixen estendre les ales del nostre esperit.

—Però no creus, Ricard, que ets una mica massa temerari? Un dia pots trobar un traïdor que et delati. Si caus a les mans del marquès de Montsoliu, el teu cos brandarà dalt de la força.

—No temis, Enric. Si algú ens delatés, trobaríem bons amics que ens defensarien.

—El marquès de Montsoliu et creu lluny de la pàtria. Si sabés que ahir vares cantar una cançó arrecerat al mur del seu jardí!

—No em recordis l'home que m'ha fet més de mal. Quan ordenà la meva detenció, vaig fugir travesant camps i muntanyes; i, creu-me que mentre fugia, anava deixant pel camí trossos de la meva ànima. Oh! quina dolor més pregonia! No podia viure lluny de la pàtria! Aclucava els ulls i veia dintre meu aquests paisatges i aquestes muntanyes i fins sentia la remor de l'aigua de les nostres fonts.

En Ricard, posant-se dret i obrint els braços, digué:

—Ai, pàtria meva, ja sóc teu altra vegada. Que en els meus ulls hi hagi sempre una mica de blavor del teu cel i que el meu braç sigui fort com les branques dels roures centenaris!

El sol brillava ja intensament i les muntanyes es retallaven sota el cel inundat de llum. Era un mati tan clar que es veien anguilejar els camins enllà de la plana i l'aigua del riu refulgia com un cristall.

L'Enric, després d'uns moments de silenci, digué:

—No et sembla, Ricard, que hauríem de cercar un altre sopluig? Els camperols de Valldaura estan molt esporuguits i ens exposem que qualsevol dia pugui un escamot d'homes gosats i valents i ens engeguin una escopetada.

—Si m'haguéssis cregut a mi, els camperols de

Valldaura no s'haurien adonat de nosaltres. És natural, si de nit feies foc, que de Valldaura estant es veiessin les resplendors. Em trobo tan bé en aquest lloc que em sap molt de greu abandonar-lo. Et confesso, però, que he estat tantes vegades exposat a perdre la llibertat i la vida, que ja no temo la mort. Abans de traspasar la frontera vaig descansar una estona en un petit hostal que hi ha al peu de la muntanya de les oliveres. Tenia una set que m'abrusava. Havia estat cercant una font per aquells encontorns i no vaig trobar-la. Quan anava a eixir de l'hostal vaig veure que s'acostaven dos gendarmes. Sense perdre la serenitat, em poso darrera el taulell i, quan els gendarmes traspassaren la porta, els pregunto:

—Què desitgeu?

—És cert que no fa molt ha arribat un home foraster?

—No l'he vist — vaig respondre serenament.

—Haurem de registrar la casa.

Varen fer un registre i, naturalment, no varen trobar l'home que cercaven.

—I l'hostaler — preguntà l'Enric — no va delatar-te?

—L'hostaler era a ciutat a fer compres. No hi havia sinó la seva filla, una noia jove i bella, a la qual vaig tenir la sort d'inspirar simpatia. La joventut és generosa. Per a correspondre a la seva generositat i perquè tingués un record de mi, li vaig ofrenar un anell molt escaient que un amic m'havia portat de terres d'Orient. No he sabut res més d'aquella donzella.

—Segurament t'ha somiat més d'una vegada. Les donzelles, fins les més humils, són una mica romàntiques.

En Ricard, alçant-se sobtadament, exclamà, signant el camí poc afressat que mena al castell:

—Gent armada s'acosta. Posem-nos el vestit de captaire.

Traspassaren ràpidament el pòrtic del castell i s'amagaren entremig de les runes esperant l'arribada dels soldats. Quan aquests arribaren al castell, l'oficial que els comandava digué en alta veu al llindar del pòrtic:

—Els que s'amaguen sota aquestes runes són prestats de sortir al defora.

Després d'uns moments de silenci va aparèixer En Ricard recolzat en un bastó rústec i nuós. Darrera seguia l'Enric caminant lentament. En Ricard, en esguardar els soldats, exclamà:

—Com és, senyor oficial, que per anar a l'encalç de dos pobres captaires aneu tan ben acompanyat? No veieu que som tan febles que no tenim ni força per alçar el braç?

—Què feu amagats sota aquestes runes? — digué asprament l'oficial —. Els que s'amaguen és que alguna cosa temen.

—No ens amaguem pas — respongué En Ricard, amb una gran suavitat —. De dia captem per plans i muntanyes i seguim totes les masies pidolant unes engrunes de pa. Com que som tan pobres, quan fosqueja ens recollim en aquest castell. Aquestes runes són el nostre sopluig.

—Els veïns de Valldaura estan molt esverats, perquè diuen que cada nit veuen llumenetes i fantasmes.

—No ho creieu, senyor oficial — exclamà En Ricard —. Vós que sou un home fort i intelligent ja sabeu que les fantasmes existeixen en la imaginació del poble.

La humilitat d'En Ricard ablaní el cor de l'oficial i aquest, adreçant-se als captaires, digué:

—Reconec que no heu fet res de mal, però tinc ordre de detenir-vos. No temeu. En arribar a Rosablanca jo m'interessaré per vosaltres.

Els soldats i els captaires es posaren en camí. En Ricard esdevingué pàllid. Els dos amics davallaren lentament la muntanya, fingint una gran feblesa.

En arribar a Valldaura, trobaren tots els veïns reunits a la plaça.

—Ja són aquí! Ja són aquí! — cridava la mainada.

En veure que davant els soldats hi anaven dos captaires, un camperol exclamà:

—Valga'm Déu. Aquí tenim les dues fantasmes. Tanta por que hem passat i dalt el castell hi havia dos captaires esparracats.

Una dona, adreçant-se a l'oficial, exclamà:

—No els apallisseu, pobrics. Que no veieu que no poden caminar? Per què no ho dèieu que no teníeu sopluig i us hauríem deixat dormir a la pallissa?

Un home vell, dels més temorecs, digué a una dona que tenia al seu costat:

—No he cregut mai en fantasmes. Ja m'ho pensava que dalt el castell hi haurien homes de carn i ossos com nosaltres!

Els soldats i els dos captaires s'allunyaren i els veïns de Valldaura restaren tranquils com els pastors quan han pogut occir el llop que esbocinava llurs ovelles.

En arribar a Rosablanca, l'oficial donà compte als seus superiors de la detenció dels dos captaires; i, com que no se'ls podia fer cap acusació, car no havia comès cap delicta, l'endemà fou decretada la seva llibertat.

* * *

Quan Eulàlia i mestre Joan davallaren al jardí, el sol rodolava camí de la posta.

Damunt els camins planava un gran silenci. En el brancall dels arbres més alts hi havia una mica d'or. L'aigua del brollador cantava sota el cel pàllid.

Eulàlia va asseure's en un banc de pedra, vora els talls d'una verdor molt tendra que estenien llurs branques llustroses damunt el camí. Mestre Joan s'asseià al seu costat.

—Heus aquí l'hora que més em plau — exclamà Eulàlia —. El capvespre m'omple l'ànima d'una dolçor inefable.

—La llum del capvespre — respongué mestre Joan — em penetra cor endins i em fa somiar una mica. En aquesta hora l'esperit estén les ales i s'allunya vers el món daurat de la fantasia. Els que estimen, en la pallidesa del cel veuen refulgir el rostre de la dona estimada.

Eulàlia, esguardant els ulls clars i dolçament blaus de mestre Joan, li digué:

—No heu estimat mai?

Mestre Joan aclucà els ulls, com si volgués veure dintre seu les emocions i les tristeses del passat, i, després d'una petita pausa, exclamà:

—He estimat molt, Eulàlia. Porto dintre l'ànima

la imatge d'una dona que no he pogut oblidar mai.

—Ja m'ho pensava que haviu estimat molt. Unicament l'amor sap posar paraules alades a flor de llavi. Mestre Joan, digueu-me: heu estat correspost?

—Era gairebé un infant quan vaig enamorar-me. Avorria les realitats de la vida i em delectava submergint el meu esperit en les aigües pures de la idealitat. La donzella que jo estimava no era un ser real, sinó una dona feta de llum. L'estimava amb tanta de vehemència que, quan em trobava al seu costat, tremolava d'emoció. En canvi els altres joves li deien paraules boniques i la galantejaven. I ella, naturalment, es trobava millor al costat dels galantejadors que no pas vora meu. Passaven els anys i no podia treure-me-la del pensament. Eulàlia, us confesso sincerament que jo per fer diners sóc una nullitat. No podia pas convertir en realitat els meus somnis, si tenia la seguretat que amb els meus guanys no podia satisfer les necessitats de la vida. He passat la joventut somiant. Quasi mai no parlava amb la meua estimada, però la veia dintre meu i sentia ressonar en els aires la seva veu clara com el dring d'una campaneta. Ella no s'ha casat ni jo tampoc. Els meus cabells són blancs, però encara brilla dintre el pit la flama de l'amor. Sóc vell i l'estimo amb una gran tendresa. Per ella donaria la llum dels meus ulls i la sang de les meves venes.

—I no heu estimat cap més dona?

—No; ella ha estat l'única dona que he estimat. I no creieu pas que em penelexi d'haver-la estimada amb tanta tendresa. El seu amor m'ha fet molt de bé. M'ha espiritualitzat de tal manera que l'argila del meu cos no ha pogut mai fer xipollejar el meu esperit dins les aigües impures de la concupiscència. La meua ànima és plena de pau. De vegades fins dono gràcies a Déu per no haver obtingut el seu amor. Per fina i aguda que sigui la nostra espiritualitat, l'amor, quan es materialitza, ens lliga a les coses del món. Em plauen més els núvols que la pols de la terra. Certament que no és meua; però, seria tan pur el meu amor si hagués tastat la mel dels seus llavis? La veuria tan refulgent dins la meua ànima si els meus braços haguessin cenyit el seu cos? Segurament que ja li blanquegen els cabells, però jo la veig bella i gentil com el dia que els meus ulls la varen veure per primera vegada.

Dalt del cel tremolava un estel molt clar. Arran del cim de la muntanya per on s'havia estimat el sol, amb la faç rutilant, lliscava un núvol negre, allargassat, amb un fistó d'or. Un poc més enllà vagaven uns núvols blancs amb tonalitats moradenques.

Eulàlia, agafant la mà de mestre Joan, li digué:

—Heus aquí perquè vós compreneu els que estimen.

—Els comprenc i llegeixo en els ulls els seus secrets — exclamà mestre Joan amb un somris als llavis —. Ara que és l'hora de les confidències, permeteu-me que us digui que fa molts dies que sofriu perquè no sabeu noves d'En Ricard. Oh! és un jove intelligent i assenyat.

—Sabeu que l'estimo? — digué Eulàlia vergonyosament.

—Sí; ja us he dit que jo llegeixo en els ulls dels que estimen els secrets més recòndits. Quan el vostre pare volia empresonar-lo, vós vàreu intercedir per ell amb llàgrimes als ulls. Algunes vegades us havia sorprès parlant amb tanta dolcesa que fàcilment s'endervinava que era l'amor el que posava tanta

dolçor en els vostres llavis i tanta llum en els nostres ulls.

—Es un amor impossible. Creieu, mestre Joan, que el meu pare voldrà que sigui l'esposa de l'enemic més terrible que té el Rei Lluís? Puc unir-me amb l'home que combat el meu pare? Ah! mestre Joan, si sabéssiu com l'estimo! Es tan espiritual i tan culte!

—Eulàlia, no us desencoratgeu. Qui sap els trasbalsaments que hi pot haver en aquest poble!

—El meu pare estima massa el Rei Lluís, perquè permeti que jo sigui l'esposa d'En Ricard.

—No us ofengueu, Eulàlia, si us dic que el vostre pare servirà igualment un altre rei o un altre home, si aquest pogués donar-li honors i riqueses. Si defensa amb tant d'entusiasme la causa del Rei Lluís, és perquè sap que si rodola per terra la seva corona, ell caurà a l'abisme de l'oblit. Si hi hagués un canvi de règim, i els que governessin seguissin donant honors al vostre pare, tingueu la seguretat que posaria la seva espasa al seu servei. Conec millor que vós els homes. Els arbres, quan es corsequen i no duen fruit, són destralejats, i aquell que els destraleja no pensa amb els fruits sucosos que havien penjat de llurs branques.

—Es cert, mestre Joan; però és preferible no dei-

xar-se acaronar per l'optimisme. Qui sap on és En Ricard?

Mestre Joan va somriure i estrenyent la mà petita i molsuda d'Eulàlia digué:

—I si us digués que no es troba gaire lluny d'aquí?

L'Eulàlia molt emocionada exclamà:

—L'heu vist?

—Sí; roda per la ciutat vestit de captaire. Recordeu aquells dos captaires que de la glorieta estant vàrem veure arrecerats al mur del jardí? Un d'ells era En Ricard. Si vós voleu, demà podrem parlar amb ell a les afores de la ciutat. Jo us acompanyaré.

—Es prudent que parli amb En Ricard?

—Per què no? Dubteu d'ell, Eulàlia? No sabeu que és l'home més noble de la terra?

—Teniu raó, mestre Joan. Demà porteu-me on vós vulgueu. Què puc témer si vós sou un bon home i En Ricard també!

Eulàlia s'alçà del banc i mestre Joan va seguir-la. Quan pujaven les escales del jardí, la lluna amb la faç una mica sagnant començava de refulgir dalt les muntanyes que dormen sota el brill de les estrelles.

J. CIVERA I SORMANI

Allà sota una penya

(popular)

Allà sota una penya
n'és nat un Jesuset,
pobret, pobret,
que n'és Fill d'una Verge
i està mig mort de fred,
pobret, pobret,
i està mig mort de fred.

El bon Josep li deia:

—Jesús, que esteu fredet,
pobret, pobret.

La Verge en responia:

—Per falta d'abriguet,
pobret, pobret,
per falta d'abriguet.

Pastors hi arribaven,
allà a la mitja nit,
cric, cric, cric, cric,
del gran fins al més xic,
cric, cric, cric, cric,
del gran fins al més xic.

Ja en toquen les flautetes,
flautetes i violins,
clarins, clarins,
violins i violes,
baixons i tamborins,
clarins, clarins,
baixons i tamborins.

Comencen d'alegrar-se
tot saltant i ballant,
galant, galant,
dances i contradances
per alegrar l'Infant,
galant, galant,
per alegrar l'Infant.

Sant Josep que s'estava
allà tot amagat,
cric, crac, cric, crac,
al veure que ballaven
també s'hi és posat,
cric, crac, cric, crac,
també s'hi és posat.

El Misteri i la Ciència

Una de les dificultats que sempre han estat oposades al Cristianisme és la d'ésser incompatible amb la ciència i amb el progrés de la humanitat. Quant a la ciència, el seu antagonisme neix que aquell admet en les seves veritats fonamentals i inqüestionables el misteri, que en el terreny científic, diuen els seus adversaris, no pot menys d'ésser considerat com una cosa contradictòria i absurda. Mes, a despit d'aquesta afirmació tan categòrica, la tan ponderada contradicció no ha estat provada, i no ha passat d'ésser una simple aparença, que no és certament més aparatosa que la que ofereixen algunes demostracions de les ciències, fins de les anomenades exactes.

En primer lloc, l'obscuritat que embolcalla el misteri i, quant a la seva naturalesa, el posa fora de l'abast de la raó natural, no és privatiu dels dogmes cristians, de guisa que en certa manera no es trobi també amb coses que no estan per damunt de la naturalesa; de la qual cosa són exemples, en mig d'altres, els problemes que ens presenta la biologia. Puix si l'interrogant és la darrera expressió en molts problemes de la física, posem per cas, els referents a la naturalesa de la llum i de l'electricitat; l'esfinx més inexpressiva i impenetrable ho és de les qüestions relatives al concepte de la vida i als seus fenòmens. Quin físic o metafísic ha traspassat l'abisme que separa la matèria orgànica de la inorgànica? Si algú vol escorcollar el secret de la germinació d'un granet de blat i el perquè, conforme a la sentència de Crist, si no es podreix està condem-

nat a una solitud eixorca, i si es podreix es fa fecund i dona molt de fruit, "nisi granum frumenti cadens in terram, mortuum fuerit, ipsum solum manet si autem mortuum fuerit multum fructum affert", es trobarà amb el misteri. I no serà, sens dubte, més clara l'explicació que podrà donar als problemes de l'origen de la vida animal, de la diversitat dels sexes amb llur proporció que assegurí la conservació i propagació de l'espècie i de la barreja d'esperit i matèria en l'home amb les seves mútues relacions tan harmòniques.

La ciència doncs, no sols no és irreconciliable amb el misteri, sinó que no se'n pot sostreure i li és com una necessitat; i a mida que l'home va pujant la muntanya de la saviesa, descobreix nous horitzons que són altres misteris. Puix, si s'encalla quan, examinant les lleis que regeixen els cossos inanimats, es troba amb aquesta força oculta que es diu atracció, major serà la dificultat que tindrà a esbrinar el que és la vida en la més insignificant de les plantes; i aquesta creixerà en voler explicar la sensació, prenent unes proporcions incommensurables en arribar a endinsar-se en els abismes de la vida humana.

Per tant, no serà racional de refusar el misteri en nom de la ciència quan aquesta no pot donar un pas sense trobar-lo; i, menys encara, menysprear la religió perquè admet misteris. Tan lluny està d'haver-hi antagonisme entre la ciència i el misteri, que, com diu un apologista, el misteri és l'origen, el terme i la força motriu de la ciència.

DR. ALFONS M.ª RIBÓ

La malaltia de la son

No ens referim, certament, a la malura coneguda amb aquest nom, i que abunda en determinats països tropicals. Una moscota fibla a una persona i, gairebé sempre, la víctima sucumbirà als efectes virulents del fastigós insecte.

Es considerada, doncs, mortal, aqueixa malaltia. Nosaltres, però, comparant-la amb la malura veritable de la son espiritual (que és la de què volem parlar), hem de tenir per mig mortal, només, la fiblada de la mosca metzinosa.

Volem dir, i de segur el lector ho haurà ja endevinat, que mentre la mort produïda per l'insecte tropical, és, com totes les morts humanes, solament la del cos, perquè l'ànima, en destriar-se'n, devé més viva que mai; la malaltia veritable de la son, causada a l'home no per picadura de cap insecte, sinó per l'hàbit deplorable de *no adonar-se del Nadal*, motiva la mort completa, la mort del cos i de l'ànima.

I aquesta malaltia abunda entre nosaltres. Molts, que amb dinars suculents i revetlles gatzaroses semblen celebrar les grans diades nadalenques, no es captenen, per res, del Naixement de l'Home-Déu.

Festejaran, en família o fora d'ella, vint, trenta, cinquanta, fins vuitanta Nadals i tot, si viuen tant; i no tenen mai lleure d'adonar-se de la significació de la solemne festa.

Malaurats, pateixen la malaltia de la son mortal. Malastrucs, en plena salut física, estan molt pitjor que els pobres negres picats de la moscota. Car la malura de la son moral és la més greu de les malures de l'esperit.

Si és, aquest, nafrat de llagues de luxúria; si l'empastifem purulents excrescències de metallisme, podrà, en un instant, guarir-se, mentre accepti i prengui el remei de gràcia, sempre ofert al seu abast pel Diví Metge.

Però el malaltís d'aquella son, que és efecte, no de passions ni de febleses més o menys excusables en tot home, sinó i precisament del menyspreu constant, persistent i sistemàtic de la gràcia, que brolla com sorgint impetuosa, inescotable, del gaudiós Nadal i de totes les diades del Senyor, com no sigui per un miracle de la mateixa gràcia, sempre repel·lida, on trobarà metge?

I essent aital malura efecte del rebuig dels dons divins, com volem que el malalt de la son trista no porti a coll tota altra nafra espiritual? Com volem que en arribar l'hora del Senyor, s'adoni del seu mal i maldi per guarir-se'n?

L'Infant Jesús deslliuri de tot mal l'ànima nostra, i tingui pietat dels llatzerats de son! Senyor, que se n'adoni!

VÈRAX

MAIG

- 1 *Dissabte.* — St. Felip i Jaume, aps.; St. Segimon, rei i mr.; Sta. Walburga, ab.
- 2 ✕ *Diumenge IV després de Pasqua.* — Sant Atanasi, b. i dr.; St. Walbert, ab.
- 3 *Dilluns.* — La Invenció de la Santa Creu; Sant Alexandre I, mr.; St. Juvenal, b.; St. Alfred, b.
- 4 *Dimarts.* — Sta. Mònica, mare de St. Agustí; St. Gotard, b.; Sta. Joana, verge.
- 5 *Dimecres.* — La Conversió de St. Agustí; Sant Pius V, p.; St. Sacerdot, b.; St. Mauront, ab.
- 6 *Dijous.* — St. Joan "ante portam latinam"; Bt. Enric, b. i monjo; Sta. Benedicta, verge.
- 7 *Divendres.* — St. Estanislau, b. i mr.; Sts. Sixte i Ewald, mrs.; St. Benet II, p.
- 8 *Dissabte.* — L'aparició de St. Miquel Arcàngel, St. Victor, soldat, mr.; St. Pere, arq.
- 9 ✕ *Diumenge V després de Pasqua.* — St. Gregori Naciancè, b. i dr.; St. Just, b.
- 10 *Dilluns.* — Sant Antonino, dominic, arq.; Sant Gordià, mr.; Sta. Teresa, ab.
- 11 *Dimarts.* — La Mare de Déu dels Desemparrats; St. Anastasi, mr.; St. Ponç, mr.
- 12 *Dimecres.* — St. Domingo de la Calzada; Sant Epifani; Sta. Domitilla, vg. i mr.
- 13 *Dijous.* — L'Ascensió de N. S. Jesucrist; Sant Hilari ab.; Sta. Agnès, ab.
- 14 *Divendres.* — St. Bonifaci, mr.; Stes. Justa i Justina, mrs.; St. Pasqual I, p.
- 15 *Dissabte.* — St. Isidre, llaurador; St. Joan Baptista de La Salle; St. Alfred, rei i mr.
- 16 ✕ *Diumenge dins l'Octava de l'Ascensió.* — Sant Eudald, o Ubald, b.; St. Albert, mr.
- 17 *Dilluns.* — St. Pasqual Bailón; Sta. Restituta, verge i mr.; St. Llorenç, ab.
- 18 *Dimarts.* — St. Venanci, mr.; St. Fèlix de Cantalici, caputxí; St. Remigi, b.; St. Salvi, monjo.
- 19 *Dimecres.* — St. Pere Celestí V, p.; Sta. Prudenciana, verge; St. Patrici, mr.; St. Adolf, b.
- 20 *Dijous.* — St. Bernardí de Siena; St. Baldiri, màrtir; Sta. Basilisa, verge.
- 21 *Divendres.* — St. Nicostrat i Secundi, mrs.; St. Goderic, mr.; Sta. Idoberga, verge.
- 22 *Dissabte.* — Santa Rita de Càsia, vda.; Santes Júlia i Quitèria, mrs.; Beat Climent, mr.
- 23 ✕ *Diumenge.* — Pasqua de Pentecosta o de l'Esperit Sant; St. Joan Bta. de Rossi.
- 24 *Dilluns.* — La Mare de Déu auxiliadora dels cristians; St. Ponç de Planella.
- 25 *Dimarts.* — St. Gregori VII, p.; St. Urbà I, p. mr.; Sta. Magdalena Sofia Barat; St. Lleó, ab.
- 26 *Dimecres de Tèmpores.* — St. Felip Neri, fdr.; St. Eleuteri, p. i mr.; Bt. Pere Sanz, b. i mr.
- 27 *Dijous.* — St. Beda el Venerable, dr.; St. Joan I, p. i mr.; St. Hildebert, b.; Bta. Serafina, ab.
- 28 *Divendres de Tèmpores.* — St. Agustí b.; Sant Just, b.; St. Germà, b.; Bta. Elena, verge.
- 29 *Dissabte de Tèmpores.* — Sta. Maria Magdalena de Pazzis, verge; Sta. Teodòsia, mr.
- 30 *Diumenge.* — La Sma. Trinitat; St. Feliu I, p. i mr.; Sta. Joana d'Arc; St. Ubet, mr.
- 31 *Dilluns.* — La Mare de Déu Mitjancera de les gràcies; Sta. Petronella, verge.

Damunt els jardins ha caigut una pluja de roses.

Blanqueja el gessamí i sagnen els clavells.

El cel és intensament blau i les muntanyes són coronades de llum. Els pins tenen verdor de maragda i dins llur brancall xerrotegen els ocells.

La mar gairebé no panteixa. El sol posa llüissors refulgents damunt les aigües i les ones moren a la platja sense fer remor.

La terra és florida i el cel és lluminiós perquè la Mare de Déu somriu als altars voltada de flors i de flamareig de ciris.

Canten els infants i les donzelles i la Verge esdevé més lluminosa.

Maig gentil, s'esbatanen les roses i els clavells perquè la Mare de Déu somriu a mig aire del cel blau.

DE CULTURA SOCIAL CATÒLICA

La "Unió de Malines"

Tots els qui poc o molt han dedicat un xic d'atenció als problemes plantejats per l'acció social catòlica recorden amb gust aquella "Union de Fribourg" fundada pel Cardenal Mermillod i que entre els anys 1884 i 1891 constituí un laboratori i un centre d'estudis socials eminent. Els més distingits sociòlegs de Bèlgica, de França, d'Alemanya, d'Àustria, d'Itàlia i de Suïssa van portar el pensament llur en aquella escola per arribar a les tesis socials inspiradores de l'acció catòlica i posades davant el materialisme històric tant del collectivisme com del liberalisme.

Lec activitats de la Unió de Friburg trobaren fins un eco en la immortal "Rerum Novarum", que com diu Mr. Lerolle, fou la consagració definitiva i esplendorosa del pensament d'aquella escola.

Doncs bé; la Unió va desaparèixer. Però la guerra europea, capgirant una infinitat de valors i plantejant una enorme quantitat de nous problemes, ha fet més necessari que mai aquest treball d'estudi i d'anàlisi dels nous factors de la vida social des del punt de vista catòlic. Són moltes les novetats que cal avui enfocar a base de la filosofia i de la teologia catòliques. I si bé és cert que moltes de les institucions d'alta cultura social catòlica — com les mateixes Setmanes socials franceses — segueixen amb més esplendorositat que mai, també ho és que els temes més delicats cal reservar-los per a un cenacle que reuneixi els homes més eminents en ciència del catolicisme i que ensems pertanyin a països distints a fi de poder-ne contrastar el fet divers amb tota la precisió.

A l'endemà de la guerra, la mateixa raó que trenta cinc anys abans havia juntat els homes de Friburg, es deixava sentir poderosa novament; i els problemes econòmics, financers i socials nous portats per gran cataclisme mundial es plantejaven peremptòriament en el món nacional i en l'esfera internacional. Fins que un esperit selecte, Mr. Duthoit, es va fer ressò de la necessitat de retornar als camins de Friburg, i es trobà l'home a propòsit per a portar l'alt patronatge de l'obra, l'home ben rebut per tots, l'home indiscutit, un dels prestigis més grans del catolicisme actual, el gran Cardenal Mercier.

I a Malines, l'any 1920, com abans a Friburg, l'any 1884, es fundava la "Union Catholique Internationale d'Etudes Sociales", sota la presidència efectiva del Primat de Bèlgica.

* * *

L'obra començà modestament, simplement, com comencen sempre les grans obres. Pot ben dir-se que la fundació ho fou d'una federació franco-belga, que després s'estengué progressivament als altres països i lligà noves voluntats cada dia. I si de França començava per comptar amb noms del prestigi de Duthoit, Sertillanges, Desbucquois, Gonin, etc.; i si de Bèlgica comptava amb els noms de Pottier, Deploige, Vermeesch, Rutte, Legrand, etc., aviat apuntà altres noms de prestigi com els de Monseñor Poels, de Washington, Parkinson, de Bir-

mingham, Brucçuleri, de la *Civiltà cattolica*, Savog, dels Estats suïssos, Aznar i Moran, d'Espanya, etc.

I a base de reunions anyals, i d'estudis i ponències, la Unió de Malines ha portat a cap ja una tasca sòlida, tan sòlida com desconeguda de molts. I avui poden inventariar-se ja temes de gran actualitat i de gran volada estudiats en aquestes reunions anyals, entre els qual destaquem els següents: La gestió de les empreses (any 1920); el salari, el just preu, l'impost (any 1921); la nacionalització de les empreses, el dret de vaga i els serveis públics (any 1922); el patrimoni familiar, les assegurances socials, la propietat privada i l'herència (any 1923); els latifundis, les societats anònimes, els títols al portador, el crèdit (any 1924-1925).

No és cert que constitueix aquesta una bonica llista de temes cada un dels quals tanca infinitat de problemes moderns a estudiar a la llum de la filosofia, de la moral i de la sociologia catòlica?

I la manera d'estudiar-los no és pas massa ràpida ni poc meditada. Comença per un rapport d'un dels membres de la Unió, rapport que ja abans de la reunió anyal ha estat comunicat als altres membres de la pròpia Unió. En la reunió, la discussió és serena i tan ampla com és possible. I un cop aportades les directives dels homes de doctrina, com filòsofs i teòlegs, els homes pràctics i sociòlegs hi porten el resultat de l'experiència de cada país; i de tot plegat se'n fa un resum en textos breus, molt corregits, molt criticats, molt revisats, fins a venir a constituir el dit text un eco del criteri dominant en el si de la Unió, de vegades per la majoria dels components, de vegades per llur totalitat.

I té més valor aquest procediment, per tal com els components de la Unió tots són persones doctíssimes, i, per tant, capacitades per a resoldre aquests problemes per compte propi. Pensem, doncs, ara el valor del contrast d'opinions entre els homes més doctes del catolicisme social del món sencer!

* * *

En la nostra terra, per dissort, no hem donat a la Unió de Malines la importància que té. Dos homes sols, els senyors Moran i Aznar, hi treballen i ben bé pot dir-se que la tasca d'aquest aplec d'homes notables passa poc menys que desconeguda en la nostra terra. Quina llàstima!

I és que, certament, no donem aquí tota la importància que es deu a la cultura social catòlica. El món és ple de problemes nous de postguerra; cal que tots aquests problemes o la major part d'ells siguin revisats i estudiats a la llum dels principis de la doctrina catòlica. I amb tot, aquí estem esperant que els altres ho facin, com si a nosaltres aquests assumptes ens fossin aliens per complet!

Ja que aquí no tenim Setmanes Socials, no tenim jornades socials i ben escasses conferències i publicacions, almenys donéssim a la Unió de Malines la divulgació convenient. Ja que no fem nosaltres, almenys féssim córrer entre el poble el que fan els altres. Però... ni això.

I amb tot, hem de pensar que els problemes són objectius. Que amb nosaltres o sense nosaltres, fan la seva via. I si un home com Mr. Jean Lerolle pot avui dir a França, que "mai com ara el món no ha-

via tingut la necessitat d'un estudi semblant", què haurem de dir nosaltres aquí, en la nostra terra, on d'aquests estudis no n'arribem a tenir quasi ni notícia?

JOSEP M. GICH

Cançons de Nadal.-El Noi de la Mare

Bella nit de Nadal, plena de misteris i d'inefables consols que es fan amables i entenedors a tots els homes de bona voluntat!

Santa nit clara i lluminosa, qui amb prou dignitat podrà cantar-te? Quin llavi sabrà dir la teva meravella?

Tota cosa criada, tot el món escolta amb idèntic ritme i arreu ressona incessantment una cantarella eterna i nova. I aquesta cantarella entonada pels àngels missatgers de la bella nova és repetida cada any a la terra pels homes de bona voluntat, feta cançó humil i senzilla, plena de misteri i de poesia.

Tots aquests sentiments el nostre poble els ha sabut graciosament traduir amb el ritme solemne i pausat d'una cançó i amb unes estrofes ingènues i manyagues que parlen molt endintre del cor.

Aquesta és la cançó d'*El Noi de la Mare*, la més nostra, la més coneguda i estesa arreu, i la més clàssica del temps nadalenc. Potser un xic massa oblidada de tan sabuda, poc considerada i estimada en la seva valor, perquè és la cançó que ha viscut sempre amb la mateixa ufanor, fins en els temps que les nostres tonades populars restaven oblidades i eren solament conegudes i estimades d'un reduït nucli d'erudits i de pacients recercadors.

Des del recó més amagat de muntanya fins al cor de les nostres ciutats, ha viscut tot-temps com l'expressió més forta i espontània del sant temps nadalenc.

Totes les mares l'han cantada en la quietud de la nit bressolant els seus infants i de tan cantar-la hi han deixat quelcom de misteriós que endolceix l'ànima i fa ganes de tornar-se infant i de sentir-la encara més com el cant d'un àngel d'ales blanques.

Els pobres l'han cantada pels carrers inquiets i atrafegats del viure modern com una evocació del nostre passat gloriós i de les nostres tradicions meravelloses.

Nosaltres mateixos, de tant sentir aquesta cançó del Noi de la Mare, potser no l'hem estimada prou i fins a algú ha pogut semblar-li de mèrit inferior a les altres melodies del nostre cançoner popular, i tanmateix és d'una alta valor musical i literària.

Així com les altres cançons nadalenques escauen bé als pastors, a les donzelles, als infants, aquesta és la cançó de tots els cristians. És la cançó que el nostre poble ha dictat per a expressar en nom seu la joia inefable del Nadal.

Són totes les nostres gents qui canten amb un clam unànime i fervorós:

*Què li darem an el Noi de la Mare?
Què li darem que n'hi sàpiga bo?
Panses i figues i nous i olives
i una plateta de mel i mató.*

Es tot el poble qui ofereix al diví Nadó la oferta més pura i natural dels fruits de la terra en aquest temps d'hivern. Les panses i figues amorosament conservades en la intimitat de les nostres cases, les nous fresoses i les olives petites i eixerides; la mel, la dolça mel daurada, que fa glatir només de veure-la a través de l'humil gerricó que la serveix com un preat tresor, com un dels presents més selectes i estimats; i aquell mató que amb tanta cura i tan amorosament han preparat les mestresses feineres amb la llet puríssima i blanca que tot és fon a la boca com un requisit de reis i noble gent. Què més li podríem donar al Noi de la Mare que li sàpiga tan bo com les *panses i figues i nous i olives i mel i mató*?

Cantem-la tots aquesta cançó tan nostra. Cantem-la fervorosament i amb l'esperit que gustarem les seves delícies i ens parlarà de coses mai somiades. Ens refermarà la fe en el que creiem i l'esperança en els nostres ideals sants i nobles. Tot cantant-la aprendrem a tornar-nos infants, que encara que sia per uns moments, és bella cosa. I de tant en tant ens sobtarà agradósament el dolç record d'aquesta cançó estimada i en el seu balanceig i en el seu *tampatantam* hi bressolarem els nostres ensomnis i ens plaurà de cantar-la novament com una cançó de bell nou apresada plena d'encís i de poesia.

FRANCESC BALDELLÓ, Prev.

Entre dos Ilustres

La tarda s'amorata en l'agonia
car el cel enrogit n'ha pres la sang.
Té cada cosa un deix de melangia.
Dins l'aire nítid el silenci és franc.

A mi l'hora, però, m'ha estat esquivada,
perquè el cap-tard torna el diàleg mut:
Si és ara el firmament púrpura viva,
el meu cor escolat en resta eixut.

Sort que la nit em fa l'ànima salva,
i en fondre's, per record, em deixa l'alba.
Es un bateig el serení florit.

Mes l'espurneig aquest que el món amara
després serà en mos ulls fontana clara
a on perlegi el llagrimaig del pit.

OCTAVI SALTOR

EL NADAL PERPETU

J U N Y

- 1 *Dimarts*. — St. Just, b. d'Urgell; Sts. Juvení i Fortunat, mrs.; Sta. Laura; Sts. Conrat, mr.
- 2 *Dimecres*. — Sts. Marçalí, Pere i Erasme, mrs.; St. Eugeni, p.; St. Udalric, monjo.
- 3 ✕ *Dijous*. — Corpus Christi; St. Claudi, noi, màrtir; St. Isaac, mr.; Bt. Joan Gran.
- 4 *Divendres*. — St. Francesc Caracciolo, fdr.; Sta. Saturnina, vg. i mr.; Bt. Hilari, monjo.
- 5 *Dissabte*. — St. Bonifaci, b. i mr.; Bt. Domingo Castellet; St. Porcià, ab.
- 6 ✕ *Diumenge II després de Pentecosta*. — St. Norbert, arq. i fdr.; St. Felip, diaca.
- 7 *Dilluns*. — Sts. Sabinià i Genivera, mrs.; Sant Robert, ab.; Sta. Agilberta, ab.
- 8 *Dimarts*. — La dedicació de la catedral de Tortosa; Sts. Germà, Just i Paulí, mrs.
- 9 *Dimecres*. — Sts. Prim i Felicià, mrs.; Santa Pelàgia, verge i mr.; St. Columbà, ab.
- 10 *Dijous*. — Sta. Margarita, reina d'Escòcia; Sants Restitut i Crispul, mrs.
- 11 *Divendres*. — El Sagrat Cor de Jesús; St. Bernabé, apòstol; Sta. Roselina, verge.
- 12 *Dissabte*. — El Puríssim Cor de Maria; Sant Joan de Sahagun, agustí; St. Lleó III, p.
- 13 ✕ *Diumenge III després de Pentecosta*. — Sant Antoni de Pàdua; Sts. Martí i Patró.
- 14 *Dilluns*. — St. Basili, b. i dr.; St. Eliseu, profeta; Sta. Digna, verge; St. Feliu, mr.
- 15 *Dimarts*. — Sts. Vit, Modest i Crescència, mrs.; St. Landelí, ab.; Bta. Agnès, verge.
- 16 *Dimecres*. — Sant Francesc de Regis; Sant Quirze i la seva mare Santa Julita, mrs.
- 17 *Dijous*. — Sts. Nicandre i Marcià, mrs.; St. Avitus, ab.; Sta. Teresa, vda.
- 18 *Divendres*. — St. Efreem, el Siri, diaca i dr.; Sant Marc i Marcellià, germans, mrs.
- 19 *Dissabte*. — Sta. Juliana de Falconeri, verge; Sants Gervasi i Protasi, germans, mrs.
- 20 ✕ *Diumenge IV després de Pentecosta*. — St. Silveri, p. i mr.; Bt. Miquel Pagès.
- 21 *Dilluns*. — St. Lluís Gonçaga; St. Ramon, b.; Sta. Demètria, verge i mr.; St. Rodolf, arq.
- 22 *Dimarts*. — St. Paulí de Nola; Sta. Consòrcia, verge; St. Domicià, monjo; St. Eberard, b.
- 23 *Dimecres*. — Sts. Zenon i Zenas, mrs.; Sta. Agripina, verge i mr.; St. Gísbèrt, ab.
- 24 *Dijous*. — La Nativitat de Sant Joan Baptista; St. Teodulf, b.; St. Bartomeu, monjo.
- 25 *Divendres*. — St. Galicà, cònsol romà; St. Guillel, ab.; St. Albert, monjo.
- 26 *Dissabte*. — Sts. Joan i Pau, germans, mrs.; Sant Magunci, prev.; St. Salvi, b. i m.
- 27 ✕ *Diumenge V després de Pentecosta*. — La Mare de Déu del Perpetu Socors.
- 28 *Dilluns*. — St. Ireneu, b. i mr.; St. Benigne, b.; St. Argimir, monjo i mr.; Bt. Reinald, monjo.
- 29 ✕ *Dimarts*. — St. Pere i St. Pau, apòstols; Bt. Salomé, monjo; St. Sirus, p.
- 30 *Dimecres*. — La Commemoració de St. Pau, apòstol; Bt. Bertran Nicolau; Bt. Marsat, b.

La ginesta grogueja al cim de la muntanya i en la planura dels camps rosseja el blat. Vora les espigues sagnen les roselles. Els balcons seran endomassats, i passarà triomfant la Custòdia pels carrers de la ciutat. Damunt el tàlem caurà l'or de la ginesta i la sang dels clavells. Quan passi Jesús Sagramentat s'esquinçaran els núvols i la ciutat esdevindrà refulgent com un estel.

El Sagrat Cor amb els braços oberts cridarà aquells que l'estimen i es presentarà ple de majestat i de glòria davant la humanitat que l'abandona.

El Cor li floreix damunt el pit com una rosa i els ulls li brillen com dos estels.

Unes paraules de Monsenyor Lugan

"Es veritat, senyors — deia Monsenyor Anfòs Lugan en la conferència pronunciada en el cinquè curs de la Setmana Social celebrada a Barcelona, i sota els auspicis d'aquell benemèrit i egregi Bisbe de Barcelona, doctor Laguarda, de santa memòria — és veritat, senyors, que tenim deures amb els obrers. Si aquests fossin bèsties podríem usar d'ells en tot ço que ens plagués, àdhuc occint-los. Al bou, al cavall se'l pot fer treballar i castigar, respectant en l'acte la recta i equilibrada raó, però sense mirar altra cosa que la nostra utilitat. Així ho entenen els pagans en tractar-se de llurs esclaus, que per a ells no eren sinó senzills instruments, *utensilia*, deia Cató, uns brutus que tenien dos peus i parlaven. Els maltractaven, els pegaven, els lliuraven com a menjar als seus gossos i feres. Però en el concepte cristià i civilitzat, el treballador no és un brutu, no és un esclau; és un home idèntic al patró, que té el mateix fi en la vida eterna.

"I per això no podrà mai l'amo usar d'ell com d'un mitjà inanimat per a assolir un fi qualsevulla i molt menys enriquir-se. És el treballador, en certa manera, *coadjutor del capitalista* i no un senzill instrument seu, i per això, com el Patró, té dret a la triple vida de l'ésser humà: vida intel·lectual, vida moral i vida material".

Veus aquí condensada en breus paraules tota la ideologia cristiana, així moral com econòmica, envers els treballadors.

Fa poc, un amic estimat em proposava una iniciativa, generosa però difícil. Com poder agermanar el concepte cristià d'amo i treballador pràcticament? De manera que nosaltres no caiguem tampoc en la utopia. Aquesta utopia que, si bé presenta un anhel de perfecció, malgrat l'ennobliment que reporta, pràcticament fa malbé totes les organitzacions socials cristianes, que cauen, diríem, per una excessiva ideologia o millor dit per una excessiva fantasmagoria.

L'obrer cristià que, lloat sigui Déu, no és escàs a casa nostra, lluita en desigualtat de condicions amb l'obrer que no ho és. L'obrer cristià no troba pràcticament una organització cristiana que d'una manera efectiva el defensi dels combats, interns i externs. M'explicaré. Dels combats, vull dir dels que ha de sostenir contra les organitzacions anticristianes, però obreristes, que li reporten un avantatge material, i contra les formidables organitzacions capitalistes, que, atentes exclusivament a llurs interessos, no es preocupen gens ni mica de llurs necessitats espirituals.

L'amic Rucabada, fa poc, des de les planes d'aquest setmanari, feia una apel·lació als patrons franciscans. Apel·lació patètica, diré jo, apel·lació tràgica, si no sorgeix un sol patró franciscà. Pobra indústria de casa, si, a l'hora de filiar-se en rengle de combat troba adeptes entusiastes dintre les files d'una Federació Patronal i en canvi no posseeix un sol patró amb vocació franciscana.

Pobra de la nostra pàtria, i dissortada, si els obrers cristians no posseeixen en si prou força per a unir-se d'una vegada amb gest viril i heroic dintre els rengles del mateix Sant Francesc.

Vivim en una època de ficcions i d'encantaments. Aquelles faules que ens explicaven de petits i que constituïen les nostres delícies, aquells dragons i

castells i prínceps i servents i donzelles encantades, més a prop de la realitat són que no pas el món social que anem construint damunt tota una sèrie de teories eixorques, i que acabarà per deixar-nos a tots, encara que amb la carn dels nostres cossos, amb el cor empedreït i el cervell cristallitzat.

Predicar la virtut és cosa excellent, però no oblidem ço que ens deia el Cardenal Manning, que no es predica bé la virtut als estómacs buits, i àdhuc recordem amb Sant Tomàs que per a la pràctica de la virtut es necessita un mínim de subsistència.

Aquella vida material a què té dret el treballador dintre el concepte cristià, dret a la vida que no és la mateixa cosa que dret al banquet de la vida, el patró ha de respectar-lo en tots moments i no infringir-lo per a enriquir-se. Si una indústria, si un negoci s'ha de fundar precisament en una minva d'aquest dret, jo goso dir que és una indústria, un negoci il·lícit.

El guany del patró no ha de fundar-se en la misèrrima retribució a l'obrer. Ni econòmicament pot sostenir-se aquesta tesi. Però dintre les lleis que estan per damunt l'economia, que són les lleis morals, el meu enunciat és un axioma. No s'hi val que surti ningú a combatre amb anècdotes aquest postulat. Contra l'anècdota oposaria sempre una altra anècdota. Tots sabem els treballs que practiquen determinats infants, tots sabem com procura salvar-se la prohibició de la llei social respecte als treballs d'indole perillosa; mes cada cas concret és una infracció de la moral per part del patró.

Lleó XIII digué: "el salari del obrer no ha d'ésser insuficient per a mantenir l'obrer sobri i honest, i dintre aquest obrer va inclosa la seva família".

Els patrons cristians que senten i practiquen aquesta norma pontifical, i els obrers que senten i practiquen la doctrina cristiana, agermanats, compenetrats i identificats, podrien constituir una agrupació franciscana, que no tingués altra norma social que la predicada per Jesucrist: "Estimeu-vos els uns als altres com a germans".

El problema social, reduït a la seva mínima expressió, seria senzillament una fórmula de bona voluntat, que no podria destruir cap altra organització sindical, revolucionària o utòpica.

FRANCESC MANICH ILLA

El Noi de la Mare

(popular)

Què li darem an el Noi de la Mare?

Què li darem que n'hi sàpiga bo?

Panses i figues i nous i olives,
panses i figues i mel i mató.

Què li darem al fillet de Maria?

Què li darem a l'hermós infantó?

Li darem panses amb unes balances
li darem figues amb un paneró.

Tam patantam que les figues són verdes,

tam patantam que maduraran.

Si no maduren el dia de Pasqua
maduraran en el dia del Ram.

El secret de Madame Strongfield

Era un matí assolellat dels primers jorns del mes d'octubre quan Jean i la seva mare muntaven a un departament de segona classe del tren que partia ben tost de Mont Saint-Michel, allà on la Bretanya s'esmuny dins la mar — fins a desfer el lligam amb el continent — per tal de donar la mà a les terres de la Normandia. (El *ferrocarrilisme*, però, havia de destruir en part aquest encís sentimental de la natura, unint l'illot espars a la terra ferma per mitjà d'un dic que permetés d'arribar-hi amb el tren).

Ara, la tardor ja encetada, havia cessat el vaivé de l'allau de turistes passavolants. Una solitud magnífica — feta de la grandesa de la mar i de la petitesa del rocam exposat a les furioses i intermitents escomeses de les oncs — embolcallava aquell tocom. La resplendor del sol i la rara diafanitat de l'atmosfera donaven un sentit de plenitud a aquell retret.

A l'estació no hi havien més persones que els agents de la Companyia i dues o tres dones qui anaven a acomiadar Mme. Strongfield, tot estranyades i commoses per la seva partença. Car Mme. Strongfield havia romàs a l'illot des que hi era nada.

Filla única d'un matrimoni reposat i benestant havia devingut vídua al cap de dues anyades d'haver-se maridat; i conservava, d'aquella unió, un fill — qui ara tenia uns vint-i-dos anys — amb el qual cabalment anava a Rennes.

Mme. Strongfield era d'una puresa d'esperit esclatant. De menuda ja s'havia sentit atreta amb deliri per l'amor de Déu i con ànima escollida escampava la flaire franciscana de les seves virtuts: la humilitat, la castedat, l'obediència, l'amor als desvalguts.

Un cop vídua, esmerçà tota la seva activitat a eixugar les llàgrimes dels pobres i a apaivagar els planys dels malalts alhora que a curar diligentment de l'educació del seu fill.

De primer fruï del gaudi maternal, en tenir-lo al seu devora. Després hagué de sofrir el seu allunyament per tal que pogués seguir els estudis de batxillerat, però ça com lla, totes les festes el tornava a tenir al seu costat i podia comprovar com la llavor que ella havia sembrat en l'ànima de Jean germinava i reeixia en virtuts esponeroses no malmesades per les herbes de les males passions.

Però, quin desconhort no tingué quan Jean marxà per anar a estudiar a París la carrera de Lleis! Car, es mantindria sà i pur en aquell ambient seductor i tan allunyat de la cura maternal? — es deia ella.

Pobre Mme. Strongfield! Déu Nostre Senyor Qui tramet les tribulacions per provar la fermesa de les ànimes, per quina una no la féu passar! Jean, al cap de set anys, tornava a la llar sense haver aprovat ni una sola assignatura. Com que ni a les aules s'havia acostat!

I ella se n'havia fet retret. No havia estat un egoisme — es deia ella mateixa — haver-se volgut quedar allí, al tros de terra qui havia estat el seu bressol i la seva ininterrompuda demora en lloc d'acompa-

nyar-lo amatent a la ciutat de París i d'allarar-se allà amb ell per a conduir-lo amorosívolament en mig dels entrebancs i trencacolls que fatalment hauria d'afrontar?

Ara se'n penedia i per això, un cop explorada l'ànima del seu fill i confiada en la fermesa de la seva resolució de canviar de vida, anava a viure amb ell a Rennes i amb totes les seves forces es captindria allí per manera que el seu Jean es regenerés de les disbauxes passades i recobrés en la Universitat bretona el temps que a mans plenes havia malversat en la de París.

Per això, quan el tren partí de Mont Saint-Michel, la malinconia de deixar el terror nadiu — d'on mai no s'havia mogut — no arribava a turmentar la seva ànima, car aquell sentiment era superat per la serenitat que l'amanyagava en pensar que ho feia pel ben viure del seu fill, per la seva regeneració intel·lectual i moral.

S'esdevindria aqueixa? Però, per ventura hi ha alguna cosa que no puguin assolir d'un fill les llàgrimes i les pregàries d'una mare provident, amb tot el seu viure concentrat en la cura del seu plançó?

I, verament: Jean anà experimentant, poc a poc, un gran canvi. I, al cap de cinc anys rebien, ell el premi del seu treball i ella el del seu sacrifici: el minyó havia devingut advocat.

* * *

Un dia Mme. Strongfield cridà el seu fill:

—Jean, quan et sigui avinent vull parlar-te.

—Quan vulgueu, mare.

—Tu ja saps que t'he estimat i t'estimo de bo de bo.

—Ho sé, mare. Per què m'ho dieu? Potser sense voler us he disgustat en alguna cosa?

—No, Jean. Estic contenta de tu. Ets tot un home. T'has regenerat del passat. Ara, tens seny. I com que estic segura de tu, ja no haig d'amagar-te més el meu secret.

—Mare, què dieu? No us entenc.

—Vull explicar-t'ho.

—Digueu.

—Com ja saps, no em plau el món; visc isolada; no vaig a les diversions. La meua distracció, els dies de festa, és anar als hospitals a conhortar amb mots i amb almoines els pobres malalts. També vaig molt a les esglésies per a fer exercicis de pietat. Certament que això em plau. Però voldria anar més amunt; mon esperit anhela una més gran perfecció: assolir un estat que no puc assolir dins el món.

—Mare, què dieu? És que se us ha acudit deixar-me?

—Escolta, Jean. Quan em vaig casar amb el teu pare, jo anhelava ésser monja. Però Louis, el teu bon pare, em volia i em mereixia. Jo era filla única i els meus pares segurament no haurien consentit que jo hagués romàs soltera. El meu confessor, el cas

estudiat, m'aconsellà que em casés. I, sense vacillar gota, em vaig casar.

—Però, mare, m'esteu turmentant. Ara, fer-vos monja? Des que morí el meu pare, no heu estat sempre al costat meu? Per què, doncs, voleu deixar-me ara? Es que ja no m'estimeu? Si teníeu aquesta vocació, per què no la seguíeu lliurement quan morí el pare, llavors que jo no hauria sofert amb la nostra separació, car solament tenia poc més d'un any?

—La vocació, Jean, no he deixat de sentir-la mai, però... jo era mare; havia de pujar-te, havia de defensar-te contra els perills que necessàriament t'havien de voltar. Després, un cop t'he vist ben situat, esperava encara... I, saps què esperava?

—Què, mare?

—Esperava que et casessis... Però com que veig que no has fet encara el pensament de casar-te, no puc esperar més a dir-t'ho: Com que ja no et cal la meua cura, he decidit d'entrar en religió. El meu afany hauria estat de fer-ho un cop tu fossis casat, però ja no puc ajornar més el compliment de la meua vocació.

—Mare, us he escoltat ple d'emoció. Solament Déu pot pagar-vos el que heu fet per mi. No tinc dret a privar-vos de seguir el camí que la vostra ànima cobeja —ni que tingués el dret de fer-ho tampoc no ho faria —; però el que m'acabeu de dir és tant

sobtat... És que heu decidit d'entrar tot seguir al convent?

—Sí, Jean.

—Oh mare! Us ho prego; no em jaqui encara. Deixem passar aquest estiu; ara hem d'anar a Mont Saint-Michel, a la casa pairal. Després, quan arribi la tardor, sia.

—Sia, doncs, si així ho desitges.

* * *

I aquell estiu Jean es casà. Després, a l'hivern, Sor Maria de la Creu rebia de tant en tant, al convent de Rennes, la visita del seu fill i d'Yvonne, la nora. I en veure la mare monja el seu Jean tan amorós de la seva gentil muller — d'una ingenuïtat gairebé infantina, d'una beutat serena i encisera i d'un esperit curull de les gràcies que ornien la dona de la llar — sentia's segura que els llaços de l'esposa que havien substituït els de la mare, encara servaven d'aquests la cura provident del seu fill Jean, i la seva ànima lliure ja de tot pesombre i inquietud es lliurava tota ella a l'anhel que havia mantingut secret durant tants anys: a l'anhel de perfecció espiritual; d'unió mística amb l'Amor dels amors, amb Jesús clavat en Creu.

SEA BLUE

El caçador dels Alps

Der Alpenjäger, de Schiller.

No vols pasturar el petit anyell?...
El petit anyell és tan manyac i suau,
Menja les floretes de la prada,
Tot joguinós vora el rierol i la fontana...
Mare, mare, deixeu-me anar,
Al cim de la muntanya a caçar!...

No vols cridar la ramada
Amb el corn d'alegra tonada?...
Dolçament somiquen les esquelles
En la calma de la boscúria...
Mare, mare, deixeu-me anar
Camí de la carena enllà!...

No vols cuidar les floretes
Que en el pradell somriuen?...
Cap jardí més enllà t'espera,
Tot és trist dalt la cima...
Deixeu-vos de flors i de florida,
Mare, mare, deixeu-m'hi anar!...

I surt el petit caçador,
I s'apressa caminant
Sens repòs empès pel fort desig,
Vers la solitud de la muntanya;
Vora d'ell amb la rapidesa del vent,
La trèmula cérvola passa brunzent...

Sola, per la nuesa dels cingles
Munta lleugera i ardida salta
Les esquerdes del frèstec penyal,
Darrera, amb son arc feridor
La segueix el petit caçador...

Ja és arribada a l'aspra punta,
Resta aturada vora l'espadat
On s'obren les timbes profundes,
I es perd el rastre de tot senderol...
A sos peus té el paorós fondal...
No gaire lluny l'enemic mortal...

Amb son esguard planyívol
Vol entendre l'home sense cor...
Es debades, desconeix la pietat
Ja l'arc és tivant...
Mes de sobte apareix al bell cim
L'esperit de la muntanya i l'abim...

I amb ses mans de déu
Amanyaga la pobreta bestiola,
—El dolor i la mort has de portar,
Crida ell, fins aquí...
No té la terra prou amplada?
Per què empaites la meua ramada?—

L. RIBÓ, trad.

L L E T R A

A un amic obrer

S'ha complert mon desig. Potser t'estranya.
que clogui amb tal paraula mon encís.
Saps el que em plau la vida de muntanya
i al réviure en son cor creu-me feliç.

Ho sóc, no en dubtis pas; què mes voldria
sinó fugir del bruit atüidor
per fruir de la dolça poesia
i retrobar la pau que enyora el cor?

Massa temps he lluitat amb la bullida
novençana que acusa un fals avenç
que un estol de gent nova, ensuperbida,
ha deixat l'antic camp ben indefens.

Una set d'ideals sens fre capgira
els cervells indecisos, insegurs;
i basta un espurnic, una guspira,
per entelar els sentiments més purs.

I és en tot eix afany que desconcerta
de la vida el magnífic engranall;
la multitud va caminant incerta
i es revolta l'exèrcit del treball.

S'exalten els obrers de l'avençada
a la veu de novíssims redemptors
que la llei del ver Mestre han afrontada
i us volta una cadena de dolors.

Tu tens camí afressat i bona guia;
el ver esperit cristià te'l va marcant.
Ai d'aquell que encegat se n'esgarria!
No el vulguis tòrcer mai. Sies constant.

Ja no vas sol: la teva dolça esposa
t'amoroseix l'aspror del cansament.
Tens fillada que et puja esponerosa
amb llavor sana al cor i al pensament.

Bé ho és de bell ton viure. Quan retornes
tot cansat del treball dintra del riu,
en la pau i en l'amor, com hi sojornes
a l'escalfor suau d'un grat caliu!

En sant temor an els teus fills eduques
sens fè'ls idolatrar la vida lleu,
i cada nit els seus ullets acluques
en son rostre signant la santa creu.

I sos somnis vetllant, com te'ls contemples
de llur cambreta humil en la quietud
bo i desitjant que sien vius exemples
del treball, de l'amor i la virtut.

Cuida que mai t'hi sembrin llavor nova
en aquest camp que puja assaonat.
Conrea amb amor i a tota prova
i et vindrà l'hora de collir aviat.

Amb el fruit del treball i les suades
t'has alçat el casal en què viviu
Tens ple el celler, les sitges curullades
i fas com la formiga al pic d'estiu.

Amic: quina vellesa se't prepara.
Que Déu vulga guardar-te de tot mal.
Lo que és amb tu la sort no ha estat avara
nous goigs en aquest món hauràs encara.
T'ho desitjo de cor, company lleial.

ANTON BUSQUETS I PUNSET

El cant dels ocells

(popular)

Al veure despuntar
el major lluminor
en la nit més ditxosa
els ocellets cantant
a festejar van
amb sa veu melindrosa.

L'àliga imperial
pels aires va volant,
cantant amb melodia,
dient: — Jesús és nat
per treure'ns de pecat
i dar-nos alegria.

Respon-li lo pardal:
—Esta nit és Nadal,
és nit de gran contento.
El verdum i el llué
diuen cantant també:
—Oh que alegria sento!

Cantava el passarell:
—Oh!, que hermós i que bell
és l'Infant de Maria!
I lo alegre tord:
—Vençuda és la mort,
ja revé la vida mia.

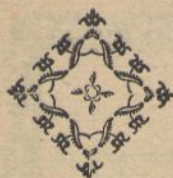
Cantava el rossinyol:
—Hermós és com un sol,
brillant com una estrella.
La cotxa i lo bitxac
festegen el manyac
i sa mare donzella.

La garsa, griva i gaig
diuen: — Ja ve el maig
Respon la cadenera:
—Tot arbre reverdeix,
tota planta floreix
com si fos primavera.

El naixement de Jesús

Boix del segle XVI

JULIOL

- 1 *Dijous.* — La preciosíssima Sang de N. S. J. C. Sta. Elionor, mr.; Sts. Teodoric i Teobald, ab.
- 2 *Divendres.* — La Visitació de la Mare de Déu; Sts. Procés i Martinià, mrs.; St. Ot, b.
- 3 *Dissabte.* — St. Lleó II, p.; Sts. Eulogi, Trifó, i comps. mrs.; St. Gelduni, ab.
- 4 ✠ *Diumenge VI després de Pentecosta.* — St. Laureà, arq.; Bt. Gaspar de Bono.
- 5 *Dilluns.* — St. Antoni M.ª Zacaria, fdr.; Sant Miquel dels Sants; Sant Fulbert, monjo i mr.
- 6 *Dimarts.* — St. Ròmul, b. i mr.; St. Guillem, bisbe; Sta. Matilde, abadessa.
- 7 *Dimecres.* — Sts. Ciril i Metodi, bs.; St. Ot, b.; St. Llorenç de Brundis; St. Fermí, b. i mr.
- 8 *Dijous.* — Sta. Isabel, reina de Portugal; Sant Aquilàs i sa esposa, Sta. Priscilla.
- 9 *Divendres.* — La Mare de Déu, Reina de la Pau; Sta. Verònica de Julianis, verge.
- 10 *Dissabte.* — St. Cristòfol, mr.; Stes. Rufina i Secunda, verges i mrs.; St. Udalric, monjo.
- 11 ✠ *Diumenge VII després de Pentecosta.* — St. Pius I, p., mr.; St. Sigisbert, ab.
- 12 *Dilluns.* — St. Joan Gualbert, ab. i fdr.; Sants Nabor i Feliu, mrs.; St. Lleó, ab.
- 13 *Dimarts.* — St. Anaclet, p. i mr.; Sta. Agnès, verge; Bta. Petronella, vda. i monja.
- 14 *Dimecres.* — St. Bonaventura, franc., b., card. i doctor; St. Focas, b. i mr.; St. Vicens, monjo.
- 15 *Dijous.* — St. Enric, emperador; St. David, abat; Bt. Ignasi d'Acevedo i comps. màrtirs.
- 16 *Divendres.* — La Mare de Déu del Carme; Santa Maria Magdalena Postel.
- 17 *Dissabte.* — Sant Aleix; St. Hou, mr.; Sant Lleó IV, p.; Bt. Benigne, ab.
- 18 ✠ *Diumenge VIII després de Pentecosta.* — St. Camil de Lelis, fdr.; St. Frederic, b. i mr.
- 19 *Dilluns.* — St. Vicens de Paül, fdr.; Stes. Justa, Rufina i Aurea, verges i mrs.
- 20 *Dimarts.* — St. Jeroni Emilià, fdr.; Sta. Margarida, verge i mr.; St. Elies, prof.
- 21 *Dimecres.* — Sta. Pràxedes, verge; St. Daniel, prof.; Sta. Severa, ab.
- 22 *Dijous.* — Sta. Maria Magdalena, penitent; Sant Teòfil, pretor; St. Valdril, ab.
- 23 *Divendres.* — St. Apolinar, b. i mr.; St. Libori, b.; Sta. Primitiva, verge i mr.
- 24 *Dissabte.* — Sta. Cristina, verge i mr.; Sant Francesc Solano, franciscà.
- 25 ✠ *Diumenge IX després de Pentecosta.* — St. Jaume Apòstol; St. Teodomir, monjo i mr.
- 26 *Dilluns.* — Sta. Anna, mare de la Verge Maria; St. Erard, b. i mr.; St. Ebrulf, ab.
- 27 *Dimarts.* — Sts. Cugat i Pantaleó, bs. i mrs.; Stes. Juliana i Semproniana, verges i mrs.
- 28 *Dimecres.* — Sts. Naçari i Cels, mrs.; St. Víctor I, p. i mr.; St. Innocenci I, p.
- 29 *Dijous.* — Sta. Marta, verge; Sants Simplicí, Fustí i Beatriu, mrs.; St. Feliu II, p.
- 30 *Divendres.* — Sts. Abdon i Senén, mrs.; Sant Rufí, mr.; St. Tatví, b.; St. Silvà, monjo.
- 31 *Dissabte.* — St. Ignasi de Loyola, fdr.; Sant Benet I, p.; Bta. Maria de Satillon, verge.

Les garbes de blat són amuntegades a l'era. El rostoll rosseja damunt els rajols.

Les masies colrades com una espiga de blat són plenes de pau i els camins amarats de llum i de quietud.

Els prats són verds i les fonts canten dins el silenci de les valls.

Enllà d'enllà se sent piafar el cavall de Sant Jaume. Brilleja la seva espasa dins l'aire clar i fugen espavordits els enemics de la Creu.

Santa Anna, nimbada de llum, porta als braços la Verge Maria; i és tan gentil i tan bella que hom diria que damunt el pit li ha florit una rosa.

El pessebre

Jo, si volíeu venir a veure el pessebre, us demanaria, de primer, la pura avidesa d'uns ulls d'infant.

Els vantats de savi, els entesos, només hi farien una rialleta de moment, i prou. Trobarien de segur en el pessebre una cosa estranya que els petits no hi veuen i que costa molt de dir: anacronismes. Ara veieu! I potser fins i tot retreuriem allò de la perspectiva, de les proporcions, dels esguerraments anatòmics i una pila de noms entravessats. Ba, ba! Per anar a veure el pessebre no cal pas, ni de bon tros, saber dir tants de noms; més aviat són noses això; noses i res més.

El pessebre s'ha d'anar a veure amb aquell daler insistent que entafora la mainada per tots els cataus de les cases conegudes, cercant el petit espectacle tan vist i sempre nou. Seguim, doncs, tornats infants, la menuda corrua frisadora.

Ja les manetes esteses i voleiants estiren, amb una emoció de triomf, una cortina casolana que fuig cap a la paret amb un músic dringar d'anelles corredisses. La sortosa troballa és feta; teniu davant nostre tot el pessebre estès. Senyor!, que són menuts els ullets d'infant per abastar d'un plegat la gran amplada panoràmica! No, no és just pas veure així tot d'una ullada. Guaitem, doncs les muntanyes, mentrestant.

Mira, quines muntanyasses! No n'hi ha poca d'arbrada i rocam! I ací i allà timbes udoladores que Déu ens guard de caure-hi mai. Oh! Guaita les de més amunt encara; vull dir aquelles que aixequen el cap encrestat per sobre les altres. Mare de Déu, que lluny! I quin fred deu fer-hi! Oi tal! Mireu; són totes nevades. Els grans ramats n'han fugit; que els pobres bens humils s'hi haurien mort entercats de gebre. Els pastorics només els hi pugen a l'estiu; llavors que la soleiada fon les neus i revenen fons i rius amb dolls d'una aigua fresca i regalada.

Guaita. Pel caminó que baixa d'aquell recó de món, allà damunt el poblet menut de les casetes arraulides, els tres Reis d'Orient van venint tot enfaristolats amb els mossos de peu menant els cavalls que duen les sàrries totes d'or. Veus? Els guia aquesta estrella amb cua que gronxa aquí al cim del pessebre, platejada i brillant. Ara són lluny encara, que la caminada és llarga i ja vénen de qui sap on; però, no et pensis! ja aniran acostant-se poc a poc, i pel 6 de gener, que és la seva festa, seran ja a la Cova per adorar l'Infant.

Mira! Veus en aquella muntanyeta de vora el pont, quin pastoret més eixerit? Té ençà i enllà la ramada que li pastura per l'herbatge i ell, assegut en un roquí, vinga sonar el flabiol que mai no li falla el buf. I ara que dic del pont; riu avall, riu avall, més cap aquí, en la riba quieta de fresca molsa, guaita aquella dona agenollada que, a frec de l'aigua, hi renta la bugada amb un delit engrescador. Oh, i que prou deu fer estona que hi és, perquè al voltant seu, per l'herba i les bardisses, es

veuen les clapes, blanques com una neu, de la roba neta i estesa al sol! Que fa bonic de veure una dona tan ben endreçada i feinejadora! Perquè tanmateix fóra ben lletja cosa que hi haguessin ganduls en el pessebre.

Per això veuràs que aquí tothom tresca de valent. Repara en aquell revolt de camí, eixint de sota el bosc de grèvol tan lluent, aquell vellet que baixa amb el feix de llenya al coll, corbat pel pes dels troncs i caminant a empentes. Es veu que l'home ha anat a proveir i ara se'n va cap a casa ben content de la replega. Ençà i enllà dels camps, guaita que gent a la feina! Aquí, un pagès llaurant amb la parella de bous mandrejadora. Més enllanet, aquell altre amb esclops que fanga el tros. Per aquell caminet d'allà a la dreta, un jaio amb barretina tocant al ruc creient i humil, que porta cap al molí la saca de blat que serà farina.

Tothom va per la idea en aquest petit món; tothom!, i els que es queden a casa també hi fan el seu fet. Veus? Aquí mateix, en aquesta casa pairal tan majestuosa, mentre l'amo, a fora la llista, estella quatre troncs per anar mantenint el foc de la llar on es cou la minestra per a la gent de la masia i es fa la perolada per al bestiar, la bona mestressa diligent, grossa i vermella com una poma de tardor, dona el menjar a les gallines que piquen els grans d'un a un amb un bellugar de crestes que enamora. Oi que és bonic tot això?

Doncs, ara vina cap aquí, que t'ensenyaré l'Anunciata. Repares, al cim d'aquell puig, una colla de pastors bocabadats? Saps? Són aquells que, nit enllà, quan estaven al volt del foc on bullia l'olla de les farinetes, veïeren de sobte una claror meravellosa que baixava del cel i els en sortí un àngel tot mudat, el veus?, que els feia saber com en aquella hora era nat a Betlem el Jesuset dintre la pobra establia. I és clar: ells que hi anaren de seguida per adorar-lo. Com també hi va tota aquesta gent que veus per aquest camí reial que duu a la Cova.

I no hi van sols, repara. Tots hi porten el bo i millor de casa per oferir-ho al pobre Infant que no té sinó un miserable llit de palles. Aquest de cap enllà, li porta el be que se li gronxa resignat, damunt les espatlles. Tanmateix hi farà ben bonic al peu del Jesuset aquest anyell tendre, Ell que cabalment és l'Anyellet de Déu que treu els pecats del món. I aquesta bona dona que hi va amb la cistella, li duu un parell de pollastres tan fets, que diumenge vinent, a mercat a vila, li n'haurien promès qui-sap-lo; però ella els porta a la Cova perquè li fa consciència i se li trenca el cor només de pensar que la pobra de la Mare de Déu, reflaca com està, no tindria ni un mal quarterot de gallina per fer-se una olleta de brou que la revingui un xic. I aquest altre homenet que no té a casa seva xais ni pollastres, hi porta un boscall ben gros que faci bon foc per escalfar la Sagrada Família; i així no passarà, com ha passat fins ara, que "Sant Josep va a buscar foc i no en troba".

Ba, ba! Anem a veure la Cova, que és cosa rica. Mira: al peu del portal, un a cada banda, hi ha dos alegres pastorets tocant una sardana: l'un amb el flabiol, l'altre amb la cornamusa. Portal amunt, tot d'àngels menuts i grans; els grans amb cabellera rossa, vestit blau i unes alasses totes de plata; els menuts, eixeridets i escotorits, blincant les cametes nues i sostenint el lletreret del *Gloria in excelsis* com si saltessin a corda. I a dins, peu dret com un amorós guarda, Sant Josep amb la vara florida, la túnica morada i el groc mantell. Veus, quina cara de sant home? Doncs, guaita la Mare de Déu. Agnollada vora l'Infant, les mans creuades damunt el pit, contemplativa, fita els seus ulls de Verge en el seu Fill diví amb una tendresa tan maternal com no faria cap mare de les nostres. El bou i la mula, amb un posat bondadós i entenimentat, alenar damunt el Jesuset amb un tan dolç alenar que me li fan com una escalforeta consoladora.

Oh, l'Infantó! Guaita l'Infant, quina delícia! Damunt l'amarfilada blancor de les palletes, nuet, nuet, ull-blau i galtes de rosa, pur com un floc de neu,

fresc com una rosada de matí, hi ha el Jesuset amorós que neix expressament per poder morir per l'amor nostre. L'una hora sembla que humitegi les seves galtonetes una perlejada llagrimeta i com que tot ell tremoli d'enfredolicat; i al cap de poc la seva cara de cel somriu dolcíssima a la bona gent que li vénen a fer les presentalles. Oi que fa devoció tan petit i tan bufó, el manyagoi de la Mare? Fa que de bona gana li faries un petonet ben llarg, ben llarg? Doncs mira: el millor bes que ara li podem fer serà dir-li un parenostre, i llavors, perquè no plori, pobric, li farem una cantada i hi ballarem, per alegrar-lo, una sardana i tot.

I les veuetes argentades dels infants embadocats diuen la santa oració, devots com una Mare de Déu; i després amb música de ferrets i flabiols, dansen alegres i jolius com aquella volior d'angelets que riuen al Portal saltant la corda.

Ara, però, els vantats de savi, els entesos, tornarien fer una rialleta mansa i es quedarien altra volta entercats en una estoica fredor geladora.

JOAN PUNTÍ I COLLELL, Prev.

Sant Josep i la Mare de Déu

(Popular)

Sant Josep i la Mare de Déu
feren companyia bona,
partirem de Nazaret,
Nazaret a la bona hora.

*Don dorondon,
la mare canta
i el Fillet dorm.*

No en troben posada enlloc
de tant que la gent n'és pobre,
si no és un barraconet
tot ple de joncs i de boga.

*Don dorondon,
la mare canta
i el Fillet dorm.*

Sant Josep va a cercar foc
a la ciutat i no en troba;
quan Sant Josep fou tornat,
deslliurada fou l'Esposa.

*Don dorondon,
la mare canta
i el Fillet dorm.*

Ja l'en troba conversant,
conversant amb dues dones:
l'una n'era Santa Agnès,
l'altra n'era Santa Rosa.

*Don dorondon,
la mare canta
i el Fillet dorm.*

Josep se'n posa a ballar
amb gipó i la calça closa;
la Mare de Déu li diu:
—Vós, Josep, heu tornat jove.

*Don dorondon,
la mare canta
i el Fillet dorm.*

—Maria, teniu raó;
nostre fill m'enamora;
resplendent n'és com un sol
i fragant com una rosa.

*Don dorondon,
la mare canta
i el Fillet dorm.*

Resplendent n'és com un sol
i és brillant com una aurora.
Es petit i és eixerit
i pels pecadors ja plora.

*Don dorondon,
la mare canta
i el Fillet dorm.*

De l'Orient

El riu Jordà

En la vall profunda d'El Gor, en la depressió més enorme de la terra, salta entre cingleres, escumós i ferotge, el riu Jordà, fins que és engolit pel llac Asfàltites o *Mar Mort*. L'eixida al gran esfondrament d'El Gor és una de les més interessants de Palestina.

Sortint de Jerusalem

Nosaltres, sempre amatents a fer belles excursions, organitzàrem, una vetlla, aquesta sortida emocionant cap al Jordà, passant pel Mar Mort. L'endemà al matí, quan tot just parpellejava en l'Orient l'estrella del dia, ja la nostra fonda de Jerusalem era objecte d'un trasbals inaudit i d'un aldarull desvetllador. Erem nosaltres que estàvem ultimant els preparatius per a l'excursió amb un entusiasme d'adolescents. "A aquest li toca el cistell de la minestra; a aquest la botella del vi; tu aniràs amb el *maxlaj* i el *coffié*; tu portaràs els utensilis fotogràfics; aquell el material restant de *boca i guerra*", que tot això era indispensable per a una excursió com aquella. La impaciència natural dels excursionistes es matisava, més que de sobres, en els crits que en francès, en italià, en anglès, en alarb i, sobretot, en català es sentien pertot arreu en la "Casa Nova" de Jerusalem.

Per fi, ens reunírem tots al portal i, finides les discussions, inauguràrem, amigablement, la sortida. Davallàrem el torrent de Cedron, vorejàrem Getsemaní i tramuntàrem la Muntanya de les Oliveres.

El Desert

En havent passat Bethfage i Betània, s'obrí davant els nostres ulls el Gran Desert de la Judea i, en llunyania, la Muntanya de la Quarantena. Quina solitud en aquells indrets i quina silenciosa tristesa! Tot aquest país és erm i estèril. Sobretot la Santa Muntanya on Jesús passà quaranta dies i quaranta nits en oració, és totalment feréstega i desolada. No es veia en ella ni l'ombra d'un arbre, ni l'alegria d'una font, ni el voleiar d'un ocell, ni cap vestigi de traça humana. Sols, de tant en tant, diu que es veu transitar per aquells cims alguna bèstia fugitiva o errant. En molts punts és inaccessible, i el seu aspecte és amenaçador. Semblava que encara haguésim de veure en ella la diabòlica figura del Tempador.

El camí devenia fadigós. El sol ixent presagiava un dia esplèndid. A les nou arribàvem a la *Posada del Bon Samarità*, únic i migrat hostel que un hom troba en les set hores de trajecte que hi ha de Jerusalem fins al Mar Mort. El terreny blanquinós, d'una lluisor ingrata, ofèn els ulls. Ça i enllà barrancs i precipicis i alguna esplugu que sembla tota expressa per a catau de bandolers. En aquell mateix indret, feia pocs dies que un vianant era caigut en mans dels lladres, qui, després de robar-lo, l'ha-

vien deixat mort al peu del camí. Això ens féu recordar una de les més plàstiques i edificants de les paràboles evangèliques.

La perspectiva d'El Gor

Avanti, avanti, anava cridant el *dragoman*, temorec i recelós d'una sorpresa. Mes, en tramuntar el *Khan* i alçar els ulls vers l'Orient, quina gran meravella! Haveu sentit mai, inesperadament, un esborronament de goig, un calfred de joia, que us ha fet prorrompre, irresistiblement, en un gran crit d'alegria, d'entusiasme exultant, davant un panorama grandios, insospitat, de la natura? Doncs, aquest crit delitós, instintiu, brollà de tots els llavis en percebre dessota els nostres peus l'enorme esfondrada d'El Gor, ço és, l'abisme en què el riu Jordà és engolit pel Mar Mort. Collocats a més de mil metres d'altura, presenciàrem, astorats, aquella estranya dislocació, ocorreguda en una època geològica anterior a la formació dels dipòsits cretácics que originaren les muntanyes de Judà i de Moab, abans de l'aparició de l'home sobre la terra; contemplàvem emmudits aquell panorama, únic en el món, teatre dels més estranys fenòmens de la naturalesa, dels més confortadors miracles de la Providència i dels més inesborrables càstigs de la justícia de Déu.

Allà baix el riu Jordà, el més sagrat de la terra, el riu dels més grans i més encisadors records històrics, pel qual el poble d'Israel havia fet la seva entrada triomfal en la terra de Promissió; en les riberes del qual féu Elies la seva ascensió, en carruatge de foc, al Cel;... on vingué Naaman a purificar-se de la lepra per consell del profeta Eliseu; el riu on fou batejat Jesús i inaugurà la seva missió, com ho havia fet, poc abans, el Precursor.

En la major depressió del fondall, en el més pregon d'aquell abisme, el *Mar de Sal*, segons els hebreus, l'*Asfàltites*, pels grecs, el *Mar de Lot*, en dir dels alarbs i del nostre guia *Abd'Allah* que era alarb. En la part meridional d'aquest Mar pestilent, l'abisme monstruós que vomità foc de la terra mentre en queia del cel per a abusar Sodoma i Gomorra, i les altres ciutats corrompudes de la Pentàpolis.

Avanti!, féu *Abd'Allah*, inquiet i volent fugir d'aquell lloc. Cal davallar precipitadament pels replecs d'aquesta serralada. Altrament el camí és llarg i perillós. I començàrem a descendir. El calor i l'angoixa augmentaven per moments. Sentíem una set abrasadora. Els singulars replecs d'aquella muntanya semblaven constituir un laberint. La vall per on davallàrem semblava cloure's a cada moment. Però no; el camí era afressat, i fins sentíem remor de veus. Eren alguns alarbs que l'estaven reparant sots la comanda d'un enginyer, oficial anglès. *Tsa'ida*, diguérem nosaltres, manifestant ésser gent de pau. *Tsa'ida*, contestaren ells. I continuàrem davallant, com engolits per un remolí, fins al profund de la vall.

El lloc del baptisme de Jesús

Donàrem una darrera mirada al Mar Mort, que fascinava horriblement com un serpent del desert, i semblava retenir-nos en aquell fondall espantós, de tristesa i de mort. I emprenguérem la ruta cap al Jordà, penetrant per entre els *cysiphus* o *Spina Christi* que obstrueixen el pas vers aquell indret. Mes, per fi, hi arribàrem. Ja en ésser a prop d'aquell lloc sagrat, quina visió tan imponent i tan augusta! Que frondós aquell indret i que apacible! Era, però, estranyament solitari. Sols trobàrem una cabana, habitada per un matrimoni grec, construïda a alguns pams de terra, per temor dels insectes i, sobretot, de les bèsties ferotges. Aquests animals salvatges no han desaparegut encara; ho diuen prou clar les pells sangonents d'aquestes bestioles, recentment caçades, penjades en el tronc d'aquest salze d'enfront la cabana.

I visitàrem el lloc on el Precursor administrà el Baptisme a Jesús. També nosaltres volguérem entrar dins el Jordà; també ens submergirem en aquella recolzada del riu sagrat, amb cert respecte no exempt de temor.

Els fidels de tot el món, freturosos de venerar aquell lloc, hi acudeixen, ja fa molts segles, amb esperit de pietat. El dia prefixat és el de la vetlla de l'Epifania, per tal de poder-se tirar a l'aigua de bon matí, el dia dels Reis, a trenc d'alba. Ho fan encara avui els grecs i els russos. Antigament, però, ho feien en major nombre i amb més pomposa solemnitat. Teodoric (citat per Meistermann) diu que una tarda veié prop de Jericó seixanta mil peregrins, proveïts d'antorxes, que anaven a banyar-se a aquell punt del Jordà i fer la renovació de les promeses del Baptisme.

Les ribes del Jordà estan cobertes de veritables boscos de salzes, acàcies, *cysiphus* i d'impenetrables *agnus castus* que es cobreixen de flors. El bressol del Jordà adquireix en aquests indrets les formes més gracioses i les perspectives més vàries. Tot matoll creix ràpidament i s'eleva a una alçària prodigiosa. Augmenten l'encant d'aquell paratge els cànctics d'innombrables ocells que xerrotegen entremig de l'admirable frondositat. Quina dolcesa i quina pau en aquella mansió paradisiaca! El lloc on érem nosaltres, era aquell damunt el qual s'entreobrí el Cel, i l'Esperit Sant davallà en forma de colom damunt Jesús ensems que s'oí pels aires la veu del Pare celestial dient: "Aquest és el meu Fill estimat, en qui tinc totes les meves complaences" (V. Mat., III, 1-17).

Adhuc per un simple excursionista, és el Jordà el riu més interessant i meravellós del món. Neix en els flancs del gran Hermon, a uns 530 m. sobre el nivell del mar Mediterrani, salta vertiginosament cap al llac *el Hule*, corre cap al de Tiberíades, a 208 m. sota el nivell dels mars; llavors calma el seu curs i sembla davallar, a desgrat, cap a la fondalada d'*El Gor*, resseguint capciós tots els replecs d'aquella esfondrada, com resistint-se obstinadament a ésser engolit pel pestilent Mar Mort.

PERE GINEBRA, Prev.

Regina Sagrada

*Regina sagrada
È mare de Déu,
esta matinada
infantat haveu.*

Vós Verge Maria
haveu infantat
qui salvar devia
la crestiandat.
O Santificada,
quant bé merexeu;
esta matinada
infantat haveu.

Vós sou lo gran temple
de la Deïtat
e de tots exemple
e humilitat.
Vós sou excelsada
per lo que valeu.
Esta matinada
infantat haveu.

Vós sou sperança
de nostra salut
remey e la tança
del món ja caygut.
Vós sou ben amada
per qui morir deu;
esta matinada
infantat haveu.

Més llú vostra cara
que no fa lo sol
ni la llum clara
la llur vos tol.
Verge sou estada
e tostemps sereu;
esta matinada
infantat haveu.

No és tal creatura
ni ja més serà
ni retran natura
de que vos és ja
donzella dotada
més clara ques veu;
esta matinada
infantat haveu.

(Cançoner de Riudellot, segle XVI)

CANÇONS DE SOR TOMASETA ⁽¹⁾

FLOR DEL CAMP

O bell recó de muntanya
sempre florit, com l'Abril!
qui mai t'ha vista és de planye.
O Valldemossa gentil!

Lliri del cel, Catalina,
a Valldemossa brostà.
Glòria a l'humil Marquesina
que amb pobres draps la bolcà!

Vora la font del baptisme,
o quina gran resplendô!
La flor ungida amb el crisma
mai més perdrà la blancô.

Per meravella, dejuna
abans de sebre parlà;
si va a la font, a la lluna,
un Sant li dóna la mà.

Fent de son cor santuari,
no en vol, de festes ni ball,
i, amb fulles, passa el rosari
pels olivars de la vall.

El Bon Jesús la volia,
que ella son cor té robat;
la flor del camp s'embellia
dins un convent de ciutat.

Si l'enemic l'aborrona,
el Bon Jesús ve del cel,
i un pa de sucre li dóna
més saborós que la mel.

O Pageseta garrida!
O lliri blanc virginal!
Per vós Mallorca florida
ja du' corona immortal.

*No hi ha rosa alexandrina
ni clavell amb tanta olor,
ni mel amb tanta dolçor,
com el teu nom, Catalina.*

MARIA ANTÒNIA SALVÀ

(1) Nom popular de la Benaventurada Catalina Tomàs.

AGOST

- 1 ✕ *Diümenge X després de Pentecosta.*—Sant Pere “ad Vincula”; St. Lluç, b.
- 2 *Dilluns.*—La Mare de Déu dels Angels; Sant Gregori, b. i card.; Sta. Alfreda, verge.
- 3 *Dimarts.*—Sts. Nicodemus i Gamaliel; Santa Lúdia, verge; Bt. Conrat, arq.
- 4 *Dimecres.*—Sant Domingo de Guzman, fdr.; Sts. Feliu i Màxim; Sta. Perpètua.
- 5 *Dijous.*—La Mre de Déu de les Neus; Sant Abel, b.; Bt. Umbert, monjo i card.
- 6 *Divendres.*—La Transfiguració de N. S. J.; St. Sixte II, p.; Bta. Berta, verge.
- 7 *Dissabte.*—St. Gaetà, fdr.; St. Donat, b. i màrtir; St. Faust; St. Valentinià, ab.
- 8 ✕ *Diümenge XI després de Pentecosta.*—St. Ciriac i comps. mrs.; St. Leobald, ab.
- 9 *Dilluns.*—St. Romà, mr.; St. Esteve, ab., amb dos cents monjos mrs.; Bt. Maurill, arq.
- 10 *Dimarts.*—St. Llorenç, diaca i mr.; Sta. As-tèria, verge; Sta. Rusticola, ab.
- 11 *Dimecres.*—Sants Tiburci i Susagna, mrs.; Sta. Filomena, verge i mr.; Bt. Daniel, monjo.
- 12 *Dijous.*—Sta. Clara, verge i fdra.; St. Dionís, b. i mr.; Bta. Cecília, abadessa.
- 13 *Divendres.*—Sts. Hipòlit i Cassià, mrs.; Sant Joan Berchmans; St. Wigbert, ab.
- 14 *Dissabte.*—St. Eusebi; St. Aeci, b.; Sant Mainard, b.; Bt. Everard, ab.
- 15 ✕ *Diümenge XII després de Pentecosta.*—L'Assumpció de Maria Santíssima.
- 16 *Dilluns.*—Sant Joaquim, pare de la Verge Maria; St. Roc; Bt. Joan de Sta. Marta.
- 17 *Dimarts.*—St. Jacinte; St. Mamet, mr.; Santes Beneta, Cecília i Relinda, germanes, vgs.
- 18 *Dimecres.*—St. Agapit, mr.; Sta. Helena emperadriu; Sta. Clara de Montfalcone.
- 19 *Dijous.*—St. Magí, mr., de Tarragona; Sant Lluís, b.; St. Joan Eudes.
- 20 *Divendres.*—St. Bernat, ab. de Claraval i dr.; St. Samuel, profeta; St. Filibert, ab.
- 21 *Dissabte.*—Sta. Joana Francisca Fremiot de Chantal, vda. i fdra. St. Germà, patriarca.
- 22 ✕ *Diümenge XIII després de Pentecosta.*—Sts. Simforià i Hipòlit, b. i mr.
- 23 *Dilluns.*—St. Felip Benici; St. Asteri, mr.; Sta. Fructuosa, verge i màrtir.
- 24 *Dimarts.*—St. Bartomeu, ap.; Sta Aurea, vg.; St. Andrean, arq.; Bt. Teodoric, ab.
- 25 *Dimecres.*—St. Lluís IX, rei de França; Sant Genís, comediant i mr.; St. Genís d'Arlés, mr.
- 26 *Dijous.*—St. Ceferí, p. i mr.; St. Simplicí i fills, mrs.; Sta. Cuniberga, reina i monja.
- 27 *Divendres.*—Sant Josep de Calasanz, fdr.; St. Llei o Liceri, b. de Lleyda; St. Gebart, b.
- 28 *Dissabte.*—La Mare de Déu de la Salut; Sant Agustí, b. i dr.; St. Hermes, mr.
- 29 ✕ *Diümenge XIV després de Pentecosta.*—La Degollació de St. Joan Bpta. Sta. Sabina mr.
- 30 *Dilluns.*—Sta Rosa de Lima, vg.; Sts. Feliu i Adaucte, mrs.; St. Bonifaci i dotze fills, mrs.
- 31 *Dimarts.*—St. Ramon Nonat, card.; Sant Domingo de Val, nen, mr.; Sta. Cutburga, ab.

La terra és roenta i la calitja embolcalla les muntanyes.

El blat de moresc rosseja a les finestres de les masies xopes de llum.

Les Festes majors omplen d'alegria els pobles oblidats i solitaris. Plora la tenora i sota el cel els joves i les donzelles es donen les mans i dansen germanívolament.

La Mare de Déu d'Agost escampa per la terra cançons i rialles.

Si a la nit esgarden el cel, en aquella hora que corren per l'espai les estrelles errívols, veureu Sant Joaquim, amb la barba blanca, Sant Roc amb les llagues sangonoses a les cames, recolzat en un bastó, Santa Rosa amb un somris als llavis i Sant Ramon Nonat amb la testa nimbada de llum...

CALEFACCIÓ IDEAL
ESTUFA J. M. B.

S. A. M. Mas Bagá
VALENCIA, 346
BARCELONA

LES GRANS INSTITUCIONS SOCIALS

Foment de Pietat Catalana

El renaixement espiritual de Catalunya ha pres, en la seva part religiosa, una concreció definitiva i sòlida en aquesta magna obra retolada FOMENT DE PIETAT CATALANA, que s'ha fet la institució religiosa predilecta entre tots els fidels, tant seglars com eclesiàstics, de Catalunya.

Les seves publicacions han assolit la màxima difusió en terres de llengua catalana, des dels pobles pirenaics de la Vall d'Aran fins als confins de València i de Mallorca.

La solidesa doctrinal dels seus llibres, la correcció, senzillesa i pietat de son estil, la mateixa presentació externa, han donat un caràcter propi i peculiar que permet distingir a primer cop d'ull, no solament per la selecció de les obres sinó per la simple presentació editorial, un llibre qualsevol dels publicats per FOMENT DE PIETAT CATALANA.

De fet, avui, en ordre a publicacions religioses catalanes es fa imprescindible en la pràctica, el comptar sempre amb el FOMENT DE PIETAT CATALANA.

El seu origen modestíssim, iniciat amb una petita fulla mensual (*La Veu de l'Angel de la Guarda*), comparat amb el seu rapidíssim creixement (edita anualment milions d'impresos) deixa veure clar que en aquesta Obra pia hi ha la mà de Déu i com la Providència divina hi ha vetllat molt predilectament.

L'Emm. Sr. Cardenal Arquebisbe de Tarragona, juntament amb tots els Prelats de Catalunya, en són Presidents i Protectors decidits.

L'Obra, eminentment eclesiàstica, està regida per sacerdots, i sacerdots són, en la seva major part, els redactors i col·laboradors. Això fa que, no solament per raó del caràcter religiós de les seves publicacions, sinó també per raó dels seus escriptors, l'Obra estigui en íntim i constant contacte amb l'Autoritat Eclesiàstica. La Censura eclesiàstica que forçosament han de portar totes les seves publicacions n'és la prova i garantia per als fidels.

Alguns dels esmentats sacerdots redactors viuen en el mateix Casal formant com una petita Comunitat, amb Oratori semipúblic on hi ha la Reserva del Santíssim i s'hi celebra diàriament la Santa Missa. Una vegada al mes es reuneixen amb la Junta Directiva, els redactors i col·laboradors, per a practicar en l'Oratori, amb Exposició del Santíssim i plàtica del Consiliari, els actes propis del Recés espiritual. És natural que els qui han de predicar i escampar la pietat entre els altres acudín a inspirar-se i demanar llum i unció al Qui és Font de tota pietat.

Causa veritable meravella considerar com el davassall tan selecte i constant de publicacions piado-

ses que edita FOMENT DE PIETAT CATALANA, així com el seu Casal construït amb seny tan seriós com escaient, són *exclusivament* deguts a les almoines dels fidels. El FOMENT DE PIETAT té prohibit en sos Estatuts arbitrar recursos de cap altra manera. Fins ni en les mateixes publicacions pot buscar-hi el més petit lucre, puix s'és obligat a donar-les al preu de cost, en bé de la pietat catalana. Indubtablement que aquesta finalitat, exclusivament piadosa, i aquest mitjà de sostenir-se, purament evangèlic, han fet davallar les benediccions del Cel damunt el FOMENT DE PIETAT CATALANA.

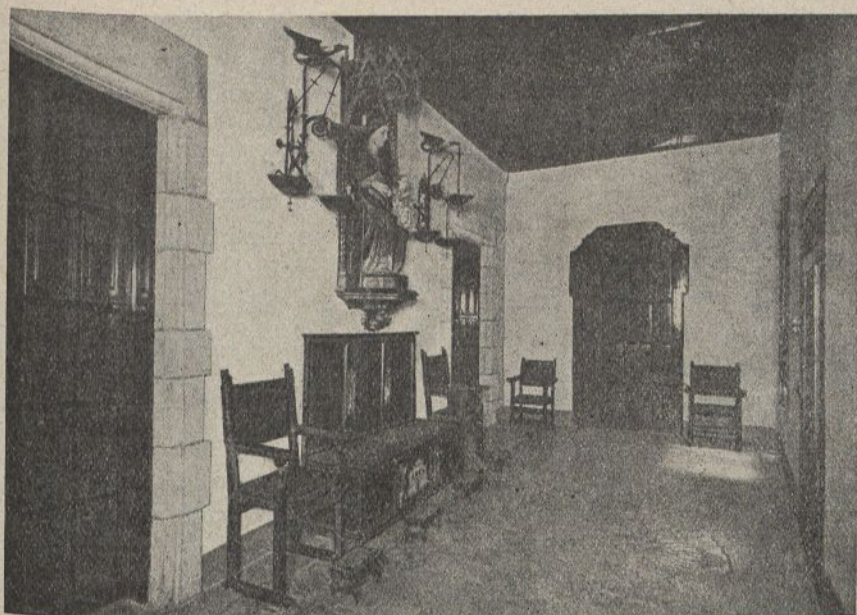
El nombre d'obres que ha publicat, sempre creixent, és cosa molt consoladora, sobretot si s'atén a què els llibres que publica no són pas *donats* gratuïtament, sinó realment venuts, encara que sigui a l'ínfim preu de cost. Les edicions de 10.000 exemplars són cosa ben freqüent i fins l'acostumada en les fulles i estampes de propaganda.

El primer llibre del noi cristià s'ha anat editant per edicions de 10.000 exemplar cada una menys l'actual (cinquena edició) que està imprimint-se i és de 20.000 exemplars. Igualment ha succeït amb la *Guia del cristià*, del qual, demés, se n'és tirada una edició especial en paper indià, i amb tots els devocionaris publicats pel FOMENT, tals com *L'exercici del cristià*, l'*Agenda Espiritual*, l'*Angel bo*, *El Camí del Cel* (del qual s'han tirat 70.000 exemplars) i en general de tots els llibres més usuals.

Això encara queda augmentat en tractar-se dels llibrets de la collecció anomenada *Bona llavor* (que porta 140 títols publicats), així com de les estampes — que són pulcrament seleccionades — i de les fulles de propaganda, de les quals s'imprimeixen centenars de milers cada any; com succeeix amb les *Flors de Maria*, fulla mensual destinada a les Filles de Maria, i amb les *Intencions de l'Apostolat*, de les quals es tiren 50.000 exemplars cada mes.

Ultra aquestes publicacions contínues, el FOMENT publica dues revistes mensuals, *Lo Missatger del Sagrat Cor de Jesús*, *La Veu de l'Angel de la Guarda*, i unes fulles setmanals per repartir en les esglésies a l'hora de la Missa, com són per exemple, *L'Evangeli del Diumenge*, *Instruccions apologetiques* sobre l'evangeli dominical i *La Missa del Diumenge* amb el text litúrgic de la Missa.

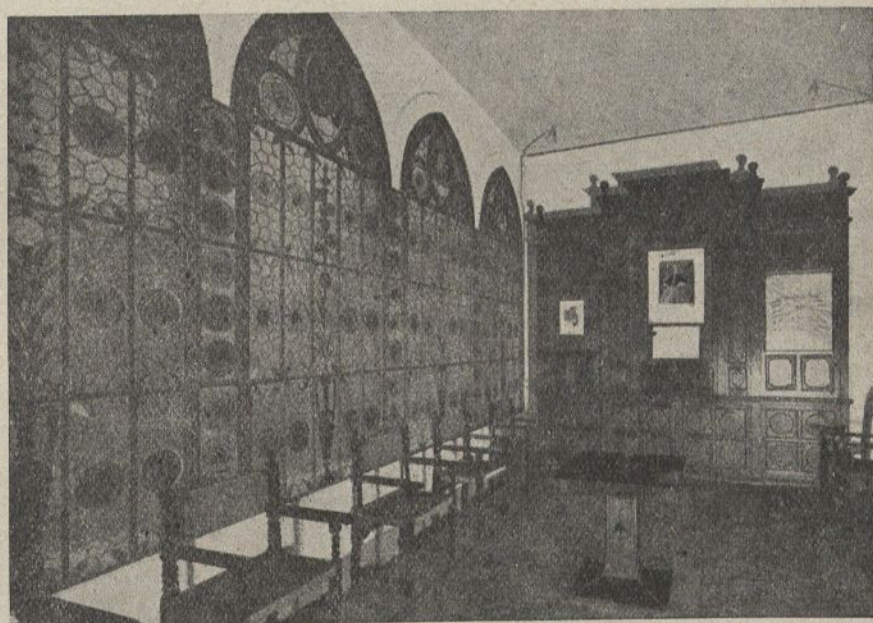
Però no és solament el nombre prodigiós de cada una de les seves edicions el que més admira del FOMENT DE PIETAT CATALANA, sinó el valor de cada una de les seves obres. El *Devocionari Parroquial*, fet amb l'aprovació i recomanació de tots els Prelats

*VESTÍBUL DEL
PIS PRINCIPAL*

SALA DE JUNTES

*BIBLIOTECA BALMES
D'ESTUDIS RELIGIOSOS*

de la Província Eclesiàstica Tarraconense, resulta el devocionari oficial de totes les Parròquies de Catalunya; i no serà mai cosa prou alabada el bé que aquest Devocionari ha fet i farà a la pietat del nostre poble. Hi han quatre volums publicats i dos en premsa, forma un devocionari completíssim en 6 volums.

El *Missal Romà* per a les Diòcesis de Catalunya és altra de les obres cabdals del FOMENT DE PIETAT CATALANA. La bella mostra presentada en la passada Exposició d'art litúrgic de Barcelona, ensenya com no hi ha cap publicació litúrgica, sobretot per al poble, ni aquí ni a l'estranger que la sobrepugui en elegància i correcció tipogràfica. Es una obra que honora Catalunya en tots sentits, car no sols és impresa aquí, sinó que el bellíssim paper indià és de les nostres fàbriques catalanes. Com a primera iniciació litúrgica ofereix el *Missalet*, estampat amb la mateixa elegància.

La *Setmana Santa* impresa, com el Missal, a dues columnes en llatí i català, el *Diccionari litúrgic, Sagraments i Sagramentals, Les Glòries de Maria, els Opuscles dogmàtics*, del Dr. Alfons M.ª Ribó, les obres sobre Nostre Senyor Jesucrist, la *Publicació de Música Religiosa*, els resos *Propis de la Província Tarraconense* per als Breviaris, i l'abundor i selecció de títols en general demostren una vitalitat i un seny que honora la pietat catalana i la seva classe sacerdotal.

Encara hi ha més, molt més, dintre el FOMENT DE PIETAT.

Hi ha l'*Obra del Sant Evangeli*, que, tot just començada, publicà l'edició popular del Sant Evangeli, una edició de 10.000 exemplars esgotada en dos mesos encara no; en publicà una nova edició de 20.000 exemplars igualment esgotada, a més d'una edició de luxe amb requadrat vermell i altra en paper indià. L'edició actual econòmica en paper semi-indià és de 30.000 exemplars a més d'una edició especial per a Mallorca de la qual fa l'adaptació Mossèn Caimari, distingit poeta mallorquí.

La *Vida de Nostre Senyor Jesucrist*, de Mossèn Gaietà Soler (que és un llibre de més de 300 planes amb un davassall de gravats venut a dues pessetes); *Nostre Senyor Jesucrist*, de Fillion; les *Homilies Evangèliques*; *Explicacions de l'Evangeli al poble*; el *Mapa de Palestina en temps de N. S. Jesucrist*, pel Dr. Ginebra; unes narracions de Terra Santa pel Dr. Pous, i moltes altres publicacions demostren la vitalitat de l'*Obra del Sant Evangeli*. Té en edició pròxima tot el el *Nou Testament*.

Hi ha també al FOMENT DE PIETAT l'*Apostolat de Missions i Exercicis de Catalunya*, tan estimat dels Prelats i Sacerdots. No solament ajuda les Missions, sinó que, preocupant-se de la dignitat del temple, ha creat l'*Obra del Culte per a les esglésies pobres*. Senyores pietoses cuiden de confeccionar gratuïtament

els ornaments destinats al servei de l'Altar: casulles, albes, sobrepellissos, purificadors, cíngols, corporals, i tota altra cosa similar. Mitjançant donatius, ha procurat també calzes, candelers, sacres, copons, custòdies, missals i altres objectes semblants.

Ha celebrat tres exposicions d'aquests ornaments, dues a Barcelona i una a Tarragona. Els objectes són distribuïts justament i equitativa per cada Prelat en la seva Diòcesi. En l'espai d'un any ha repartit gran quantitat d'ornaments tots ells d'una qualitat digna del culte, i alguns de molt valor.

L'*Apostolat del bon Llibre* i la *Propaganda de Pietat* són altres dues seccions auxiliars de l'*Apostolat de Missions i Exercicis* encarregades de repartir gratuïtament, si convé, i mentre disposi de mitjans, llibres, i objectes de pietat, com són escapularis, rosaris, medalles i tot allò que és complement molt necessari en les Missions.

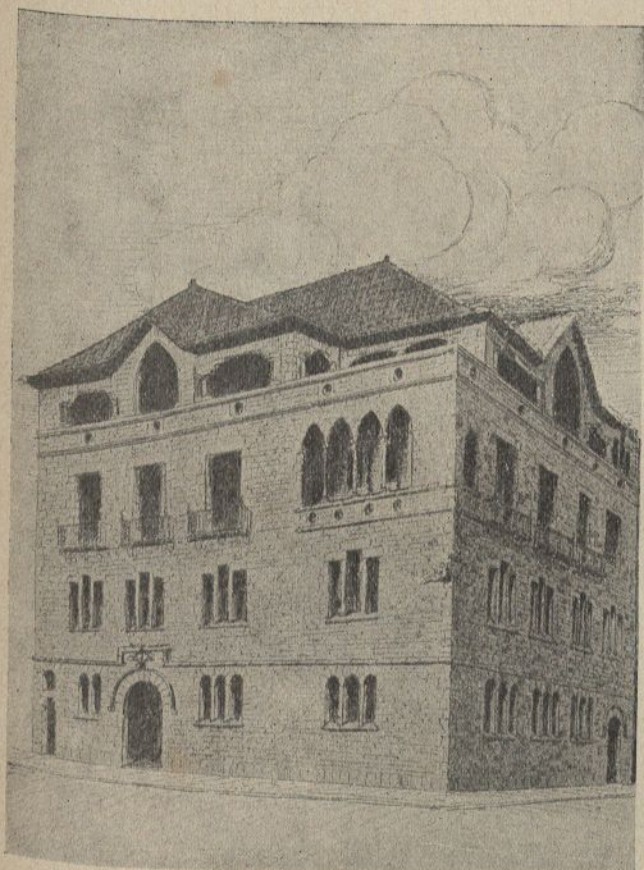
La *Biblioteca Balms d'Estudis Religiosos* és un altre caire meravellós del FOMENT DE PIETAT CATALANA. Una senzilla biblioteca destinada primerament al servei exclusiu dels Redactors, ha esdevingut una biblioteca especialitzada en estudis religiosos com no n'hi havia cap més de pública a Barcelona. Avui passa de 10.000 volums, tots importants per tractar-se d'una Biblioteca feta amb l'esment de reunir els llibres fonamentals de totes les ciències religioses. Té també més de cent revistes, les millors del món. Nascuda l'any 1923, creiem que avui ja és el primer centre públic de treball científic religiós, no solament de Catalunya sinó de tot Espanya.

La *Biblioteca Balms* no sols és un lloc d'estudi, sinó també un centre de publicacions científiques. La primera d'aquestes és un Anuari que té per nom *Analecta Sacra Tarraconensia* i és avui la publicació ibèrica de ciències eclesiàstiques que representa major esforç de treball i presentació.

Demés ha emprès una de les més importants obres científiques que ha sortit de les nostres cases editores; les *Obres completes de Balms*, en edició crítica admirablement preparada i editada. De l'abril ençà surten dos volums mensuals amb una exactitud matemàtica, fins arribar als 33 volums que formen tota la col·lecció.

També la publicació de les *Obres completes del Dr. Torres i Bages* és cuidada per la *Biblioteca Balms* que té en curs de publicació els darrers volums d'escrits i sermons del gran Bisbe. Publica demés altres obres científiques i estudis com *La reconstrucció del llenguatge literari català*, pel P. Josep Calveras, S. J., i altres.

Amb les notes que succintament havem apuntat aquí el lector es farà càrrec sobradament del que significa avui per a la religiositat i pels alts estudis de la nostra gent, l'existència i funcionament d'una tan important obra com és el FOMENT DE PIETAT CATALANA.

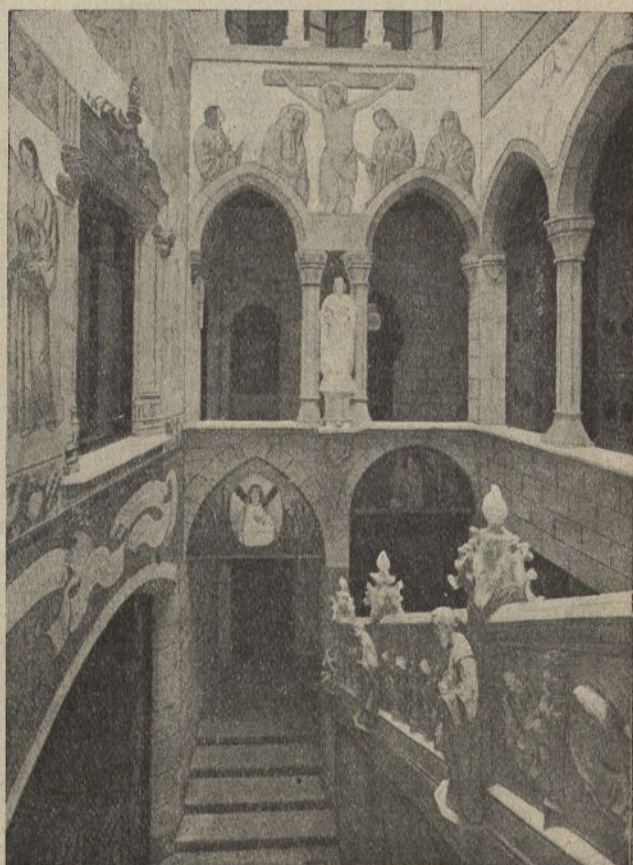
Projecte de l'arquitecte JOAN RUBIÓ I BELLVER

ENTRADA A LA BIBLIOTECA BALMES

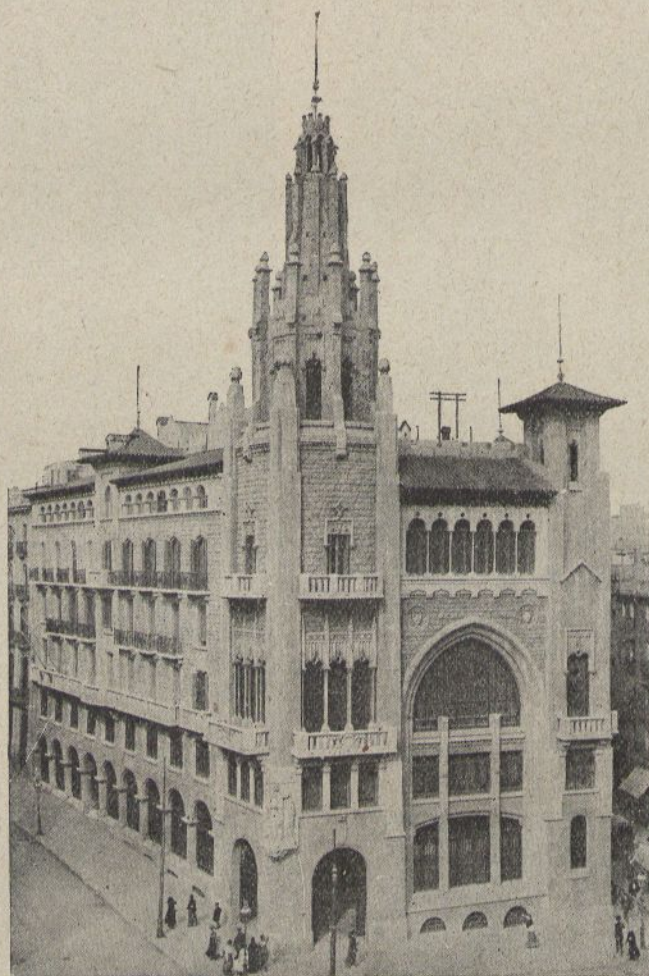

VISTA PARCIAL DEL PATI

VISTA DEL PATI AMB EL SAGRAT COR DE JESÙS

Una institució exemplar de Previsió Social

El Casal de l'Estalvi

L'edifici central de la Institució en la Via Laietana

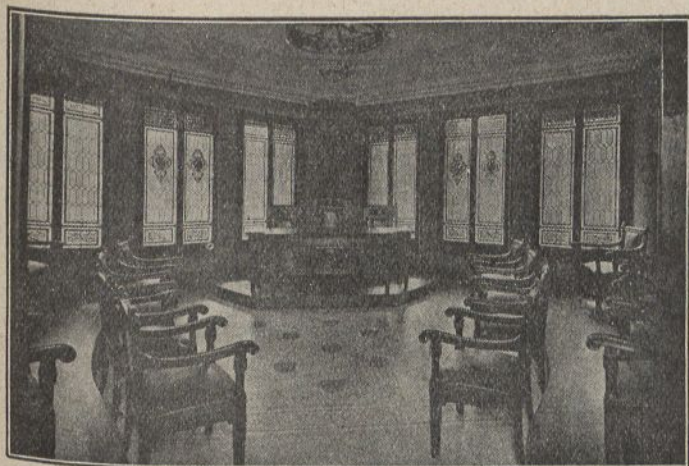
Entre totes les Institucions fundades en el present segle en la nostra terra, mereix ésser esmentada, per la notable rapidesa del seu creixement i per la intensitat i extensió de la seva obra, la popular Institució de previsió social que actua a Catalunya i Balears amb el nom de Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis.

Iniciada l'any 1902, fundada legalment l'any 1904 i havent emprès les seves operacions l'any 1905, prengué seguidament la Caixa de Pensions la via ascensional que no ha deixat de seguir un sol instant, assistida com ha estat i ve essent, per la confiança unànime del nostre poble i de l'Estat.

Aquesta via ascensional queda palesada per la gràfica de la progressió anyal, sempre creixent, dels imponents i de l'import de les quantitats depositades; sols amb dir que avui dia la Caixa de Pensions, amb

els seus 300.000 imponents d'estalvi i amb els 500.000 obrers assegurats en el Règim de Retirs, amb un volum total en els seus comptes d'estalvi i d'assegurança de més de 230.000.000 de pessetes, ocupa el primer lloc entre totes les institucions d'estalvi i previsió social de la península, algunes de les quals passen de centenàries, es demostra la realitat d'aquest formidable creixement d'una institució que fa honor a la nostra terra.

En constatar aquesta encoratjadora realitat del progrés ferm i continuat d'una tan meritòria institució, deu afirmar-se que si els resultats obtinguts han estat excepcionals, també ha estat sense precedents en la nostra terra la sana orientació que ha inspirat aquesta exemplar obra, moguda a l'impuls d'ideals nobilíssims, que s'han exterioritzat en positives i fecundes actuacions dirigides sempre a procurar, al-

Sala del Consell

hora que la solidesa essencial de la institució, la major extensió possible de les operacions d'assegurança i d'estalvi popular, fruit de les quals, i com a demostració de la fecunditat intrínseca de l'economia popular, han estat una sèrie d'obres filiades de la Caixa de Pensions que realitzen una tasca arreu lloada a favor de la dona obrera, dels tuberculosos, dels orbes, dels sords-muts i dels mutilats.

En l'obra de la Caixa hi ha dos aspectes que pel seu significat d'educació popular creiem interessant d'esmentar en les planes de CATALUNYA SOCIAL. L'Obra Escolar, que compta, demés de l'actuació excellentment orientada de la construcció d'edificis escolars, amb una extensa xarxa d'agrupacions distribuïdes arreu de Catalunya i Balears amb el nom de *Mutualitats Escolars*, realitza una labor d'iniiciació en la pràctica de la virtut redemptora de l'estalvi de tots els infants que s'acullen en les 1.500 agrupacions escolars que avui funcionen, i constitueixen una veritable esperança pel demà de la nostra terra, ja que els infants alligonats per l'assídua pràctica de la previsió formaran demà honrades famílies, aimadores del treball, factors de pau social i base de la prosperitat de les dites regions. L'altra obra és la dels Homenatges a la Vellesa, creada per la Caixa l'any 1915, escampada avui arreu de la península i en plenitud d'acció; aquesta obra, basada, com tota l'actuació de la Caixa, en una oberta orientació cristiana, ha sembrat per totes les encontrades llavor fecunda d'amor, respecte i assistència als nostres vells; resulta pràcticament la diada anyal del dilluns de Pasqua de Resur-

recció, en què es celebra la Festa d'Homenatge a la Vellesa, una eficaç escola popular on s'inculquen a totes les classes socials els nobles sentiments de veneració i ajut als vells.

Fa breus anys s'incorporà a la Caixa de Pensions una institució barcelonina de tradició gloriosa, pròxima a ésser dues voltes centenària, el Mont de Pietat de la Verge de l'Esperança, que avui es presenta davant la nostra ciutat realitzant les seves operacions sota bases d'actuació que palesen la delicadesa amb què porta a terme la seva especial finalitat.

Aquesta obra de la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis, queda aquí lleugera-

Grup escultòric

Obra de l'artista Sr. Fuxà. Figura damunt el pòrtic del gran Casal de la Via Laietana.

Vestíbul i sala d'operacions del Casal de l'Estalvi

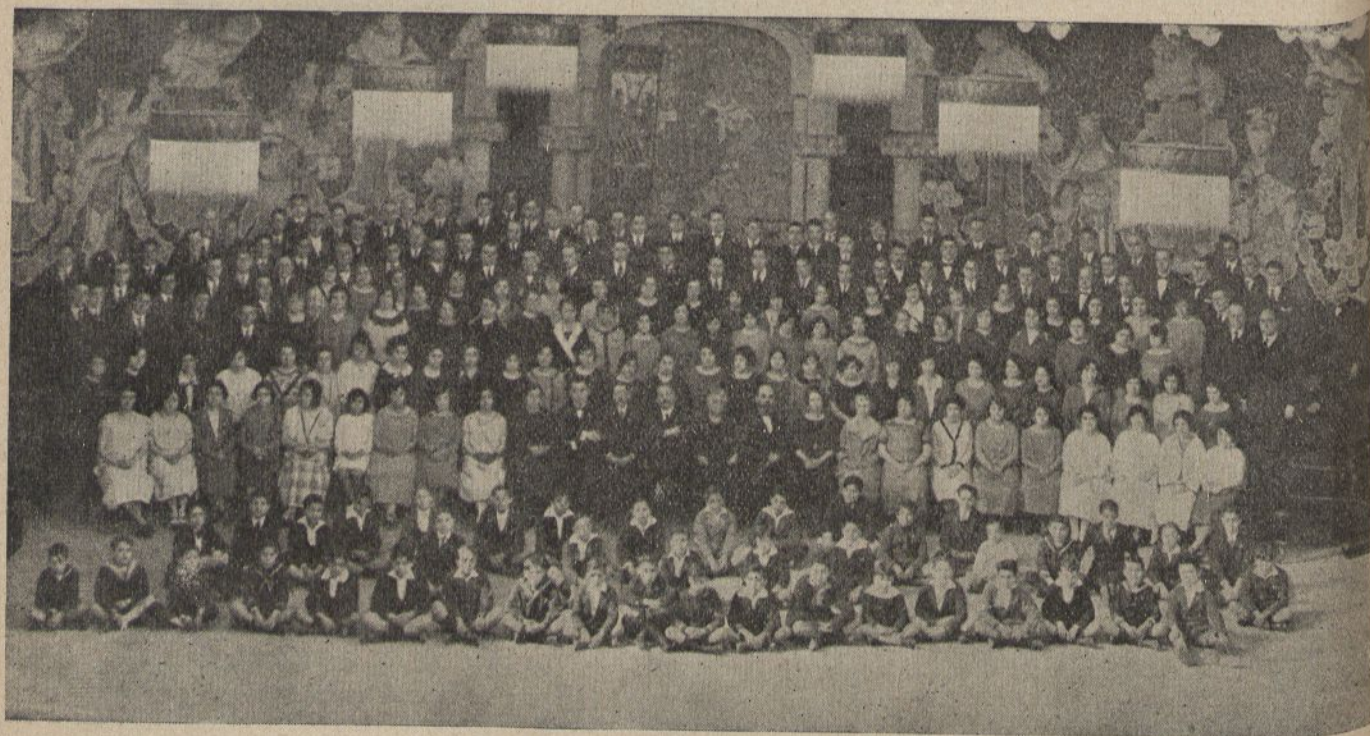
ment glossada. Té avui una esplèndida exhibició en el Museu Social que, obert durant tot el primer semestre de l'any 1926, resumeix, sintetitza i posa gràficament de manifest totes les múltiples activitats a què s'estén l'obra d'una institució l'existència de la qual constitueix per Catalunya i Balears un motiu d'orgull.

Els grans casals de la Caixa en la Via Laietana d'aquesta capital, els edificis de les seves pròspers Sucursals de Catalunya i Balears i els immobles de tots els seus organismes filials, constitueixen els laboratoris d'on sorgeix plena de vida tota aquesta actuació social que el nostre poble rep amb fervor i agraïment i que és avui un dels principals i bàsics factors de l'educació popular.

Orfeó**Català**

**MESTRE
LLUIS MILLET**

**DIRECTOR DE
L'ORFEÓ CATALÀ**

Mestres i cantaires de l'Orfeó Català

Heus aquí una de les institucions que ha contribuït poderosament a educar el gust musical del nostre poble. Amb la música, aquest art espiritual per excel·lència, ha aconseguit de posar en la nostra ànima una vibració i un amor profund per la nostra espiritualitat.

Les cançons populars, en les entranyes de les quals batega fortament la nostra ànima immortal, han fet el miracle d'aplegar sota una senyera gloriosa un estol d'ardits cantaires.

Si parlant la gent s'entén, cantant s'estima. Per això és de lloar la tasca dels Orfeons, per l'obra eminentment social que realitzen. En els concerts de l'Orfeó, hi veieu aplegats tots els estaments, i es pot afirmar que és tot el poble el que acut a retre homenatge a una de les institucions que més honoren Catalunya.

L'Orfeó vibra perquè al davant hi ha un home que es diu Lluís Millet, que encomana als altres el foc que porta a dintre.

En Millet és una de les figures més interessants del nostre món musical. Davant els cantaires el veieu transformat. Tot ell vibra com les cordes tivantos d'una lira.

Voleu una cosa més bella que aplegar sota la senyera gloriosa aquell estol brillant de joves i donzelles, que canten meravellosament les nostres cançons que ens omplen l'esperit d'una dolçor inefable?

Quan l'Orfeó traspasa les fronteres i canta davant un públic desconegut de la nostra espiritualitat, es pot dir que és Catalunya que canta.

L'Orfeó, però, no ha recollit únicament dels llavis innocents del poble la cançó popular, sinó que també ens ha fet conèixer les obres dels grans compositors. Qui hauria estat capaç de fer-nos conèixer les sublimitats de la *Missa* de Bach, la *Passió segons Sant Mateu*, del mateix autor; *Les Estacions*, de Haydn i tantes i tantes obres que requereixen grans aptituds i una gran preparació?

En Millet ha aconseguit de fer-nos conèixer les obres cabdals de la música antiga i moderna. Qui no recorda amb fruïció el *Credo de la missa del Papa Marcel*, de Palestrina, que ens transporta a les regions pures del cant religiós? Difícilment trobaríeu al món un altre Orfeó que canti amb més unió les composicions de caràcter religiós. I és que l'ànima d'En Millet és profundament religiosa.

Cal també agrair a En Millet, l'haver-nos fet conèixer les obres fortes i personalíssimes d'En Nicolau, d'aquest músic que pot posar-se al costat dels més eminents d'Europa.

La mort de l'escolà és una creació de l'Orfeó Català. Unicament ell pot cantar aquesta obra formidable.

La nostra primera entitat coral assolí un gran èxit a la ciutat de Roma. En la *Revista Musical*, En Millet, amb paraules càlides, ens explica la significació d'aquest viatge triomfal.

"Mes tot el sentit, diu el mestre, la transcendència, tota l'emoció culminant, la finalitat primera, fou enclosa en l'audiència que la paternal bondat del Sant Pare concedí a l'Orfeó Català. L'obra de l'Orfeó ha estat fruit de la fe i de l'amor. Sense programa ideològic escrit en els seus estatuts, ha estat sempre per la fe i per l'amor que ell ha crescut i s'ha fet

estimar per propis i estranys. I heus aquí que el veritable representant de Crist Verb i saviesa increada, el successor d'aquell Pere pescador que puja a ésser l'amo de les claus del Regne de la felicitat, heus aquí que el Sant Pare, Rei dels homes de bona voluntat, escoltà la cançó catalana i s'hi complagué i ens ho digué amb paraules commoses i beneí cordialment la nostra ensenya i cada un de nosaltres i la nostra obra i els amors i desigs més recòndits

Senyera de l'Orfeó

del nostre cor. Heus aquí complerta la finalitat del romiatge de l'Orfeó Català a Roma: una oració de gràcies a Déu per la nostra llarga i venturosa vida i un homenatge de pietat i respecte al seu legítim representant en la terra."

Tota la premsa de Roma elogià l'obra meritíssima del nostre gran Orfeó. El Sant Pare també va elogiar-lo.

L'Idée nationale, en parlar dels concerts que donà a Roma, digué: "De totes les societats corals que hem sentit a Roma o a l'estranger cap no pot sostenir la confrontació amb l'Orfeó Català, que per la seva constitució, els seus estatuts i la seva disciplina fa pensar amb una antiga corporació cultivadora de la música".

L'Orfeó Català és, doncs, una de les glòries més legítimes de Catalunya. Déu vulgui que visqui molts d'anys el seu il·lustre Director, per tal que pugui fer conèixer arreu del món els tresors de la nostra música popular i la fina espiritualitat del nostre poble.

Institut de Cultura i Biblioteca Popular de la Dona

La Biblioteca Popular de la Dona començà la seva actuació l'any 1909 en els claustres superiors de l'església de Santa Anna. La seva finalitat era posar a l'abast de les noies obreres lectures sanes i atractives que elevessin el seu nivell intel·lectual. L'èxit fou decisiu i creixent, però aleshores aquelles noies s'adonaren que la seva cultura era deficient i demanaren ensenyaments complementaris. L'any 1910 s'implantaren aquestes classes i calgué sortir del local on havia tingut naixença i, en establir-se al carrer d'Elisabets, ja no fou com a Biblioteca Popular, sinó que s'anomenà i actuà com a Institut de Cultura i Biblioteca Popular, de la Dona. En aquest redós de la Casa de Misericòrdia hi visqué 11 anys i també calgué sortir-ne per insuficiència de lloc. Aquesta vegada ja s'installà en local propi i la mateixa raó que el féu sortir dels seus humils estatges, és la que determinà la nova organització.

L'organització actual ve dirigida per un Consell Directiu, auxiliar per les Junes de les nou Seccions Permanents que es reparteixen entre elles els treballs que s'han d'executar; les Presidents d'aquestes Seccions són les vocals del Consell Directiu.

Les Junes obren amb independència les unes de les altres, però ajudant-se mútuament sempre que l'ocasió ho demana.

Les Seccions Permanents són les següents: Educació i Instrucció, Biblioteca Circulant i Pública, Religió i Culte, Socors Mutu i Previsió, Relació i Treball, Economia i Proveïments, Organització i Propaganda, Esports i Excursions i Cerimonial i Festes.

Educació i Instrucció. — Els ensenyaments de l'Institut de Cultura es concreten a aquests tres aspectes: Comercial, Professional i Domèstic. El seu objecte és proporcionar a les noies: a les unes els mitjans de guanyar la seva vida; a les altres, una instrucció sòlida de cultura general que sigui la base d'estudis superiors i, a totes, els ensenyaments domèstics tan necessaris a les primeres com a les segones per fer-se útils a elles mateixes, a la família i a la societat.

A més de les classes es donen conferències, cursos, s'efectuen visites instructives, excursions científiques, etc.

Biblioteca Circulant i Pública. — La Biblioteca exclusivament femenina és pública, és a dir, no cal ésser sòcia per assistir a la Sala de Lectura. La Circulant és tan sols per a les associades; el nombre de lectores en una i altra secció és molt crescut.

A la Sala de Lectures de Biblioteca s'hi donen mensualment interessants sessions de lectura comentada per distingits conferenciants.

Religió i Culte. — Té cura especialment de la formació moral i religiosa de les associades. D'acord amb la Secció Permanent d'Educació i Instrucció, s'ocupa de les classes i conferències de religió. Obedient als seus preceptes, celebra amb gran solemnitat les festes de l'Església i diàriament, la Santa

Missa en la Capella de la Institució. Les Comunions generals es veuen molt concorregudes.

Cada dos anys organitza un romiatge a Montserrat per portar als peus de la Moreneta, Patrona de l'Institut de Cultura, les accions de gràcies pels beneficis rebuts i demanar-li que continuï dispensant-li la seva amorosa protecció.

Socors Mutu i Previsió. — Aquesta Secció a l'Institut està subvinguda fent ús de l'organització de la Caixa de Pensions per a la Velleja i d'Estalvis.

Relació i Treball. — Té establerta una Borsa de Treball on vénen a inscriure's les associades que han de treballar per guanyar-se la vida, principalment antigues alumnes de l'Institut. Se les divideix en grups segons la classe de treball que sol·liciten: Dependents d'escriptori, dependents de comerç, Professores i Institutrius; Professionals i Senyores de Companyia, "Nurses", "Gouvernantes", etc.

Economia i Proveïments. — Ha instal·lat un restaurant a preus sumament reduïts, on, a més d'un nombre fixe d'alumnes, assisteixen principalment associades que tenen la seva col·locació al centre de la ciutat i viuen als barris extrems.

Les Senyores de les Junes i grups d'associades s'hi reuneixen ben sovint en dinars íntims, un "chef" competent dirigeix el servei de cuina i un "maître d'hotel" el de menjador. A més del personal empleat, durant el curs i com a complement dels seus estudis, dues alumnes dels ensenyaments casolans fan pràctiques a la cuina i altres dues al restaurant. Al costat del restaurant hi ha el bar i uns fogons auxiliars perquè puguin escalfar el dinar aquelles associades que se'l porten de casa seva.

Aquesta Secció compta també amb una sub-secció de banys i dutxes i un saló de pentinats.

Organització i propaganda. — És la que posa en relació les altres Seccions i els presta el seu concurs per la realització dels seus projectes. Té al seu càrrec les publicacions com programes, memòries, notes pels periòdics, anuncis, etc.

Esports i Excursions. — Organitza tots els mesos una excursió al camp, on passa tot el dia. Hi assisteix un bon nombre d'associades acompanyades sempre d'algunes individuals del Consell Directiu i de la Junta de la Secció.

En ço que es refereix a esports, està en relació amb associacions esportives femenines amb el fi de facilitar a les associades els mitjans de servir-se'n.

Cerimonial i Festes. — Té cura de l'organització de Festes en la Sala de la Institució: Concerts, Danses Populars Regionals, Festes Artístiques, etc. Les associades poden assistir a aquestes festes acompanyades de les seves famílies.

Per gaudir dels avantatges de l'Institut és indispensable ésser-ne sòcia. Les sòcies poden ésser protectores o numeràries; les primeres pagan un mínim de 1 pesseta al mes; les segones, 2 pessetes per tot l'any, però sense que existeixi cap diferència en ço que es refereix als seus drets.

Vestibul de l'Institut de Cultura

Caixa d'Estalvis i Mont de Pietat

Façanes principals del grup de cases propietat de la Caixa d'Estalvis, dels carrers Casanovas i Coello
(88 pisos d'un lloguer de 110 a 87'50 pessetes)

La Caixa d'Estalvis i Mont de Pietat de Barcelona nasqué per la iniciativa d'uns benemèrits patricis catalans que integraven la Societat Econòmica Barcelonina d'Amics del País, la qual proposà, en 1841, la iniciativa al govern de S. M., i es constituí, en 1844, la junta que formulà el seu Reglament. Nasqué la "Caja de Ahorros" el dia 29 de febrer; en foren membres fundadors, entre d'altres, don Francesc Barret — avi del qui després havia de fundar la Caixa de Pensions, don Francesc Moragas — don Ramon de Bacardí, don Tomàs Illa i Balaguer, etc.

Dues finalitats persegueix la Caixa d'Estalvis: 1.ra, que el treballador vagi acumulant el que estalviï, i 2.^{on}, que no gastí o perdi les quantitats recollides.

Mes no anem ara a descobrir la benemèrita institució tan arrelada al cor de la nostra urbs, i de la qual és ben sabut que part del fons de Reserva el destina la Caixa a premiar els imponents més assidus de la classe treballadora i redimir préstecs.

L'obra social per excel·lència, la que constitueix el seu més preat guardó dels últims temps, la iniciativa de la construcció de cases a bon preu, és la que volem divulgar.

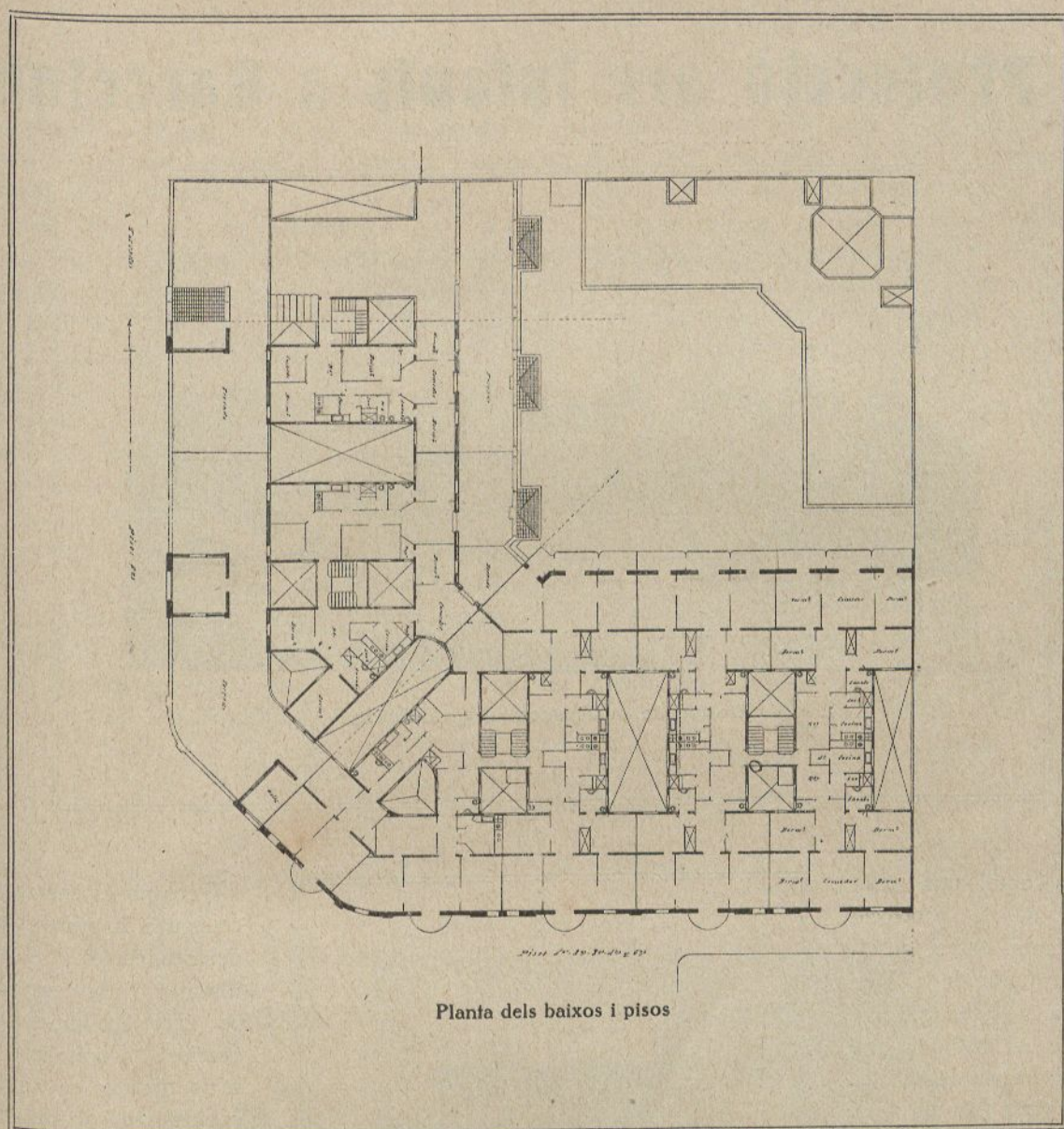
Aquesta iniciativa és desenrotllà quan la carestia de l'habitació tot just començava d'iniciar-se en la

nostra capital, la qual cosa diu molt respecte a la sollicitud amb què els elements directores de la Caixa observen tots els fenòmens socials que d'una manera tan directa afecten el benestar de les classes humils. Fou a l'any 1910 que, aplicant el generós donatiu del L. Prat i Roqué a la construcció de cases amb destí als imponents de la classe treballadora i al recuperar-se el capital invertit en el desemenyament gratuït dels préstecs, la Junta de govern va adquirir a l'efecte un solar de 7.000 metres quadrats aproximadament, en el terme municipal d'aquesta ciutat i paratge denominat Torre dels Pardals.

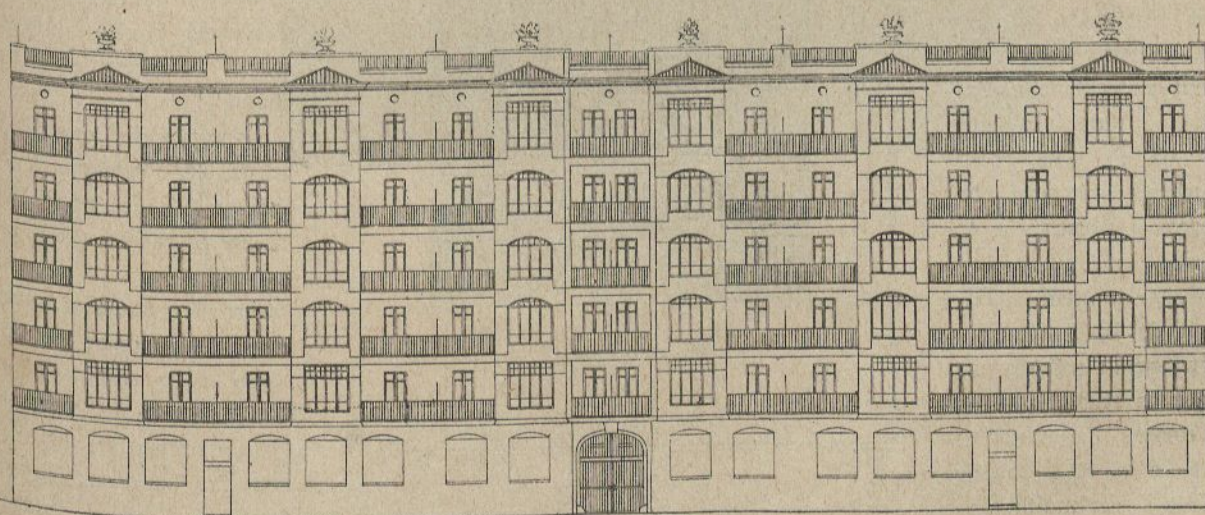
S'intensificà la construcció de les cases a bon preu, durant els anys 1911 a 1913, quedaren edificades 36 cases, que foren adjudicades a altres tants imponents, i finalment, en novembre de 1924, la Caixa d'Estalvis començava el grup de cases dels carrers de Casanovas i Coello, els gravats del qual illustren les presents pàgines i donen idea clara de com es preocupa la Caixa d'Estalvis del problema de la vivienda anant, per tant, a la capdavantera de les grans institucions socials de la nostra terra.

En el grup de cases hi haurà 8 banys, 2 escoles i una capella ardent.

A la carretera de Ribes es construirà un grup per a obrers.

Planta dels baixos i pisos

Façana interior de la illa de cases

La Protecció als Infants a Barcelona

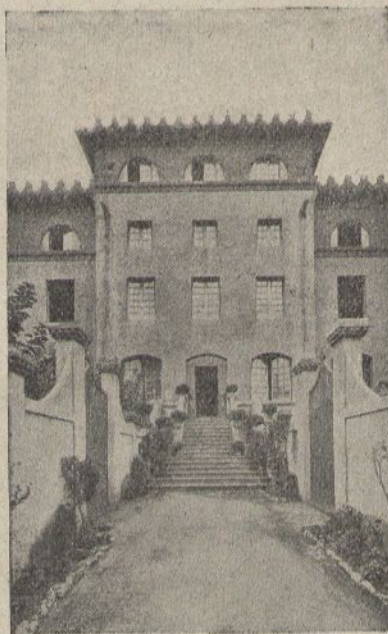

Estatge de la Protecció a la Infància

Heus aquí una cosa aquesta de la protecció als infants entre nosaltres que gràcies a Déu comença a ésser definitiva. La cabal institució que per manament de la llei n'ha de tenir cura, la Junta Provincial de Protecció a la Infància, malgrat les vicissituds que en determinats moments han pogut entorpir la seva tasca, és una entitat verament aclimatada a Barcelona, i que augmenta cada dia els seus prestigis gràcies a la seva obra generosa i positiva a favor dels infants.

En parlar avui a Barcelona de la Protecció a la Infància, tothom sap de qui es parla, qui més qui menys ha rebut esment de la seva benèfica

activitat i són molts els barcelonins que han pogut veure de prop els beneficis que la seva actuació reporta als infants tots.

Un dels patis

Però no és encara prou coneguda la gran extensió del seu comès i el camp illimitat de la seva acció; per això, acollint-nos a la graciosa hospitalitat que se'ns ofereix en aquestes pàgines, volem sintetitzar en uns breus mots, acompanyats d'uns expressius gravats, ço que és precisament la característica de l'actuació benèfico-infantil de la Protecció a la Infància.

Bastaria dir que a la Junta de Protecció a la Infància li interessa tot el que es refereix a la salut física i moral dels infants, sien aquests pobres o rics (car entre els infants hi ha molts pobres rics), perquè es veïés la gran extensió de la seva activitat benèfica; i sols

caldria dir que aquest interès el promouen els infants d'ençà de llur existència intrauterina fins a haver entrat plenament en els anys de l'adolescència.

Figureu-vos una pobra dona que, trobant-se en estat de gràcia, pena per la vida mísera que en la claustra de la seva sina pugui portar el fruit de la concepció; troba a la Protecció a la Infància qui escolta les seves angúnies i qui es basqueja per a dotar l'ésser nonat del que li cal per a fer viable la seva vida pre-natal.

Heus aquí una mare desolada per les mil i mil contrarietats i misèries, tant físiques com morals, que poden arribar al seu fill en l'al·letament en els temps de la puerícia, en els delicats de la infància, en els turbulents de la pubertat, en els crítics de l'adolescència; la Protecció a la Infància estarà al seu costat sempre que la salut moral o física del seu fill perilli i remourà i cercarà allí on sigui allò que ha d'ésser la salvació de l'infant o de l'adolescent.

Vegeu tot atixò que pel món corre; mals exemples, espectacles funestos, influències corruptores, tant físiques com morals; la Protecció a la Infància, en rebre'n esment, treballa acudint a les autoritats, fent informacions, preparant proves, pregant, amenaçant, exigint en nom i per al major bé dels infants la cessació del mal, ensems que procura el

càstig exemplar dels enemics i corruptors d'aquests.

Per a fer eficaç la protecció dels infants, la Junta Provincial de Protecció a la Infància de Barcelona posa a contribució les seves relacions, les seves influències, els seus cabals i les seves institucions, totes les quals coses mou des de les seves oficines, establertes al carrer de Llúria, núm. 68; i quan no hi ha establert, a la ciutat o fora d'ella, el servei o la institució que han de curar els mals de què es planyen els pobres infants pels quals es basqueja la Junta de Protecció a la Infància, funda pel seu compte el servei, encara que per a fer-ho hagi de comprometre la vida reguladora de la seva caixa, que per tal motiu està sempre buida quan no esta endeutada.

A canvi, però, de les angúnies que aquesta manera de fer ocasiona als digníssims membres que porten el govern d'aquesta institució, tenen aquests la satisfacció de veure els beneficis de la seva acció, les vides de tants infants salvades, les existències assegurades, les males llavors destruïdes i els ciutadans aptes guanyats en aquest món per a la pàtria i salvats per a assolir en l'altra la glòria del Cel.

Jardi d'infants

Edifici propietat de "LA CATALANA"

LA CATALANA

SEGURS CONTRA INCENDIS

Capital Social 5.000.000
» desemborsat . . . 2.000.000

LA PREVISIÓN NACIONAL

SEGURS CONTRA EL ROBATORI

Capital Social 2.500.000
» desemborsat . . . 625.000

DIRECCIÓ GENERAL

Passeig de Gràcia, 2. — BARCELONA

Autoritzat per la Inspecció de Segurs en 14 de juliol de 1924

Els esforços per la pau internacional ⁽¹⁾

Nadal és un nom i una festa que forçosament evoca en les ànimes reflexives, i àdhuc en les irreflexives, un sentiment de pau.

El naixement de Crist entre els homes és l'únic fet humà que assenyala, sense desviacions, el camí de pacificació mundial, que tant preocupa i ha preocupat tots els filòsofs, pensadors, polítics i estadistes d'ara i sempre. Per això en unes ratlles dedicades a un extraordinari nadalenc no se m'ocorre parlar sinó de pau.

Malgrat aquella preocupació constant de filòsofs i polítics, la relació internacional no té encara una organització que li permeti de regir-se per normes precises i per tothom respectades. L'egoisme d'un Estat ha engendrat imperialismes i hegemonies; l'egoisme d'una raça, els panismes, aliances i enteses. La pau armada i altres combinacions establertes han mantingut l'agitació constant, i guerres i més guerres han desolat la humanitat contínuament.

A través dels odis i les passions, sempre ha viscut al món un ideal de pau, bé suprem dels pobles, que ha engendrat projectes i desil·lusions en totes les èpoques.

Les mitologies d'Orient, Grècia i Roma tingueren en Saturn la representació d'una era viscuda, de pau suprema. Plató i altres pensadors del món antic també parlen dels ideals de pau, i fins un fill de la Roma immortal, Cèsar Probus, es diu que va arribar a idear un desarmament.

Els projectes que de reorganització internacional s'han fet pels pensadors dels últims segles són nombrosíssims, i alguns, d'importància verament excepcional, són oficials. Altres no passen del seu caràcter privat.

Entre els oficials és bo de recordar el de Marini, l'any 1461, que demana la formació d'un sol Estat cristià amb un Congrés a Basilea.

El d'Enric IV de França, que volia constituir una república cristiana formada per 15 Estats iguals en tot, i un senat àrbitre.

El de Volney, l'any 1790, durant la revolució francesa, que volia convertir la societat humana en única i pacífica.

La Declaració de la Santa Aliança amb data de 1815, que proposava sols pau i religió.

Bolívar va idear la unió dels Estats sudamericans en ampla federació, per tal d'arribar a una fraternitat mundial.

Els sobirans europeus del segle passat també impulsaren projectes de desarmament i si Alexandre I de Rússia i Napoleó III de França poca cosa aconseguiren, Nicolau II de Rússia va arribar a reunir la primera Conferència de la Pau a La Haya, l'any 1899, en la qual, certament no va fer-se gaire, però es va admetre el principi d'arbitratge i la humanització de les guerres.

Vingueren després les fórmules Bryan per evitar declaracions precipitades de guerra i després en 1918, el famós projecte Wilson els anomenats "catorce punts", que crearen la Lliga de Nacions.

El pacte de 1919 de la Societat de les Nacions, i a partir d'aquí, un munt de conferències per la pau i desarmament, des de la de Washington de 1921 fins a la recentíssima de Locarno que encara omple les columnes de la premsa, han estat la labor principal feta pel món oficial en pro de la pau.

Projectes privats en trobem a centenars. Basti recordar els de Dubois, Grotus, Puffendorf, Rousseau, Bentham, Kant, Fichte, Bluntschli i Fiore.

L'èxit de tanta labor és relatiu, perquè s'ha volgut excloure la gran força pacificadora que representen el Nadal, la gran moral cristiana, la legítima ostentació de la qual correspon al papat.

El cristianisme, que amb fonda base moral ha propugnat la mansuetud, abnegació i caritat; la religió amb el seu Déu, que, portat d'amor infinit als homes, preceptuà "un manament nou: que s'estimessin els uns als altres així com ell els havia estimat", ha tingut qui ha sabut mantenir i transmetre aquests sentiments "de pietat, com a condició de la convivència social i internacional": la Santa Romana Església Catòlica. Certament no sempre ha pogut evitar totes les guerres, però ha atenuat els seus horrors i l'arbitratge pontifici ha tingut eficàcia i ha instaurat les paus i treves de Déu, alleujant sempre la condició dels dissortats.

La conferència de La Haya va contar amb l'aprovació de Lleó XIII, malgrat l'exclusió que se'n féu. Pius X portà a cap la política de pau fins a l'extrem, i, caràcter pacífic per excel·lència, pot ben dir-se que va ésser una de les primeres víctimes de la guerra. La seva darrera allocució consistorial recorda que tots els projectes de pau sense les ànimes plenes de caritat cristiana mai no tindran ferma base. Això ho deia el 25 de maig de 1914 quan els filòsofs s'entretenien a buscar utòpiques fórmules de pau; i va ben endevinar-ho; dos mesos més tard sorgia la catàstrofe mundial més espantosa que han vist els segles: la gran guerra.

Benet XV, excels continuador de l'obra de Pius X, publicà gran nombre de documents pacificadors i l'1 d'agost de 1917 ofereix la intervenció de la Santa Seu, mitjançant unes bases que són gairebé idèntiques a les que un any més tard donava a llum el President Wilson amb el nom de "14 punts".

El treball de la Seu apostòlica ha continuat després de la pau (?) de Versalles, i és continuat avui pel papa Pius XI, feliçment regnant, amb el lema expressiu de "Pax Christi, in regno Christi".

Malgrat aquesta improba labor i el reconeixement de persona internacional i potència sobirana i diplomàticament que al papat es fa pels Estats, i malgrat el caràcter del catolicisme, l'Església continua exclosa de la Societat de les Nacions, formada arran dels repetits "14 punts" del Prof. Wilson. Això priva la societat internacional "d'un triple concurs:

(1) Gran part de les dades publicades en aquest article han estat tretes de la monumental obra *Tratado de derecho internacional público*, del professor argentí Antokoletz, que recomana a tots els que s'interessen pels problemes de la pau.

d'una doctrina, un mètode i una força. La doctrina és el codi cristià de justícia i caritat en les seves aplicacions a la relació internacional. El mètode és l'arbitratge internacional, que comptaria amb un organisme permanent i regular. La força és l'ascendent moral i internacional del papat, que li permetria de fer acceptar amb més facilitat, per via d'intervenció o d'arbitratge, solucions d'acord amb el dret i l'equitat".

No obstant els homes i els Estats continuen obrant

a espatlles de la Santa Seu i per això les seves actuacions no acaben de tenir una ferma garantia.

Preguem en la diada commemorativa de la vinguda del Rei de la pau al món, en forma de tendre infant; preguem perquè l'Església catòlica sigui posada al lloc que li correspon i preguem sobretot per aquesta pau a què, per damunt els odis i les passions, el món aspira constantment...

JAUME MARXUACH

El misteri de Nadal

A J. Civera i Sormaní

Nadal té un misteri que pocs l'entenen, malgrat ésser per a tots. Misteri i ensenyament a la vegada. Ensenyament per aquells que vulguin ésser addictes al Crist nat; misteri per aquells que fugen del Crist encara que arreu veuen la seva ombra. Nadal és la gran festa, certament l'única festa que conté tota la majestat, tota l'alegria i és el més bell poema després de la Creació del món. I és Nadal el dia del naixement del Redemptor. Les altres grans festes de l'any no són més que el ressò d'aquesta. Sense Nadal no hi hauria cap festa, com sense Crist no hi hauria cristianisme. Heus aquí per què el Nadal és la festa mare de totes les festes de la nostra Religió Santa. Al volt del naixement de Jesús una sèrie d'esdeveniments se succeeixen i tots vénen a dar-li un aspecte de novetat i de grandesa; àngels l'anuncien, pastors el reverencien, reis i sapients l'adoren i fins les bèsties li reten homenatge; és tota la Creació que s'humilia i reconeix la divinitat del Crist, llavors tendre infantó que encara no parla. I el misteri de Nadal està principalment en aqueix homenatge de tota la Natura i ésser Jesús l'infant feble que plora i riu, dorm i xucla el pit de sa Mare, igual que tots els infants del món.

Misteri d'una força aclaparadora i d'una grandesa incomparable! Quin assumpte per a un quadre!, quina obra per a un poeta!, quins pensaments per al filòsof! quina lliçó per a l'orgull de l'home! Mes, a aqueix Misteri de Nadal un altre s'hi ajunta com a complement del primer. Aqueix Diví Infant complint amb la llei mosaica se'l presentarà al Temple i el vell Simeó dictarà amb unes paraules profètiques tota l'essència d'aqueix misteri, que és a l'ensenyament la ratificació del que ha passat i passarà sempre fins a la fi del món. L'Evangelistista Sant Lluc ens ho contarà: *...i els beneí Simeó, i a Maria sa mare, digué: Vet aquí que aquest Infant ha estat posat al món per ruïna i resurrecció de molts en Israel, i com un senyal de contradicció* (1): Des que Crist naix la humanitat es parteix en dos agrupaments, un per contradir-lo, un altre per defensar-lo. I sempre el Crist constitueix el centre d'una lluita inacabable en-

tre aquells que l'adoren i aquells que el menyspreen. I uns i altres refermen al seva grandesa i la seva glòria; els creients seguint-lo i els enemics fugint-ne i Crist serà resurrecció per als uns i ruïna per als altres. Però, Crist també ha d'ésser senyal de contradicció, i amb el passar dels temps veurem com la seva Sagrada persona esdevé l'eterna preocupació dels pensadors, dels filòsofs, dels poetes, dels escriptors, dels homes de ciència i dels homes de lleis. Discutida la seva divinitat i fins la seva existència històrica, befat i escarnit el seu nom, contradita la seva doctrina i estafeta la seva moral, malgrat tot això el Crist s'alça triomfador i obté legions d'adeptes, d'enamorats, de defensors, de soldats heroics, que tots aplegats li construiran la corona de la seva indiscutible reialesa. I també la justícia i el dret, la història i la filosofia, la ciència i l'art li pagaran tribut, i així Crist esdevindrà sempre resurrecció, ruïna i contradicció.

Crist-home aixeca la seva destra i beneeix els homes addictes, però amb la seva mà esquerra assenyala el lloc de condemna per als seus detractors. Mes el Crist Infant per a aquests detractors plora de pena, i per als seus defensors somriu llargament...

Vet ací desxifrat el gran misteri de Nadal.

Nosaltres, avui en aquest dia, adorem el Crist infant i tot retent-li homenatge de servitud, d'adhesió i d'amor, li diem:

Oh Infant Diví que portes la grandesa
recollida i amagada dintre el cor,
i que portes en tos llavis la puresa,
i que has nascut per ensenyar l'amor.
Feu-nos humils i forts a la vegada,
per ser defensors del vostre Nom sagrat,
que sia per a Vós la vida que ens heu dada,
que mori el nostre cos, per Vós santificat.
Infant Diví, senyor de la natura
que naixeu avui en mig de l'abandó,
sigueu per mi la font de ma ventura
i l'esperança de ma resurrecció.

J. M.ª SERRA DE MARTINEZ

(1) Evangeli de Sant Lluc, cap. II, v. 34.

Reflexions... del temps

Tot el que naix, tard o d'hora mor i s'enterra; no és cap novetat i no valdria la pena d'amoïnar el pacient lector amb una nova tan bella si no fos un quelcom de fosc que es troba en aquest fet tan evident, tan clar; un quelcom que no va prou lligat amb l'apreciació general del fet. Generalment el que es veu nàixer no s'enterra tot seguit i assistim a la joia del nàixer com també a la tristor de l'enterrament, però juntament, a un altre enterrament invisible; i aquest fet tan senzill fa que no lliguem prou bé una cosa amb l'altra. Molt sovint amb el nostre, amb nosaltres mateixos, bo i estant segurs del fet de la naixença, no tenim una plena creença de l'enterrament; ens fem una mena d'illusió fonda, amagada però positiva que s'ha d'enterrar allò d'altres, allò nostre, qui sap? potser no s'enterrarà. I no em vingueu ara que dic una vulgaritat; en la pràctica en donem proves diàries d'aquest fenomen en rebre aquesta mena de notícies. —No ho sap? S'ha mort En Tal. —Què diu ara, sembla mentida! i creieu que aquest sembla mentida! moltes vegades no obeeix al sentiment per la pèrdua de la persona, sinó que instintivament, sense donar-nos-en compte, obeeix a que estranyem la mort en si, la pèrdua de la vida. El malalt, quan rep la notícia de la seva mort, fa els mateixos escarafalls: —Què dieu ara, m'he de morir? —No hi comptava! No hi comptava bo i veient cada dia nàixer i morir i estant plenament, racionalment convençut que ha d'ésser així; i és que sent a dins de tot una veu de protesta, germen d'incredulitat, malgrat que tot paulatinament, acompassadament va naixent i va morint. Aquesta veueta mentidera fa que s'hi creu però que no s'hi compta.

Però hi ha més encara; hi ha que aquesta llei fatal del nàixer i del morir s'estén a tots els ordres, fins als reconets més amagats del nostre esperit; fins a aquell ordre espiritual que no està subjecte a la llei de la matèria. Totes les il·lusions que fem nàixer en el nostre esperit moren i nosaltres mateixos les enterrem; fixem-nos, repassem la nostra vida; quina illusió hem vist nàixer que tard o d'hora no l'hàgim enterrada? i no parlo de les que han avortat, sinó de les nascudes i viscudes ufaneses. Aquesta és llei constant, com també ho és que no ens en fem vertader càrrec; i passa en aquest cas, tal com en l'ordre material, car malgrat enterrar-ne tantes i tantes no escarmentem i sempre n'infantem i fem nàixer de noves.

Cal explicar-ho això; permeteu-me que m'hi atreveixi. Això és, que, així com no podem viure sense la illusió de la vida, amb tot i l'amenaça de la mort, tampoc la nostra vida intel·lectual o espiritual no pot actuar amb profit i ufana sense la vida de la illusió, encara que naixi emmetzinada de mort.

Es tracta, doncs, d'un instint, tan instint com el de la pròpia conservació, que ens fa acotar el cap, en caure'ns quelcom al damunt, sense acte previ racio-

nal; es tracta d'un instint que és una cosa superior a nosaltres, a desgrat nostre, un impuls a obrar que ve de dins, infús, inconscient i que com a tal necessita la llei de la raó per actuar degudament, de conformitat amb al nostre ser racional.

Però aquest impuls intern no s'atura i dóna a l'home com una mena de set, un afany mai satisfet, un neguit que fins la raó purament natural hi reclama un descans, un equilibri fruit de la satisfacció d'aquests afanys d'interminable vehemència. L'home, doncs, qui aima la vida que li fuig de tot arreu, i l'home qui cerca l'ideal i l'ideal li fuig, o si pot copsar-lo, quan més segur se'l creu se li esmuny deixant-lo en la regió dels desenganys, l'home, aferrant-se a la raó — a l'anhel vibrant — reclama quelcom definitiu.

La set de vida i la set de goig que ens punxen cercant una font i se'n troben moltes i s'hi tragueja sovint, però la set no s'apaga; cal dir, però, a honor de la veritat, que molts un cop abeurats confessen estar satisfets amb tot i haver-se abeurat d'aigües brutes; mes sigui o no cert el que diuen, el fet constant és que tothom es queda amb set.

Mes és del cas, oh amic lector, que vas assedegat, que per aquests mons de Déu hi corre un aiguader que no acaba mai els càntirs ni l'aigua i és molt amable i ofereix a tothom, tal com féu amb la Samaritana, de la seva aigua i diu que el qui en beu no tindrà mai més set, perquè aquella aigua té gèrmens de vida eterna per al cos i de goig etern per a l'esperit; i aquest aiguader, que és molt bo i pot donar ço que promet, vol que tothom begui de la seva aigua, i fins es murmura que és ell mateix qui fa venir la set i qui embruta les aigües de les altres fonts per tal que cerquem les seves. Però també s'és esdevingut en aquests temps de bogeria universal, que ens han sortit uns homenets inflats de vanitat i de misèria que ho han sabut això del bon aiguader i l'encalcn, i els ha dat també per fer d'aquest ofici i pregonen pertot arreu que la seva aigua té gèrmens de vida i que és remeiera de mals, i bo i pregonant la bona nova ensopeguen i cauen i se'ls trenquen els càntirs i els gèrmens de vida que duïen ja els surten al defora i són els cucs de llurs cossos, i dels càntirs vessats també en surten caps-grossos i galàpats que van saltant saltant fins a les boques dels babaus que se'ls escoltaven i se'ls creïen... i mentrestant, el món, fet una bassa d'oli, va sent d'allò més divertit i la perspectiva del què vindrà? és d'allò més satisfactòria i no cal amoïnar-s'hi, que qui dia passa any empeny; i mentrestant també el bon aiguader de l'aigua de vida s'anirà enfadant i allunyant i quan el cridarem, vist el fracàs dels nous profetes, potser no el trobarem o bé portarà altres càntirs que no seran pas aquells de l'aigua tan fresca i tan cristallina.

JOAN LLIMONA

SETEMBRE

- 1 *Dimecres.* — St. Gil, Gili o Egidi, ab.; Sant Artur d'Irlanda; St. Llop, b.; Sta. Juliana, ab.
- 2 *Dijous.* — St. Esteve, rei d'Hongria; St. Antolí, mr.; Sts. Albert i Nonós, ab.
- 3 *Divendres.* — St. Nonet o Nonici, b.; Sta. Seràpia, vg. i mr.; St. Rodolf, arq.
- 4 *Dissabte.* — La Mare de Déu de la Consolació; Sta. Rosa de Viterbo; Sta. Rosalia de Palerm.
- 5 ✠ *Diumenge XV després de Pentecosta.* — St. Llorenç Justinià, patriarca de Venècia.
- 6 *Dilluns.* — St. Zacaries, prof.; Bt. Joan de Ribera; St. Cagnoald, b.; Bt. Víctor III, p.
- 7 *Dimarts.* — Sta. Regina, verge i mr.; St. Joan, abat; Sts. Eustaqui i Grau, abs.
- 8 *Dimecres.* — La Nativitat de la Mare de Déu; St. Adrià, mr.; Beat Alfons, monjo.
- 9 *Dijous.* — St. Pere Claver; St. Gorgoni, mr.; Sta. Anastàsia, verge; St. Andomar, b.
- 10 *Divendres.* — St. Nicolau de Tolentí; Bt. Jacinte Orfanell, mr.; St. Salvi, ab.
- 11 *Dissabte.* — St. Protus i Jacinte mrs.; Bt. Bonaventura de Barcelona.
- 12 ✠ *Diumenge XVI després de Pentecosta.* — Sts. Teòdul, Leonci i comps. mrs.; Bt. Miró.
- 13 *Dilluns.* — St. Eulogi o Eloi; St. Amat, b.; Sants Colombí i Amat, abs.
- 14 *Dimarts.* — L'exaltació de la Sta. Creu; Santa Catarina de Gènova, vda.; Bt. Corneli, ab.
- 15 *Dimecres de Tèmpores.* — Els Dolors Gloriosos de la Mare de Déu; St. Nicomedes, mr.
- 16 *Dijous.* — St. Corneli, p., i Ciprià, b., mrs.; Sta. Eufèmia i comps. mrs.; Sta. Rosoinda, vg.
- 17 *Divendres de Tèmpores.* — Les Llagues de St. Francesc; St. Pere Arbués, mr.
- 18 *Dissabte de Tèmpores.* — St. Josep de Cupertino, franciscà; St. Farriol, mr.
- 19 ✠ *Diumenge XVII després de Pentecosta.* — St. Gener, b.; Sta. Maria de Cervelló, vg.
- 20 *Dilluns.* — St. Eustaqui, sa esposa Teopista i llurs fills Agapit i Teopist, mrs.; St. Agapit, p.
- 21 *Dimarts.* — St. Mateu, ap. i ev.; la Dedicació de la Catedral de Girona; Bt. Bonifaci, ab.
- 22 *Dimecres.* — St. Tomàs de Vilanova, agustí, i bisbe; St. Maurici i comps. mrs.
- 23 *Dijous.* — Sta. Tecla, verge i mr.; St. Linus, papa i màrtir; Stes. Xantipa i Polixena.
- 24 *Divendres.* — La Mare de Déu de la Mercè; St. Geremar, ab.; Bt. Benet, ab.
- 25 *Dissabte.* — St. Crescenci, mr.; Bt. Dalmau Moner, dominic; St. Ceolfred, ab.
- 26 ✠ *Diumenge XVIII després de Pentecosta.* — Sts. Ciprià i Justina, mrs.; Bt. Enric, monjo.
- 27 *Dilluns.* — Sts. Cosme i Damià, germans, metges, mrs.; Sts. Adolf i Joan, germans, mrs.
- 28 *Dimarts.* — St. Wenceslau, duc de Bohèmia i màrtir; Bt. Simó de Rojas, trinitari.
- 29 *Dimecres.* — La Dedicació de Sant Miquel Arcàngel; Sta. Gudèlia, mr.
- 30 *Dijous.* — St. Jeroni, dr. i fdr.; Sta. Teresa de l'Infant Jesús, vg. carm.; Sta. Sofia, vda.

Les fulles comencen de groguejar. Al cim de les altes muntanyes blanqueja la neu.

La pluja fina i subtil teixeix fils d'argent i cau generosa damunt la terra assedegada.

Si el sol roent d'agost clivellava els camps, l'aigua fina de setembre els amoroseix.

Els raïms sucosos s'inflen sota la verdor dels pàmpols. Els ocells emigradors, en veure lliscar les boires arran de muntanya, s'han allunyat cercant la llum i el sol de les terres roentes.

Cada any sota el mantell finíssim de la pluja arriba Nostra Senyora de la Mercè.

Passa triomfant pels carrers, deixant darrera seu un rastre de claredat.

L'adoració dels Reis

Boix del segle XVI

Cristians?

Vaig mirar a la dreta i
vaig veure que
no hi havia qui em conegués.

(Ps. 141, 5).

D'ençà que Jesús va nèixer a la bauma de Betlem, en el món cristià s'ha perpetuat la tradició d'un dia d'alegria, com si encara ressonessin pels aires les cantúries angèliques les quals donaven glòria a Déu a les altures i desitjaven pau a la terra entre els homes de bona voluntat. El cor s'eixampla, els nervis vibren, en acostar-se la diada del 25 de desembre, i sembla que es fonen les preocupacions i les tristesses per deixar lloc només que a sentiments d'exultació.

Cal, però, fer esment que aquests sentiments, tals com els experimenta la multitud del poble cristià, prescindint d'una part selecta, tenen una vaguetat i incomprensió que fa feredat.

No semblen pas sentiments derivats de la piadosa consideració de l'encarnació i naixement del Verb, no semblen pas sentiments místics sortits de la consciència netament cristiana, posat el fet que es manifesten en forma evidentment mundana, com si es tractés de celebrar un fet històric de caire terrenal. El menjar i la beguda, la gatzara i les diversions donen a aquesta festa el to. La festa prou és d'arrel cristiana, la fe ha estat la que l'ha feta arrelar i la pietat la que l'ha feta créixer, però les modernes manifestacions en les quals la festa s'esplaia fan pensar que aquella fe i aquellat pietat de les generacions passades que la fundaren són amagades dessota la cendra d'una glaçada indiferència.

Crist en contemplar els seus cristians podria clamar com el perseguit David: "Vaig mirar a la dreta i vaig veure que no hi havia qui em conegués". No ja mirant a l'esquerra, on hi té els ene-

mics que no han volgut prendre el senyal del cristià, no ja mirant a l'esquerra, on es troben els que han renegat de la fe i s'han convertit en perseguidors del nom de Crist, no; mirant a la dreta, on pensa Ell que trobarà els amics, a la dreta, on s'han posat els regenerats per l'aigua baptismal, a la dreta, on s'apleguen els que es diuen cristians; i és d'aquest cantó que en troba molts i molts que no el coneixen, que celebren la gran diada amb forts àpats i potser amb embriagadores begudes i han perdut de vista que la llavor de la seva joia i la causa de la seva alegria no és pas el vagar, ni el menjar, ni el beure, que d'aquestes coses n'hi pot haver tots els dies de l'any, sinó el gran fet, el cas estupend mai prou celebrat que el Verb es va fer carn i va habitar entre nosaltres, que el Crist va nèixer a Betlem per a la nostra salut.

Ja hem esmentat que no falta una selecció de cristians per als quals el sentiment d'alegria està vinculat a la consideració del més amorós de tots els misteris. Dintre aquest grup ens posarem nosaltres; en nosaltres l'alegria de Nadal ha fet brotar la fe en Jesucrist, l'ha feta prosperar l'esperança en la seva Redempció i la fa impertorbable la delectació que trobem en l'amor del Senyor del qual ens declarem servidors i germans.

A nosaltres la festa de Nadal ens porta la joia suprema d'ésser el preludi d'una festa perdurable que s'està celebrant al cel, que està disposada per a nosaltres i que, plens d'un optimisme incommovible, esperem.

JAUME RAVENTÓS

La Pastora

Déu vos guard, Josep
i la vostra Esposa:
m'han dit que heu tingut
un noi que no plora.

Ai, Josep,
vostre Fill m'enamora,
tan petit, tan petit
i no plora.

Ai, Josep!

Si em voleu llogar
jo só una pastora
que he vingut de nou
no fa gaire estona.

Ai, Josep,
vostre Fill m'enamora,
tan petit, tan petit
i no plora.

Ai, Josep!

Jo bressaré el noi
i li faré sopes,
si em voleu llogar
no feu cerimònies.

Ai, Josep,
vostre Fill m'enamora,
tan petit, tan petit
i no plora.

Ai, Josep!

No vull guanyar res
ni vull que em deu cosa,
que d'estar amb vos
me'n tinc per ditxosa.

Ai, Josep,
vostre Fill m'enamora,
tan petit, tan petit
i no plora.

Ai, Josep!

Una vida de Mossèn Cinto

Escau en aquest Nadal commemorar un llibre dedicat al poeta tendríssim del *Jesús infant*. En un extraordinari que serà frontera amb l'any del centenari franciscà, fa de bon parlar d'aquell qui tan bé cantava la naixença del patriarca seràfic:

*Nats tots dos en un pessebre
d'un mateix amor ferits,
si no són bessons, ho semblen
Sant Francesc i Jesucrist.*

El llibre que ens duu no al record — que mai no se'n separa —, però sí a la ploma el nom de l'autor del romancer de Sant Francesc, és la *Biografia de Mossèn Jacinto Verdaguer*, escrita per aquella altra ànima franciscana que es diu Valeri Serra i Boldú (1). Amb data del 24, ha circulat entre els fidels verdaguerians enguany, i és una de les efemèrides bibliogràfiques més il·lustres de l'anyada que sota la pedra seca i calamarsa que ha delmat els nostres conreus i vinyes pairals, ha fruitat de tanta i tan gemada collita literària.

Els qui recordin el Mossèn Jacinto Verdaguer. *Records dels set anys darrers de sa vida, seguits d'una impressió sobre la causa dels seus infortunis*, publicat per En Valeri Serra fa deu anys, trobaran que la *Biografia* actual és el complement natural, el desenrotllament necessari d'aquella mostra remarkable de pietat filial de l'autor envers el gran poeta de Catalunya. El qui fou amic i col·laborador del cantaire del *Canigó* durant les darreries de la vida d'aquest, quan en part restablert del període de les seves fadigues més greus, revivia els treballs gloriosos de les lletres, el qui li fou deixeble immediat i fins humil escolà, és qui millor podia compondre la seva història sencera personal i literària. Aquest esforç li ha quedat coronat pel més franc, pel més veritable dels encerts, i si En Valeri Serra i Boldú, el folklorista insigne de l'Urgell, l'historiador del Rosari a Catalunya, qui per una de les seves col·leccions més típiques, les *Cançons de pandero*, tant commogué En Maragall, no hagués escrit res més que l'actual darrera obra i no tingués altre títol que el de biògraf de Mossèn Cinto, no li caldria ni ésser res més per a haver prestat un servei essencial a la terra, digne d'eterna gratitud.

En Valeri Serra i Boldú se l'ha guanyat el títol de biògraf essencial de Mossèn Cinto, i aquesta serà la seva obra definitiva i culminant. Perquè la primera condició del biògraf és l'estimar el protagonista, i els dos llibres d'En Serra estan escrits amb amor sincer, entranyable, filial, aquest és el mot. Són planes saturades de veneració íntima, d'una amorositat suau i confiada, i com que per més que diguin els sociòlegs, l'amor és el pare de la justícia, i sense amor no hi ha justícia de cap mena, la gran amistat d'En Valeri Serra pel místic exquisit de la

nostra llengua, li fa restablir d'una manera delicada i afectuosa l'imperi de la justícia en ço que es refereix a les tribulacions que passà el poeta, tribulacions providencials sens dubte, perquè varen assaonar l'hort on s'esponcellaren les *Flors del Calvari*.

Mossèn Cinto surt dels llibres d'En Valeri Serra tal com era, tal com veritablement va produir-se, incòmode en la seva personalitat; ni gení perseguit, ni culpable descarrilat. Va ésser una víctima de la seva bondat de cor, explotada per uns individus sense consciència, que, fingint-li amistat abnegada, el feren trencar amb els seus amics més sincers i lleials, amb els seus protectors més estimables. Però si l'engegament d'una bondat més intensa de vegades que el mateix seny, l'arrossegà a actituds de trencament envers familiars, amics i persones d'autoritat que cordialment el volien i que no varen deixar mai de voler-lo, jamai no perdé l'insigne i en aquest punt desgraciat Poeta ni la seva dignitat ni la seva unció personal ni la seva exquisida i angèlica puresa. Va ésser, en moments, un ofuscat, sense deixar jamai d'ésser un sant. Vet aquí la impressió que es treu del testimoni d'En Valeri Serra, i penso que el més gran elogi que puc fer d'aquest és dir que concorda totalment amb la impressió que hom pot recollir per part de les persones que visqueren aquelles jornades d'angúnia.

En Valeri Serra i Boldú ha fet una obra de caritat cristiana envers Mossèn Cinto i envers els seus amics i protectors, tots els quals romanen en el bon lloc que els pertoca. El Poeta Sacerdot, amb tota la seva integritat personal ni un moment allunyada de la nostra simpatia; els altres, posats sempre en una esfera de benevolença, no sempre compresa llavors, però victoriosa al final. La culpa queda ben dibuixada damunt d'aquells que tan avall estaven que ni aconseguiren tacar la immaculada vesta de llur víctima, la qual se'n torna del judici amb la blancor de qui s'ha errat, però no ha caigut.

Però tota aquesta part anecdòtica de la vida de Mossèn Verdaguer s'oblidarà amb el temps, i, en canvi, cada dia que passi serà més radiant l'esclat de la seva glòria. No pas la generació que li fou contemporània li fou ingrata, sinó nosaltres més aviat; perquè Mossèn Cinto, a qui ningú de son vivent deixà d'estimar, ha sofert a l'època següent una llacuna d'influència literària. Però també això passarà, car és impossible d'obrir cap dels set volums que formen el cabdal de les seves obres completes, sense romandre corprès d'una emoció doble: la frescor actual de la seva intensitat poètica, i la magnitud, la importància formidable de la seva producció en quantitat i en alçada. En Verdaguer és el nostre progenitor: ell ho ha suscitat tot, ell ens ha ensenyat, ell ho ha encès tot com el sol lleuant, i sense Mossèn Cinto no seriem res del que som ni la pena valdriem d'ésser perseguits. Mossèn Cinto és el pare de la Catalunya d'aquests cinquanta anys, i el pare de tot ço que hagi de venir, i dit això està dit tot.

I del llibre d'En Valeri Serra, per moltes voltes

(1) *Biografia de Mossèn Jacinto Verdaguer*, per Valeri Serra i Boldú. Edició de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana. Barcelona, 1924. Un volum de 224 pàgines amb retrat del Poeta en la coberta. Preu: 3 ptes.

que s'hi doni, tampoc no serà possible de dir res més que això que repetim: que és la biografia essencial de Mossèn Cinto, i que per moltes que se n'escriguin després, a cap d'elles no hi haurà tant d'amor lleial, veneració sincera, no adulació barroca, a la persona del poeta. És un llibre *filial*, i essent escrit amb devoció tal, i documentat amb tanta riquesa de dades bio i bibliogràfiques com sols un enamorat pot aplegar, es llegeix i es torna a llegir amb delectació i amb fruit, i hom, per la mitjanceria d'En Valeri Serra, estima Mossèn Cinto molt més del que hom l'estimava.

Pel que és i pel que representa, és un llibre que *tothom* hauria de tenir, essent Mossèn Cinto el valor principal de la nostra terra. La primera part, descrivint els anys de juvenesa, aquelles pàgines on ba-

teguen els primers esplais del qui a si mateix es definia

poeta i fangador só

en què l'esperit de l'autor de *L'Atlàntida* anava obrint les ales entre terrossos i boscúries, en els bancs del Seminari vigatà i en aquella mateixa Biblioteca "on quaranta anys abans s'hi havia nodrit i format l'esperit filosòfic de l'immortal Balmes", aquella adolescència fervorosa de pagès, seminarista i poeta de Jocs Florals, ilustrades a cada pas amb estrofes, paràgrafs de lletres i narracions de testimonis, són pàgines sucoses, d'interès extraordinari, d'intensa força evocadora i completament afortunades en la pintura del caràcter i perfils de l'altre immortal fill de la Catalunya vigatana.

R. RUCABADO

El Nadal del Terralloner

Tan tost el sol s'anava enfonsant pausadament darrera la muntanya gegantina que es veia, tota blavosa, enllà de l'horitzó, pujava el padrí de la Talaia, costa amunt, per les nombroses giragonses que feia l'escabrós corriol, en el Clot dels Sastres, a pocs passos de la torrentera.

Tres grassos vailets de roges galtes, ufanosos, com anyells de rutilada llana, vestits amb campana de quadros vermells, jugaven satisfets a l'era de la caseta, tot mirant-se sovintment el vestit, que aquell dia estrenaven. Tot d'un prompte cridaren: El padrí arriba, el padrí arriba! Ens portarà pa blanc! i corregueren joiosos rostos avall a rebre'l.

El vell Talaia, recolzat en un gaiato, esbufegava de cansament i tot bleixant d'ofec es queixava del carregós del pujant, dient en veu baixa: Em faig vell, vaja, ja ho veig... Em cansa més ara la marrada, que no em cansava abans la dreuera... Aquesta pujada em rebenta.

I en veure els seus néts exclamà per ell sol, amb accent més commogut:

—Em faig vell, nois... em faig vell! Em sembla que tindreu padrí per poc temps. — I eixugant-se una llàgrima continuà: — Ai, Senyor! Què s'és fet temps? Abans jo hi passava gairebé cada dia per aquí, amb aquell delit i amb aquella passió... ni menys me n'adonava de la pujada... amb quatre gambades ja era a dalt; llavors encara no havia arribat a la quinta... Pobra Talena, que Déu la perdó! Tantes estones que festejant amb ella aquí mateix se m'havia fet vespre.

I amb la vista trista guaitava una rocassa que hi havia prop de la mainada, i a la fi s'hi deixà caure assegut a reposar i a... pensar amb la seva muller morta, amb la pobra Talena...

—Com va, padrí? preguntaren al jaio els tres vailets i com qui no gosa afegiren amb veu apaivagada: Ens porteu pa blanc?

—Mireu— digué el padrí ensenyant el folro de l'infern del gec, — no us he portat res de vila, perquè em penso que aquest vespre el tió us durà quelcom... ja us vaig dir que si éreu bons minyons fariem el tió abans de *Ninou*.

—Ja ho hem estat padrí; ja veureu, pregunteu-ho al senyor mestre.

—Oh! ja n'estic content! Ja m'és dit el senyor *Raptó* que sabíeu molt de doctrina i que feieu molta via d'apendre els llibres de cor.

I jaio i néts se n'anaren tots alegres cap a la casa, aconsellant-los el vell que no fessin mai enfadar a la seva mare, que si no, mai més farien el tió.

El vell Talaia arribant tot satisfet, amb el rebut d'haver pagat l'unça d'adjutori, quantitat que se'n feia cada any de l'arrendament del casinyot del seu nom, junt amb quatre rostes feixes de terra-fort, més bones per a agafar-s'hi el gram i el pellenc que no pas el mastai, però que ell les feia llevar amb ses modes conreant-les bé.

L'arrendament era per ell un deute sagrat i tot el seu esforç era procurar de molt abans fer els setze duros, embolicar-los dintre un mocador ben nuat, amagar-los en el més pregon de la caixa de sa cambra, ben tancada amb pany i clau, per a poder-los portar dia per dia d'any nou a l'amo, després d'haver-los comptat i fet dringar peça per peça vint-i-cinc vegades; quan se'ls havia tret de casa estava encara més content, li semblava com si li haguesin tret un gran pes de damunt, i la seva gran satisfacció era poder dir a tothom que feia seixanta anys que dia per dia de *Ninou* havia pagat sempre les teules.

—Records dels amos— digué arribant a casa seva, i un cop tombat a l'escó de la cuina, torrant-se l'esquena, parlava de les garbositats de la mestressa, ponderant-la molt; els explicava que així que l'havien vist, fent-li molt bona arribada, li havien mesurat un gros got de vi, que tot el retornà. Parlant de l'amo es planyia que es fes vell, exclamant: — Pobre mossèn Pere! Ell campetxano com sempre, però fa igol que jo, son cap està curull de cabells blancs. Ja veureu, ells, com que es poden millor aconduir que un hom i no van morts del treball, tarden més a enveir-se, però tanmateix, enc que vagin ben apeixats, arriba també a anar-se'n la vermellor de les galtes.

Separats per una grossa paret vella, mig esllavisada, estaven en un mateix allotjament els masovers de la Talaia, una vaca, dos godais, una llavora i vuit o deu caps d'aviram entre gallines i polls que dormien en els barrons, al cim de la cort i en els covadors penjats a la paret; la mestressa se'ls mirava tota trista, trobant a mancar els dos parells de pollastres que havia portat a vendre al darrer mercat, per a comprar roba pels bordegassos.

La cuina, entrenyada i negra, estava enrajolada a trossos amb lloses que deixaven veure grans buits i alts i baixos allà on mancaven; una sutjosa xemeneia, de gros davantal, s'alçava al fons de la cuina, moblada amb una negra taula agafada amb l'escó, al cim del qual hi havia quatre rosegons i algunes engrunes de pa de blat de moresc i faves, dues o tres cebes i una grossa porrona de vidre verd, mig curulla de vi per a beguda, i la pastera, amb mitja dotzena de brenes.

Al costat del forn, al cim del foc que llumenejava amb claror esmortuïda la cambra, s'hi veia, penjant dels calamastres, una olla tota fumada, en la qual es coïa el companatge que menjaven en aquella diada per a sopar, perquè era festa grossa.

El padrí, privant-se d'anar a fer el petricó a l'Hostal nou i amb tres o quatre cèntims més, comprà una llesca de pa blanc, tres mitges preses de xocolata i una tauleta de torrons d'avellana, per a donar una alegria a la mainada; ja fou per l'avi un gran sacrifici deixar el costum de les festes anyals, però com que els diners no arribaven per a tot, preferí mortificar-se ell per donar una alegria als seus néts.

Els noiets, tot cantant "Tió, tió, porta'ns torró, pel naixement de Nostre Senyó", donaven cops de bastons, amb grans garrots, a una rabassa, baumada pels banya-ricards; tot seguit deien un Parenostre davant d'una estampa, enganxada amb llevat a la porta, com els havia dit el padrí, i després cridaven amb entusiasme "Pa blanc!" o ensenyaven amb gestos d'alegria mitja presa de xocolata, o exclamaven illusionats, amb delirets de goigs: "Torrons... torrons!"...

Al redós d'una gran clotada, sola i trista, hi jau una caseta.

Alça, com crit de misèria, ses trencades teules, en l'obac més rònc de la muntanya; de Sant Miquel a Sant Vicens no rep l'escalf d'un raig de sol...

El bosc està silenciós; les remors han emmudit, al tirar la fosca son negre mantell en la boscuria; els estels espuirgen en el firmament. El fred, gebrant l'aigua, ha fabricat en els torrents artístiques candeles de glaç que pengen d'entre la molsa.

El bosc està silenciós, ben quiet; només es senten de tant en tant uns crits feréstecs que es responen; l'un surt del clot, l'altre del cingle; són l'udol de la guilla i el cant del mussol.

Aquests cants feréstecs han callat, ofegats per altres de tendres, que sembla que criden a festa; ara s'ouen crits més alegres, notes de goig delirant; veus tendres com d'àngel, que surten d'una casa miserable que està tota sola al mig del desert, d'una casa petita i negra que a voltes només l'enblanquina un raig de lluna...

Són els esplais d'un goig esclatant de la mainadeta de la Talaia, que alternen amb la veu apagada i tremolosa d'un vell que entona el *Divino*.

En l'aubada del dia dels Reis altra volta ressonen pel bosc delirets d'immensa alegria, més expressius encara, que desperten els ocells que esvolatxegen pel mig del brancam de l'aulinar.

O sinó perquè els roures estan desfullats, diríem si són els refilets del rossinyol els cants joiosos de la mainadeta de la Talaia.

LLUÍS TORRAS I NATÓ

Olot.

El tunc que tan tunc

(popular)

—Anem, pastors, a Betlem;
caminem, anem, anem.

Allà farem sardaneta,
tunc que tan tunc;
allà farem sardaneta,
tunc que tan tunc
que tan tunc que tan teta.

—Si l'àngel no és mentidè,
bé sé jo on el trobaré:
allà en aquella coveta,
tunc que tan tunc,
allà en aquella coveta,
tunc que tan tunc
que tan tunc que tan teta.

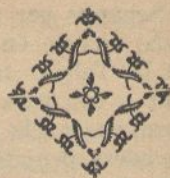
—On aneu, o gent de Déu,
sense esclops amb tanta neu?

—Si l'Infant no té robeta,
tunc que tan tunc,
si l'Infant no té robeta;
tunc que tan tunc
que tan tunc que tan teta.

Avis als subscriptors: A fi que tots els que intervenen en la confecció de CATALUNYA SOCIAL puguin gaudir completes les festes de Nadal, i donat l'esforç que representa el present número extraordinari, deixarà de publicar-se l'edició de nostre setmanari corresponent al dia 26 del corrent. * Aquest número-almanac serà el que tanqui cada any la col·lecció de CATALUNYA SOCIAL. * * Felic any nou en la pau de Crist!

OCTUBRE

1 <i>Divendres.</i>—El St. Angel Custodi del Regne; St. Remigi, b.; St. Gregori d'Armènia, b. i mr. 2 <i>Dissabte.</i>—Els Sants Angels de la Guarda; St. Teòfil; St. Oleguer, b. i mr. 3 ✕ <i>Diumenge XIX després de Pentecosta.</i>—St. Candi, mr.; Sta. Florència, mr. 4 <i>Dilluns.</i>—St. Francesc d'Assís, fdr.; St. Donat, monjo; Sta. Aurea, verge i mr. 5 <i>Dimarts.</i>—St. Plàcid, mr.; St. Atilà, b.; St. Faust, monjo i mr.; Sta. Erímia, ab. 6 <i>Dimecres.</i>—St. Bru, fdr. de l'Orde Cartoixana; St. Pardulf, ab.; Bt. Ot, monjo. 7 <i>Dijous.</i>—La Mare de Déu del Roser; Sant Marcellí, p.; St. Martí, ab.; Sta Osita, vg. i mr. 8 <i>Divendres.</i>—Sta. Brigida, vda.; St. Simeó el Just; Sts. Badiló i Eulogi, abs. 9 <i>Dissabte.</i>—St. Dionís Areopagita, b., i companys mrs.; St. Joan Lleopard. 10 ✕ <i>Diumenge XX desp. Pentecosta.</i>—La Mare de Déu del Remei; Sant Francesc de Borja. 11 <i>Dilluns.</i>—La Maternitat de la Verge Maria; Sant Nicasi, b. i mr.; Bt. Enric, monjo. 12 <i>Dimarts.</i>—La Mare de Déu del Pilar; Sant Ramir, mr.; St. Eustaqui, ab. 13 <i>Dimecres.</i>—St. Edurad rei; Sant Florenci, màrtir; Sts. Venanci i Maurici, abs. 14 <i>Dijous.</i>—St. Calixte, p. i mr.; St. Gaudenci, b. i mr.; St. Bucard, b.; Sta Angradema, ab. 15 <i>Divendres.</i>—Sta. Teresa de Jesús, carmelita, verge i fdra.; St. Antioc, b.; St. Bru, b. i mr. 16 <i>Dissabte.</i>—La Puresa de la Mare de Déu; St. Galderic, pagès del Rosselló.	17 ✕ <i>Diumenge XXI després de Pentecosta.</i>—Sta. Heduvigis, vda. i monja; St. Florentí, b. 18 <i>Dilluns.</i>—St. Lluc, ev.; Sta. Quimina, mr.; St. Bern, arq.; St. Teobald, monjo. 19 <i>Dimarts.</i>—St. Pere d'Alcàntara, franciscà; St. Varó, soldat; Sts. Odin i Savinià, ab. 20 <i>Dimecres.</i>—St. Joan de Kenty, prev.; Sant Màxim, mr.; Sta. Irene, verge i mr. 21 <i>Dijous.</i>—St. Hilarió, ab.; Sta. Ursula, verge i mr.; St. Mauró, ab.; St. Bertold, monjo. 22 <i>Divendres.</i>—Sts. Córdula i Cándida, verges i mrs.; Sta. Maria Salomé; St. Simplicí, ab. 23 <i>Dissabte.</i>—St. Pere Pasqual, mercedari, b. i màrtir; Sts. Lertadi i Bertadi, ab. 24 ✕ <i>Diumenge XXII després de Pentecosta.</i>—St. Rafael Arcàngel; St. Martirià, b. i mr. 25 <i>Dilluns.</i>—St. Crisant i sa esposa Sta. Daria, màrtirs; St. Bonifaci, p. i mr. 26 <i>Dimart.</i>—St. Evarist, p. i mr.; Sts. Llucià i Marcià, mrs.; St. Humbert, monjo. 27 <i>Dimecres.</i>—Sts. Vicens, Sabina i Cristeta, germans, mrs.; Sts. Colman i Dobon, ab. 28 <i>Dijous.</i>—Sts. Simó i Judes Tadeu, aps.; St. Fidel, mr.; St. Floribert, b. 29 <i>Divendres.</i>—St. Narcís, mr.; St. Donat; Sant Teodor, ab.; St. Germà, monjo. 30 <i>Dissabte.</i>—St. Claudi, mr.; St. Marcel, centurió; St. Froilà, b.; St. Esteve, ab. 31 ✕ <i>Diumenge XXIII després de Pentecosta.</i>—St. Quintí, mr.; Sta. Lucila, verge i mr.

Les aigües del setembre hauran refredat la terra, esfullant les flors dels jardins; però heus aquí que el sol daura els camps i les muntanyes i octubre somriu com si passés pel món una alenada de vida.

Es, però, la revifalla de la mort. Vindran els vents freds i les fulles rodolaran per terra.

La Mare de Déu del Roser brilla com un estel en mig de la boira.

El pare vora l'esposa i els fills van desgranant el rosari i la llar s'omple de pau i l'esperit de llum.

Sota el cel d'octubre passa Nostra Senyora del Pilar amb l'infant Jesús als braços i Santa Teresa de Jesús amb el cor roent com una flama.

La Sagrada Familia

Boix del segle XVI

En temps de les vaques grasses

En escrits anteriors, comentava el Codi Rus del Treball, i esmentava la part principal que entre nosaltres tenia un estament obrer d'antiga història, estament obrer que era l'espill on s'enmirallava la classe obrera catalana per portar a la pràctica la dictadura del proletariat.

Quelcom més esmentarem referent a la Federació d'Obrers Boters, tot fent una mica d'història retrospectiva, força interessant, car pocs són els que han escrit referent a aquest estament, no donant-li cap classe d'importància en el moviment social obrer de Catalunya i d'Espanya.

En quasi tot l'escrit fins ara, pocs són els que van a la part real i pràctica de les actuacions. Considerem nosaltres que a l'ensem que doctrina, pensaments, idees, cal remarcar fets on es concreta la vida, la vida de relació social, i aquesta vida de relació marca la història, de les lliçons de la qual han de tenir esment no tan sols els que viuen aquells fets, sinó també els que ens han de succeir.

Molts són els que s'han ocupat dels fets ridículs i estrambòtics d'aquells *nous rics* que la guerra portà a un nou estat, i que, no sabent què fer dels diners, els esmerçaven a tort i dret, sense solta i sense profit.

Avui, ja és acabada o està a les acaballes la classe de *nous rics*, i altra volta i de mica en mica van tornant d'allí on sortiren, carregats de nafres i de malastrugues, després d'haver tastat la llepolia dels diners guanyats sense afany ni suors.

S'han ridiculitzat prou aquella mena de gents, a les quals venia gran la riquesa, car els venia com anell al dit l'adagi català: "Que de porc i de senyor se n'ha de venir de mena", i aquell altre refrany: "El que fa senyor al senyor no són pas els seus diners, sinó la seva educació". No volem pas donar a la publicitat el que en aquella època de vaques grasses feren les classes menestrals, mes sí pot tenir algun interès el que feren alguns pocs estaments obrers, i molt particularment els boters, llevat de poques i honroses excepcions.

L'exemple dels de dalt s'encomanà als de baix i així simultanejant el treball amb la disbauxa, allò de cobrar a la setmana 30, 40 i 50 i més duros els boters, treballant a preu fet i cobrant un sobrepreu que arribava al 60 i al 80 per 100 i fins al 100 per 100 dels preus establerts per la Federació, la Tarifa dels quals, impresa per la classe i que demés de tenir-la en llur poder cada treballador, havia de regir en tots els tallers de l'ofici, augmentada amb els susdits tants per cent, amb el consentiment tàcit de la societat, és cosa inversemblant i que no tenia raó d'ésser, si no hagués estat en aquells temps de vaques grasses, de trista recordança, car portà més malvestats que no pas benifets.

Aquelles dues centes, dues centes cinquanta, tres centes i més pessetes setmanals, en ésser posades en les mans dels obrers boters, ja dic salvant honroses excepcions, eren ferro roent que abrusava i com a

tal al cap de poques hores no en restava ni guspira.

Els obrers que anaven a treballar el dilluns o eren els que arreconaven llur guany, que eren els menys, o bé aquells a qui el vent de la disbauxa i la platxèria havia eixugat les suors de la setmana. Calia, doncs, tornar al treball per a demanar al patró un avenç de cinquanta o més pessetes per a passar la setmana, per a no morir-se de fam.

Altres esperaven els dimarts de cada setmana per a recomençar la tasca, comptant que amb quatre dies o a tot estirar quatre i mig ja tenien el guany de consuetud, perllongant d'aquesta manera els dies de vaga voluntària, per anar de *Gallo*, com vulgarment s'anomenava als qui no tenint prou de part del disbaix i diumenge, encara volien esmerçar el dilluns a llençar tots els diners que retenien i els feien nosa a la butxaca.

Prou se'ls deia i repetia que allò era una nuvolada que ben aviat passaria, car no tenia raó d'ésser aquell fastuós repartiment de diner; que al temps de les vaques grasses succeiria el de les magres, que un cop emplenats els mercats de consum i satisfetes les necessitats momentànies, a més de la misèria i penúria que forçosament patirien tots els països, que vindria la crisi, mes de tot això poc cas en feien i així es veia com rodolaven els diners sense valor dé cap mena.

Jo recordava casos semblants a aquell en que, fent consideracions als obrers boters, els esmentava el que els meus ulls havien vist, en ocasió de les grans obres que una companyia de Biscaia va emprendre als salts d'aigua de la Hidràulica del Fresser.

A Caralps, Ribes, havia vist de prop la disbauxa d'aquells obrers miners, els quals, amb els *preus fets*, havien arreconat tres o quatre cents duros exposant-se a cada moment la vida, treballant dalt de cinglers de tres cents metres d'alçària.

El valor que donaven als billets de Banc era tal, que els feien servir per a encendre un cigar. A manca de caixa d'estalvis, eren els hostalers qui guardaven les soldades, tenint-les a llur disposició per a anorrear-les el dia de la quinzena que feien festa.

M'havia contat un viatjant de comerç, que a Astúries, a Oviedo i Gijón, en el temps de la guerra, els obrers minaires, sense mirament de cap mena, amb la mateixa roba del treball es collocaven en els vagons del ferrocarril, deixant perduts els vagons de luxe.

M'havien així mateix contat que uns quants obrers minaires, aquests ben abillats, s'havien instal·lat a un bon hotel de Gijón, donant per endavant una forta quantitat al patró perquè aquest portés el compte fins que s'hagués acabat llur bestreta, que aleshores, havent ja portat la vida de burgès, ja n'estaven satisfets i tornarien a la tasca de minaires.

Pel que fa referència als boters era corrent a la nostra ciutat i fora d'ella gastar els diners en tiberis i altres excessos. Treballador hi havia que es malversava setanta i vuitanta pessetes en unes sabates

per a complaure la seva esposa. Un altre compra un piano nou i flamant, perquè la seva filla de nou anys pogués aprendre de música. Altres de fora de Barcelona anaren en comissió a trobar al cap d'estació del F. C. perquè els posés un tren especial per a anar a passar la nit de platxeri a la capital i tornar al matí a la vila.

El cap d'estació, esverat, els assabentà que aquell desig els costaria molts diners, i ells respongueren que d'allò no n'havia de fer res, que no li preguntaven.

Una copa de vermut presa al nostre Paralel, que val al més cinquanta cèntims, els costava cinc duros d'autotaxis.

La cooperativa obrera "La flor de maig" té en propietat una granja; doncs bé, aquesta casa de salut i d'esplai havia estat testimoni de festes i tiberis epicuris, on' algun comensal golafre, per poder men-

jar amb més facilitat, es preocupava de buidar l'estómac amb el vòmit, i així satisfer la gola.

Amb el que hem dit n'hi ha ben bé prou. Quatre anys han passat d'aquella bogeria. Quatre anys porten els boters de vaques magres; i tan magres, que els qui tastaren la disbauxa han hagut forçosament de tastar la més espantosa misèria.

Moltíssims han deixat l'ofici, i els un per un cantó, els altres per un altre, han restat els vells que no podien fer altre feina.

D'allò en queda un record ben esfumat. per cert. Semblava que bona part de la humanitat hagués perdut el cervell; ara anem purgant tot allò i no ens queixem pas, que de pitjors en vindran.

El *Mane, Tecel, Fares* del Profeta Daniel plana damunt el continent europeu. Veritablement, *digitus Dei est hic!*

J. GUILERA VILLARREAL

Cançó de Nadal

Vora la mula i el bou
poseu palla neta.
Deixeu encès el fanal
i la porta oberta.

Avui vindran els pastors
amb rabadà i gralla,
i els gossos color de llop
que al llop planten cara.

Abrandeu un foc ben gros
i vetlleu les flames,
que ve la Nit de Nadal
i les vol ben altes.

I aquella rosa que al tany
s'està, fredolica,
me la colliu tany i tot
que és esfulladissa.

Aquella rosa de neu
que nasqué tardana,
quan el sol escalfa poc
i són nus els arbres,

I el cel és tot argentat
al tombar la tarda
i a l'oliverar grisenc
l'oliva se glaça.

Parareu taula aviat
amb blanca estovalla;
m'hi posareu el bon pa
ros de la fornada.

I en un pitxer de cristall
vui la rosa clara,
la rosa color d'hivern
tota esborronada.

Posareu mon beire d'or
allà al cap de taula;
me l'omplireu del bon vi
que l'ànima escalfa.

Que em siguin tots al voltant
quan a taula sigui.
si arriba un pobre, direu
que ja l'esperava.

Avui neixerà l'Amor
que a tots s'encomana,
i ens donarà el bell somris
per tota l'anyada.

I ens donarà la bondat
si algun cop ens manca;
i a flor de nostres dolors
posarà la Gràcia.

F. SITJÀ i PINEDA

L'eficàcia de l'Any Sant

Com sempre que s'anuncia la celebració d'un Any Jubilar, l'expectació creix universalment a mida del magne esdeveniment. Les sospites, els recels, els auguris, prenen totes les formes de la desconfiança, preparant a les grandioses solemnitats que l'Any Sant comporta, una atmosfera enrarida, poc propícia.

No cal dir si els enemics de l'Església procuren aprofitar-se d'aquest estat d'ànim per fer el buit a l'Any Sant i restar-li gent, sabent, com saben, que l'èxit d'aquesta universal professió de fe i ostentació pública de religiositat, està, cabalment, en l'abundància de fidels pelegrins i en el fervor amb què practiquen les prescripcions jubilars.

Tota mala llei d'armes s'ha esgrimit per tal de fer fracassar el Jubileu de l'Any 1925.

La primera arma fou una de les més suaus, però més mortíferes, amb què avui dia compten els enemics de l'Església: la conspiració del silenci. No parlar de l'Any Sant. No dar-li importància. Parlar-ne, si cal, com si tal cosa, amb menyspreu, irònicament.

Esmossada aquesta vil arma de la impietat sectària per la colpadora realitat dels fets, n'empraren una altra de més vil, si cap: la de la por. Noves falses, rumors fatídics, prediccions fatals, informacions tendencioses...

Feta a bocins aquesta insidiosa nova arma (vella com és!), l'esperit maligne prompte n'inventà una altra: "Itàlia no estava per brocs". La guerra civil anava a encendre's, ja s'arborava. Els feixistes atacaven els instituts catòlics (i alguna cosa d'això hi hagué, per desgràcia, i a honor de la veritat sigui dit). Hi havia perill d'anar a Roma!

No s'atreviren a dir els nostres enemics que no hi anava ningú perquè, sens dubte, es recordaren que hi ha mentides contraproduents.

Des de la solemníssima obertura de la Porta Santa per la Santetat de Pius XI no ha parat, ni para, la corrua atapeïda de gent cristianes eixides de tots els punts cardinals del globus, obeint a la veu del Papa, per a guanyar a Roma el Sant Jubileu del veritable any de gràcia de 1925.

Aquests són els fets.

Així com abans d'haver-hi ferrocarrils els Anys Jubilars omplien de pelegrins les grans vies romanes — que des de la capital del món que sempre fou Roma, unien les principals encontrades de la terra — per tal de guanyar el Sant Jubileu, ara, per mitjà dels ferrocarrils, i esmerçant, com abans, els vaixells quan són necessaris, han fet i fan via a Roma milions de romeus.

I per espai d'un any, de dia i de nit, per terra i per mar, en tota mena de vehicles, des del clàssic i humilíssim cotxe de Sant Francesc, fins el superb i novíssim dirigible, de totes les parts del món han fet cap a la Ciutat Santa per al dit sant fi i per veure el Papa, persones de tot llinatge i condició social i àdhuc de diverses confessions cristianes. Moviment tan universal i de tan potentíssima dinàmica

religiosa solament és capaç de promoure'l i portar-lo a bon terme una potencialitat espiritual com la del Pontificat Romà.

I val a dir-ho. En la immensa majoria dels pelegrins, el desig d'aprofitar-se de les gràcies innumbrables de l'Any Sant anava conjunt, si no superat, per les ganes de veure el Papa.

Veure el Papa!

N'hi havia fam de veure el Papa, el gran Papa Pius XI.

En cap cosa no es veu tan clara i manifesta la providència de Déu envers l'Església catòlica, com en la perfecta adequació de les dots dels Sumes Pontífexs a les necessitats del temps a què han de proveir.

Nosaltres hem vist ocupar la seu pontificia a Pius IX, a Lleó XIII, a Pius X, a Benet XV, i a Pius XI, feliçment regnant.

Pocs segles més calamitosos per a l'Església que els dos en part viscuts per nosaltres. Que fàcil ens fóra ara de comprovar aquesta meravellosa adequació si el temps i l'espai ens ho permetessin! Si ara visquessin el P. Lacordaire o el Marquès de Valdegamas, quines pàgines de més sobirana eloqüència no escriurién sobre aquesta providencial adequació!

No n'hi ha hagut cap, dels milions de pelegrins que han anat a Roma aquest Any Sant, que no hagi visitat el Papa.

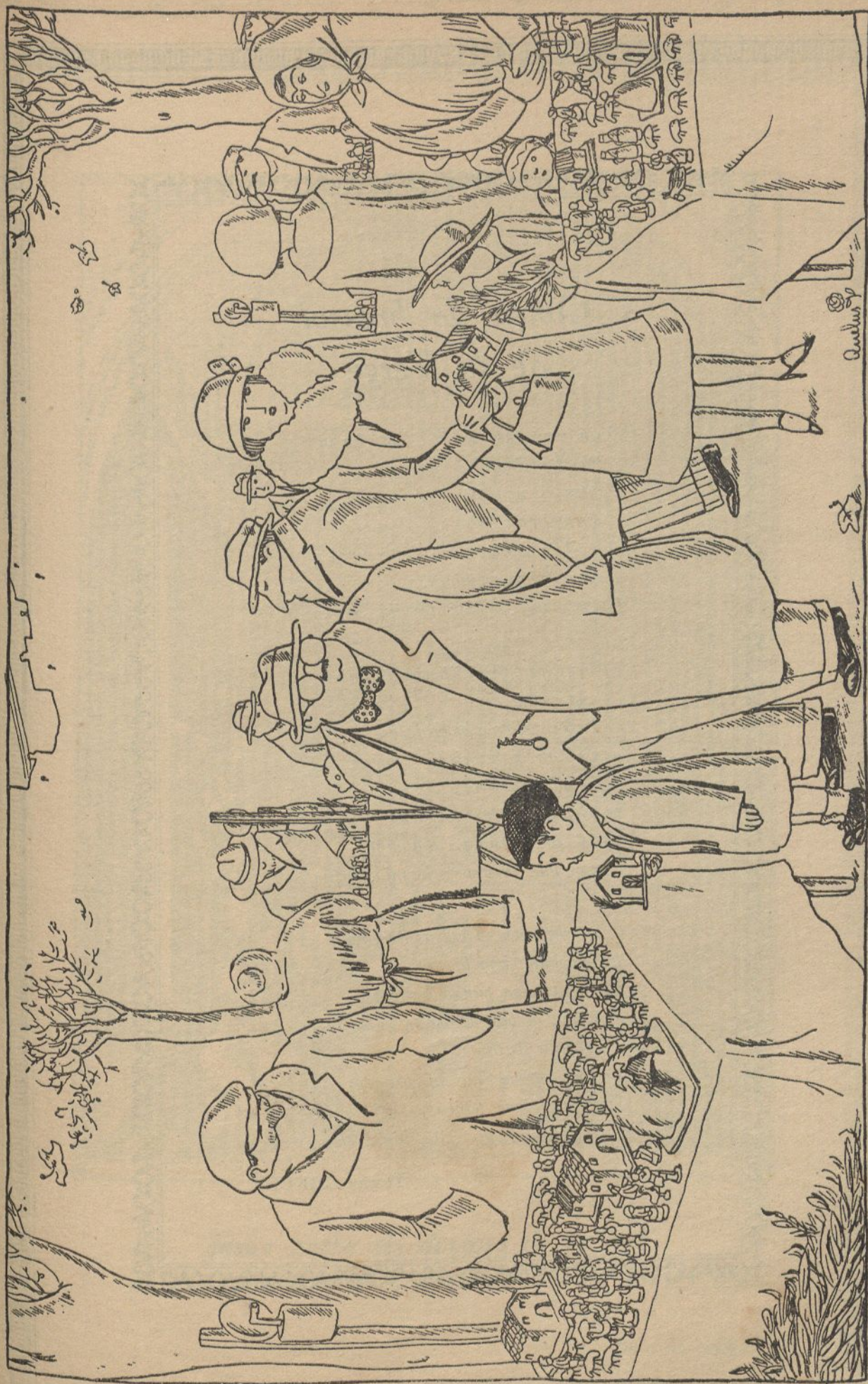
Com més els poders de les tenebres s'esforcen a denigrar el Papa i anorrear el Papat, més s'esmeren els fidels, àdhuc sense dar-se'n compte, com moguts per un extraordinari instint de conservació, a estimar el Papa, a enaltir el Papat.

Aquest és un dels fruits principals de l'Any Sant.

Però, demés d'aquest fruit saborosíssim, verament regenerador de l'esperit de l'Església, n'hi ha tants d'altres de fruits de l'Any Sant — prescindint dels de caràcter individual i àdhuc social — que no ens atrevim tan solament a indicar-los: la manifestació palesa de l'admirable unitat de tota la jerarquia eclesiàstica en comunió amb la Santa Seu; la visible i universal comunió de tots els fidels del món en una mateixa fe i en una mateixa disciplina; el revifament de la vida cristiana; l'atansament a la Càtedra de Pere de tots els homes de bona voluntat i totes les esglésies cristianes; el prestigi immens del Papat a tot arreu del món; la seva influència moral reduplicada amb motiu de l'Any Sant; la comunicació i intel·ligència dels catòlics entre ells per a la comuna acció; la prodigiosa extensió i la magnífica apoteosi de l'esperit i l'obra missional; l'atmosfera de pau difosa per totes parts que ha preparat i fet possible la pau de Locarno i les noves directrius pacifistes de la política mundial...

Vulgui Déu que al vinent Any Sant, els fruits produïts pel que tan falaguerament i solemnement fi-neix ara, hagin donat el cent per u, renovellant cristianament la societat humana i preparant el definitiu regnat social de Crist.

JOSEP JENÉ CONGOST

BARCELONA PINTOESCA

Cançó de bressol de la Verge

*Quin vent més fred! L'estrella alta
llu tremolant.*

*Contra el meu pit la teva galta,
dorm, mon Infant.*

*Que el món glaçat no t'encomani
la seva pobra tremolor.*

Dorm, mon Infant; dormiu, Senyor.

*El vent que allisa l'herba freda
o la remor
de les esquelles a la cleda
se us han endut el son, Senyor?*

*Dormiu, Senyor:
en cloent l'ull us vetllaria
l'estel que és sang i diamant.
Dorm, mon Senyor; dormiu, Infant.*

*O, tresor meu, potsè us deixonda
la meva llàgrima lliscant?*

*Em sento una punxada fonda,
d'espina, al cor. Dormiu, Infant.*

*Dormiu, Infant:
que les espines que us coronen
es tornin blana tebior.
Dorm, mon Infant; dormiu, Senyor.*

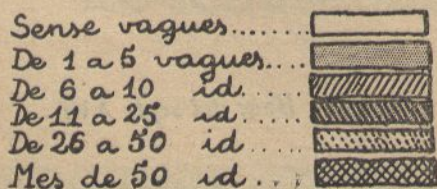
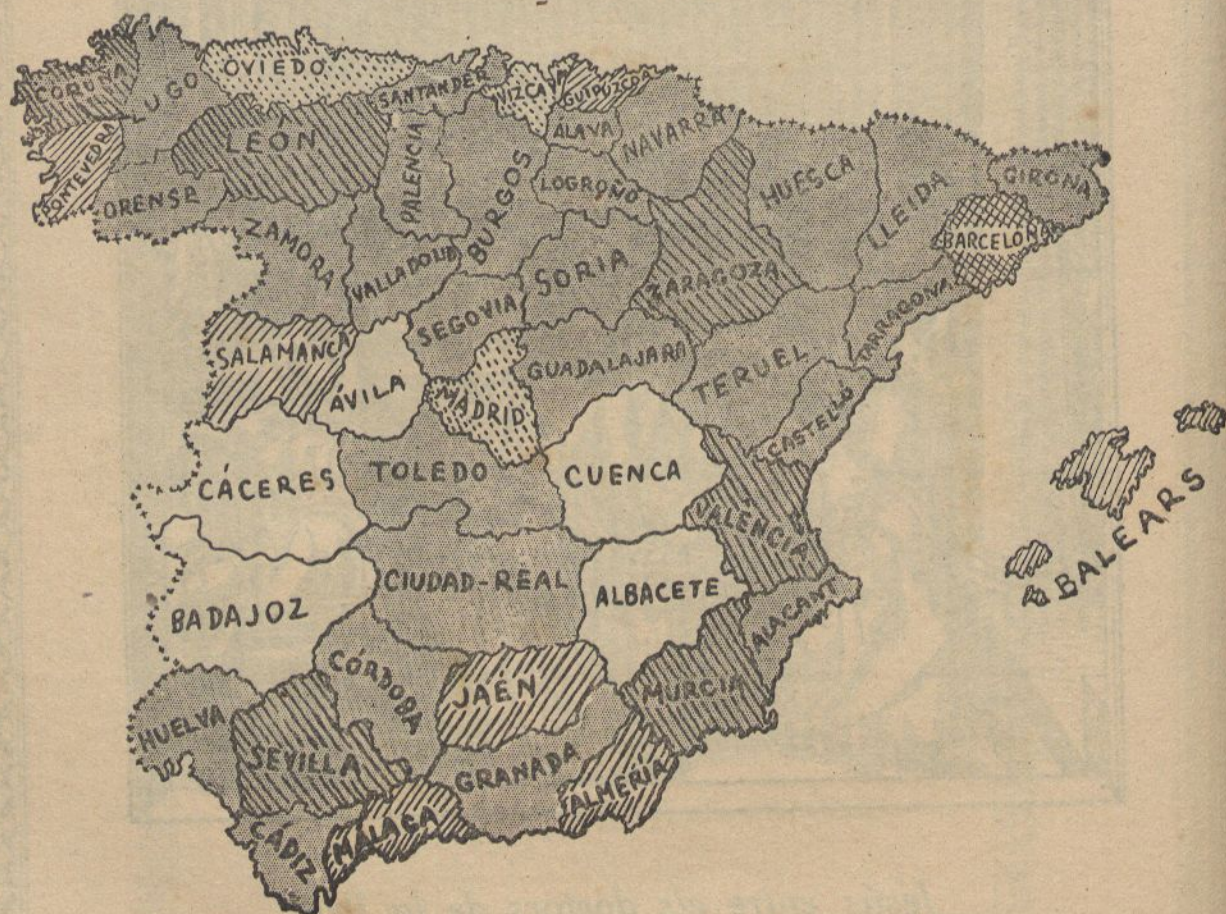
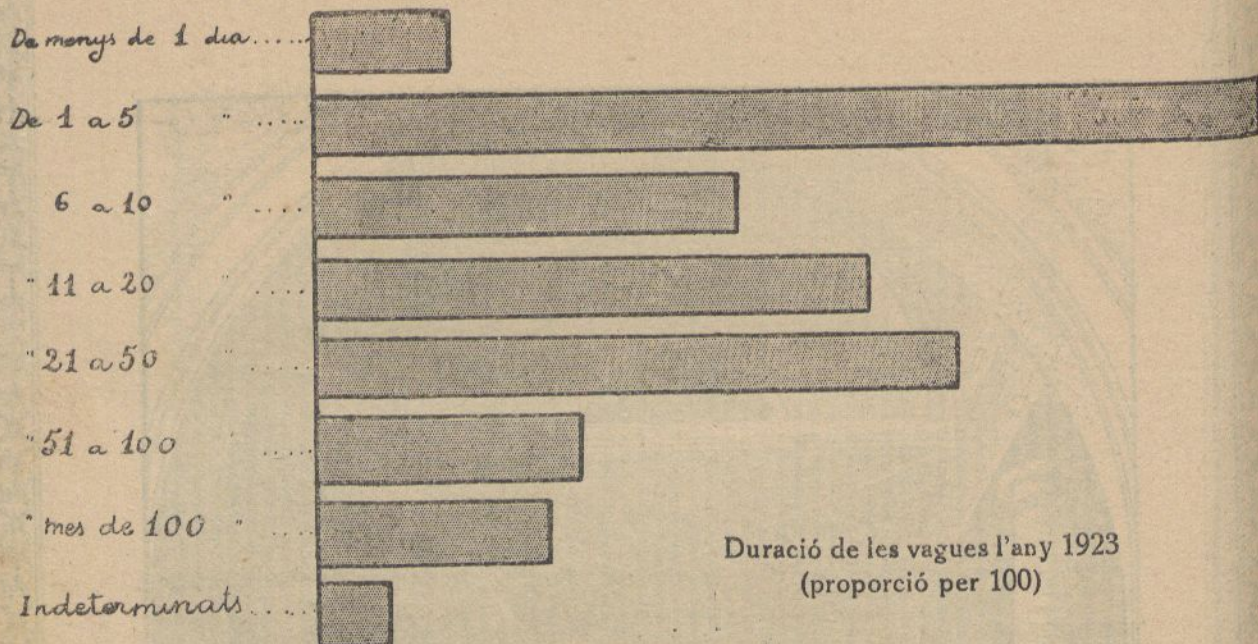
TOMÀS GARCÉS

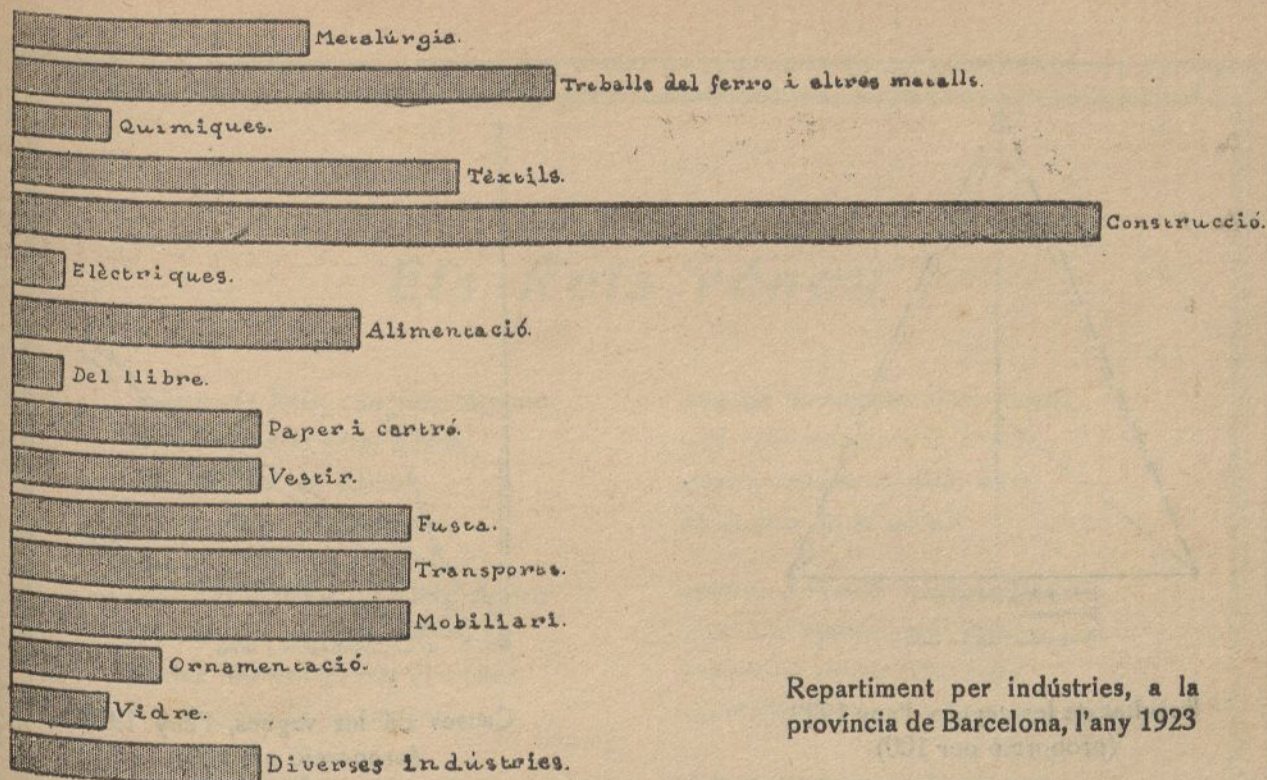
Jesús entre els doctors de la llei

Boix del segle XVI

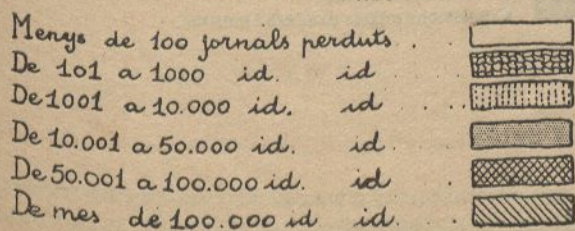
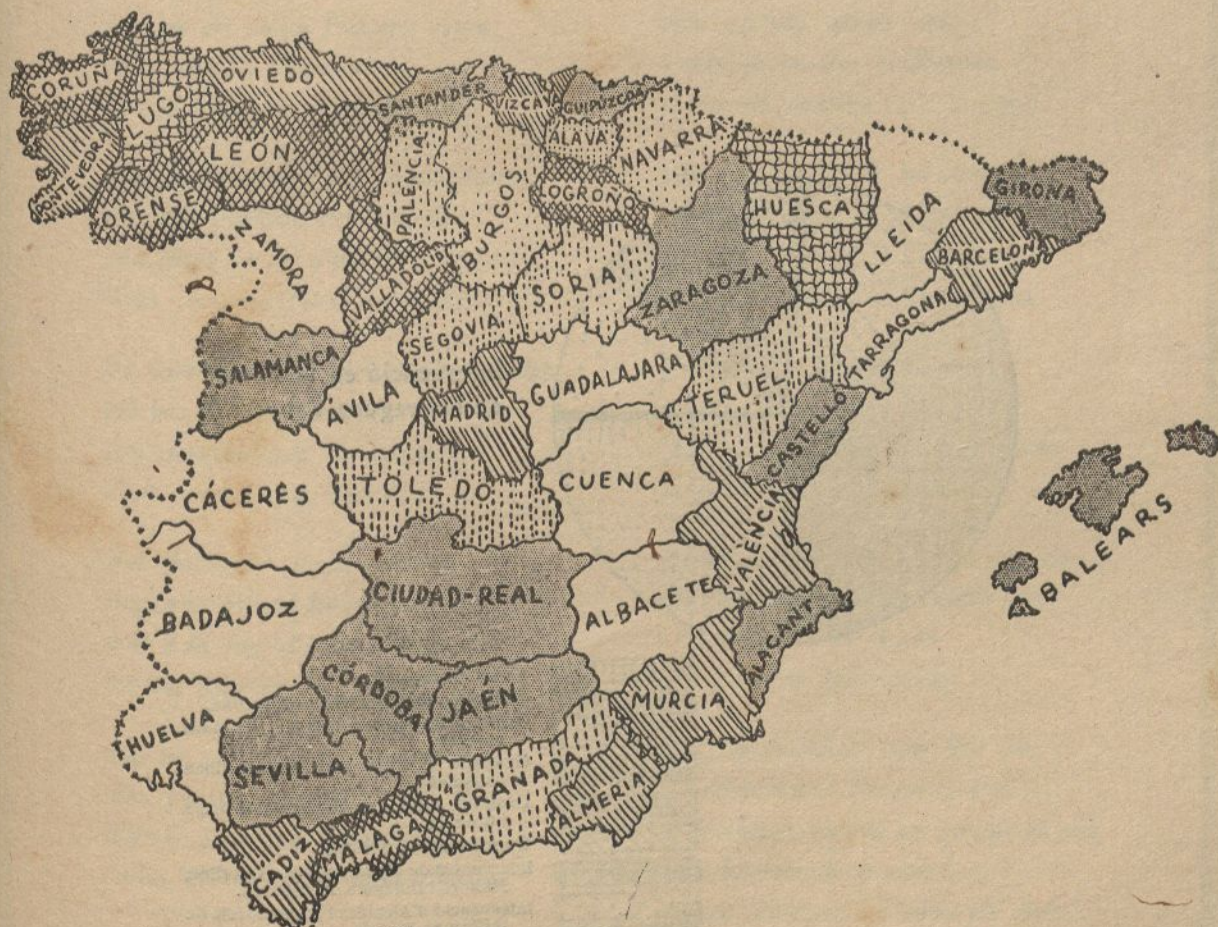
La vida del Treball

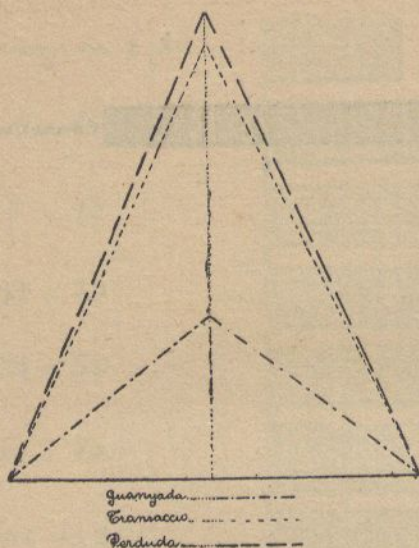
Repartiment territorial de les vagues
l'any 1923

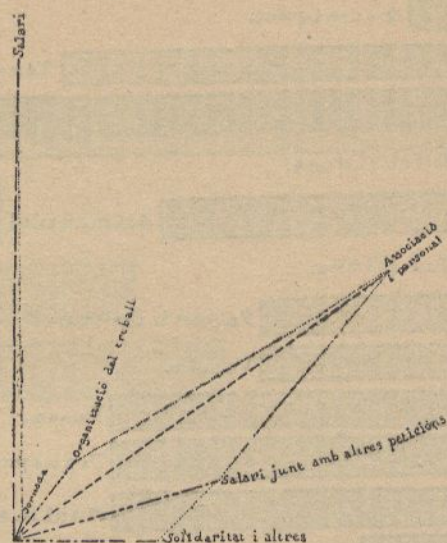
Repartiment per indústries, a la província de Barcelona, l'any 1923

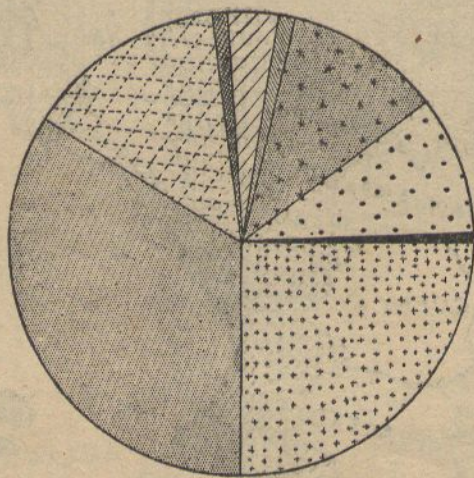
Distribució per províncies dels jornals perduts l'any 1923

Resultat de les vagues, l'any 1923
(proporció per 100)

Causas de les vagues, l'any 1923
(proporció per 100)

Intervenció en la solució
de les vagues, l'any 1923

- Sense intervenció.
- Gestions directes d'obres i patrons.
- Gestions de patrons amb Associacions obreres.
- Gestions d'obres amb Associacions patronals.
- Gestions entre Associacions patronals i obreres.
- Conciliació i Arbitratge.
- Intervenció de Governadors, Autoritats Militars i Delegats del Govern.
- Intervenció d'Alcaldes i Junes locals de Reformes Socials.
- Comissions mixtes d'obres i patrons.

Els Reis vénen

*Vénen els Reis, van fent llur via
seguint l'estela resplendent,
embolcallats de poesia
i d'un subtil encantament*

*Oh! Rei Melcior, la barba vostra
tota beutat, tota blancor,
fa que tingueu gebrat el rostre
per la gebrada de vellor;*

*com la gebrada matinera
que en els obacs l'hivern estén.
és crepitant, és encisera,
té un lluminós tremolament.*

*Oh! Rei Gaspar, per vostra testa
els rulls llueixen com l'or fos,
són claps de sol d'un jorn de festa,
d'un jorn de festa esplendorós;*

*les vostres mans, suauement colrades
pel bes del sol amorosit,
són guardadores benaurades
d'un donà etern, indefinit.*

*Rei Baltasar! vostra mirada,
fosforescent en la foscor,
don a la faç, d'èban tallada,
tot un aspecte de terror;*

*més no sou tal, sou tot tendresa;
rieu per res amb riure intens;
llavors esqueixa la negresa
l'alba brillor de vostres dents;*

*sou els monarques d'un imperi
que resplendeix en la foscô;
vostre reialme és bell, eteri,
és el país de la il·lusió;*

*vostres persones consagrades
sols són visibles pels infants,
i encar les veuen difumades
en els llurs somnis plens d'encants.*

*Vénen els Reis per la planura
tota nevada, arreu, arreu,
i mentre passen, la Natura
té un viu panteix sota la neu;*

*van pels pinars de les carenes,
i un vent ignot fa blincà els pins;
van vora el mar, i les sirenes
vénen cantant d'aigües endins.*

*Van fins la llar de la masia
per llogarrets i per ciutats.
Allà on ells són, la lluna envia
més lluminoses claredats.*

*Vénen els Reis com cada anyada
per fer somriure els infantons,
i tornaran en tal diada
per futurals generacions.*

*Ells, immutables, fan llur via
tot despreciant humanes lleis.
Dels llunys palaus on somni hi nia,
embolcallats de poesia...
Vénen els Reis... Vénen els Reis...*

JOSEP M. GIRONA

NOVEMBRE

- 1 ✕ *Dilluns.*— La Festa de Tots els Sants; St. Benigne, prev. i mr.; St. Floribert, ab.
- 2 *Dimarts.*— La Commemoració de Tots els Fidels Difunts; Sta. Esutàquia, verge i mr.
- 3 *Dimecres.*— Bt. Ermengol, b.; Bt. Pere Almató, mr.; St. Malaquies.
- 4 *Dijous.*— St. Carles Borromeu, card. i arq.; St. Vidal, mr.; St. Girard, i Bt. Enric. monjos.
- 5 *Divendres.*— St. Zacaries i Sta. Isabel, pares de St. Joan Bta.; St. Salomó, rei i monjo.
- 6 *Dissabte.*— St. Sever, b. de Barcelona i mr.; Sants Lleonard i Apuà, monjos.
- 7 ✕ *Diumenge XXIV després de Pentecosta.*— Sts. Ernest i Fortià, mrs.; St. Climent, b.
- 8 *Dilluns.*— Els quatre Sts. Coronats, mrs.; Sever, Severià, Carpòfor i Victori, germans.
- 9 *Dimarts.*— La Dedicació de l'Arquebasílica del Salvador o de St. Joan de Latran.
- 10 *Dimecres.*— St. Andreu Avelí, teatí; St. Just, bisbe; St. Verembald.
- 11 *Dijous.*— St. Martí, b.; St. Toribi, de Liebana; Sts. Bertuí i Honorat, monjos.
- 12 *Divendres.*— St. Martí I, p. i mr.; St. Millà o Emilià de la Cogulla, ab.; St. Livi, b. i mr.
- 13 *Dissabte.*— St. Didac d'Alcalà, franc.; St. Estanislau de Kotska, jesuïta; St. Eugeni, arq.
- 14 ✕ *Diumenge XXV després de Pentecosta.*— El Patrocini de la Mare de Déu; St. Josafat.
- 15 *Dilluns.*— La Mare de Déu de la Providència; St. Eugeni I, arq. i mr.
- 16 *Dimarts.*— St. Albert el Magne, b.; St. Elpidi, mr.; St. Edmund, arq.; St. Omar, ab.
- 17 *Dimecres.*— Sta. Gertrudis la Magna, verge; St. Gregori Taumaturg; St. Iscle, mr.
- 18 *Dijous.*— Sant Romà, màrtir; Sant Ot, ab. de Cluny; Bt. Ricard, ab.
- 19 *Divendres.*— Sta. Isabel, vda., reina d'Hongria; St. Poncià, p. i mr.
- 20 *Dissabte.*— St. Fèlix de Valois, fdr.; St. Octavi, soldat, mr.; Sts. Eudon i Lleó, abs.
- 21 ✕ *Diumenge XXVI i darrer després de Pentecosta.*— Sant Gelasi I, p.; St. Columbà, ab.
- 22 *Dilluns.*— Sta. Cecília, verge i mr.; St. Filemon, mr.; St. Ricard, ab.
- 23 *Dimarts.*— St. Climent I, p. i mr.; Sta. Felicitat, mr.; St. Laman, monjo i mr.
- 24 *Dimecres.*— St. Joan de la Creu, fdr.; St. Crisògon, mr.; Sts. Severí i Mari, monjos.
- 25 *Dijous.*— Sta. Catarina d'Alexandria, verge i mr.; St. Gonçal, b.; St. Adelard, monjo.
- 26 *Divendres.*— St. Silvestre, ab.; St. Pere Alexandrí, b. i mr.; St. Conrat, b.
- 27 *Dissabte.*— St. Rufi, b.; St. Virgili, b.; Santa Bitilda, vda. i monja.
- 28 ✕ *Diumenge I d'Advent.*— Sant Ruf, mr.; Sta. Faustina, verge i mr.; St. Gregori III, p.
- 29 *Dilluns.*— St. Sadurní, b. i mr.; Sta. Ihumina, verge. St. Radbord, b.; St. Brandan, ab.
- 30 *Dimarts.*— St. Andreu, ap.; Sta. Justina, vg. i mr.; St. Guillem, ab.; St. Jospert, monjo.

Les campanes ploreu. La lluna argenta els camins del cementiri i reposa damunt la fredor de les tombes.

Els mundans teixeixen corones i els cristians tenen als llavis la mel de l'oració.

Damunt la terra plana una gran tristesa. El cel és gris i la boira fa tornar ingràvides les muntanyes.

Ploreu, campanes, ploreu, que la mort passa per la terra amb la dalla occidona a la mà!

Entre la boira es veuen brillejar com dos estels els ulls clars de Santa Cecília. En els arbres vibra un cant dolç com el xerroteig d'una font.

Es l'Angel de la Guarda que canta amb una corona de roses a la mà.

Llibres nous

LOS GOIGS A CATALUNYA EN LO SEGLE XVIII. *Recull d'estudis crítics ab un centenar de facsímils y una nota preliminar sobre sa bellesa gràfica*, per Joan Bta. Batlle, *llibreter*. Barcelona. Tipografia Catòlica. Carrer del Pi, 5, 1925. 1 vol. de 160 pàgines amb coberta a dos colors, i 106 reproduccions.

Si alguna vegada no és certa la dita que mai no són bones les segones parts, és ara amb la segona part del Llibre de Goigs d'En Joan Batlle. De la primera en parlarem a CATALUNYA SOCIAL (1) i per cert que l'autor ha tingut la finesa de reproduir en l'apèndix d'aquest actual volum ço que diguérem quan va sortir el primer. Aquell parlava dels goigs corresponents als segles XVI i XVII; el d'ara, dels de la divuitena centúria, i el recull present és interessantíssim i saborós, tant o més que l'anterior, i no pas menys. Cal lloar i aplaudir En Batlle, treballador pacient, col·leccionador obstinat i editor de rica matèria bibliofílica.

Aquesta segona part la precedeixen unes ratlles del venerable Canonge, patriarca de les lletres catalanes, o degà dels patriarques més aviat, el doctor Mossèn Jaume Collell, "únic literat per a donar la nota justa, històrica i anecdòtica del que diuen els goigs a l'ànima catalana". Ve després una nota breu i de gran interès, escrita pel mateix Batlle, en la qual ens parla de la història gràfica d'aquestes fulles tan simpàtiques de la pietat popular, amb la transformació de les formes primitives a doble fulla in foli, colorides a mà, fins a les formes més migrades posteriors, arribant a la fulla estampada d'una cara que és la més generalment coneguda. Té molt d'interès la relació que apunta En Batlle entre aquestes fulles colorides a mà, de les quals queden exemples raríssims, alguns d'ells molt notables, que En Batlle guarda com a joies en el tresor de la seva rebotiga, amb les cèlebres imatges d'Epinal, tan populars a França i aquí anys enrera, i tan estimades pels amateurs de casa nostra. Desitjaríem — i de segur que En Batlle també ell ho desitja — que arribés a fer una monografia il·lustrada de les imatges colorides catalanes, que es pot dir ha descobert ell, trobant àdhuc al contracte entre l'estamper barceloní Pere Montpesat i el pintaire Joan Francès, en 1532, antiguitat que dona il·lustre al·lúrnica a aquesta gairebé ignota branca de l'art popular de la nostra terra. Ell ha recordat també que encara en el primer terç del passat segle a cal Estivill se'n venien, i si el qui això escriu no recorda malament, ha collit d'En Batlle mateix el terme de *A can Pinta-Sants* amb què la gent designava aquella botiga barcelonina. La col·lecció de *Sants* il·luminats que posceix En Batlle, és una revelació per tot aquell qui té la sort de veure-la, i convindria de debò que fos divulgada aquesta bella mostra de la traça i del gust de nostres avis, per a fer-la ressorgir i expandir-se, animant als nostres joves gravadors de boix a una volada més ampla, cap a la definitiva expansió de la imatge popular colorida, instrument poderós de recreació i d'educació del poble.

Si veiéssim a En Batlle publicar un dia un estudi sobre la imatgeria popular colorida a Catalunya, amb còpies colorides també, com aquell llibre magnífic sobre les auques d'Epinal, de René Perrou! No es trobarà un dels nostres Mecenes per a pagar les planxes de tricromia, o les litografies, o les trepes i els pintadors a mà? Per cert que ens ve a la ploma l'esmentar que de les noves fulles de goigs fetes i publicades per En Batlle, a base de gravats i orles antigues, n'hem vist exemplars sumptuosament il·luminats a mà, amb estil i bon gust, pels fills del simpàtic llibreter de *L'Arxiu*.

Tornant a aquest segon Llibre de Goigs que motiva la present crònica, direm que els exemplars trets de les col·leccions d'En Babra, d'En Roca i Ballber, i del mateix Batlle, que van en aquest volum en reducció fotogràfica, n'hi ha de bellíssims, i no podem estar-nos d'esmentar els més saborosos. El de *Nostra Senyora del Miracle*, magnífica composició barroca a tota plana, encara que correspondria al volum anterior, car és de 1647. Els goigs de la *Miraculosa Llum* a Manresa (1759), els del *Sant Crucifici de Conques* (1726) amb un gravat que recorda les escoles flamenca o gòtica, molt més antic de segur que la fulla impresa, els de *Nostra Senyora del Confaló*, els curiosíssims goigs de *Nostra Senyora de la Llibertat*, "situada en lo Altar del Sant Christo de la Capella de Marcús" de Barcelona:

Si en urgent necessitat

Nostre clamor vos implora

Assistiu-nos Gran Senyora

Verge de la Llibertat.

Aquesta fulla porta una data d'especial significació per als devots barcelonins: 1714. Els de *Nostra Senyora de Misericòrdia de la fidelíssima vila de Perpinyà* (1773), els dels *Sants Celdoni i Hermeneter, de la vila de Cardona*, els notabilíssims de *Sant Mamet*, de Corró d'Amunt, formós exemplar dels de doble cara, els de *Sant Mus*, els de *Santa Marthà*, amb tot l'apostolat en l'orla, i tants d'altres, perquè les 106 reproduccions són ja el fruit d'una depurada tria entre milers.

Com ja vàrem dir en l'elogi del primer volum, qui posseeix aquests llibres d'En Batlle té ja una col·lecció a casa. Sols li mancarà posar-se a tret de l'excel·lent llibreter de la Diagonal (en honor del qual foren dictats uns certs i molt escaients goigs humorístics) per a començar a base de les fulles que ell va fent sortir, en paper satinat i en paper de bibliòfil, les unes amb goigs nous de trinca, dictats alguns pel mateix Batlle — i bo és de notar que la companyia de Mossèn Cinto li deixà una arrelada afició a l'art del versaire — i les altres amb facsímils de goigs antics a mida natural, a obrir cartera de col·leccionista de goigs, honesta afició que, com tots els amors a les coses arqueològiques de la terra, fa i farà créixer més encara l'arbre frondós i venerable de les tradicions de la pàtria.

R.

(1) 4 de juliol de 1924.

Insinuant eficàcia del cant dels salms

Ja n'hem parlat de l'espiritual eficàcia dels salms en el poble, particularment en les grans solemnitats litúrgiques, en les quals centrarien més en consonància amb el sentit de l'Església la pietat dels fidels, i com aquests rebrien d'aquells una més clara explicació i més sòlid coneixement dels grans misteris de la fe i de la nostra redempció, en els salms tan magníficament cantats.

Referent a una altra eficàcia, tota insinuant, que jo en diria artística, si el cant en l'Església es limités a una pura exhibició humana, recreativa, simplement estètica, i no s'endinsés una mica més enllà, fins afavorir l'ànima facilitant-li una expressió més enlairada en la seva pregària i lloança al Senyor. En direm, almenys, eficàcia educadora del sentit de la pregària cantada.

El cant eclesiàstic és essencialment verbal, volem dir, que és oracional, que modula, primer de tot i per sobre tot, les paraules, prescindint de les estudiades combinacions harmòniques, recreatives, d'exhibició d'enginy i traça d'escola, o de recerca d'efectisme i d'ardidesa personal. Vol dir això que el cant eclesiàstic cura, per damunt de tot, de la paraula, perquè és ella la transmissora de l'oració en el culte extern, més que no pas cap combinació de sons acompanyant vocalment o instrumentalment la melodia verbal.

Malauradament aquest primer intent de l'Església és massa sovint preterit, i molts ni atinen tan sols que en cantar o en compondre s'ha de cuidar de la dicció del text per damunt de tot, *ut verba quae cantantur plane perfecteque intelligantur*; capint-ne el sentit, i esforçant-se perquè tothom en el cant segueixi i es delecti més en la paraula que no pas en la música; inversió, però, massa freqüent en els cantaires que hom lloga d'una banda a l'altra, que el mateix canten i pronuncien un text profà que tot just tenien a la boca en lloc ben diferent del temple, que el text religiós que aquí posen en llurs llavis, i àdhuc, també potser, massa sensible aquesta desatenció en cantaires d'ofici i per vocació de l'ofici diví.

Heus aquí que els salms, ben cantats, tenen per a tota la resta del cant una eficàcia verament educadora en la dicció del text.

Els salms, com hem ja explicat, són, materialment, el mínim de música, però tenen la màxima expressió espontània d'una línia musical indecisa que és emmotllada pel sentit del text. Ampliant-ho, direm, en dues paraules, què és recitar i donar sentit al text.

Recitar el text en els salms vol dir articular bé totes les vocals, ànima de les paraules, i no empassar-se consonants, principalment les dobles, que tanta gràcia i vigoria presten a la dicció. Recitar no vol dir enganxar antigramaticalment unes paraules amb altres, ajuntant vocals per sinalefes entre la final de mot i el començament d'altre. Recitar no vol dir, per altra banda, recontar totes les síl·labes, picar-les, desunir-les, i separar, a més, cada paraula, trencant el sentit de la frase. Recitar no vol dir tampoc fer corredisses, passar sense matisar les paraules, fins arribar d'esma a cada coma. Recitar bé és ja, en canvi,

una mena de cant, discret, serè, que cura de dir el text dignament, unint i separant oportunament els components de la frase literària, graduar els accents no dant a tots igual intensitat, sinó segons llur importància gramatical, ni llegir a crits, sinó prenent l'aire d'una lectura solemne, reposada, tranquil·la, elegant, noble i vigorosa durant el curs del recitat, i modificada lleugerament, suaument, dolçament, sense pesadesa, en arribar la cadència.

Enlloc com en els salms trobem una ocasió més oportuna d'exercitar aquesta interpretació tan eclesiàstica del text, que afaforeix aquell *conferens in corde suo* de la paraula de Déu en el fons de l'ànima.

Provem-ho de recitar i cantar així els salms, i se'ns farà familiar aquesta dicció del text; i heus aquí que els salms ens daran la lliçó pràctica de la bona interpretació del text en tota altra melodia. Ens plaurà aquesta tant més, com més el text la vivificarà amb la seva acurada dicció, donant vida fins al més petit incís melòdic; de tal manera, que la paraula serà sempre l'ànima del cant, i no, com per desgràcia tan sovint sentim, com una mena d'ésser miserable que suporta com per força i penosament una successió de sons que, per això mateix, perden una gran part, si no tota, de la seva gràcia i, fins i tot, de la raó que expliqui llur successió lògica.

Es veritat que el ritme i l'atracció o repulsió dels sons ja porta en si una agradable sensació a l'oïda; però, a l'ànima que prega, li cal alguna cosa més, i és el sentit textual de la paraula amb què l'Església expressa la seva oració.

Artísticament, tal com l'Església ha concebut el seu art oracional, aquell cor interpretarà millor el cant eclesiàstic, que millor reciti i canti els salms, en els quals aprendrà a estimar i tractar acuradament i reverencialment el text.

Si de l'ús popular dels salms parlem, direm que hom creia fins ara, i es repetia sovint, que no eren pas per al poble, que no els entenia, que no els sabia cantar.

En veritat que no sempre el poble els ha entès, i encara no els entén prou, ni els ha sabut cantar convenientment; com no entén pas tampoc massa el poble tot el que canta, ni ho canta tot amb la perfecció desitjable.

Pensem, doncs, que el poble no es fa pas les coses per si mateix, per populars que semblin; necessita d'un element director, inspirador i encoratjador.

L'avantatge, però, que ens prometem de l'ús popular del cant dels salms, pressuposa, per tant, aquesta direcció que ens pertoca a nosaltres els eclesiàstics; la qual, per mica seriosa que sigui, produirà els efectes ja enunciats. Direcció que no és pas sobrer, de vegades, als mateixos cantors eclesiàstics, per al sentit general del salm i de la distribució gramatical i rítmica del text. Això obtingut, i amb una petita dosi de paciència acompanyat, el poble, avesant-se a recitar bé, a emetre acuradament el text aquí en els salms, on domina en absolut el sentit de la lletra, obtindrà molta més facilitat per a cantar bé el text en altres melodies en les quals és ajudat, en la interpre-

tació del sentit textual, i en la distribució rítmica, per la mateixa melodia. Insistir molt en això, al principi, en el cant dels salms, és assegurar-se per a demà una interpretació excellent de totes les melodies eclesiàstiques.

En segon lloc, avesar el poble a no cantar a crits ni allargar les paraules en el cant dels salms, fent bé les pauses, cantant pregant sobretot, tractant santament el text, és treballar per a obtenir la interpretació que exigeix l'oració cantada de l'Església. Dar als salms aquell suau balanceig rítmic, que s'emporta l'esperit, i fa tornar l'expressió serena, plàcida, piadosa tal com l'hem ja descrita, i ensems colectiva, general, no subjectiva o apassionada, és obtenir per a tota altra melodia litúrgica aquella santa eficàcia espiritual que, per experiència, hem pogut veure paleament comprovada.

Fora de la Santa Missa, el cos de tota l'oficiatura eclesiàstica es compon quasi principalment dels salms. Mirem doncs, si tindriem avençada la bona interpretació del cant eclesiàstic cantant bé els salms.

El poble, és veritat, no la seguirà cada dia, ni cada diumenge tota l'oficiatura eclesiàstica; però podria seguir el cant de Tèrcia i de les Vespres, els dies festius. Quina preparació més apropiada, en el doble sentit espiritual i artístic, s'obtidria amb el cant de Tèrcia per al sacrifici matutí de la *Santa Missa*! Quin goig el diumenge a la tarda, en el *sacrifici vespertí* amb el cant de les Vespres! Nadal, Setmana Santa!... quina fruïció no reportarien als fidels, qui-

na propietat no obtindrien en les nostres esglésies, cantant-hi el poble la dolça salmòdia en aquelles diades!

Es tal el goig dels salms, cantats bé, que illumina totes les altres melodies; i quan el salm reapareix, l'ànima s'hi llença novament confiada, sense témer sorpreses, ni exigències, per a les quals no tothom està preparat.

En totes les esglésies en què la salmòdia és dolçament cantada, el millor record que ens n'emportem, i del qual voldriem sempre fruit, és aquell salmeig que ho asserena tot i bressa l'ànima en la tranquil·la pregària que és el seu més apropiat nodriment.

Benaurat el poble que sap cantar a Déu amb la paraula dels salms! Feliç el dia en què el salm torni a ésser popular! No caldrà, aleshores, altra cosa per a orientar bé tot el cant en les nostres esglésies.

Admirable eficàcia la del salm, com és embolcallar l'ànima del poble amb la dolça pau del Senyor!

En el salm trobarem la tonada de la nostra oració en tota circumstància de la vida; en el gaudi i en la tristor, en la lluita i en el cant de la victòria, sempre asserenent l'ànima per aquesta oració cantada pujant espontàniament als nostres llavis com efusió de la gràcia de Déu per l'Esperit Sant, mai torbant-la, i acompanyant-la fins a entonar l'himne gloriós de la victòria definitiva obtinguda per l'ajut i eficàcia de la misericòrdia del Senyor *in psalmis canentem*.

GREGORI M. SUNYOL, O. S. B.

Nadal

Es lleven de matí les gallinetes
i el gall publica la blancor del món
A dintre de l'estable que feien farinetes,
la mula diu així de cara al bou:
—Quan ve aquest temps, no surts a la pastura.
Conec que vas tornant-te casolà!
—Es que tinc somnis d'or, somnio l'aventura
que fins el jaç de l'estable serà gra!
Despertant les orelles esverades
a la llum tèbia i grisa del corral;
pel gran forat obert de les teulades,
es veuen claredats passar per dalt!
Al gran soroll de barrumbó i esquella,
el llop i la guilla que feien sentinella
dessota la finestra del pastor,
se'n fugen sense pendre-li el formatge
que tenia a defora, a la frescor.
I el llop deia: —Fujo i no tinc por.

JOSEP PIJOAN

La lliçó de Nadal

Cedrus alta Libani,
conformatur hisopo
valle nostra.

St. Bernat

Senyor! les plantes minses i petites,
de cara al sol, daleixen fer-se grans;
els homes en llurs ànsies infinites
posar voldrien en el cel les mans.

I Vós us revestiu de llur escorça,
sol resplendent i etern del Paradís;
Cedre del Líban que cap vent no torça,
us feu hisop humil i vincladís.

Quan tota planta la fredor neulia,
pogué percebre el món meravellat
la flor d'una planta que floria:
fou la viola de la humilitat.

CAMIL GEIS, Prev.

DESEMBRE

- 1 *Dimecres.*—St. Eloi, b.; St. Simó Cireneu; Sant. Hildebert, ab.; Sant Ricard, ab.
- 2 *Dijous.*—Sta. Biviana, verge i mr.; St. Poncià i comps. mrs.; Sts. Constància, ab.
- 3 *Divendres.*—St. Francesc Xavier, jesuïta; St. Claudi, mr.; Sta. Atàlia, ab.
- 4 *Dissabte.*—St. Pere Crisòleg, arq. i dr.; Sta. Bàrbara, verge i mr.; St. Bernat, b. i card.
- 5 ✕ *Diumenge II d'Advent.*—St. Sabas, ab.; St. Dalmau, b. i mr.; St. Niceci, b.
- 6 *Dilluns.*—St. Nicolau, arq.; Sta. Adela, vg.; Bt. Robert, ab.; Sta. Gertrudis, vda. i monja.
- 7 *Dimarts.*—St. Ambrós, b. i dr.; St. Urbà, b. i mr.; Sta. Fara, verge.
- 8 ✕ *Dimecres.*—La Immaculada Concepció de la Verge Maria; St. Eutiquià, p. i mr.
- 9 *Dijous.*—St. Pròcul, b.; Sta. Leocàdia, vg.; St. Bernat, b. i cardenal; Sta. Walfilda, ab.
- 10 *Divendres.*—La Mare de Déu de Loreto; St. Melquiades, p. i mr.; St. Cutmar, ab.
- 11 *Dissabte.*—St. Damàs I, p.; Sta. Júlia, verge i mr.; St. Fivetí, monjo; Sta. Ida, verge.
- 12 ✕ *Diumenge III d'Advent.*—St. Sinesi, mr.; St. Magenci, mr.; Sts. Valaric i Colman, ab.
- 13 *Dilluns.*—Sta. Llúcia, verge i mr.; St. Antioc, mr.; Stes. Odila i Isabel, ab.
- 14 *Dimarts.*—St. Pompeu, b.; St. Nicasi, b. i màrtir; St. Folení, b.; St. Agvel, ab.
- 15 *Dimecres de Tèmpores.*—St. Valerià, b.; Sant Maximí, cfr.; Sts. Adalberó, i Rainald, b.
- 16 *Dijous.*—St. Eusebi, b. i mr.; Sta. Alicia, emperadriu; St. Adó, arq.; St. Eurard, mr.
- 17 *Divendres de Tèmpores.*—St. Llätzer, b. i màrtir; St. Franc de Sena, carmelita.
- 18 *Dissabte de Tèmpores.*—La Mare de Déu de l'Esperança; St. Gracià, b.; St. Flavi, mr.
- 19 ✕ *Diumenge IV d'Advent.*—St. Nemesi, màrtir; St. Timoteu, diaca; Bt. Urbà V, p.
- 20 *Dilluns.*—St. Eugeni i Macari, prev.; Sant Domènec de Silos; Sta. Ilduara, vda. i monja.
- 21 *Dimarts.*—St. Tornàs, ap.; St. Glicerí, mr.; Bts. Tomàs i Guillem, monjos.
- 22 *Dimecres.*—Sts. Zenó, Demetri i Fluvià, soldats, màrtirs; Stes. Hildelita i Jutta, ab.
- 23 *Dijous.*—Sta. Victòria, verge i mr.; Bt. Nicolau Factor; St. Teògenes, monjo.
- 24 *Divendres.*—St. Delfí, b.; St. Gregori, prev. i mr.; Stes. Adela i Irmina, germanes, ab.
- 25 ✕ *Dissabte.*—El Nadal de N. S. Jesucrist; Sta. Anastàsia, mr.; Sta. Eugènia, verge i mr.
- 26 ✕ *Diumenge.*—St. Esteve, protomàrtir; St. Dionís, p.; Bt. Daniel, monjo.
- 27 *Dilluns.*—St. Joan, ap. i ev.; St. Màxim, b.; Sts. Grau i Godofred, monjos.
- 28 *Dimarts.*—Els Sants Innocents, màrtirs; Sant Cesari, mr.; Sts. Eutiqui i Florenci, monjos.
- 29 *Dimecres.*—St. Tomàs, arq. i mr.; Sant David, prof i rei; St. Eurulf i Albert, ab.
- 30 *Dijous.*—St. Sabí, b. i comps. mrs.; St. Pere, abat; Sant Anastasi, monjo.
- 31 *Divendres.*—St. Silvestre, p.; Sta. Coloma, verge i mr.; St. Lleobard, ab.

Els arbres estenen les branques nues sota la pallidesa del cel. Però heus aquí que somriu Maria Immaculada i en els rosers esclaten les roses, canten les fonts i els ocells xerrotegen.

Passa Santa Llúcia portant els ulls en un plat, i els ceguets que capten arrezerats als murs de la seva capella fan plorar els violins.

L'Infant Jesús és nat; i heus aquí que canten els pastors i volen els àngels sota el brill de les estrelles.

Sant Josep és a la porta de l'establia i la Verge Maria vora Jesús.

Alegra't, filla de Sion; canta, filla de Jerusalem: mira que ve el teu sant Rei i el Salvador del món.

Cançó de Nadal

El pastor canta
vora el ramat;
sonen las flautes
Jesús és nat!

Al bon Jesuset
li han ofrenat
llet escumosa,
Jesús és nat!

Es l'establia
plena d'esclat,
canten els àngels
Jesús és nat!

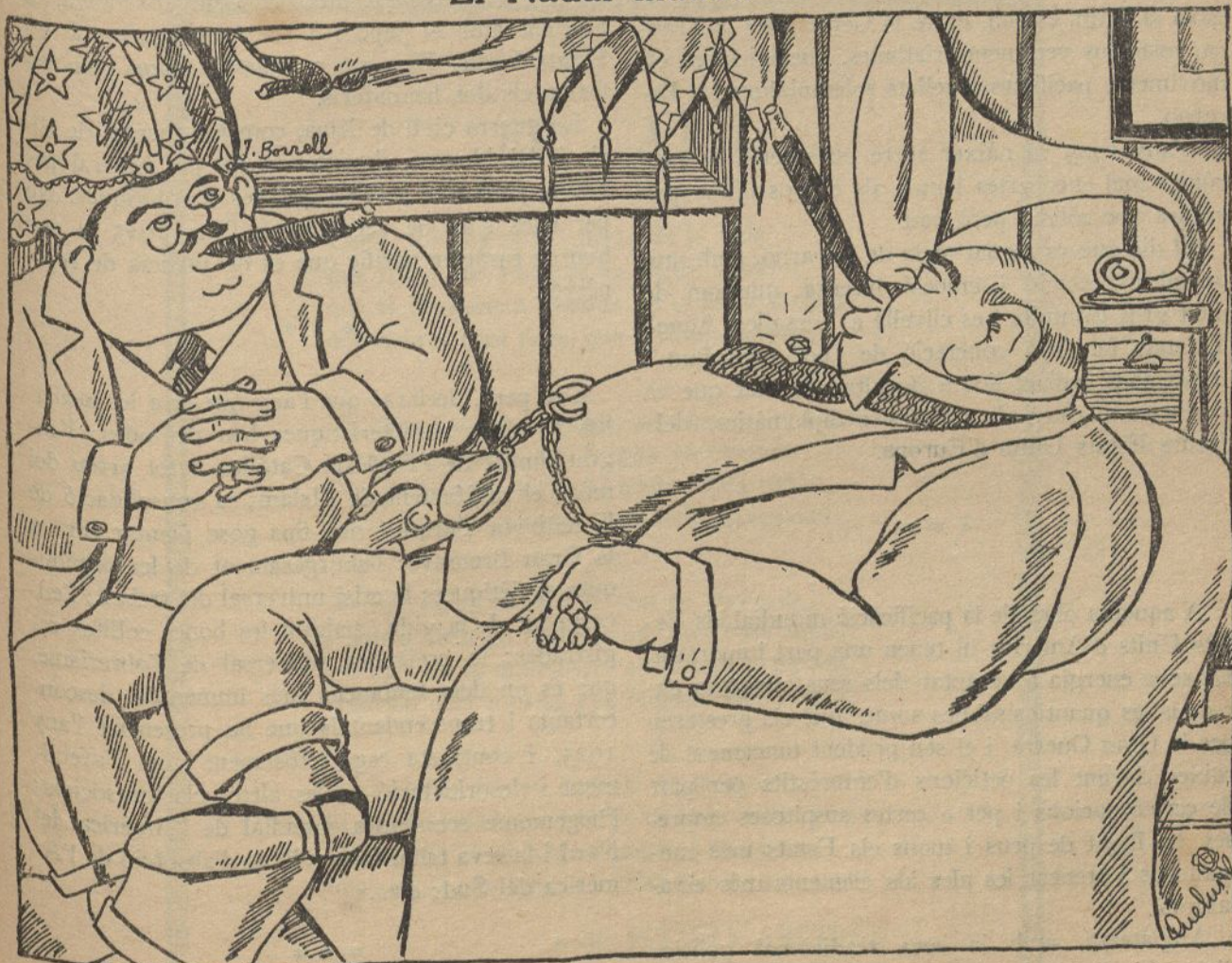
La Verge besa
son fill amat;
els ocells canten
Jesús és nat!

L'estell brilleja
dalt del serrat,
s'obren les roses,
Jesús és nat!

L'herba verdeja
amb nou esclat,
La font somica
Jesús és nat!

J. C.

El Nadal mundà

—Com els ha provat el Nadal, senyor Conillera?

—Oh! molt bé! L'hem celebrat solemnement! Calculi que a l'endemà ens vàrem acabar un pot de magnèsia!....

1925

Judici de l'any

Bon any?

Mal any?

Comencem per dir que l'any 1925 ha estat un *Any Sant* per definició apostòlica. La importància cabdal d'aquest fet ens ha obligat a parlar-ne en article a part.

L'abundor extraordinària de gràcies que un any així comporta, s'ha reflectit poderosament en la vida social universal, i no hi ha pas dubte que la segona més remarcable característica de l'any 1925 — el seu sentit pacifista, — es deu en bona part als saludables efectes de l'Any Sant.

A les associacions dels joves catòlics, franceses i germàniques, es deuen les primeres correnties de germanor que, rompent i travessant l'impetuosa avinguda d'odis que, d'una i altra ribera, arrossegava el Rhin, establí, entre la Germània i la França, relacions verament cristianes, que iniciaren els moviments pacifistes segellats solemnement a Locarno.

L'any 1925 va nèixer entre un espetec de rancúnies mal encobertes i mor als braços d'una pau encara poc sòlida, però pau.

El dia que va signar-se la de Locarno, amb universal expectació i emoció intensa, quelcom de molt gros trontollà i es clivellà a Versalles. Aquell Tractat, ferrenya concreció de l'odi triomfant i implacable, cedí el lloc a un altre Tractat que va permetre parlar, als polítics i diplomàtics, dels futurs Estats Units d'Europa.

* * *

A aqueixa obra de la pacificació mundial els Estats Units d'Amèrica hi tenen una part important. La seva energia a recaptar dels seus creditors europeus les quantiosíssimes sumes que els prestaren per la Gran Guerra, i el seu prudent tancament de caixes davant les peticions d'emprèstits per part de certes nacions i per a certes sospitoses empreses, ha lligat de peus i mans els Estats més rancuniosos i trencat les ales als elements més eixabrats.

Anglaterra, amb la seva tradicional política d'absorbir les potències més poderoses del Continent que puguin fer-li ombra (Espanya, França, Holanda, Rússia, Alemanya...), ha posat la proa

a la seva pròpia aliada d'aquesta banda del Canal, fent-li virtualment perdre la guerra que tenia ben guanyada. I aquesta, encara que odiosa, ha estat també una obra de pau.

A Itàlia, Mussolini ha imposat la pau interior a cops de mall, per dir-ho així, i ha propugnat la pau intercontinental en totes les Conferències diplomàtiques.

Per la seva part la Petita Entesa ha secundat la Gran en aquesta magna empresa de la pau, i les menudes potències balcàniques l'han obeïda sempre, encara que de mala gana. Unicament Rússia ha furgat i furga ferament per encendre la guerra a tots els indrets i si no hagués topat amb les correnties pacifistes de què al principi parlàvem i, sobretot, a l'Occident amb la Gran Bretanya, a l'Orient amb el Japó i a les Amèriques amb els Estats Units, Déu sap a aquestes hores com estarien els dos hemisferis.

La guerra civil de Xina, com les guerres de Síria i del Marroc, desentonen del pla general pacifista, però són, pel cas, guerres anecdòtiques. No per elles s'ha de regatejar a l'any 1925 el seu honrós caràcter pacífic que és de justícia de reconèixer.

* * *

Cal, però, declarar que l'any que és a les acaballes té altres característiques ben definides: l'engrandiment de l'Església Catòlica a tot arreu del món; el revifament de l'Islam; la consolidació de la rediviva Turquia, que fins gosa plantar cara a la Gran Bretanya; l'aburguesament de les repúbliques soviètiques; la crisi universal del treball; l'encariment de la vida, malgrat les bones collites registrades; la creixença universal de l'obrerisme, que és un dels fenòmens més immensos, desconcertants i transcendents que ha presenciat l'any 1925, i contrasta esgarriofosament amb l'afebliment i desorientació de les altres classes socials; l'hegemonia econòmica mundial de l'Amèrica del Nord i la seva triomfant política d'absorció de l'Amèrica del Sud; etc...

* * *

Altament, Espanya ha registrat, aquest any, alguns fets ben remarcables. L'entesa amb França

sobre una comuna acció militar o diplomàtica al Marroc per tal d'establir-hi una pau ferma i profitosa, per ambdues nacions, ha permès de canviar la faç de la guerra. Aquesta nova etapa ha culminat amb la presa d'Axdir, i així ha quedat Espanya en situació favorable per a negociar, conjuntament amb França, una pau més avantatjosa que abans d'aquest ponderat succés. Les gestions per obtenir-la, ara per ara, no han reeixit, però és d'esperar que no trigaran gaire.

El canvi de govern ocorregut fa pocs dies, en realitat és més important com a símptoma social que com a fet polític. Per damunt del món de la política n'hi ha un altre que tard o d'hora imposa la seva voluntat, suaument, o com sia... Aquest món social a voltes parla i obra per mitjans torturadors. El bon seny s'ha imposat, i el nou període polític s'ha obert i s'escola tranquil·lament, pacíficament.

La mort ha signat amb dos cops de dalla aquests dies el judici que li mereix aquest any a Espanya.

Dos homes polítics molt diversament cabdals, han davallat a la tomba sobtadament.

Dos grans sectors de la política social espanyola s'han sentit fonament ferits, aclaparats.

Deia En Lerroux en una ocasió famosa que, amb excepció d'En Maura, tots els altres polítics espanyols podien tractar-se de tu.

I En Maura ha mort!

I ha mort també aquell engegat enemic seu que, en ple Congrés, declarava — parlant dels atemptats socials davant una de les seves més il·lustres víctimes, — que "l'atemptat personal és lícit".

I heus aquí que un judici amarat de pau acaba amb una de les notes de guerra més odioses que s'ha sentit mai.

Recordem, però, que verament és també de pau aquest final de crònica — la pau dels morts, — encara que hagi escrit un poeta castellà: "ya ni en la paz de los sepulcros creo".

Però, cal creure-hi...

J.

EL CAMÍ

Camí, joia naixent i dolça de la vida
que el cor ens alliberes de neguit i tristor,
que el pensament t'endûs en la tèbia florida
dels arbres i les flors, que et fan una cançó.

En l'espessa verdor dels teus marges s'endinsa
un regueró petit, on l'aigua va cantant...
Oh, si fos com el rec la nostra vida minsa,
clara, fresca i sonora, sens delit navegant!

Si tinguéssim el cel i la pau de l'arbreda
i aquell recó de molsa, amb una font suau,
i a dalt de la muntanya, sospirant la pineda;
voldríeu més riquesa que aquesta eterna pau?

Sense saber jamai, si enllà de la carena,
hi ha abscondit un estatge de més bella fervor;
sols copsar de la vida aquesta joia plena
fins sadollar-la tota de virtut i d'amor.

J. M. ROVIRA ARTIGAS

Els fins i mitjans de les obres socials

L'any passat, en el número extraordinari de Nadal de CATALUNYA SOCIAL, encara que mutilat, ens vàrem permetre de donar un toc d'optimisme en les línies que seguiren el títol "Els albars del nostre renaixement d'acció catòlica social"; aquest any, preparant terreny, ens permetrem de repassar, encara que sigui en resum, uns principis de les obres socials.

Ens referim aquí a les obres socials en llur més ample sentit. Llur *fi genèric* o fonamental es concreta en totes elles al "millorament moral i material dels seus socis, o classes o grups de persones a qui estan deicades". Cada obra a l'ensem té els seus *fins específics* o especials que la distingeixen de les altres. Per exemple, tant Joventut Social com les Associacions d'Estudiants catòlics, es proposen el millorament moral i material dels seus socis i d'aquelles persones a qui l'obra està dirigida; la Joventut Social, però, és una entitat de formació i propaganda social en el seu ample sentit, mentre que les Associacions d'Estudiants catòlics es concreten als problemes escolars, universitaris i estudiantils i dintre elles en trobem unes que només agrupen estudiants de Dret, altres només de Medicina, etc., i reunint-les trobem la Federació que té per fi de coordinar tots els seus esforços.

Els mitjans també els podem dividir en genèrics i específics. Tota obra social com tota obra dirigida per i per a homes, en el seu obrar, tant si ho té imprès en els seus estatuts, com si no, té sempre una orientació espiritual determinada, es guia per certs principis filosòfics; heus aquí els mitjans espirituals o sia la "confessionalitat" expressa o tàcita, és a dir, manifestada o encoberta. Les obres socials, però, precisament perquè, estant fetes per homes o directament dirigides a ells, no poden apartar-se de l'actual organització del món a base econòmica, han de comptar, per tant, amb mitjans econòmics, amb "dinners" per viure. Aquests són els dos *mitjans genèrics* o fonamentals de tota obra social: La confessionalitat i els diners. Com més clara i determinada sigui la primera, més confiança i garantia tindrà per als seus seguidors i més sincera serà per als seus contraris. Com més adequada i forta sigui la seva organització econòmica, més fàcil serà d'assolir tots els seus objectius.

Sindicat "socialista", heus aquí una confessionalitat expressa, tan expressa com ho és sindicat "catòlic". Aquestes confessionalitats defineixen clarament les idees sobre què es basen totes les actuacions d'aquests sindicats. Sindicat "lliure", sindicat

"únic"; aquestes confessionalitats no són tan clares com les precedents, puix que no representen unes concepcions filosòfiques o uns principis tan determinats; per aquesta raó, en general, aquests sindicats són de més poca durada i tenen un camp d'acció més reduït, però si tals sindicats, tot i dient-se "únic" o "lliure", prenen en la seva orientació uns "principis", diem, socialista o comunista, llavors tindran ja una confessionalitat tàcita que determinarà, fixarà molt més la seva actuació. Aquesta confessionalitat o orientació espiritual d'una obra social, com a mitjà, com a garantia que tota la seva actuació anirà d'acord amb tals principis o idees, és ço que les distingeix de les obres dites "pies" o bé senzillament espirituals. En aquestes obres la part espiritual és llur fi, mentre que en les anomenades obres socials, és llur mitjà. Per exemple "Joventut catòlica" és una obra social, amb confessionalitat catòlica, mentre que Congregacions Marianes és una obra "espiritual".

Totes aquestes distincions tenen una gran aplicació pràctica quan els directius d'aquestes obres n'estan ben posseïts, puix que serveixen perquè cada obra tingui la seva "personalitat" pròpia i perquè es colloqui sempre en el seu lloc. D'aquesta manera és com s'assoleix una divisió del treball en l'actuació social, que li dona una major efectivitat.

Els mitjans econòmics cada obra ha de buscar-los segons la seva organització, tenint sempre present que tots els avantatges que doni "gratis" als seus socis són, excepte casos molt especials, actes de mala administració. Una funció de cine o teatre, o bé unes informacions o gestions, etc., han d'ésser cobrades, en primer lloc, perquè s'apreciïn (ço que no es paga, no té valor), i en segon lloc, perquè és una mitjà de viure i completar el pressupost de la majoria de les obres socials. Diguem també que les obres que no cobren les quotes (que per cert n'hi ha), es posen en un vertader cercle viciós: si els seus socis ho són de "veritat" (i la Junta compleix), pagaran de bon grat; si sols ho són de nom, té dret l'obra a subsistir?

Acabem dient que de les iniciatives i de l'encert de les Juntes o directius depèn l'èxit de les obres socials; quan aquests directius saben escollir els *mitjans específics* més adequats al fi que es proposen: biblioteques, conferències, gestions especials, publicacions, excursions, esport, etc., etc., segons els casos, mitjans i fi de l'obra.

R. PERPIÑA GRAU

ORBA

*Sota un capell de pàmpols — voleiadís capell —
oh vinya lassa, mires amb grans de moscatell.*

*Un dia la captaire, que a gratcient es torba,
te'ls furtarà, goluada. I tu restaràs orba.*

GUERAU DE LIOST

L'obra dels exercicis parroquials⁽¹⁾

En resumir l'Obra dels Exercicis Parroquials dintre l'obligada estretor d'aquest article, haurem d'atendre, és clar, donat el caràcter de la nostra revista, més que al seu complex intern, a la seva eficàcia externa, proclamada ja avui per un bell conjunt de realitats que són, alhora, una magna esperança.

Es digne d'esmentar com el desenrotllament dels fets marxa completament d'acord amb la visió concreta que ja en tenia, en presentar el seu ample projecte, l'illustre Rvnd. P. Francesc de P. Vallet, S. J., promotor i cap, actualment, d'aquesta obra tan fonament social, per tal com és creada per restaurar l'esperit parroquial en l'individu amb una intensa tasca de recristianització, mitjançant el mètode adaptat a les actuals necessitats, dels Exercicis Espirituals de Sant Ignasi de Loyola. Cinc dies de complet arrencament meditatiu, d'oració i d'estudi, passats els quals hom assegura la prossecució en la pietat amb les *Lligues Parroquials de Perseverància*, i la continuïtat en la feina d'illustració religiosa amb els *Cercles Parroquials d'Estudis*. Si la doctrina evangèlica garanteix, amb la benestança eterna, la pau del món, quina obra socialment més transcendental, més directa i més plena que aquesta? Reformant l'home amb un cristianisme meditat i penetrat, ha de venir necessàriament la reforma de la societat humana.

Per això, per aquest sentit de pregonia transformació que representen els Exercicis Parroquials, és conhortant, en mig la disbauxada crepitació moderna, de veure com Catalunya ha respost, encesa d'entusiasme exemplar, a la paraula de convit qui li ha estat adreçada pels directors de l'Obra.

Ja a les darreries de l'any passat, dintre el triangle geogràfic que té per vèrtex Lleyda, Seu d'Urgell i Barcelona, podíem assenyalar-hi tres focus d'expansió amb un total de prop de 2.500 exercitants. Manresa i la comarca cerverina, primer; Sant Andreu de Palomar, a mitjan 1924; Berga i Tàrraga després; més tard, Gironella, Sans, Puigreig i Sarrià, anaren successivament adonant-se, amb l'esguard meravellat, d'una mena de miracle de resurrecció. L'esperit pairal, l'aromosa tradició cristiana, tornava. Hora foscant dintre les llars el cap de casa menava el rosari. Patrons, obrers i hisendats, passaven pels carrers cantant, ensems, himnes de germania. La marxa fe abrandada tremolava en la veu de tots. Re-naixia el moment que els llavis pagans deien dels seguidors de Crist: Guaiteu-los com s'estimen!

En finalitzar l'any 1924, el nombre d'exercitants, els 2.500 que havem citat, més els esparsos fora de l'àrea assenyalada, era de 2.697. Les classes directores hi representaven un 45 per 100, i les populars un 55. Així ve expressat en un acurat suplement de *Perseverància* — revista mensual, òrgan dels Sants Exercicis — i en un fascicle de divulgació, escrit per la mà precisa del P. Serrat, editat a Bilbao i titulat "La Obra de los Ejercicios Parroquiales en Cata-

luña", el qual fascicle recomanem a tots els lectors que vulguin conèixer l'Obra com es mereix.

L'any que ara fina, ha estat justa seqüència del moviment ressenyat. El 30 de juny eren ja 2.000 els exercitants. El juliol, l'agost i el setembre, incrementen l'activitat. Fígols nodrí 5 tandes, amb 350 exercitants, la majoria minaires; Solsona 6, amb 608; Sarrià 3, amb 148. Un total, doncs, de 1.106 exercitants en 3 mesos. Manyac assoliment!

Mentrestant, i és natural, les *Lligues de Perseverància* han anat creixent. A l'escalf de llur vitalitat i a l'ombra de llurs banderes, s'han celebrat les grans *Diades d'Exercicis*. Sant Andreu, Berga, Palautordera, Manresa, Gironella, i tantes d'altres ciutats recordaran sempre l'esclat enlluernant de pietat de les *Diades*.

No sabríem abstenir-nos de fer punt i a part per remarcar les tres Assemblees que a Manresa, i a Montserrat, dues vegades, s'han dut a terme. La darrera, que fou a Montserrat, prengué el relleu de la presència a la taula d'honor de l'eminentíssim cardenal de Tarragona i Rdms. Bisbes de Solsona i la Seu d'Urgell.

Prescindim en aquest resum de moltíssimes coses importants. Tampoc no ens és possible de donar les dades estadístiques de l'últim trimestre. Direm només que s'han acomplert cinc tandes de la campanya de Gràcia, dues a Vilafranca del Penedès, i dues a Banyoles, i algunes *Diades*, i que el nombre d'exercitants arriba ja a 5.200. A l'hora de sortir el present número de CATALUNYA SOCIAL, acaben d'endegar-se dues tandes, una a Sarrià, per a estudiants i intellectuals, i una a Vilafranca.

També és labor d'aquest any la constitució del "Casal de l'Exercitant", traslladat suara del carrer de Fontanella al de la Canuda, núm. 4, pral. El "Casal", regit per una Junta de la qual actualment és president el nostre distingit amic senyor D. Canals, representa l'organisme central de l'Obra. N'acull les diferents seccions, i la Redacció i administració de *Perseverància*. Es en projecte, i no sembla llunyana, la conversió d'algunes dependències del "Casal" en lloc d'estatge pels exercitants forans que visitin Barcelona. També hom hi planeja una residència d'estudiants.

I aquesta és, apretada ací amb un cinyell massa estret, l'Obra dels Exercicis. Si Catalunya continua ajudant-la, ella salvarà el nostre tresor perdut. Demanem a Déu que doni als homes comprensió i doni gràcies pel benefici que representa la feina feta.

(1) Havent rebut els clixés que havien d'illustrar aquest article quan el número havia ja entrat en màquina, ens veiem obligats a publicar-los separatament del grup de les grans institucions socials. El nostre desig hauria estat de donar a una obra tan magnífica la importància que es mereix per la seva transcendència religiosa i social.

Í N D E X

	Pàgs.		Pàgs.
Nadal! eixa paraula d'alegria...	1	Sant Josep i la Mare de Déu, cançó popular.	44
Gener	2	De l'Orient. El riu Jordà, per Pere Ginebra,	
L'Evangeli de la I Missa de Nadal	3	Prev.	45
L'Any Sant. L'ecumenicitat del Concili de Ni-		Regina Sagrada, cançó del segle xvi	46
cea, per Ignasi M. d'Alòs, O. S. B.	5	Cançons de Sor Tomaseta. Flor del camp, per	
Epifania, per J. Millàs-Raurell	5	Maria Antònia Salvà.	47
El naixement de la Verge, boix del segle xvi.	7	Agost	48
Glossa d'un salm messiànic. Quare fremuerunt		<i>Les grans institucions socials.</i> — Foment de	
gentes?, per I. Gomà	8	Pietat Catalana	50
Focs de Nadal, poema anglès anònim traduït		Institut de Cultura i Biblioteca Popular de	
per Marià Manent.	11	la Dona.	54
Febrer.	12	Orfeó Català	56
Conferències populars d'Advent, per Ivon l'Es-		Una institució exemplar de Previsió Social.	58
cop	13	Caixa d'Estalvis i Mont de Pietat	60
A la fira de galls, dibuix de Quelus	15	La Protecció als Infants a Barcelona	62
Quan el cel té reflexes d'albercoc, per Pere Be-		Els esforços per la pau internacional, per Jaume	
navent	16	Marxuach	65
La pregària, per Mn. Lluís G. Pla	17	El misteri de Nadal, per J. M. Serra de Mar-	
Sempre és Nadal, pel Marquès de Balanzó.	18	tínez.	66
Les noces de la Verge, boix del segle xvi.	19	Reflexions... del temps, per Joan Llimona.	67
Març	20	Setembre	68
Nadal, per J. M. López-Picó	21	L'adoració dels Reis, boix del segle xvi	69
La santa almoïna, per R. Suriñach Senties	22	Cristians?, per Jaume Raventós.	70
Nadal, per Lluís Millet	22	La Pastora, cançó popular.	70
L'ègloga messiànica de Virgili, per J. M. Llo-		Una vida de Mossèn Cinto, per R. Rucabado.	71
vera, Prev.	23	El Nadal del Terralloner, per Lluís Torras i	
La set de justícia, pel P. Antoni M. de Bar-		Nató.	72
celona	25	El tunc que tan tunc, cançó popular	73
Abril	26	Octubre.	74
L'Anunciació, boix del segle xvi	27	La Sagrada Família, boix del segle xvi	75
L'heroisme dels humils, per J. Civera i Sor-		En temps de les vaques grasses, per J. Guilera	
mani	28	Villarreal	76
Allà sota una penya, cançó popular	30	Cançó de Nadal, per F. Sitjà i Pineda	77
El Misteri i la Ciència, pel Dr. Alfons M.		L'eficàcia de l'Any Sant, per J. Jené Congost.	78
Ribó	31	Barcelona pintoresca, dibuix de Quelus	79
La malaltia de la son, per Vèrax	31	Cançó de bressol de la Verge, per Tomàs	
Maig	32	Garcés	80
De cultura social catòlica. La "Unió de Mali-		Jesús entre els doctors de la llei, boix del se-	
nes", per Josep M. Gich	33	gle xvi	81
Cançons de Nadal. El Noi de la Mare, per		La vida del Treball	82
Francesc Baldelló, Prev.	34	Els Reis vénen, per Josep M. Girona	85
Entre dos llustres, per Octavi Saltor	34	Novembre	86
El Nadal perpetu, dibuix de Joan Llimona	35	Llibres nous, per R.	87
Juny	36	Insinuant eficàcia del cant dels salms, per Gre-	
Unes paraules de Monsenyor Lugan, per Fran-		gori M. Sunyol, O. S. B.	88
cesc Manich Illa	37	Nadal, per Josep Pijoan	89
El Noi de la Mare, cançó popular	37	La lliçó de Nadal, per Camil Geis, Prev.	89
El secret de Madame Strongfield, per Sea Blue.	38	Desembre	90
El caçador dels Alps, de Schiller, trad. de		Cançó de Nadal, per J. C.	91
L. Ribó	39	1925. Judici de l'any, per J.	92
Lletra. A un amic obrer, per A. Busquets i		El camí, per J. M. Rovira Artigas.	93
Punset	40	Els fins i mitjans de les obres socials, per	
El cant dels ocells, cançó popular	40	R. Perpiñà Grau	94
El naixement de Jesús, boix del segle xvi	41	Orba, per Guerau de Liost	94
Juliol	42	L'Obra dels Exercicis Parroquials	95
El pessebre, per Joan Puntí i Collell, Prev.	43		

ls èxits dels llibres i publicacions de tota mena depenen en gran part de la presentació tipogràfica.

✕ *La SECCIÓ EDITORIAL d'aquests tallers facilita als autors i editors proves de la totalitat de les obres, abans de començar-ne el tiratge, i garanteix la perfecta correcció ortogràfica i l'acurament de la impressió.*
✕ *La SECCIÓ COMERCIAL proporciona projectes i pressupostos per a tota classe d'impresos per al comerç i la indústria, i especialment per a catàlegs amb dibuixos i gravats originals.*

ATENES·A·G

Impremta Editorial i Comercial

PROVENÇA, 157 : TELÉFON 216 G.

BARCELONA

Biblioteca de l'Acció Popular

LLIBRES

- Tratado elemental de Sociología cristiana*, pel Reverend Dr. D. Josep M. Llovera. Quarta edició reformada. Ptes. 7, en rústega; 9 en tela.
- Sindicatos y Cajas rurales*, pel R. P. Lluís Chabaud, S. J. Quarta edició. Ptes. 8.
- Régimen legal de las Asociaciones en España*, pel Dr. D. Josep M. Boix. Ptes. 4.
- Las casas baratas*, per don Josep M. Puyol. Pessetes 3.
- El museo Juan de Blöch y el movimiento pacifista*, per D. Pere Sangro i Ros de Olano. Pessetes 3.
- La mutualidad escolar*, pel R. P. Lizardi, S. J. Ptes. 0'50.
- Semana social de España*. Cinquè curs celebrat a Barcelona. Un tom de 700 planes. Pessetes 8.
- Almanaque ilustrado de "El Social"*. Anys 1911 (exhaurit), 1912 (exhaurit), 1913, 1914, 1915, 1916, 1917 i 1918. Ptes. 1 l'exemplar.
- Anuario Social de España*. Any I, 1915-1916. Pessetes 5.
- Anuario Social de España*. Any II, 1916-1917. Pessetes 5.
- Anuario Social de España*. Ptes. 5.

FASCICLES

- Encíclica Rerum Novarum*, de S. S. Lleó XIII. Un exemplar, 0'25 ptes.
- Las huelgas en Barcelona y sus resultados durante los años 1910 al 1914*, per M. Sastre.
- La Esclavitud Moderna*, per M. Sastre. Pessetes 5.
- Angoixes Socials*, per R. Rucabado. Ptes. 3'50.
- Justicia y caridad en la organización cristiana del Trabajo*, per l'Emm. i Rdm. Cardenal Guisasola, Arquebisbe de Toledo. Un exemplar, pessetes 0'25.
- Sobre los estudios sociales*. Allocució del Nunci de Sa Santedat a Espanya, Monsenyor Ragonessi. Un exemplar, ptes. 0'20; 50 exemplars, ptes. 8; 100 exemplars, ptes. 15.
- El Dr. Torras y Bages, Obispo de Vich, y la Acción Social Popular*. Un exemplar, pessetes 0'20; 50 exemplars, ptes. 8; 100 exemplars, ptes. 15.
- La ciencia en la Acción*, pel Dr. D. Josep M. Llovera. Ptes. 0'50.
- Deberes sociales de la mujer en las cuestiones obreras*, pel Rnd. P. Gabriel Palau, S. J. Pessetes 0'50.
- Deberes del momento presente*, per l'Exm. i Illm. Dr. D. Enric Reig, Bisbe de Barcelona. Un exemplar, ptes. 0'05; 100 exemplars, pessetes 3; 1.000 exemplars, ptes. 25.
- Acción social del Sacerdote*, pel Rnd. P. Gabriel Palau, S. J. Un exemplar, ptes. 0'20.
- Las Ligas de Compradores*, pel Dr. Max Turmann. Ptes. 0'15.
- ¿Qué se puede hacer por el pueblo?* Ptes. 0'15.
- Sindicato de empleados del Comercio y de la Industria de París*, per Modest H. Villacusa. Ptes. 0'15.
- El Flagell de la blasfèmia*, per J. Civera Sormani. Ptes. 0'50.
- La defensa de la Família*, per R. Rucabado. Pessetes 0'50.

De venda a ACCIÓ POPULAR - Carrer Cameros 3, Pral.

PAPERS PINTATS

Fills de Salvador Sàlvia

Casa Fundada en 1870

Portal de l'Àngel, 4 :: Telèfon A 5250
BARCELONA

Francesc Manich

Socialisme i Cristianisme

(OPUSCLE DE COMBAT)

Preu: 0'50 pessetes

«Heus aquí un fulletó que feia bona falta en la nostra literatura social. Es tracta, senzillament, d'una conferència, però conferència estructurada en forma tal que equival a un llibre fornit i robust.

La seva difusió pot obrir molts ulls i pot desfer molts equivocs respecte a l'actuació social dels catòlics que en aquests darrers temps se han produït arreu del món i entre nosaltres.» —J. M. GICH.

Llegiu i propagueu

Catalunya Social

*és el periòdic de més
circulació de Catalunya.*

Administració i Redacció: Cameros, 3, pl.

*Hi col·laboren els escrip-
tors més prestigiosos del
camp social catòlic.*

PREU DE SUBSCRIPCIÓ

Un any: 10 pessetes

Número solt: 20 cèntims

SURT ELS DISSABTES

LA INSTAL·LADORA D'AIGUA, GAS I ELECTRICITAT DE JAUME VENTURA

INSTAL·LACIONS I REPARACIONS D'AIGUA,
GAS I ELECTRICITAT :: ESPECIALITAT EN EL
RAM D'OBRES :: COL·LOCACIÓ DE BOMBES DE
TOTS ELS SISTEMES D'ELEVACIÓ D'AIGÜES
COL·LOCACIÓ DE VIDRES :: PREUS REDUITS

VILLARROEL, 176
BARCELONA

TELÈFON 279 G.

Ferros i metalls en tubs,
planxes i barres :: Eines i
accessoris per a maquinària

Joan Magri

Sucursal a Sabadell:
ADVOCAT CIRERA, 25
— Telèfon 1395 —

MÉNDEZ NÚÑEZ, 14-Tel. 936 S. P.
B A R C E L O N A

FÀBRICA DE LLIBRES RATLLATS
Objectes d'Escriptori
Impremta-Papereria

FILLS DE
FRANCESC SABATER

Gruñi, 4 :: Ronda de Sant Pere, 29

Plaça Urquinaona, 13

Tel. 1604 A.

BARCELONA

PERE DEL VALLE

RADIO - TELEFONIA
ELECTRICITAT EN GENERAL

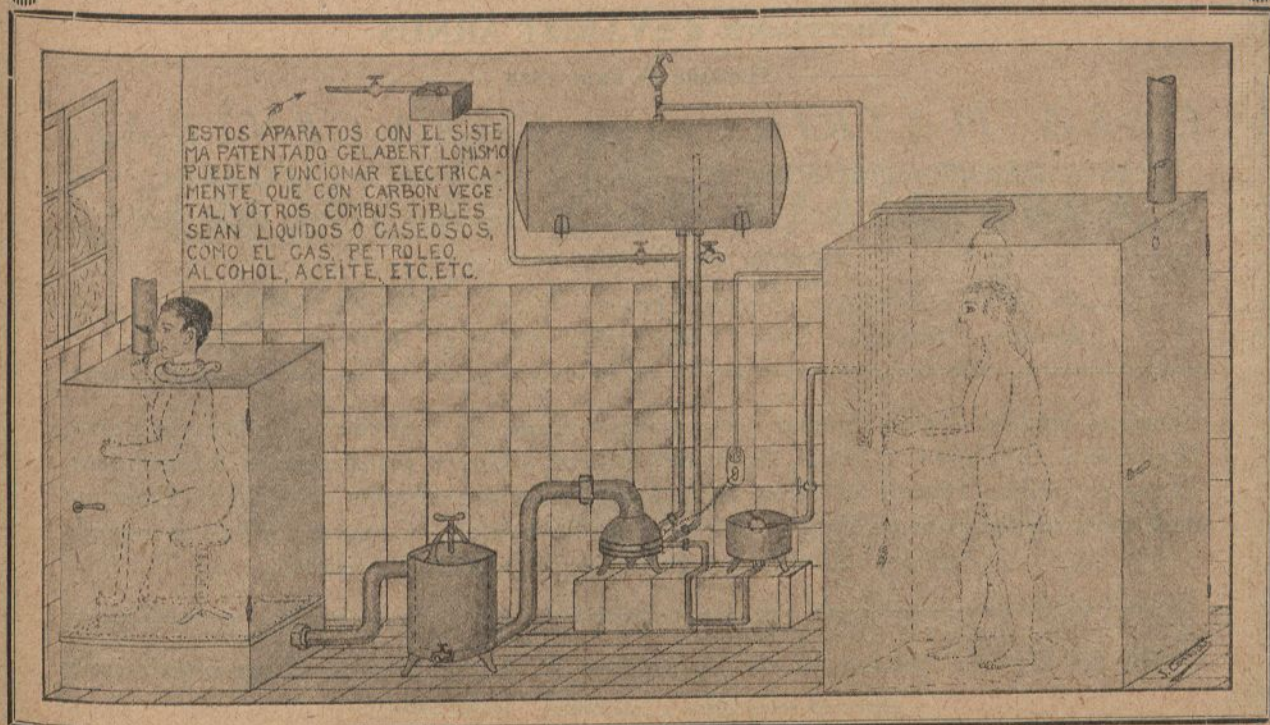
TOTA CLASSE DE REPARACIONS
PER DISPOSAR DE TALLER PROPÍ

Tallers i despatx:

Corts, 580 i Corts, 569 - Telèfon 2558 A

B A R C E L O N A

TERMO-SIFONS

Amb els procediments «Gelabert» patentats en tots els països, no solament es produeix aigua calenta abundant, sense cap despesa i a la temperatura que es vulgui, sinó que també es garanteixen una infinitat de proposicions per a desenrotllar força motriu en tot el món conegut pels mateixos efectes, ajudats pels vertaders raigs del sol. Així és que per protegir el desarme tan anomenat es fa necessari construir noves indústries, puix si amb l'electricitat que sembla cosa diabòlica no es troba el fi, per què no es pot combinar i sanejar el vingut del cel? Com que hi ha molt que fer, alerta!

Constructors, amb tot afany a treballar, però jamai a destruir o a desgavellar perquè el moviment continu o perpetu, crec que Déu farà que el trobareu anunciat en algun número del proper any 1926, però això sí, que els que puguin patentin el seu i no el d'un altre.

Salvador Gelabert Hortal

UNIC CONSTRUCTOR MUNDIAL
DEMANEU EL PETIT FULLET

Muntaner, 107

BARCELONA

BANCA ARNÚS

Successora d'EVARIST ARNÚS

Fundada en l'any 1846

CASA MARIU:

PASSATGE DEL RELLOTGE

Telèfons A. 1912 i 1913

CASA CENTRAL:

PLAÇA CATALUNYA

Telèfons A. 631, 4620 i 4621

Apartat de Correus núm. 425

Sucursals a Balaguer, Berga, Cervera, Figueres, Girona, Igualada,
Lleyda, Manresa, Olot, Puigcerdà, Solsona, Tàrraga i Vich

Compra i venda de Valors al comptat i a plaços. - Canvi de monedes. - Ordres de Borsa.
Negociació de Cupons i Títols amortitzats. - Xecs. - Girs i Transferències telegràfiques.
Cartes de crèdit. - Dipòsit de Valors en custòdia. - Comptes corrents de Valors. - Obertura
de Crèdits amb garantia de Valors. - Informacions financeres. - Comptes corrents en moneda
nacional i estrangera. - Subscripció a tots els emprèstits.

CAMBRA CUIRASSADA amb compartiments de lloguer des de 22 pessetes anuals

Direcció telegràfica i telefònica: **BANCARNÚS**

LA PROVIDENCIA

LABORS DE SENYORA

PERE SERRA

TALLERS DE DIBUIX I BRO-
DAT :: ARTICLES ESPECIALS
PER A BRODAR I COSIR ::
CANEMASSOS I TELES FAN-
TASIA :: FILS, SEDES, COTONS
I LLANES PER A CROCHET

CUCURULLA, 2

Telèfon A. 996

BARCELONA

CECÍLIA FARRÉ

DE FONTQUERNÍ

COMPRA-VENDA
D'ANTIGUITATS

PIETAT, 8, tenda

JOCS I JOGUINES

Gran assortit en jocs de
MAH-JONGG, ESCACS i
CROQUETS

VDA. BAQUÉ. ARCHS, 8

LES GRANS INDÚSTRIES

Fàbrica de Filats de Cotó i Teixits de Lli i Cotó a Capellades

Guasch Hermanos

ESPECIALITAT en Panyoleria de Butxaca i Llenceria

DESPATX: Més Alt de St. Pere, 72 i 74
Telèfon 833 - S. P.

BARCELONA

Direcció telegràfica: «CADES»

LES GRANS INDÚSTRIES

CASA FUNDADA EN 1840

MOBLES ARTÍSTICS

OBJECTES PER A PRESENTS

Joan Busquets

Làmpares : Alfombres : Tapissos

Bronzes - Porcellanes

Antiguitats, etc.

Despatx i Tallers: Passeig de Gràcia, 36

Telèfon 5314 - A.

BARCELONA

Banc Comercial de Barcelona

CAPITAL: 25.000.000 DE PESSETES

totalment desemborsat

....

DOMILILI SOCIAL: Passeig de Gràcia, n.º 3
Direcció telegràfica i telefònica: "COMBANK"
Telèfs: A. 129 - A. 137 - A. 250 - A. 592 - Borsa 28.
Apartat de Correus 140

Compra i venda de valors al comptat i a termini. Canvi de monedes. Ordres de Borsa. Negociació de cupons i Títols amortitzats. Girs i transferències telegràfiques. Comptes de crèdit. Cartes de Crèdit.

Participació a emissions i subscripció a emprèstits.

Dipòsits de valors en custòdia. Comptes corrents de valors. Informacions financeres. Comptes corrents en monedes nacionals i estrangeres.

CAMBRA CUIRASSADA

AMB COMPARTIMENTS DE LLOGUER

LES GRANS INDÚSTRIES

ARTICLES NACIONALS I ESTRANGERS
PER A CALÇAT

Curtits A. Yglesias, s. A.

Casp, 21

Telèfon 222 A.

Direcció telegràfica ANDRÉS YGLESIAS

BARCELONA

Plaça Catalunya, 12-13 Ronda St. Pere, 2

BARCELONA

SITUACIÓ ÚNICA

CONFORT MODERN

Salons especials per
a banquets i festes
120 habitacions totes
amb servei d'aigua co-
rent, calefacció i telè-
fon interurbà.

PREUS MODERATS

Direcció telegràfica: VICTORIAOTEL

Casa Centenària TRULLS

Fundada en 1820

DESTIL·LERIA DE PRODUCTES
VEGETALS AROMÀTICS

ESPECIALITATS

Aiguanaf («de azahar») i totes les altres aigües
florals, aigües de colònia, violeta, quina (de riquis-
sims perfums) - Essències i extractes de flors,
plantes, fruites, etc. - Lloció de plantes del bosc
(fortificant vegetal del cabell)

Despatx central: Rambla dels Estudis, 12

BARCELONA

**EDICIONS
D'OBRES I
ESTAMPES**

LLIBRERIA CATÒLICA
INTERNACIONAL

BARCELONA

Apartat, 415
Gorçega, 415

LES GRANS INDÚSTRIES

FABRICACIÓ DE FILATS I RETORTS DE COTÓ

Hijos de
Pedro Portabella

SOCIEDAD EN COMANDITA

Ronda de la Universitat, 16
BARCELONA

FÀBRICA DE XOCOLATA

Antiga casa «Borni» Fundada en 1734

Especialitat en Cafè, Sucre, Ametlla, Te, Arròs i Canyella

Fills de Ramon Guitart

Es serveix a domicili

Carrer Carders, 15
(al costat de St. Cugat)

BARCELONA

PIANOS · AUTOPIANOS · HARMONIUMS

· · · INSTRUMENTS DE CORDA · · ·

Nous i d'ocasió d'acreditades marques

VENDA · COMPRA · CANVI · LLOGUER

AFINAMENT · REPARACIONS

Antiga i acreditada casa

LLUIS CAMPS ARNAU
Planeta, 41 (Gràcia) - BARCELONA

Fàbrica de Filats i Retorts de Cotó

JOSEP BOTEY

RIPOLL

Despatx a Barcelona
Bruch, 44

Cada dia són més nombrosos els accidents personals. El tràfec intens de les ciutats, l'agitació de la vida moderna, tot condueix a la multiplicació d'accidents, unes vegades per descuit propi, altres per negligència dels altres. Els accidents de ferrocarril, autos particulars, camions i vehicles de tota mena són molt freqüents, i si hi afegim els perills d'atracaments, atemptats, imprudències en el maneig d'armes, etc., etc., el promig d'accidents s'acreix enormement. El perill està a l'aguait nostre contínuament de la manera més inesperada, i cal rescabalar-nos dels seus perjudicis. La pòlissa de

us protegirà amb garantia absoluta i per un desembors insignificant

Demaneu detalls i prospectes a les Oficines de la Companyia a

BARCELONA

Rambla de Catalunya, 61

Telèfon A. 868

ARTS del VIDRE i MOTLLURES

S. A.

Successora de Pelegrí i Amigó
Josep Homs i Lluís Oriach

Vidrieres artístiques de colors, cristalls i vidres gravats, bisellats i llunes
-Vidres i cristalls plans
Baldoses, baldosilles, etc.

Fàbrica de motllures i construcció de marcs de totes classes - Especialitat en treballs artístics - Ven- des a l'engròs i a la menuda

Despatx: Carrer de Ponent, 22
Telèfon 2529 A.

BARCELONA

Obres de *J. Civera i Sormani*

Diccionari Català-Castellà Ptes. 7
Diccionari Castellà-Català " 7

(Els dos volums es venen relligats en un sol volum o bé
separadament)

Gramàtica Catalana (edició popular) Ptes. 0'75
Terra i Cel. " 2
El flagell de la blasfèmia (edició popular) " 0'50

Novetat literària

Sota els ulls clars de Madona Pobresa
novel·la . . . Ptes. 4
(sortirà a primers de gener)

Reis! Reis!..

ofreneu als infants catalans el llibre de contes que acaba
de publicar-se

Les Abelles del jardí de la Reina

Artístiques cobertes imitació tela

Preu: 3'50

En preparació

Diccionari català il·lustrat (formarà un volum de
més de mil planes)

L'heroisme dels humils (novel·la)

La dona frívola (drama en tres actes)

De venda en totes les llibreries i a **Acció Popular** Cameros, 3

Tallers Castellanas

ESCULTURA RELIGIOSA
DECORACIÓ

Carrer Balmes, 123 / Telèfon 2318 G.
BARCELONA

Dipòsit de material elèctric
i de Radio

JOSEP CLAVELL

Vendes a l'engrós
i a la menuda.

Canuda, 45-47 - Tel. 1077 A.

PANES, MANTELERIA ADAMASCADA
DE LLI, COTÓ I SEDALINA
DE

Fill de Solà-Sert

Fabricació · Blanqueig · Tints i aprestos
EXPORTACIÓ

Fàbrica a Sant Feliu del Llobregat
Telèfon 160 - H

Despatx: Bruch, 21 - BARCELONA
Telèfon 1511 S. P.

Direcció telegràfica i telefònica: SOLSERT
BARCELONA

Publicacions d' "Acció Popular"

Tratado Elemental de Sociología Cristiana pel

DR. JOSEP M. LLOVERA
Canonge, Professor a la Càtedra d'Apolo-
gètica Cristiana d' "Acció Popular"

5.ª EDICIÓ, REVISADA

PREU: 7 ptes. rústega.
9 " enquadernada.

Saludada a la seva aparició per l'«Osservatore
Romano» amb la més bella i laudabilíssima nota
comentari.

Sindicatos y Cajas Rurales pel

P. LLUÍS CHALBAUD, S. J.
Doctor en Dret, membre del
Consell Tècnic d' "Acció Popular"

4.ª EDICIÓ

La millor campanya contra l'absentisme és divul-
gar aquesta obra d'organització social agrària.

Preus especials per als senyors Subscriptors de CATALUNYA SOCIAL

Acadèmia Cots

Arcs, 10. - BARCELONA

FUNDADA EN 1879

Direcció general: Carrer Arcs, 10 (Places Santa Anna i Nova)

Telèfon 5041 A. - Apartat 782

CLASSES SELECTES separats els dos sexes per diferents pisos i escales

COMERÇ - IDIOMES

Procediments eminentment pràctics

CLASSES GENERALS, QUOTA MODICA

Constantment l'ACADEMIA COTS rep demanda d'alumnes per ocupar bones places.

ASSIGNATURES: Teneduria.—Càlcul.—Lletra comercial.—Correspondència.—Meca-
nografia.—Taquigrafia.—Francès i Anglès.—Alemany.—Classificació i Arxiu.—Alts estudis
comercials.—Ortografia.—Dibuix industrial.—Linguòfons.—Màquines de calcular, etc.

GOMARA

ESCULTOR

Salons d'exposició i vendes

Imatges, Altars, Via crucis i tot el relacionat amb l'art religiós.

Rambla Catalunya, 71

Telèfon 1875 G.

BARCELONA

ESCULTURA RELIGIOSA ROSEND OLIVELLA

Bisbe, 3 - BARCELONA

Imatges en fusta tallada i pasta fusta.

Artístics models per a l'entronització del Sagrat Cor de Jesús.

Preciosos alt-relleus de Nostra Senyora del Perpetu Socors.

Altars, Oratoris, Baiards, Capelles, Reclinatoris, Atrils, Sacres, Peanyes i tota mena de treballs pertanyents als diferents rams de l'Escultura.

Demani's Catàlegs, Projectes i Pressupostos

NOTA: Aquesta Casa és proveïdora dels Rvnds. Pares Missioners de l'Immaculat Cor de Maria i de les Urnes de la Visita domiciliària de la Sagrada Família, de la Verge Auxiliadora, del Nen de Praga, i de Sant Antoni i altres devocions.

MAQUINÀRIA I ACCESSORIS

Angel Marquès Batlleuall

*CILINDRES, CISALLES, BORDONERES, TALLADORES, PREMSES, CIRCULARS, PLEGADORES, POLIDORES, TORNOS AL POLS
:: :: I REVOLVER, ETC. :: ::*

Bailén, 132

Telèfon 2672 G.

BARCELONA

LES GRANS INDÚSTRIES

Jaume Martí i Calvell

Trafalgar, 70

Barcelona

Espardenyes, Cordilleries,
Esparteria, Lones, Trenes,
Cànems, Jutes, Fíbres
* * vegetals, Ràfia * *

VENDES A L'ENGRÓS

Vídua Lluís Soler Pujol

NATURALISTA-PREPARADOR

Plaça Reial, 10 BARCELONA

Proveïdor i Preparador d'Universitats,
Instituts, Seminàris, Acadèmies, Gran-
ges Agrícoles, etc., etc.

Casa fundada l'any 1890

La Casa més important d'Espanya en el
seu gènere. Seccions especials d'Ani-
mals naturalitzats; Col·leccions d'Histò-
ria Natural, Anatomia, Osteologia i
Biologia; Col·leccions de Tecnologia i
Estadística de Produccions; Objectes
d'adornament; Utills per a Entomologia,
Botànica i Taxidèrmia; Utills i aparells
per a l'estudi de l'Agricultura

Catàlegs gratis :: Grans laboratoris
Especialitat en els encàrrecs

*Su jardín, su huerta
sus frutales*

amarillean y perecen invadidos por
criptógamas, pulgones, cochinillas.

Aleje este aspecto deplorable, rejuve-
nezca sus plantas y asegure la cosecha!

Conozca y use, como millares de
cultivadores usan,

«GEISHA» famoso insecticida

■ Limpia en pocas horas sin dañar
la planta.

Aplíquelo con un

Pulverizador «MURATORI»

y cómodamente hará la desin-
fección.

Su potente presión hace el
trabajo agradable.

Pida Catálogo

P. CASELLAS

Méndez Núñez 4, pl.

Apartado 262

BARCELONA

Recorte y conserve este anuncio. En Primavera le será útil.

SERVEIS DE LA COMPANYIA TRASATLÀNTICA

Línia de Cuba Mèxic.—Servei mensual, sortint de Bilbao el 17, de Santander el 19, de Gijón el 20 i de Corunya el 21, per a Havana i Veracruz. Sortides de Veracruz el 16 i de Havana el 20 de cada mes per a Corunya, Gijon i Santander.

Línia de Buenos-Aires.—Servei mensual sortint de Barcelona el 4, de Màlaga el 5 i de Càdiz el 7, per a Santa Creu de Tenerife, Montevideo i Buenos-Aires; emprenent el viatge de tornada des de Buenos-Aires el dia 2 i de Montevideo el 3.

Línia de New-York, Cuba, Mèxic.—Servei mensual, sortint de Barcelona el 25, de València el 26, de Màlaga el 28 i de Càdiz el 30, per a New-York, Havana i Veracruz. Retorn de Veracruz el 27 i de Havana el 30 de cada mes, amb escala a New-York.

Línia de Venezuela Colombia.—Servei mensual, sortint de Barcelona el 10, de València el 11, de Màlaga el 13 i de Càdiz el 15 de cada mes, per a Les Palmes, Santa Creu de Tenerife, Santa Creu de la Palma, Puerto-Rico i Havana. Sortida de Colón el 12 per a Sabanilla, Curaçao, Puerto-Cabello, La Guaira, Puerto-Rico, Canàries, Càdiz i Barcelona.

Línia de Fernando Poo.—Servei mensual, sortint de Barcelona el 2, de València el 3, d'Alacant el 4 i de Càdiz el 7, per a Les Palmes, Santa Creu de Tenerife, Santa Creu de la Palma i part de la costa occidental de Africa. Retorn de Fernando Poo el 2, fent les escales de Canàries i de la Península indicades en el viatge d'anada.

A més dels indicats serveis, la Companyia Trasatlàntica té establerts els especials dels ports del Mediterrani a New-York, dels ports del Cantàbric a New-York i la Línia de Barcelona a Filipines, les sortides de les quals no són fixes i s'anunciaran oportunament a cada viatge.

Aquests vapors admeten càrrega en les condicions més favorables i passatgers, als quals a Companyia dona allotjament molt còmode i tracte esmerat, com té acreditat en son dilatat servei. Tots els vapors porten telegrafia sense fils.

VIDA CRISTIANA

Revista Litúrgica publicada
pels Monjos de Montserrat

Surf nou vegades l'any en
quaderns de 48 pàgines

Preu: 8 Ptes. a l'any;
per corresponsal: 8'50

Pagament anticipat

S'admeten anuncis

R. Rucabado

Compendi d'educació civil .	Preu, 3'50
La defensa de la família . . .	» 0'50
El Sindicat i el Casino . . .	» 0'50
Socialisme espiritual . . .	» 1
En Balms i el problema de l'associació obrera . . .	» 1
Contra el joc i el pacte amb el joc	» 3'50
Angoixes socials	» 3'50
Entorn del Sindicalisme . . .	» 4

DE VENDA

en les principals llibreries i quioscos i en
l'Administració de CATALUNYA SOCIAL